

Kallelse Kommunstyrelsen

Tid: tisdag 8 september 2026 kl. 08:30

Plats: Östra Roten, kommunhuset i Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordningen
- 4 Anmälan av jäv

Ärenden

5	Granskning för detaljplan för Lilla Edet 1:17 mfl Stendahls bil	2023/301	Maria Wagerland,
plan- och
exploateringschef
Kl 8.30-8.40
6	Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland	2026/188	Ivana Egert,
sektorchef
samhälle
Kl 8.40-8.50
7	Vägnamn Stallgärdet bostäder	2026/176	
8	Insatser för att uppmuntra till ökad viltvård	2026/126	Elisabeth
Linderöth,
kommunchef
9	Svar på motion med förslag om att minska antalet vildsvin inom kommunen	2025/41	
10	Svar på motion om utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)	2026/83	
11	Svar på motion med förslag om transparens kring lönens del av skatten	2025/416	
12	Svar på motion om att avveckla arbetet med Agenda 2030	2025/406	

13	Riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar	2026/271	
14	Medlemsbidrag till Samordningsförbundet Södra Väner 2027	2026/217	
15	Samråd om Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027-2029 Tolkförmedling Väst	2026/209	
16	Reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst	2026/219	
17	Utökat verksamhetsområde Norra Gossagården	2026/213	
18	Sammanträdesdagar för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2027	2026/246	
19	Avtal Konstruera schaktmassor Högstorp Lilla Edet (<i>Handlingar skickas senare</i>)	2026/249	Elisabeth Linderöth, kommunchef
20	Samverkansavtal för den regionala naturbruksutbildningen	2025/419	
21	Information om Regler för redovisning till nämnd avseende upphandling av principiell karaktär	2025/345	Elisabeth Linderöth, kommunchef
22	Redovisning av delegationsbeslut	2026/63	
23	Anmälan av inkomna skrivelser	2026/5	
24	Information från GR	2026/12	

Julia Färjhage (C)
Ordförande

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 77

Granskning för detaljplan för Lilla Edet 1:17 m fl Stendahls bil

Dnr KS 2023/301

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att bekräfta och planmässigt anpassa befintlig markanvändning för bilhandel inom fastigheterna Lilla Edet 1:17 och 1:18, samt att möjliggöra en långsiktig utveckling av verksamheten inom planområdet. Planförslaget innebär ingen förändring av markanvändningens inriktning jämfört med det förslag som var ute på samråd.

Planförslaget var ute på samråd 2016 med enkelt planförfarande. Under samrådet framförde bland annat Länsstyrelsen och Statens geotekniska institut (SGI) synpunkter om att risken för bakåtgripande skred vid Smörkullen mot Göta älv behövde utredas ytterligare. Planarbetet pausades sedan med anledning av detta. Kommunen har sedan dess genomfört stabilitetshöjande åtgärder i älvslänten i form av avlastningsschaktning och erosionsreducerande insatser, och SGI har därefter bedömt att säkerhetsnivån är godtagbar. Planarbetet har därmed kunnat återupptas.

Med hänsyn till den tid som passerat sedan samrådet har planprocessen övergått från enkelt förfarande till standardförfarande enligt 5 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Eftersom planens syfte och huvuddrag är oförändrade bedöms nytt samråd inte krävas, och planförslaget kan enligt 5 kap. 11 § PBL ställas ut för granskning direkt.

Inför granskning har utredningar avseende geoteknik, farligt gods, dagvatten och skyfall samt trafik aktualiserats och kompletterats. Plankartan och planbeskrivningen har moderniserats och anpassats till Boverkets planbestämmelsekatalog. Planförslaget bedöms efter genomförda revideringar kunna ställas ut för granskning enligt 5 kap. PBL.

Granskning kommer att ske efter justerat protokoll och pågå under minst tre veckor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-10.

Planbeskrivning, daterad 2026-07-10.

Plankarta med bestämmelser, daterad 2026-07-10.

Samrådsredogörelse, daterad 2026-04-07 rev. 2026-07-10.

Ej bifogat underlag

- PM Stabilitet, Awer Geoteknik, 2026-07-07
- Dagvatten- och skyfallsutredning, Norconsult, 2026-04-21

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

- Reviderad riskanalys, Sweco, 2026-03-26
- PM Trafik, Tyréns, 2026-02-02
- Geoteknisk undersökning, Norconsult, 2014-09-01 rev. 2016-11-21
- Geoteknisk undersökning för Skansenvägen, Norconsult, 2018-10-31

Ekonomisk bedömning

Kostnaderna för framtagandet av detaljplanen regleras genom planavtal mellan kommunen och exploatören (fastighetsägaren). Exploatören ansvarar för kommunens kostnader för planarbetet, som faktureras via kommunen. Planarbetet bedöms därmed inte belasta kommunens budget.

Genomförandet av detaljplanen i övrigt bekostas av exploatören. Beslutet om granskning bedöms inte i sig medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Sociala konsekvenser

Planområdet utgörs av befintlig verksamhetsmark för bilhandel i anslutning till väg E45. Planförslaget bekräftar i huvudsak pågående markanvändning och bedöms inte medföra några väsentliga sociala konsekvenser för boende, besökare eller verksamma jämfört med nuvarande förhållanden.

Planen hanterar risker kopplade till dagvatten och skyfall genom fördröjning och rening inom planområdet, i syfte att skydda recipienten Göta älv och undvika negativ påverkan på väg E45 vid kraftig nederbörd. Risker kopplade till transporter av farligt gods på E45 hanteras genom skyddsavstånd och byggnadstekniska bestämmelser. Frågan om markstabilitet och skredrisk har utretts och åtgärdats.

Planförslaget bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn- och unga i området, eftersom planen avser detaljhandel- och verksamhetsmark utan bostäder eller andra funktioner som riktar sig särskilt till barn eller andra grupper. Hänsyn till närliggande bostadsbebyggelse hanteras genom planbestämmelser som begränsar störningar och olägenheter från verksamheten.

Yrkande

Frej Dristig (SD)

Kommunstyrelsen ger sektor kommunledning i uppdrag att ställa ut detaljplan för Stendahls bil, Lilla Edet 1:17 m.fl., för granskning enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ger sektor kommunledning i uppdrag att ställa ut detaljplan för Stendahls bil, Lilla Edet 1:17 m.fl., för granskning enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen.

Alexandru Panait
Planhandläggare

Granskning av detaljplan för Stendahls bil

Dnr KS 2023/301

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att bekräfta och planmässigt anpassa befintlig markanvändning för bilhandel inom fastigheterna Lilla Edet 1:17 och 1:18, samt att möjliggöra en långsiktig utveckling av verksamheten inom planområdet. Planförslaget innebär ingen förändring av markanvändningens inriktning jämfört med det förslag som var ute på samråd.

Planförslaget var ute på samråd 2016 med enkelt planförfarande. Under samrådet framförde bland annat Länsstyrelsen och Statens geotekniska institut (SGI) synpunkter om att risken för bakåtgripande skred vid Smörkullen mot Göta älv behövde utredas ytterligare. Planarbetet pausades sedan med anledning av detta. Kommunen har sedan dess genomfört stabilitetshöjande åtgärder i älvslänten i form av avlastningsschaktning och erosionsreducerande insatser, och SGI har därefter bedömt att säkerhetsnivån är godtagbar. Planarbetet har därmed kunnat återupptas.

Med hänsyn till den tid som passerat sedan samrådet har planprocessen övergått från enkelt förfarande till standardförfarande enligt 5 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Eftersom planens syfte och huvuddrag är oförändrade bedöms nytt samråd inte krävas, och planförslaget kan enligt 5 kap. 11 § PBL ställas ut för granskning direkt.

Inför granskning har utredningar avseende geoteknik, farligt gods, dagvatten och skyfall samt trafik aktualiserats och kompletterats. Plankartan och planbeskrivningen har moderniserats och anpassats till Boverkets planbestämmelsekatalog. Planförslaget bedöms efter genomförda revideringar kunna ställas ut för granskning enligt 5 kap. PBL.

Granskning kommer att ske efter justerat protokoll och pågå under minst tre veckor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-10.

Planbeskrivning, daterad 2026-07-10.

Plankarta med bestämmelser, daterad 2026-07-10.

Samrådsredogörelse, daterad 2026-04-07 rev. 2026-07-10.

Ej bifogat underlag

- PM Stabilitet, Awer Geoteknik, 2026-07-07
- Dagvatten- och skyfallsutredning, Norconsult, 2026-04-21
- Reviderad riskanalys, Sweco, 2026-03-26

- PM Trafik, Tyréns, 2026-02-02
- Geoteknisk undersökning, Norconsult, 2014-09-01 rev. 2016-11-21
- Geoteknisk undersökning för Skansenvägen, Norconsult, 2018-10-31

Ekonomisk bedömning

Kostnaderna för framtagandet av detaljplanen regleras genom planavtal mellan kommunen och exploatören (fastighetsägaren). Exploatören ansvarar för kommunens kostnader för planarbetet, som faktureras via kommunen. Planarbetet bedöms därmed inte belasta kommunens budget.

Genomförandet av detaljplanen i övrigt bekostas av exploatören. Beslutet om granskning bedöms inte i sig medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Sociala konsekvenser

Planområdet utgörs av befintlig verksamhetsmark för bilhandel i anslutning till väg E45. Planförslaget bekräftar i huvudsak pågående markanvändning och bedöms inte medföra några väsentliga sociala konsekvenser för boende, besökare eller verksamma jämfört med nuvarande förhållanden.

Planen hanterar risker kopplade till dagvatten och skyfall genom fördröjning och rening inom planområdet, i syfte att skydda recipienten Göta älv och undvika negativ påverkan på väg E45 vid kraftig nederbörd. Risker kopplade till transporter av farligt gods på E45 hanteras genom skyddsavstånd och byggnadstekniska bestämmelser. Frågan om markstabilitet och skredrisk har utretts och åtgärdats.

Planförslaget bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn- och unga i området, eftersom planen avser detaljhandel- och verksamhetsmark utan bostäder eller andra funktioner som riktar sig särskilt till barn eller andra grupper. Hänsyn till närliggande bostadsbebyggelse hanteras genom planbestämmelser som begränsar störningar och olägenheter från verksamheten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger sektor kommunledning i uppdrag att ställa ut detaljplan för Stendahls bil, Lilla Edet 1:17 m.fl., för granskning enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Planhandläggare Alexandru Panait

Beslutet skickas för kännedom till
Planerings- och exploateringschef Maria Wagerland

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

- H_i Detaljhandel med skrymmande varor
- Z Verksamheter

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

- Marken får inte förses med byggnadsverk.
- Marken får inte förses med byggnad.

Höjd på byggnadsverk

- h_i Högsta nockhöjd är 8.5 meter.

Markens anordnande och vegetation

- n_i Parkering av och upplag med tunga fordon är inte tillåten.

Markreservat för allmännyttiga ändamål

- u_i Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.

Stängsel, utfart och annan utgång

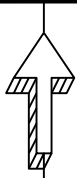
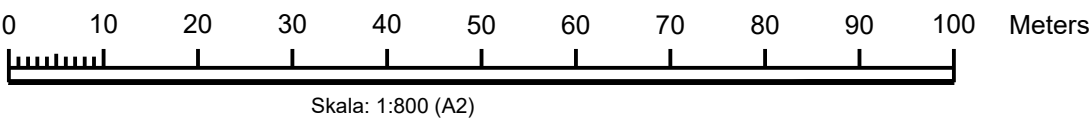
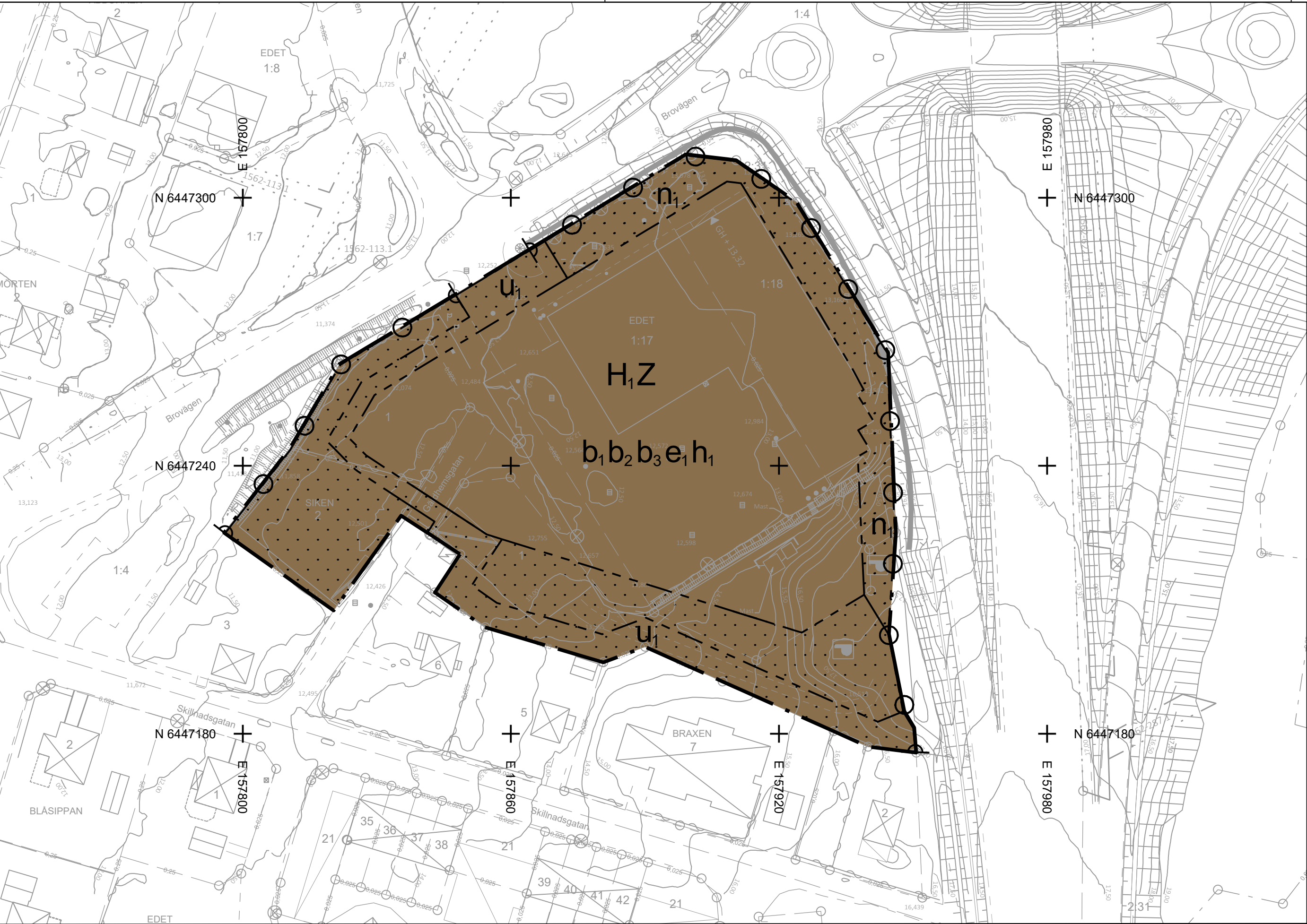
- Utfart eller annan körbar förbindelse får inte finnas.

Utförande

- b_i Ventilationsutsläpp får inte anläggas närmare än 50 meter från bostadshus
- b₂ Friskluftsintag ska placeras på fasad som vetter bort från väg E45
- b₃ Utrymning ska vara möjlig från fasad som vetter bort från E45

Utnyttjandegrad

- e_i Största byggnadsarea är 4800 m².

Grundkarta

Plan SWEREF99 12 00
Höjdsystem RH2000
Datum 2026-01-19

Grundkartans beteckningar

- Traktgräns
- Fastighetsgräns
- Gränspunkt
- Rättighetslinje
- Trakt-/kvartersnamn
- Fastighetsbeteckning
- Rättighet- och gemensamhetsanläggningar
- SERV / Lr Servitut / Ledningsrätt
- Gång och cykelbana
- Vägart
- Staket
- Häck

- Vattenkonstruktionslinje - Dikesmitt
- Höjdkurva
- Belysningsstolpe
- Lövträd
- Befintlig byggnad - bostadshus
- Komplementbyggnad
- Befintlig byggnad - industri/övrigt
- Ledningsrätt - Linje
- Servitut - Linje
- Gemensamhetsanläggning - Linje
- Gabionmur
- Kabelskåp
- Parkering

LILLA EDETS
KOMMUN

Detaljplan för Stendahlsbil

Granskningshandling

KS 2023/301
Lilla Edets kommun, Västra Götaland

Maria Wagerland
Planerings- och exploateringschef

Upprättad 2026-01-18
Reviderad 2026-07-10

Alexandru Panait (Tyréns Sverige)
Planhandläggare

Planhandlingar

Plankarta (Denna karta)
Planbeskrivning
Fastighetsförteckning
Grundkarta
Utredningar

Beslut

Samråd 2015-11-18
Granskning ÅÅÅÅ-MM-DD
Antagande ÅÅÅÅ-MM-DD
Laga Kraft ÅÅÅÅ-MM-DD

Planbeskrivning

Detaljplan för Stendahls bil, Edet 1:17 m.fl.

Granskningshandling, 2026-07-10

Sammanfattning av planförslaget

Detaljplanen bekräftar befintlig markanvändning för bilförsäljning och skapar planmässiga förutsättningar för verksamhetens fortsatta drift och eventuella utbyggnad. Planområdet omfattar fastigheterna Lilla Edet 1:17 och 1:18 samt Siken 1 och 2 och Braxen 1 med delar av angränsande kommunala fastigheten, Lilla Edet 1:4 i Lilla Edets kommun, Västra Götalands län.

Planförslaget medger användningarna detaljhandel med skrymmande varor (**H₁**) och verksamheter (**Z**), vilket motsvarar både dagens verksamhet och dess framtida behov. Planområdet gränsar till E45, som är en primär transportled för farligt gods. Ett antal byggnadstekniska utförandebestämmelser reglerar därför hur ny och förändrad bebyggelse ska utformas för att minimera risker vid en eventuell olycka på vägen. Hänsyn tas även till angränsande bostadsbebyggelse i söder och väster genom bestämmelser om ventilationsutsläpp och möjlighet att uppföra ljusavskärmning.

Planförslaget bedöms vara förenligt med Lilla Edets översiktsplan, Översiktsplan 2050, och uppfyller gällande krav på hälsa, säkerhet och miljö. Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900) och bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan.

Ärendeinformation

Kommun: Lilla Edets kommun
Ärendenamn: Detaljplan för Stendahls bil, Edet 1:17 m.fl.
Diarienummer: KS 2023/301
Påbörjad: 2013-04-02 (KS 0478)
Upprättad: 2026-04-07, reviderad 2026-07-10
Handläggare: Alexandru Panait (Tyréns Sverige AB)

Detaljplanen är upprättad med standardförfarande enligt PBL 2010:900 samt Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och allmänna råd BFS 2020:6 och 2020:8

Tidplan

Samråd Kvartal 2 2016
Granskning Kvartal 3 2026
Antagande Kvartal 4 2026

Vad är en detaljplan?

I en detaljplan reglerar kommunen hur mark och vatten inom ett visst område får användas och bebyggas. Detaljplanen ska redovisa allmänna platser, kvartersmark och vattenområden samt var gränsen mellan dessa går. När en detaljplan vinner laga kraft får den rättsverkan och anger ramarna vid efterföljande bygglovsprövningar.

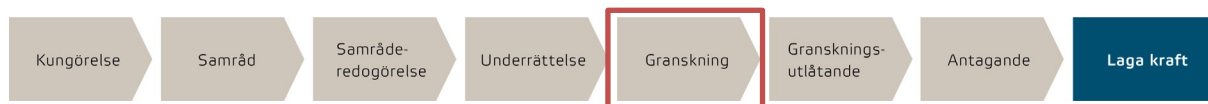

Planprocessen

När kommunen har fattat beslut om att arbeta fram ett förslag till detaljplan startar en planprocess. Kommunen väljer vilket förfarande förslaget ska handläggas med, i enlighet med plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Efter att planen har ställts ut för samråd beaktar kommunen eventuella synpunkter som har kommit in och gör justeringar i planhandlingarna. Detaljplanen ställs sedan ut för granskning innan den, förutsatt att inga synpunkter har inkommit som gör att planen behöver omarbetas, kan antas. Detaljplanen vinner laga kraft efter 3 veckor och blir då gällande såvida inte beslutet att anta detaljplanen överklagas.

Denna detaljplan startades ursprungligen med enkelt förfarande och var ute på samråd 2016. Under samrådet framfördes synpunkter bland annat om att risken för bakåtgripande skred i anslutning till planområdet behövde utredas ytterligare innan planarbetet kunde drivas vidare. Med anledning av detta pausades planarbetet. Sedan samrådet har kommunen genomfört stabilitetshöjande åtgärder vid Smörkullen i form av avlastschaktning och erosionsreducerande insatser, och bedömer nu att detaljplanen kan återupptas.

Mot bakgrund av den tid som förflutit sedan samrådet bedömer kommunen att planprocessen lämpligen bör fortsätta med standardförfarande enligt 5 kap. 7 § PBL. Eftersom de frågor som föranledde pausen nu är utredda och planhandlingarna är reviderade och kompletterade, utan att planens syfte eller inriktning förändrats i grunden, bedöms processen kunna återupptas direkt med granskning utan nytt samråd, i enlighet med 5 kap. 11 § PBL.

Figur 1 - Illustration över standardförfarande och dess olika skeden. Denna detaljplan är nu i granskningsskedet.

Planbesked. Den som vill att kommunen ska göra en detaljplan för ett visst område kan ansöka om ett planbesked där kommunen meddelar om de avser att inleda ett planarbete eller inte. Kommunen kan även inleda planarbete utan ett föregående planbesked.

Samråd. När kommunen har tagit fram ett förslag till detaljplan får fastighetsägare, hyresgäster som berörs av förslaget, länsstyrelsen, kommunala myndigheter och andra som har intresse av förslaget möjlighet att lämna synpunkter. Detta skede kallas samråd. Vid ett utökat förfarande ska kommunen informera om samrådet med en kungörelse i en ortstidning och på kommunens anslagstavla.

Planförslaget har varit ute på samråd 18 maj till 15 juni 2016. En samrådsredogörelse har tagits fram.

Granskning. Efter eventuella ändringar ställs planförslaget ut för granskning. Granskningens syfte är att visa det bearbetade planförslag som kommunen har för avsikt att anta. Under granskningstiden ges berörda intressenter en sista möjlighet att lämna synpunkter.

Antagande. Efter granskningen är endast mindre justeringar möjliga. Därefter antas detaljplanen av kommunfullmäktige. Den som lämnat skriftliga synpunkter under samrådet eller granskningen har möjlighet att överklaga antagandebeslutet under tre veckor.

Laga kraft. När tiden för överklagande har gått ut och ingen har överklagat vinner detaljplanen laga kraft. Om detaljplanen har överklagats sker en prövning i domstol. När ärendet är avgjort blir resultatet att planen vinner laga kraft eller att den upphävs.

Planhandlingar

Detaljplanen består av ett flertal handlingar:

- Planbeskrivning (denna handling), 2026-07-10
- Plankarta med bestämmelser, 2026-07-10
- Samrådsredogörelse, 2026-07-10

Planeringsunderlag

Nedan görs en sammanställning av de underlag som använts i planarbetet

Övriga handlingar

- Fastighetsförteckning, 2026-04-10 (publiceras inte digitalt med anledning av GDPR)
- Grundkarta, 2026-01-29

Utredningar

- Dagvatten- och skyfallsutredning, Norconsult, 2026-04-21
- Geoteknisk undersökning, Norconsult, 2014-09-01 (rev. 2016-11-21) och 2018-10-31
- Geoteknisk PM, Awer, 2026-07-07
- PM Trafik, Tyréns Sverige AB, 2026-02-02
- Reviderad riskanalys, Sweco, 2026-03-26

Kommunala underlag

- Översiktsplan för Lilla Edets kommun, 2026-04-01
- Bostadsförsörjningsprogram Lilla Edets kommun 2024–2028, 2025-01-29

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DETALJPLANENS SYFTE	7
BESKRIVNING AV DETALJPLANEN	7
BEFINTLIGT OMRÅDE	7
ALLMÄN PLATS	9
KVARTERSMARK	9
MOTIV TILL PLANBESTÄMMELSER	11
ANVÄNDNING AV MARK	11
EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK	11
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	13
KOMMUNALA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	13
REGIONALA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	14
RIKSINTRESSEN	15
HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN	15
MILJÖKVALITETSNORMER	15
MELLANKOMMUNALA INTRESSEN	15
NATUR	15
STRANDSKYDD	16
DAGVATTEN	16
HÄLSA OCH SÄKERHET	16
GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN	18
HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN	20
FYSISK MILJÖ	21
SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR	21
TEKNIK	21
SERVICE	22
TRAFIK	22
KONSEKVENSER	23
FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER	23
RIKSINTRESSEN	23
HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER 3 KAP. MILJÖBALKEN	23
MILJÖKVALITETSNORMER	23
MELLANKOMMUNALA FRÅGOR	24
MILJÖ.....	24
DAGVATTEN	25
HÄLSA OCH SÄKERHET	26
SOCIALA KONSEKVENSER	29
TRAFIK	30

GENOMFÖRANDEFRÅGOR	32
MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV	32
FASTIGHETSRÄTTSLIGA KONSEKVENSER	32
TEKNISKA FRÅGOR	33
EKONOMISKA FRÅGOR	34
ORGANISATORISKA FRÅGOR	34
KULTURVÄRDEN	35
PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING	35
MEDVERKANDE	35

Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att bekräfta befintlig markanvändning för bilförsäljning och säkerställa planmässiga förutsättningar för verksamhetens fortsatta etablering och eventuella utbyggnad. Planen möjliggör användningen detaljhandel med skrymmande varor och verksamheter, vilket motsvarar både dagens verksamhet och dess framtida behov.

Beskrivning av detaljplanen

Fastighetsägaren har med åren utökat den befintliga verksamheten, som består av försäljning av personfordon. I detta syfte har fastighetsägaren förvärvat närliggande fastigheter för att möjliggöra uppställning av försäljningsfordon och begärt ändring av detaljplan. Fastighetsreglering kan dock inte slutföras förrän att detaljplanen vunnit laga kraft. De förvärvade ytorna väster om befintlig anläggning har hårdgjorts eller uppgrusats och används idag för parkering och uppställning. Fastighetsägaren har därutöver önskemål om att på sikt kunna bygga ut befintlig försäljningshall åt väster inom planområdet. Detaljplanen medger därför en anpassad byggrätt som ger flexibilitet för en sådan framtida utbyggnad.

Planförslaget säkerställer samtidigt att ny- eller ombyggnad genomförs på ett sätt som uppfyller aktuella krav på säkerhet och hänsyn till omgivningen. Detta omfattar byggnadstekniska och riskreducerande åtgärder med anledning av närheten till E45, som är en primär transportled för farligt gods, samt skyddsåtgärder gentemot närliggande bostadsbebyggelse. Regleringarna säkerställer att en utveckling av verksamheten kan ske utan att medföra risker eller påtagliga konsekvenser för människors hälsa eller miljön.

Befintligt område

Planområdet avgränsas i öster av påfarten till väg E45 i öst och i väst/norr av Brovägen (väg 167). I söder angränsar området till bostadsbebyggelse bestående av fyra fristående villor. Planområdet är till största del flack, med ett något högre parti i den sydöstra delen intill väg E45.

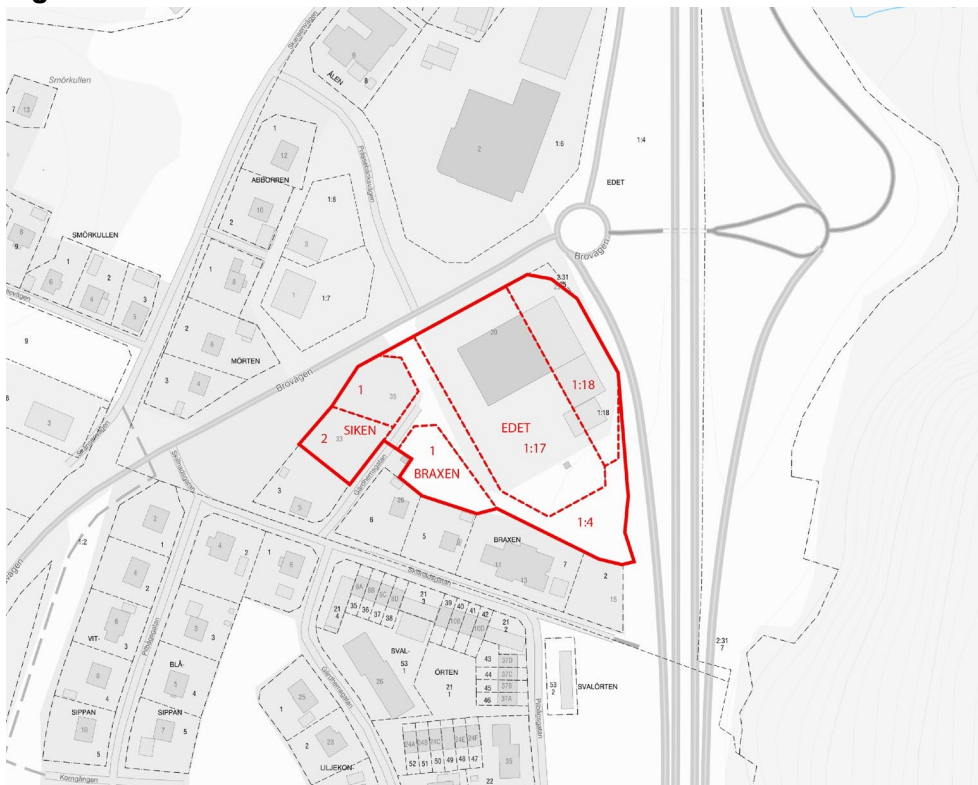
Planområdet är 12 400 m² stort. Fastighetsägaren äger samtliga fastigheter som omfattas av planområdet, Edet 1:17, 1:18, 1:4 samt Siken 1 och 2. Den tidigare kommunala park- och vägområdet har förvärvats av fastighetsägaren och ingår nu i den sammanhängande verksamhetsytan.

Befintlig bilhall har entré sin i nordväst mot Brovägen. Hallen har genomgått ett antal utbyggnader på senare år. Söder om byggnaden finns två mastar, varav en planeras att tas ned. I sydväst finns en transformatorstation, precis utanför planområdet. Genom planområdet har det tidigare gått en lokalgata, Gärdhemsgatan, som anslöt till Brovägen vid den befintliga infarten till verksamheten. Denna anslutning har stängts av i samband med att den kommunala marken övergick i privat ägo. Övriga ytor inom planområdet används idag främst för uppställning av försäljningsfordon, fördelade på både asfalterade och uppgrusade ytor.

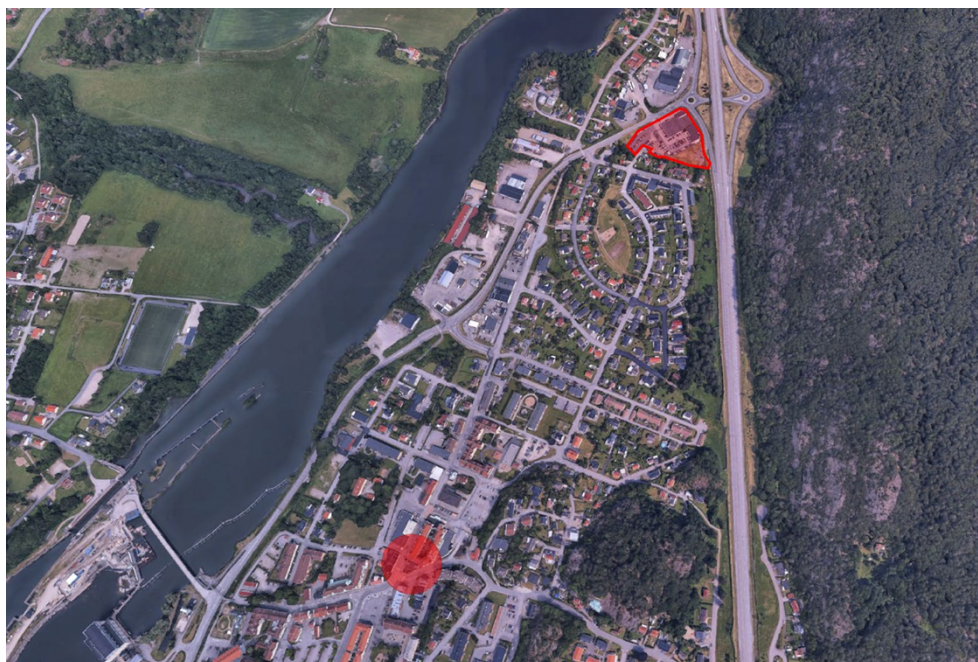

Verksamhet omfattar idag enbart bilförsäljning och bilhall. Övriga funktioner som reparation, service, tvätt och montering bedrivs i företagets separata service- och verkstadanläggning, ca. 400 meter söderut längs Göteborgsvägen.

Läge

Figur 2 Kartsnitt över ianspråktaga fastigheter

Figur 3 Planområdets läge i tätorten.

Allmän plats

Planförslaget reglerar inte allmän platsmark

Kvartersmark

Planförslaget omfattar enbart kvartersmark och medger i huvudsak användningen detaljhandel med skrymmande varor (**H₁**). Användningen syftar till att bekräfta befintlig bilhandelsverksamhet, där försäljning av personfordon utgör den huvudsakliga verksamhetsutövningen. Tidigare ambitioner uttryckta i samband med samrådet, såsom att möjliggöra även reparations- och serviceverksamhet samt biltvätt inomhus är inte längre aktuella. Dessa funktioner bedrivs idag i anläggningens separata service- och verkstadsanläggning längre söderut längs Göteborgsvägen.

Kvartersmarken regleras även med användningen verksamheter (**Z**), som ersätter användningen ”småindustri” i gällande detaljplan. Avsikten är att fortsatt medge en bredare flexibilitet för framtida verksamhetsutveckling, så att planområdet inte begränsas till ett renodlat detaljhandelsområde. Kombinationen av användningarna säkerställer på så sätt verksamhetens långsiktiga användbarhet och anpassningsbarhet. Dessa medger endast verksamheter med begränsad miljöpåverkan. Verksamheter inom **Z** får exempelvis inte ge upphov till betydande utsläpp till luft, höga bullernivåer, vibrationsstörningar eller annan påverkan som är olämplig i relation till närliggande bostadsbebyggelse. Miljöstörande industri, lackeringsverksamhet, kemisk hantering eller andra verksamheter med hög omgivningspåverkan ryms därmed inte inom användningen och inte är tillåtna inom planområdet.

Verksamhetsutövaren har behov av att på sikt kunna bygga ut befintlig bilhall. Planförslaget möjliggör en sådan utbyggnad inom en tydlig reglerad möjlig byggnadsvolym, som styrs av en högsta tillåtna

nockhöjd om 8,5 meter (**h₁**) samt en största tillåtna byggnadsarea om 4800 m² (**e₁**). Byggrättens utbredning och placering i relation till närliggande fastigheter och omgivande mark styrs genom prickmark, som reglerar vilken mark inte får bebyggas. Mot bakgrund av den aktualiserade riskutredningens bedömning att risknivån är acceptabel för aktuell verksamhetstyp, anpassas byggrätten efter befintligt byggnadshörn som ligger närmast E45 i öst. Marken närmast E45 utöver detta regleras som prickmark och får inte bebyggas.

För att säkerställa en god riskhantering men hänsyn till närheten till E45, som är en primär transportled för farligt gods, samt till den angränsande bostadsbebyggelsen, omfattar planförslaget ett antal byggnadstekniska utförandebestämmelser. Dessa säkerställer att ny eller förändrad bebyggelse uppförs på ett sätt som minimerar risker för människors hälsa och miljön. Planen reglerar därmed bland annat att ventilationsutsläpp inte får anläggas närmare än 50 meter från bostadshus (**b₁**), och att friskluftsintag ska placeras på fasad som vetter bort från E45 (**b₂**), vilket reducerar risken för att farliga ämnen kommer innanför byggnaden vid en eventuell olycka. Vidare anger planen att utrymning ska kunna ske från fasad som vetter bort från vägen (**b₃**). Bestämmelserna gäller vid nybyggnad, tillbyggnad och ombyggnad. Befintlig byggnad uppfyller redan de förutsättningar som bestämmelserna reglerar avseende ventilationslösningar och möjlighet till säker utrymning, men utförandebestämmelserna säkerställer att motsvarande skyddsnivå bibehålls även vid framtida förändringar av bebyggelsen.

Planförslaget möjliggör även att en avskärmning med en minsta höjd om 1,8 meter får uppföras mot angränsande bostadsbebyggelse (**b₄**). Syftet är att begränsa störningar i form av ljus från uppställda fordon och belysning på området under mörker, och på så sätt möjliggöra ett minskat skyddsavstånd mellan byggrätt och närliggande bostäder till 25 meter. Eftersom verksamheten är renodlad bilförsäljning utan möjlighet för verkstads- eller lackeringsmoment är det dominerande störningsmomentet mot bostäderna ljusstörningar snarare än buller, därför bedöms den minsta reglerade höjden på avskärmningen till 1,8 meter som lämplig.

Inom planområdet finns underjordiska ledningar i form av el-, tele- och fiberledningar tillhörande. Dessa ledningar hamnar delvis under föreslagen byggrätt, därför regleras ett markreservat med en bredd om 4 meter i plankartan (**u₁**). Reservatet sträcker sig öst-västlig riktning och ansluter till Brovägen och Gärdhemsgatan, och syftar till att säkerställa utrymme och markåtkomst för befintliga och framtida underjordiska ledningar, samt möjliggöra eventuell omlokalisering av ledningarna i samband med byggnation inom fastigheten.

Avslutningsvis reglerar planförslaget att ytterligare utfarter mot angränsade gatunät inte får iordningställas genom bestämmelse *körbar förbindelse får inte finnas*.

Utformning av kvartersmark

Planområdet bekräftar i huvudsak den befintliga markanvändningen. Det innebär att större delen av kvartersmarken fortsatt kommer att nyttjas för uppställning av försäljningsfordon på både asfalterade och uppgrusade ytor. I framtiden kan en utbyggnad av befintlig bilhall ske åt väster, inom reglerad byggrätt.

Motiv till planbestämmelser

Användning av mark

Kvartersmark

Beskrivning och motiv

H₁

Detaljhandel med skrymmande varor

Motivet till användningen är att bekräfta befintlig verksamhet som avser försäljning av fordon. Markanvändningen motsvarar verksamhetens långsiktiga behov.

Z

Verksamheter

Motivet till bestämmelsen är att skapa en ändamålsenlig och långsiktigt hållbar flexibilitet för framtida verksamhetsutveckling inom planområdet. Z-användningen möjliggör därmed mindre verksamheter och servicefunktioner med begränsad miljöpåverkan, som bedöms förenliga med områdets läge.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

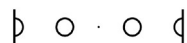
Planbestämmelse

Beskrivning och motiv

Marken får inte föras med byggnad

Motivet till bestämmelsen är att reglera förgårdsmark, byggnadsfritt avstånd till angränsande fastigheter, yta för dagvatten- och skyfallshantering samt lämpligt skyddsavstånd mot väg E45.

Körbar förbindelse får inte finnas

Motivet till bestämmelsen är att förhindra ytterligare utfarter eller anslutningar från planområdet till Brovägen eller E45. Syftet är att bibehålla trafiksäkerheten och undvika ökad belastning på Brovägen.

h₁

Högsta nockhöjd är 8,5 meter

Motivet till bestämmelsen är att begränsa nockhöjden till den befintliga hallens högsta byggnadsparti.

n₁

Parkering av och upplag med tunga fordon är inte tillåten.

Motivet till bestämmelsen är att säkerställa släntstabiliteten mot påfartsrampen till E45 inom det område närmast slänten och gabionmuren, som regleras med prickmark. Stabilitetsberäkningar visar att marken inom denna zon är stabil för en utbredd last om upp till 7,5 kPa, vilket rymmer uppställning av personfordon, men inte belastning från tunga fordon eller upplag. Bestämmelsen syftar till att förhindra sådan belastning.

u₁

Markreservat för allmännyttiga ändamål

Motivet är att säkerställa utrymme och markåtkomst för befintliga och framtida underjordiska ledningar, samt möjliggöra eventuell omlokalisering av ledningarna i samband med byggnation inom fastigheten.

- b₁** *Ventilationsutsläpp får inte anläggas närmare än 50 meter från bostadshus*
- Motivet till bestämmelsen är att säkerställa tillräckligt skyddsavstånd till närliggande bostadsbebyggelse och minska risken för olägenheter.
- b₂** *Friskluftsintag ska placeras på fasad som vetter bort från väg E45.*
- Motivet är att genom placeringen minska risken för att föroreningar från väg E45 ska nå friskluftsintaget vid olycka eller störningar i trafikmiljön.
- b₃** *Utrymning ska vara möjlig från fasad som vetter bort från E45*
- Motivet är att säkerställa att utrymning kan ske i riktning bort från E45 och på så sätt minska riskerna för människor vid olycka med farligt gods.
- b₄** *Inom området får en ljusavskärmning med höjd om minst 1,8 meter uppföras längs områdets utsträckning, mot närmaste bostadsbebyggelse*
- Bestämmelsen syftar till att begränsa störningar från verksamheten gentemot angränsande bostäder, i form av ljus från uppställda fordon och belysning på verksamhetsytor. En ljusavskärmning bedöms kunna bidra till att upprätthålla ett tillräckligt skyddsavstånd till bostadsbebyggelsen i enlighet med utredningen om skyddsavstånd.
- e₁** *Största byggnadsarea är 4800 m²*
- Bestämmelsen reglerar den maximala omfattningen av ny bebyggelse inom planområdet och säkerställer att exploateringen sker i en skala som är anpassad till platsens förutsättningar, den befintliga byggnadsstrukturen samt omgivande bebyggelse.

Planeringsförutsättningar

Kommunala planeringsförutsättningar

Här redovisas kommunala planeringsförutsättningar och ställningstaganden i kommunala planeringsunderlag och beslut.

Översiktsplan

Lilla Edet har en ny gällande översiktsplan, *Översiktsplan 2050*, som antogs av kommunfullmäktige 2026-04-01. För aktuellt planområde anger översiktsplanen användningen "utvecklad markanvändning - verksamheter och industri" för den del av planområdet som omfattar befintlig bilhall, samt "ändrad markanvändning - verksamheter

och industri” för resterande del som används för biluppställning. Vidare anger översiktsplanen att *”ytan hanteras i detaljplanearbete som syftar till att möjliggöra utvidgning av det intilliggande detaljhandelsområdet, som idag består av bilförsäljning”*.

Översiktsplanen lyfter ett antal hänsynsaspekter för planområdet. Närheten till E45 innebär att dagvattenhantering och översvämningsrisk vid kraftiga skyfall är viktiga aspekter för att undvika negativ påverkan på vägen, som är av riksintresse. Vidare betonar översiktsplanen att byggnadstekniska åtgärder kopplade till risker, som hantering av farligt gods längs E45, ska säkerställas i detaljplanen. Översiktsplanen lyfter också att planområdet tidigare bedömts ligga i riskzonen för sekundärt skred vid ett initialt skred i älven, men att risken nu bedöms som acceptabel med hänsyn till de stabilitetshöjande åtgärder som

Figur 4 Utpekad markanvändning i ÖP2050 med planområdet markerat i rött.

genomförts i älvsälanten vid Smörkullen. Slutligen lyfts att hänsyn till närliggande bostadsbebyggelse ska hanteras genom byggnadstekniska krav i planbestämmelserna, i syfte att begränsa störningar och olägenheter från befintlig eller tillkommande verksamhet.

Samtliga dessa aspekter hanteras i denna detaljplan, som bedöms vara förenlig med översiktsplanens ställningstaganden och markanvändning.

Detaljplan

Gällande plan är stadsplanen för området mellan E45, Brovägen och Skillnadsgatan, antagen 1986 och vann laga kraft 30 juli 1987. Stadsplanen reglerar användningen till ”Småindustri och detaljhandel dock ej dagligvaror” med en byggnadshöjd på 5,0 meter samt ”Bostäder”, fristående i två våningar. Mellan verksamhetsområdet och bostäderna samt mot väg E45 är allmänplats park planlagd.

Figur 5 Kartutsnitt över gällande detaljplan, med planområdesgränsen i rött.

Planbesked

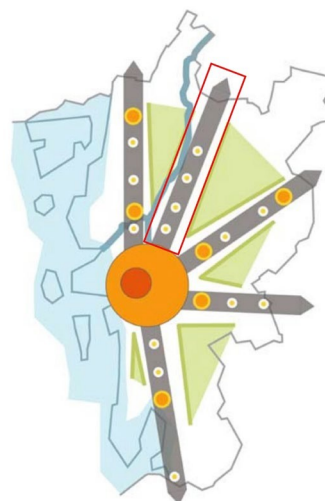
Kommunstyrelsen beslutade 2003-09-09, att ge före detta Miljö- och byggförvaltningen i uppdrag att påbörja arbetet med att upprätta en ny detaljplan för fastigheten Edet 1:17 m.fl. År 2013 påbörjades planprocessen och ett nytt planavtal upprepades.

Regionala planeringsförutsättningar

Regionplan

Planområdet ligger i det regionala utvecklingsstråket längs E45, som i Göteborgsregionens strukturbild pekas ut som lämpligt för verksamheter med transportberoende funktioner.

Detaljplaneförslaget är därför förenligt med de regionala strategierna om att lokalisera verksamheter med goda logistikbehov i anslutning till större leder och befintliga verksamhetsområden.

Riksintressen

Kommunikation

Planområdet gränsas till väg E45, som är av riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.

Totalförsvaret

Planområdet är beläget inom påverkansområdet kring Vara väderradar och Landvetter flygplats MSA-område (minimum safety altitude/minimum sector altitude), som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del.

Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap. miljöbalken

Planområdet är exploaterat sedan tidigare. Planförslaget möjliggör viss ökad byggrätt inom redan ianspråktagen och hårdgjord mark. Utifrån miljöbalkens hushållningsbestämmelser bedöms planförslaget därmed utgöra en effektiv användning av markresurser.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Planområdet ansluter till genomfartsleden Brovägen samt ligger intill påfart till väg E45, som är en trafikbelastad riksväg.

Årsmedelvärde för kvävedioxid (NO₂) vid planområdet beräknas till ungefär runt 4,0 µg/m³ (SMHI, Nationell modellering av luftkvalitet, 2023). Utsläppen av grova partiklar, PM₁₀, beräknas till ett årsmedelvärde om ca. 9,5 µg/m³. Dessa värden är lägre än både miljökvalitetsnormerna för PM₁₀ och målvärdet på under 15 µg/m³, som fastställts inom ramen för miljökvalitetsnormen "Frisk luft". Luftkvaliteten inom området bedöms därmed som god.

Vatten

Recipient för planområdet är Göta älv – Slumpåns mynning till Älvängen (*WA30431065*). Vattenförekomsten klassas som kraftigt modifierad med anledning av vattenkraft, därmed bedöms ekologisk potential i stället för ekologisk status. Recipienten uppnår i dagsläget otillfredsställande ekologisk potential samt uppnår ej god kemisk status, bland annat på grund av förekomst av bromerad difenyleter (PBDE) och kvicksilver. MKN för recipienten är god ekologisk potential samt god kemisk ytvattenstatus.

Mellankommunala intressen

Planområdet gränsar inte till någon annan kommun och bedöms inte medföra direkta mellankommunala markanvändningskonflikter. Väg E45, belägen omedelbart öster om planområdet, utgör dock ett mellankommunalt och nationellt kommunikationsintresse som berör flera kommuner längs sträckningen.

Natur

Planområdet bedöms inte hysa några höga värden för natur, kultur eller rekreation. Öster om väg E45 och planområdet finns naturvärden klass 2 med lummig ängsekskog av betydelse för landskapsbilden. Föreslagen utveckling bedöms inte medföra någon påverkan på denna.

Strandskydd

Planområdet omfattas inte av strandskydd.

Dagvatten

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten och dagvatten, och är anslutet till det kommunala dagvattensystemet. Dagvatten från planområdet avleds via en servisledning nedströms norrut mot utsläppspunkt i Göta älv, drygt 450 meter från planområdet.

Planområdet utgörs i huvudsak av hårdgjorda ytor i form av asfalterade parkerings- och uppställningsytor samt befintlig byggnad, vilket innebär begränsad infiltrationskapacitet och en relativt hög avrinningskoefficient. På fastigheten finns idag en oljeavskiljare som omhändertar dagvatten från verksamhetsytorna innan det avleds till det kommunala nätet.

Marken inom planområdet lutar svagt i västlig riktning mot Göta älv, dit dagvattenavrinningen naturligt sker och där den fångas upp av dagvattenservisen. Strax väster om planområdet stiger dock marknivån något, vilket skapar en lokal lågpunkt i anslutning till planområdets västra del där överskottsvatten från ytavrinningen inom planområdet samlas innan det når dagvattennätet.

En översiktlig kapacitetsbedömning av det befintliga dagvattensystemet nedströms planområdet visar att systemet som helhet bedöms klara flöden motsvarande ett 10-årsregn utan allvarliga konsekvenser, även om enskilda ledningssträckor riskerar att bli hydrauliskt överbelastade vid kraftigare regn.

Det saknas i dagsläget kommunala riktlinjer för dagvatten i form av dagvattenpolicy eller dagvattenplan.

Hälsa och säkerhet

Omgivningsbuller

De tillåtna användningarna detaljhandel med skrymmande varor (H1) och verksamheter (Z) bedöms medföra begränsad bullerpåverkan. Industri- eller verkstadsverksamhet med mekanisk bearbetning, kompressorer eller annan bullrande utrustning medges inte inom planområdet. Den bullerpåverkan som kan uppstå är i stället kopplad till fordonsrörelser inom fastigheten, såsom förflyttning, uppställning och provkörning av fordon i samband med den normala bilhandelsverksamheten.

Denna typ av störning är inte konstant och förekommer huvudsakligen under dagtid på vardagar samt lördag, i linje med verksamhetens ordinarie öppettider. Bullernivåerna bedöms därmed vara av begränsad karaktär.

Risk för översvämning

Planområdet ligger på en höjd om +12 till +13 meter över havsnivån (RH2000) och omfattas inte av risk för översvämning vid höga flöden i Göta älv.

Skyfall

Topografin inom planområdet skapar vissa lågpunkter där ytvatten samlas vid kraftiga skyfall. Marken lutar generellt från öster och sydost mot planområdets västra del, vilket innebär att ytavrinning vid extrema regn naturligt leds mot planområdet från omgivande höjder.

En skyfallsanalys har genomförts i Scalgo i dagvatten- och skyfallsutredningen (Norconsult, 2026). Analysen identifierar två tydliga lågpunkter i anslutning till planområdet. Den ena utgörs av viadukten vid cirkulationsplatsen mot E45 i norr, där stora flöden från de östra sluttningarna koncentreras vid

extrema regn. Denna lågpunkt utgör ett känt problemområde vid kraftig nederbörd, och påverkas inte av vattenansamlingar från planområdet. Den andra lågpunkten finns i planområdets västra del längs Brovägen, där vatten samlas till följd av att marknivån stiger något väster om planområdet och begränsar avrinningen i den riktningen.

Figur 6 Rinnvägar och lågpunkter inom planområdet i befintlig situation. Blå linjer visar huvudsakliga flödesvägar, blå pilar anger flödesriktning och grön-, gul- och rödfärgade ytor illustrerar potentiella vattenansamlingar vid olika vattendjup. Norconsult, 2026.

Sammanfattningsvis innebär topografin att planområdet vid extrema regn kan ta emot ytavrinning från omgivande mark, samtidigt som avrinningen västerut är begränsad av befintlig bebyggelse och höjdförhållanden. Detta ställer krav på att exploatering inom planområdet utformas med en genomtänkt höjdsättning och avrinningsvägar som säkerställer att skyfallsvatten kan ledas bort utan att skada byggnader eller förvärra situationen nedströms.

Risker från transporter med farligt gods

Väg E45 är klassad som primär transportled för farligt gods, vilket innebär att den ingår i det lämpliga huvudvägnätet för genomfartstrafik med farliga ämnen. Länsstyrelsen i Västra Götaland kräver att riskfrågor hanteras vid detaljplanering inom 150 meter från vägen.

Trafik med farligt gods på E45 förbi planområdet uppgår enligt Trafikverkets uppgifter till ca 52 fordon per årsmedeldygn, vilket motsvarar ca 19 000 transporter per år. Prognosen för år 2040 visar på i stort sett oförändrade flöden om ca 51 fordon per årsmedeldygn. Den skyltade hastigheten på sträckan är 100 km/h. Brandfarliga vätskor och gaser utgör den dominerande riskfaktorn och står sammantaget för den största andelen av transportererna, även om andelen brandfarliga vätskor minskat något sedan tidigare mätningar.

En riskanalys avseende transporter av farligt gods upprättades av Norconsult 2014 i samband med det ursprungliga planarbetet. Analysen visade att samhällsriskerna för fastigheterna Lilla Edet 1:17 m.fl.

delvis befann sig inom det så kallade ALARP-området, där ytterligare åtgärder bör utredas, medan individrisken bedömdes som acceptabel på ett avstånd om minst 25 meter från vägen. Befintlig byggnad ligger som närmast ca 26 meter från väggkant i ett hörn.

Sweco har på uppdrag av Lilla Edets kommun genomfört en aktualitetsprövning av riskutredningen (Sweco, 2026). Prövningen konstaterar att förutsättningarna förändrats något sedan 2014, framförallt gällande den skyltade hastigheten som har höjts från 90 till 100 km/h. Personnärvaron på fastigheten har också ökat något och verksamhetens inriktning har förändrats genom att lackeringsverksamheten inte längre är aktuellt. Trafikflödena av farligt gods bedöms vara i stort sett oförändrade fram till 2040.

Risk skred, ras och erosion

Planområdet ligger ca. 200 meter sydost om Smörkullen, som historiskt sett har varit ett område identifierat av bl.a. Statens geotekniska institut (SGI) som ett riskområde för skred. Planområdet har i samband med samrådet uppmärksamrats av SGI kunna vara utsatt för bakåtverkande påverkan vid ett initialt skred i älvsälanten intill Smörkullen.

Den risken har dock åtgärdats i samband med att kommunen genomfört stabilitetshöjande åtgärder och erosionssäkring längs älvsälanten, bl.a. utanför Smörkullen år 2023. Stabiliteten i området har efter genomförda åtgärder bedömts som god. Erosionsrisken behöver dock fortsatt följas.

Markföroreningar

Enligt Länsstyrelsens MIFO-databas (Metodik För Inventering av Förorenade Områden) finns inga objekt identifierade inom aktuellt planområde. Inga miljötekniska markundersökningar har heller utförts inom aktuellt planområde. Planerad utbyggnad av en bilverkstad medför att området bör klassas som MKM (mindre känslig markanvändning).

Inom området finns inga uppgifter om att någon förorenande verksamhet pågått. Det bedöms i nuläget inte finnas något behov av miljötekniska undersökningar inom planområdet.

Geotekniska förhållanden

Planområdet är relativt flackt och består av i huvudsak hårdgjorda ytor med nivåer mellan cirka +12 meter och +13 meter generellt och upp till ca + 17 meter vid en höjd i sydost. Marken har utretts i samband med tidigare utbyggnader av befintlig verksamhet och utgörs av en homogen jordlagerföljd bestående av fyllnadsmaterial och torrskorpelera över mäktiga lager av lera på en djup om 20–25 meter med underliggande friktionsjord och berg. Grundvattenytan ligger normalt 1–1,5 meter under markytan. För området föreligger normal radonrisk.

En geoteknisk undersökning togs fram av Norconsult 2014, reviderad 2016, där stabiliteten bedömdes som tillfredsställande för såväl befintliga som planerade förhållanden. I samband med samrådet framförde SGI synpunkter på att risken för bakåtgripande eller sekundära skred från området vid Smörkullen behövde belysas ytterligare innan planarbetet kunde drivas vidare. Den frågan har därefter behandlats i Norconsults fördjupade stabilitetsutredning för Skansenvägen från 2018, som omfattar området längs Göta älv i anslutning till Smörkullen och som uttryckligen beaktar påverkan på aktuellt planområde för Stendahls bil.

I 2018 års utredning redovisas stabilitetsberäkningar i fem representativa sektioner (A–E). De minst gynnsamma stabilitetsförhållandena konstaterades i området närmast Göta älv strax norr om Smörkullen, sektion E, där säkerhetsfaktorn beräknades till under godtagbar nivå ($F_{\text{komb}} = 0,86$). För den sektion som är direkt relevant för planområdet, sektion D söder om Smörkullen, redovisas säkerhetsfaktorer om $F_{\text{komb}} = 1,10$ och $F_{\text{od}} = 1,10$, vilket uppfyller lägsta godtagbara nivå för tillfredsställande stabilitet i säkerhetsklass 3.

Utredningen behandlar även specifikt risken för bakåtgripande skred från ett hypotetiskt initialskred mot Göta älv. Utredningen konstaterar att sådana skred osannolikt når hela vägen till detaljplanegränsen. Detta eftersom de djupare jordlagren innehåller lokalt lera med mycket hög sensitivitet, men de översta 10–12 meterna består av lera som inte är kvick, vilket innebär att skredmassor bedöms kunna ligga kvar och verka som mothåll för ett vidare skredförlopp. Utredningen anger vidare uttryckligen att planområdet för Stendahls bil, som är beläget ca 200 meter från Göta älv på marknivån +12 till +13, ska betraktas som stabilt under rådande förhållanden.

Den fördjupade stabilitetsutredningen visade dock att området strax norr om Smörkullen (sektion E) inte uppfyllde kraven för tillfredsställande stabilitet och att stabilitetshöjande åtgärder krävdes. Avschaktning av slänkrön föreslogs som lämplig åtgärd. Under 2023 genomförde kommunen dessa stabilitetshöjande åtgärder vid Smörkullen i form av avlastschaktning och erosionsreducerande insatser. SGI bedömde i ett yttrande från augusti 2024 (*Stabilitet i området vid vägskadorna i Lilla Edet*) att området runt Smörkullen efter genomförda åtgärder uppnår tillfredsställande stabilitet och att ingen akut skredrisk föreligger. SGI rekommenderar fortsatt uppföljning av erosionsförhållanden längs älven, men identifierar inga behov av ytterligare stabilitetsutredningar inom planområdet.

Ursprunglig utredning (Norconsult, 2014) omfattade stabilitetsberäkningar med en antagen last på 30 kPa inom planområdet, vilket motsvarar den belastning som en utbyggnad enligt planförslaget bedöms ge upphov till. Beräkningarna visar att stabiliteten med god marginal uppfyller kraven för den säkerhetsklass som gäller för platsen. Byggrätten i detaljplanen är utformad så att den ryms inom de lastförutsättningar som stabilitetsbedömningen vilar på.

Gällande grundläggning bedöms lätta enplansbyggnader kunna grundläggas med platta på mark, medan tyngre byggnader bör totalavlastas med lättfyllning eller grundläggas på pålar till fast botten. Vid tillbyggnad bör grundläggningen anpassas till befintlig byggnads konstruktion och utformas med hänsyn till sättningsrisker.

Planförslaget innebär ingen ändrad markanvändning av sådant slag att stabilitetsförhållandena försämrats. Jämfört med samrådshandlingen har byggrätten dessutom begränsats något, bland annat för att öka avståndet mot brovägen och säkerställa ytor för dagvattenhantering. Mot denna bakgrund bedöms den ursprungliga geotekniska utredningen (Norconsult, 2014) tillsammans med den fördjupade stabilitetsutredningen för Skansenvägen (Norconsult, 2018) och kommunens skredsäkringsåtgärder tillsammans SGIs yttrande från 2024 sammantaget utgöra tillräckligt underlag för detaljplanens genomförande. Vid projektering och bygglov ska grundläggning och eventuella lasttillskott hanteras enligt de rekommendationer som anges i de objektspecifika geotekniska utredningarna.

Stabiliteten mot väg E45

Awer Geoteknik har på uppdrag av kommunen upprättat en kompletterande stabilitetsutredning (Awer, 2026) i att undersöka dimensioneringsförutsättningar för den gabionmur som ligger intill planområdet och löper längs den södergående påfartsrampen vid Trafikplats Lilla Edet norra, i syfte att kartlägga det eventuella behovet av lastrestriktioner för planområdet. Gabionmuren bedöms ha uppförts i samband med vägkonstruktionen (projektet för E45 längs sträckan) av utrymmesskäl, och inte på grund av geotekniska förhållanden.

Utredningen behandlar specifikt stabiliteten mellan befintlig och nybyggnad och påfartsrampen. Utredningen visar att stabiliteten uppfyller kraven på säkerhetsfaktor för befintliga förhållanden. Den planerade byggrätten har i beräkningarna antagits till utbredd last om 15 kPa, som motsvara en byggnad om cirka 1,5 våningsplan. Stabiliteten bedöms som tillfredställande även för detta lastfall. För ytan mellan befintlig byggnad och slänten med gabionmuren, som i planförslaget regleras med prickmark, visar utredningen att en utbredd last om upp till 7,5 kPa bedöms som tillfredställande. Som jämförelse medför en bilparkering laster om upp till 5 kPa. För att säkerställa att denna last inte överskrids regleras området mot slänten med bestämmelse n_1 , som förhindrar parkering och upplag med tunga fordon.

För ytan mellan byggnaden och gabionmuren, som regleras med prickmark, visar utredningen att en utbredd last om 7,5 kPa är tillfredsställande. För att säkerställa att denna last inte överskrids regleras zonen med bestämmelsen n_1 , som förhindrar parkering av och upplag med tunga fordon. Utredningen anger vidare att byggnation som medför laster överstigande 15 kPa förutsätter pågrundläggning; detta hanteras som en genomförandeförutsättning vid projektering och bygglov.

Vidare anger utredningen att nybyggnation som medför laster överstigande 15 kPa förutsätter pågrundläggning. Grundläggning och eventuella lasttillskott hanteras som en genomförandeförutsättning vid projektering och bygglov, i enlighet med de objektspecifika geotekniska utredningarnas rekommendationer.

Sammanfattningsvis bedöms dimensioneringsförutsättningarna för gabionmuren inte medföra behov av ytterligare lastrestriktioner för planområdet utöver vad som regleras genom prickmark och bestämmelsen n_1 .

Hydrologiska förhållanden

Planområdet ligger ca. 200 meter från Göta älv och utgörs i huvudsak av hårdgjorda ytor med begränsad infiltrationskapacitet. Ytavrinningen sker i huvudsak i västlig riktning mot Göta älv, dit dagvattenavrinningen naturligt leds. Strax väster om planområdet stiger marknivån något, vilket skapar en lokal lågpunkt i anslutning till planområdets västra del. Ytavrinning samlas här och ansluter till det befintliga dagvattennätet via ledningar längs Brovägen.

Jordlagerföljden inom planområdet består av fyllnadsmaterial och torrskorpelera över mäktiga lerlager. Genomsläppligheten i de övre jordlagren är begränsad, vilket innebär att naturlig infiltration till grundvattnet är liten. Grundvattenytan bedöms ligga normalt 1–1,5 meter under markytan och varierar under året beroende på nederbörds- och avrinningsförhållanden. Det underliggande friktionslagret bedöms stå i direkt kontakt med Göta älv, vilket föranleder att grundvattennivån i viss mån påverkas av älvens vattennivå.

Enligt Länsstyrelsen i Västra Götaland finns det inga markavvattningsföretag inom eller i anslutning till planområdet. Planområdet har tidigare ingått i inre skyddszon för vattenskyddsområde för Göta älv och Vänersborgsviken. Regeringen upphävde 2025 beslutet om vattenskyddsområde, men ärendet prövas på nytt. Planområdets läge i relation till Göta älv och det tidigare vattenskyddsområdet innebär att särskild hänsyn ska tas till dagvattnets föroreningsinnehåll vid exploatering, vilket hanteras i detaljplanen genom dagvatten- och skyfallsutredningen (Norconsult, 2026).

Fysisk miljö

Den fysiska miljön inom planområdet domineras av befintlig bilhall som är belägen i nordöstra delen av fastigheten, i vinkel mot cirkulationsplatsen vid E45 och Brovägen. Byggnaden har ett högt inglasad parti riktat mot cirkulationsplatsen, där även huvudentrén är placerad, vilket ger anläggningen ett tydlig intryck mot det omgivande vägnätet. Söder om byggnaden finns två skyltstolpar med skyltar för de bilmärken som säljs vid anläggningen, vilka är väl synliga från E45.

Övriga ytor inom planområdet utgörs i huvudsak av hårdgjorda eller uppgrusade parkerings- och uppställningsytor för försäljningsfordon. Planområdet avgränsas i norr av Brovägen, i öster av E45 och i söder och väster av befintlig bostadsbebyggelse längs Gärdhemsgatan och Skillnadsgatan.

Planområdet ligger i ett övergångsläge mellan det storskaliga infrastrukturlandskapet kring E45 och den mer småskaliga bostadsbebyggelsen i väster och söder. Cirkulationsplatsen och E45 utgör tydliga fysiska barriärer mot öster, medan gränsen mot bostadsbebyggelsen i söder och väster är mer direkt.

Sociala förutsättningar

Planområdet är beläget i ett område med blandad markanvändning där bostadsbebyggelse och verksamheter ligger i direkt anslutning till varandra. Närmast planområdet i söder och väster finns bostadsfastigheter längs Gärdhemsgatan och Skillnadsgatan. I övrigt präglas omgivningen av infrastruktur och verksamheter kopplade till E45-korridoren.

Utöver arbets- och servicetillfällen saknar området publika mötesplatsen eller mötesplatser eller vistelseytor för allmänheten.

Teknik

Hit hör sådant som rör befintliga tekniska förutsättningar som är relevanta för detaljplanen. Det kan till exempel handla om va-teknik eller teknisk infrastruktur.

Vatten och avlopp

Planområdet är anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Den planerade utökningen av verksamheten bedöms inte ge någon väsentlig ökning av vattenförbrukning eller spillvattenflöden, då verksamheten är renodlad bilförsäljning utan serviceverkstad eller tvättanläggning.

På fastigheten finns oljeavskiljare för omhändertagande av dagvatten från verksamhetsytor. Vid eventuell om- eller tillbyggnad ska det säkerställas att dagvatten från nya hårdgjorda ytor och golvbrunnar ansluts till oljeavskiljare innan avledning till det kommunala nätet.

Befintlig dagvattenservis har en beräknad hydraulisk kapacitet om 44 l/s med en dimension om 200 mm, vilket bedöms vara otillräckligt för att hantera dagvattenflöden vid de återkomsttider som gäller

för området. Det rekommenderas därför att befintlig servisledning ersätts med en ledning av större dimension, förslagsvis ca 400 mm, i samband med genomförandet av detaljplanen. Detta är en förutsättning för att det framtida dagvattensystemet ska fungera tillfredsställande.

Vid genomförande av detaljplanen kommer förbindelsepunkternas lägen att behöva ses över om fastighetsindeningen förändras.

Service

Närmaste samhällsservice är Rusta med tillhörande mack och småbutiksverksamhet. Dessa ligger ca. 500 meter norr om planområdet.

Lilla Edets centrum ligger ca. 800 meter söder om planområdet. Där hittas livsmedelsbutik, apotek, restauranger och annan typisk centrumverksamhet.

Trafik

Motortrafik

Planområdet nås via befintlig utfart till Brovägen (väg 167). Befintlig trafiksituation består av kundbesök, personaltrafik, interna fordonsförflyttningar samt lättare leveranser. Verksamheten tar emot kunder under vardagar och lördagar. Antalet kundrelaterade besök uppges uppgå till ca. 15 - 25 per dag. Personal bedöms i nuläge generera ca 20–40 resor dagligen. Leveranser till bilhallen består av lättare transporter om ca 1–3 fordon per dag. Tunga transporter såsom bärgare och biltransporter sker inte till denna lokal utan till verksamhetens anläggning på Göteborgsvägen. Mellan de båda lokalerna sker dagliga interna fordonsförflyttningar om ca 5–10 rörelser utspridda över dagen. Sammantaget uppges verksamheten generera ca. 40–80 transportrörelser per dag.

Kollektivtrafik

Hållplatsen Skansenvägen ligger i direkt anslutning till planområdet längs Brovägen. Här går två busslinjer med 19 respektive 14 turer per dag.

Gång- och cykel

Väg 167 (Brovägen) har idag en gång- och cykelväg på dess södra sida. Denna slutar dock tvärt vid busshållplats Skansenvägen. En fortsättning av sträckan för gång- och cykelväg saknas därmed precis utanför planområdet. Kommunen har ambition på att på sikt komplettera den avsaknaden sträckan.

Parkering

Idag har verksamhetsutövaren parkeringsytor inom den egna fastigheten. I nuläget finns det 15 kundparkeringar, och 26 personalparkeringsplatser. Parkeringskapaciteten är god och parkering avses fortsatt lösas inom kvartersmark.

Konsekvenser

Fastigheter och rättigheter

Verksamhetsutövaren har förvärvat samtliga fastigheter inom planområdet.

Möjlighet till ledningsrätt inom planområdet möjliggörs inom u-områden (u_1).

Riksintressen

Kommunikation

Väg E45 är av riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. En riskanalys har tagits fram då byggrätten ligger inom 150 meter från vägkanten av E45, och en aktualitetsprövning av riskutredningen har genomförts 2026 (Sweco, 2026).

Befintlig byggnad ligger som närmast ca 26 meter från vägkant, vilket understiger det avstånd om 30 meter som Trafikverket eftersträvar som bebyggelsefritt. Mot bakgrund av aktualitetsprövningens bedömning att risknivån är acceptabel för aktuell verksamhetstyp även på detta avstånd ges den aktuella byggnadsdelen samma byggrätt som resterande del av fastigheten. Marken närmast E45 utöver detta regleras som prickmark och får inte bebyggas.

Riskhanteringen säkerställs genom ett antal byggnadstekniska utförandebestämmelser som syftar till att minska konsekvenserna vid en eventuell olycka på E45, genom att reglera placering av friskluftsintag, utrymning och ventilationsutsläpp.

Skyfallsanalysen i dagvatten- och skyfallsutredningen (Norconsult, 2026) identifierar en lågpunkt vid cirkulationsplatsen och viadukten mot E45, där stora flöden från de östra sluttningarna samlas vid extrema regn. Denna lågpunkt ligger utanför planområdet. Planförslaget bedöms inte förvärra denna situation, eftersom dagvatten från planområdet fördröjs lokalt inom fastigheten i makadamdiken. Planerad exploatering bedöms därmed inte bidra till ökad översvämningsrisk vid eller i anslutning till E45.

Sammantaget bedöms detaljplanen inte innebära några påtagliga konsekvenser för riksintresset för kommunikation. Planen reglerar att ingen ökad belastning sker på vägen, att området utformas med hög skyddsnivå avseende farligt gods, och att dagvatten- och skyfallshanteringen inte försämrar situationen nedströms

Totalförsvar

Redogör för om detaljplanen rör riksintresse för totalförsvar enligt 3 kap. 9 § miljöbalken.

Hushållningsbestämmelser 3 kap. miljöbalken

Här beskrivs konsekvenser som rör hushållningsbestämmelserna enligt 3 kap. miljöbalken.

Jordbruksmark

Undergruppen avser konsekvenser som rör hushållning med jordbruksmark enligt 3 kap. 4 § miljöbalken.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Planförslaget bedöms inte innebära en sådan trafikallstring att miljökvalitetsnormerna för luft skulle överskridas.

Vatten

Recipient för planområdet är Göta älv – Slumpåns mynning till Älvängen (*WA30431065*). Planområdet har tidigare ingått i inre skyddszon för vattenskyddsområde för Göta älv och Vänersborgsviken. Regeringen upphävde 2025 beslutet om vattenskyddsområde, men ärendet prövas på nytt. Då planområdet ligger inom den tidigare inre skyddszonen, vars behov inte ifrågasatts, har exempelvis den aktualiserade dagvatten- och skyfallsutredningen tillämpat riktvärden för mycket känslig recipient i enlighet med Miljöförvaltningen Göteborgs Stads riktlinjer.

Genomförda föroreningsberäkningar i samband med utredningen visar att samtliga halter och mängder minskar efter rening i makadamdiken inom planområdet jämfört med befintlig situation. Även om vissa ämnen fortfarande överskrider jämförelsevärden i själva utsläppspunkten från planområdet bedöms dessa halter spädas ut innan dagvattnet når recipienten via det kommunala ledningsnätet.

Planområdet bedöms därmed inte bidra med någon otillåten försämring av recipientens status och planerad exploatering bedöms inte heller äventyra möjligheterna att nå satta MKN för recipienten.

Mellankommunala frågor

Väg E45 utgör ett mellankommunalt och nationellt kommunikationsintresse som berör flera kommuner längs sträckningen. Planförslaget tar hänsyn till detta intresse och bedöms inte medföra någon påtaglig påverkan på vägens funktion eller framkomlighet

Miljö

Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

En undersökning om betydande miljöpåverkan genomfördes i samband med samrådet år 2016, varvid Länsstyrelsen bekräftade att planen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan (*Länsstyrelsen Västra Götaland, yttrande 2016-06-15*). Undersökningen har uppdaterats inför granskning med hänsyn till de kompletterande utredningar som tillkommit samt de justeringar av planförslaget som gjorts sedan samrådet. Slutsatsen kvarstår – detaljplanen bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan.

Miljöbedömning

Enligt plan- och bygglagen (2010:900) 4 kap. 34 § ska kommunen undersöka om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen görs med stöd av miljöbalkens 6 kap. samt förordningen (2017:966) om miljöbedömningar. Om planen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

Planförslaget syftar till att bekräfta befintlig markanvändning för bilförsäljning och möjliggöra en begränsad utbyggnad av befintlig verksamhet. Planen medger användningarna detaljhandel med skrymmande varor och verksamheter, och innebär ingen förändring till mer störande verksamhet. Serviceverkstad, lackeringsverksamhet och biltvätt ingår inte i de tillåtna användningarna.

Vid undersökningen har följande aspekter beaktats:

Buller. Planförslaget bedöms inte leda till ökade bullernivåer jämfört med dagens situation. Den dominerande bullerkällan i området är E45, som redan idag genererar betydande buller mot omgivningen. Verksamhetens karaktär är renodlad bilförsäljning utan verkstad eller tvätt. Vid en

eventuell utbyggnad skulle fordonsuppställning som idag sker utomhus i huvudsak ske inomhus, vilket skulle innebära minskade bullernivåer mot omgivningen.

Farligt gods. Planområdet ligger inom 150 meter från E45, som är en primär transportled för farligt gods. Aktualitetsprövningen av riskutredningen har visat att risknivån är acceptabel med föreslagna skyddsåtgärder. Planen reglerar byggnadstekniska utförandebestämmelser som minimerar konsekvenserna vid en eventuell olycka på vägen.

Dagvatten och recipient. Planförslaget medför ökade hårdgjorda ytor och därmed ökade dagvattenflöden och föroreningsbelastning jämfört med befintlig situation. Dagvatten- och skyfallsutredningen visar att dessa effekter kan hanteras genom fördröjning och rening i exempelvis makadamdiken inom fastigheten. Efter rening bedöms planområdet inte bidra till någon försämring av recipientens status, och planerad exploatering bedöms inte negativt påverka möjligheterna att nå satta MKN för Göta älv.

Geoteknik och stabilitet Frågan om skredrisk och bakåtgripande skred från Göta älv har tidigare utretts ingående. Kommunen har genomfört stabilitetshöjande åtgärder vid Smörkullen. Planområdet bedöms som stabilt.

Naturvärden och kulturmiljö. Planområdet utgörs redan exploaterad hårdgjord verksamhetsmark utan kända natur- eller kulturmiljövärden. Planförslaget bedöms inte påverka skyddade arter, biotoper eller kulturhistoriska värden.

Bedömning. Detaljplanen bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan. Planförslaget innebär ingen förändring till mer störande markanvändning, och de miljöaspekter som är relevanta för planområdet hanteras genom utredningar och planbestämmelser. Bedömningen om att någon miljökonsekvensbeskrivning inte behöver upprättas kvarstår.

Dagvatten

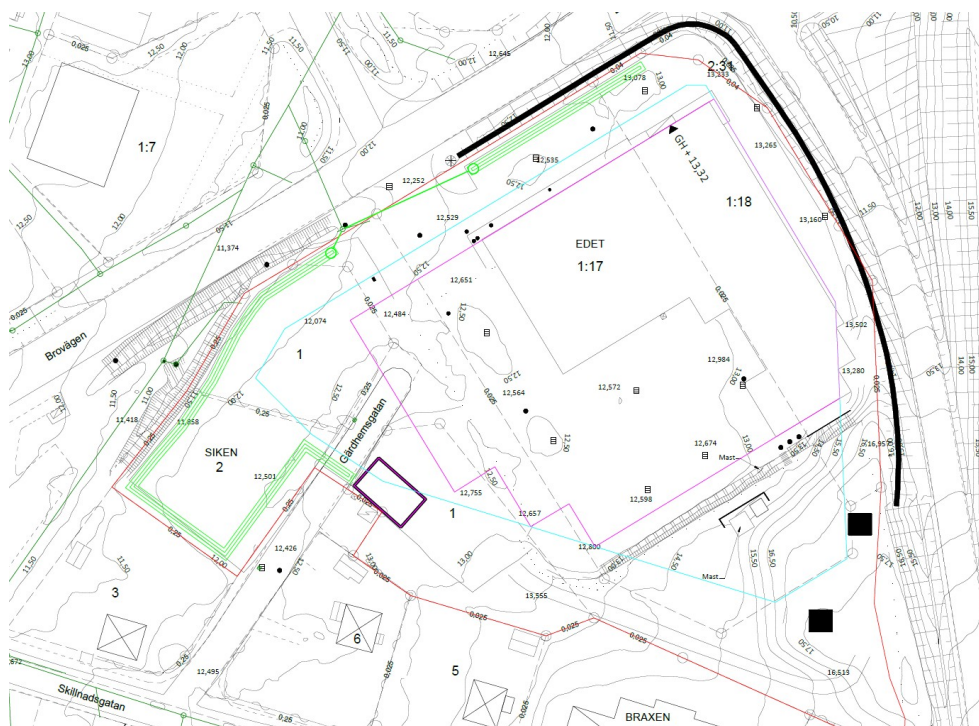
Norconsult har på uppdrag av Lilla Edets kommun genomfört en dagvatten- och skyfallsutredning för planområdet (Norconsult, 2026). Utredningen kompletterar tidigare framtagen VA-utredning från 2015 och grundas på dagens krav, praxis och förutsättningar enligt Svensk Vattens publikation P110.

Planförslaget möjliggör en ökad andel hårdgjorda ytor genom möjlighet för tillkommande bebyggelse och parkeringsytor, vilket leder vid en högsta möjlig exploatering leder till ökade dagvattenflöden jämfört med befintlig situation. Dagvattenflöden har beräknats för både befintlig och framtida situation med hänsyn tagen till klimatfaktor. En översiktlig kapacitetsbedömning av befintligt dagvattensystem nedströms planområdet visar att systemet som helhet bedöms klara av att avleda flöden motsvarande ett 10-årsregn utan allvarliga konsekvenser, även om enskilda ledningssträckor riskerar att bli hydrauliskt överbelastade vid kraftigare regn.

För att begränsa utgående flöden samt föroreningsbelastningen som exploateringen kan medföra föreslås det att dagvatten fördröjs och renas inom planområdet i makadamdiken. Dimensionering har utförts för ett 20-årsregn med klimatfaktor, med ett tillåtet utflöde motsvarande befintlig situation vid 10-årsregn. Erforderlig fördröjningsvolym uppgår till ca 66 m³, vilket är genomförbart inom

fastigheten. Behovet av fördröjning och rening bedöms i första hand vara kopplat till de ytor där fordon hanteras och parkeras. Genom en eventuell möjlig utbyggnad av bilhallen kommer en större andel av fordonsuppställningen att ske under tak, vilket minskar risken för att föroreningar sprids via dagvattnet. Makadamdikena möjliggör både erforderlig fördröjning som rening, och kan exempelvis placeras i enlighet med nedanstående bild.

Figur 7 Förslag placering och utbredning av erforderliga makadamdiken vid en maximal exploatering, illustrerat med gröna linjer. Kartan är illustrativ utan exakta dimensioneringar. Norconsult, 2026.

Föroreningsberäkningar visar att halter och mängder av flera ämnen ökar vid en högsta möjlig exploatering, till följd av andelen hårdgjorda ytor och trafikerade ytor som möjliggörs. Därför är rening av dagvatten en nödvändig åtgärd inom planområdet. Föreslagna makadamdiken har bedömts minska samtliga studerade föroreningshalter och mängder jämfört med befintlig situation, samtidigt som kommunala riktvärden för utsläpp underskrids.

Hälsa och säkerhet

Gruppen avser konsekvenser för människors hälsa och säkerhet till följd av detaljplanen och dess genomförande. Bifoga bild till den underkategori där sådan behövs mest.

Beräkning av omgivningsbuller

De tillåtna användningarna detaljhandel med skrymmande varor (H1) och verksamheter (Z) bedöms medföra begränsad bullerpåverkan. Industri- eller verkstadsverksamhet med mekanisk bearbetning, kompressorer eller annan bullrande utrustning medges inte inom planområdet. Den bullerpåverkan som kan uppstå är i stället kopplad till fordonsrörelser inom fastigheten, såsom förflyttning, uppställning och provkörning av fordon i samband med den normala bilhandelsverksamheten.

Denna typ av störning är inte konstant och förekommer huvudsakligen under dagtid på vardagar samt lördag, i linje med verksamhetens ordinarie öppettider. Bullernivåerna bedöms därmed vara av begränsad karaktär.

För att ytterligare begränsa påverkan på angränsande bostadsbebyggelse möjliggör planförslaget att en avskärmning med en minsta höjd om 1,8 meter får uppföras mot bostäderna. Avskärmningens primära funktion är att skärma av ljus från uppställda fordon och belysning på området under mörker, men det bidrar även till en reduktion av ljud från fordonstrafiken inom fastigheten.

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget inte ge upphov till bullernivåer som är överskrider gällande förordning vid angränsande bostäder

Skyddsavstånd till bostäder

Skyddsavstånd till olika former av verksamhet finns i skriften "Bättre plats för arbete", Boverkets allmänna råd, 1995. Råden är upphävda men används fortfarande som utgångspunkt vid bedömning av skyddsavstånd mellan bebyggelse och verksamheter, då nyare anvisningar saknas.

Som riktvärde för en bilverkstad utan lackeringsverksamhet anges ett skyddsavstånd på 50 meter, vilket var en förutsättning under samrådsskedet. Planförslaget medger dock inte längre verkstadsverksamhet, tvätt eller lackering, och dessa moment bedrivs inte inom planområdet. Verksamheten är, och avses förbli en renodlad bilförsäljning med uppställning av fordon, vilket medför en väsentligt lägre störningspotential mot omgivande bostäder än vad som förutsätts för en bilverkstad.

Den störning som kan förekomma mot närliggande bostäder är i huvudsak begränsad till ljus från uppställda fordon och belysning på området under kvälls- och nattetid, samt begränsade rörelseljud från fordonstrafik inom fastigheten under ordinarie öppettider. Dessa störningar bedöms inte vara av den karaktär eller omfattning som motiverar ett skyddsavstånd om 50 meter.

Mot denna bakgrund bedöms ett skyddsavstånd om 25 meter vara tillräckligt för den reglerade verksamheten. I detaljplanen regleras detta genom att marken inte får bebyggas inom 25 meter från närliggande bostäder.

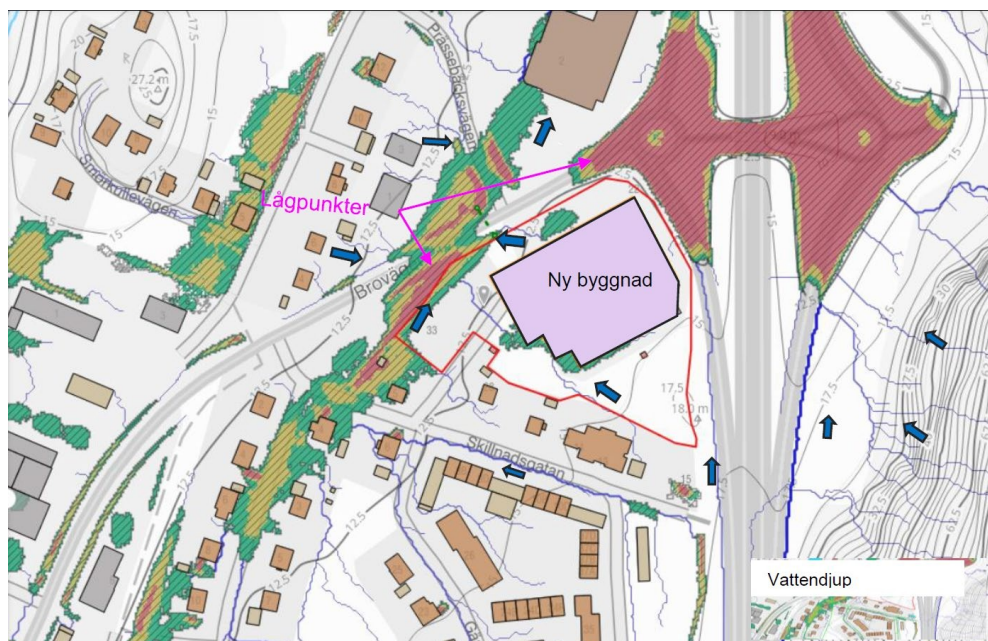
Skyfall

En skyfallsanalys har genomförts i Scalgo Live, baserat på en regnvolym om 100 mm vilket motsvarar ett 100-årsregn med 6 timmars varaktighet inklusive klimatfaktor. Analysen visar att ytvatten vid extrema regn koncentreras till lågpunkter i och i anslutning till planområdet. Viadukten vid cirkulationsplatsen mot E45 fungerar som en lågpunkt utanför planområdet, medan en lågpunkt i planområdets västra del längs Brovägen innebär en direkt påverkan på planområdet. Marken lutar från öster och sydost mot planområdet, vilket gör att ytvavrinning vid kraftiga skyfall naturligt leds dit.

I framtidsscenarioet kvarstår de övergripande avrinningsriktningarna i stort sett oförändrade, men den planerade byggnaden förändrar de lokala hydrauliska förhållandena. Vattenansamlingar som i nuläget uppstår i centrala delar av planområdet förskjuts och koncentreras längs byggnadens västra och sydvästra fasader mot Brovägen, vilket innebär att ytvatten kan samlas i direkt anslutning till byggnadens grund och entréer om inte åtgärder vidtas.

För att hantera skyfallssituationen föreslås att planområdet höjdsätts så att marköversvämning vid 100årsregn inte skadar byggnader. Lägsta golvnivå bör inte understiga 0,5 meter över marknivån vid förbindelsepunkt för dagvatten. Fastigheten rekommenderas att höjdsättas till en nivå högre än anslutande gatumark för att säkerställa tillfredsställande avledning av ytvatten.

Figur 8 Rinnvägar och lågpunkter inom planområdet i Framtida situation. Blå linjer visar huvudsakliga flödesvägar, blå pilar anger flödesriktning och grön-, gul- och rödfärgade ytor illustrerar potentiella vattenansamlingar vid olika vattendjup. Källa Norconsult 2026

Sammanfattningsvis ligger planområdet högre än omgivande mark och identifierade lågpunkter. Det finns goda förutsättningar att inom planområdet få till en säker hantering och omhändertagande av extremnederbörden, som varken äventyrar eller förvärrar situationen nedströms.

Risker från transporter med farligt gods

Området ligger i direkt anslutning till väg E45 och väg 167 (Brovägen). E45 är klassad som primär transportled för farligt gods, vilket innebär att den ingår i det lämpliga huvudvägnätet för genomfartstrafik med farliga ämnen.

Länsstyrelsen i Västra Götaland kräver att riskfrågor hanteras vid detaljplanering inom 150 meter från vägen. En riskanalys upprättades av Norconsult 2014 i samband med det ursprungliga planarbetet. Sweco har på uppdrag av kommunen genomfört en aktualitetsprövning av denna riskutredning (Sweco, 2026). Prövningen konstaterar att förutsättningarna förändrats något sedan 2014, bland annat har skyltad hastighet höjts från 90 till 100 km/h och personnärvaron på fastigheten ökat något, men att dessa förändringar inte påverkar risknivån i någon väsentlig grad. Den interna risken har samtidigt reducerats till följd av att den planerade lackeringsverksamheten aldrig uppfördes och är inte längre aktuellt. Sammantaget bedöms den ursprungliga riskutredningens slutsatser och skyddsåtgärder fortfarande vara giltiga.

Riskanalysen pekar på att samhällsriskerna för planområdet delvis befinner sig inom det ALARP-området där ytterligare åtgärder bör utredas, medan individrisken bedöms som acceptabel på ett avstånd om

minst 25 meter från vägen. Följande skyddsåtgärder föreslås och regleras i detaljplanen genom planbestämmelser:

- Friskluftsintag ska placeras så långt från vägen som praktiskt möjligt. Detta minskar risken att farliga gaser eller brandrök kommer in i anläggningen vid en olycka på vägen.
- Utrymning ska vara möjlig från den sida av byggnaden som inte vetter mot vägen, för att möjliggöra evakuering bort från riskkällan.

Efter samrådet har behovet av ytterligare skyddsåtgärder prövats. Den aktualiserade riskutredningen bedömer att tidigare rekommendationer som uttryckts i samband med samrådet, om ett utökat bebyggelsefritt avstånd till 30 meter samt krav på obrännbart fasadmateriell inom 50 meter från E45, inte är motiverade utifrån dagens risknivå och verksamhetens omfattning. Detta motiveras bland annat av att den ursprungliga riskutredningen innehöll en osäkerhetsanalys som redan tagit höjd för ökat personantal och ökade transporter av farligt gods.

En mindre del av befintlig byggnad ligger som närmast ca 26 meter från väggkant, vilket understiger det tidigare rekommenderade bebyggelsefria avståndet om 30 meter. Mot bakgrund av aktualitetsprövningens bedömning, att risknivån är acceptabel för aktuell verksamhetstyp även på detta avstånd, ges den aktuella byggnadsdelen samma byggrätt som resterande del av byggnad, det vill säga handel med skrymmande varor och verksamheter. Detta bedöms som lämpligt med hänsyn till att användningen i berörd del av byggnad begränsas till aktuell verksamhetstyp.

Mot bakgrund av planförslagets begränsade omfattning, den låga personbelastningen inom området samt de skyddsåtgärder avseende friskluftsintag och utrymning som regleras i detaljplanen bedöms risksituationen vara acceptabel.

Sociala konsekvenser

Området präglas av verksamhets- och serviceändamål med en tydlig gräns mot den lägre bostadsbebyggelsen i söder och väster, men saknar generellt sociala kvaliteter i form av mötesplatser eller vistelsezoner för allmänheten.

Stendahls bil är en etablerad verksamhet i Lilla Edet med lokal förankring. Verksamheten bidrar till kommunens näringsliv genom att erbjuda arbetstillfällen och service i form av bilförsäljning för kommuninvånare och besökare i regionen. Planförslaget syftar till att bekräfta och möjliggöra fortsatt drift och eventuell utbyggnad av denna verksamhet, vilket bedöms ha positiva effekter för sysselsättning och lokalt näringsliv.

Planförslaget bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för de boendes trygghet eller tillgängligheten i området. Verksamheten är i nuläget öppen under dagtid på vardagar och lördagar, vilket innebär att störningar under kvälls- och nattetid inte förväntas. De skyddsåtgärder som regleras i detaljplanen, i form av ljusavskärmning och begränsning av ventilationsutsläpp, syftar till att minimera eventuell påverkan på närboende.

Planförslaget bedöms inte påverka allmänhetens tillgång till området eller rörelsefriheten i omgivningen. Inga allmänna gång- eller cykelstråk berörs av planförslaget.

Barn

Enligt barnkonventionen, som sedan 2020 är svensk lag, ska barnets bästa beaktas vid all planläggning. Detta planförslag avser detaljhandel med skrymmande varor och verksamheter, vilket inte bedöms utgöra en målpunkt eller vistelseyta för barn och unga. Inga skolor, förskolor eller andra anläggningar för barn finns inom eller i direkt anslutning till planområdet.

Planförslaget bedöms inte påverka barn och ungas rörelsemönster, tillgång till grönområden eller trygga skolvägar i området. De skyddsåtgärder som regleras i planen avseende farligt gods och störningar från verksamheten bidrar indirekt till att upprätthålla en säker miljö även för de barn som bor i den angränsande bostadsbebyggelsen längs Gärdhemsgatan och Skillnadsgatan.

Sammanfattningsvis bedöms planförslaget inte medföra några negativa konsekvenser för barn och unga.

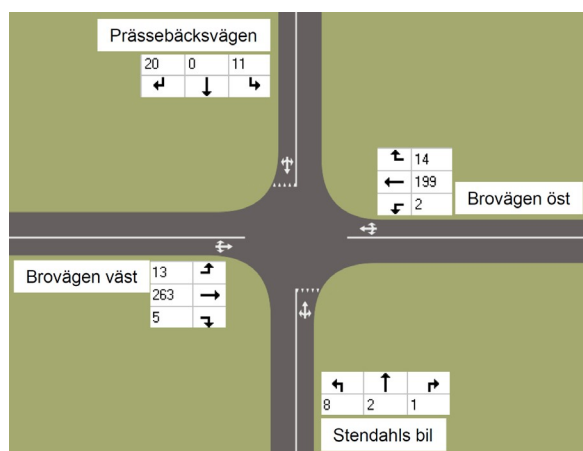
Trafik

Motortrafik

En trafikutredning har genomförts av Tyréns (2026) i syfte att bedöma planförslagets påverkan på framkomligheten i det omgivande trafiksystemet. En kapacitetsanalys har genomförts för korsningspunkten där infarten till Stendahls bil ansluter till Brovägen, med beaktande av även Prässebäcksvägens anslutning på motstående sida. Analysen har utförts med Trafikverkets verktyg Capcal för dygnets mest belastade timme, 16.00–17.00.

Resultaten visar att belastningsgraderna i samtliga tillfarter ligger väl under 0,6, vilket motsvarar önskvärd servicenivå enligt Trafikverkets publikation VGU, Vägar och gators utformning. Stendahls bils utfart uppvisar en belastningsgrad om 0,02 och Brovägen väster respektive öster om korsningen uppvisar 0,16 respektive 0,12. Inga köer bedöms uppstå i någon av tillfarterna under maxtimmen.

Planförslaget bedöms inte medföra någon påtaglig påverkan på framkomligheten i det omgivande trafiksystemet. Detaljplanen reglerar att ingen ytterligare utfart mot angränsande gatunät får anläggas, vilket säkerställer att all trafik till och från planområdet även fortsättningsvis sker via befintlig anslutning till Brovägen.

Figur 9 Genomförd kapacitetsanalys. Siffrorna avser antal fordon i timmen för respektive körrelation under dygnets maxtimme, 16.00-17.00. Tyréns, 2026.

Parkering

Befintlig såväl som kommande parkeringslösningar avses lösas inom den egna fastigheten.

Genomförandefrågor

Genomförandedelen redovisar de organisatoriska, fastighetsrättsliga, ekonomiska och tekniska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Genomförandebeskrivningen har ingen rättsverkan utan fungerar som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Detaljplanens bindande föreskrifter framgår istället av plankartan och planbestämmelserna. Avgöranden i frågor som rör lantmäteriatgärder, Va-anläggningar, vägar med mera regleras, prövas och genomförs enligt respektive särskilda lag.

Mark- och utrymmesförvärv

Detaljplanens genomförande förutsätter att verksamhetsutövaren erhåller den kommunala marken inom planområdet. Ingen allmän plats ingår i detaljplanen, varpå någon inlösen av sådan mark inte är aktuell.

I planområdet reserveras mark för allmännyttiga underjordiska ledningar genom planbestämmelsen u-område.

Fastighetsrättsliga konsekvenser

Förändrad fastighetsbildning

Nedan redovisas de fastighetsrättsliga konsekvenserna av detaljplanens genomförande.

Fastighet	Erhåller mark	Avstår mark
Edet 1:4		2 144 kvm
Braxen 1		1 044 kvm
Edet 1:17	3 188 kvm	

Gemensamhetsanläggningar

Inom planområdet finns gemensamhetsanläggningen Edet GA:3 där Lilla Edet 1:17 och 1:18 är delägare. Gemensamhetsanläggningen utgörs av parkeringsplats, va-ledningar, belysning m.m. Om de deläggande fastigheterna läggs samman bör gemensamhetsanläggningen tas bort genom lantmåteriförrättning då det inte längre finns något behov av den. Detta bör ansökas av fastighetsägaren i samband med lantmåteriförrättning där de deläggande fastigheterna läggs samman.

Förutsatt att det enbart kommer finnas en fastighet inom planområdet efter plangenomförandet, finns det inga behov av några nya gemensamhetsanläggningar.

Servitut

Inom planområdet finns det flertalet servitut. Förutsatt att det bildas en fastighet inom planområdet så bör officialservituten för byggnad och väg tas bort då de inte längre fyller någon funktion. Läggs fastigheterna inte samman behöver nya servitut för utfart bildas för fastigheterna Siken 1 och Siken 2.

Beteckning	Till förmån för	Belastar	Ändamål	Åtgärd
1562–154.1	Edet 1:18	Edet 1:17	Officialservitut Byggnad	Upphävs vid bildande av en exploateringsfastighet
1562–154.2	Edet 1:17	Edet 1:18	Officialservitut Byggnad	Upphävs vid bildande av en exploateringsfastighet
15-FUX-180.1	Siken 1	Edet 1:4	Officialservitut Väg	Upphävs vid bildande av en exploateringsfastighet
1462IM-10/16358.1	Vänersborg Begonian 10	Edet 1:4	Avtalsservitut Kraftledning	Omprövas på grund av ledningsflytt
15-IM2-84/2937.1	Trollhättan Lextorp 7:1	Edet 1:4	Avtalsservitut Kraftledning	Osäkert exakt läge olokaliserat, karta saknas
D202200193321:1.1	Vänersborg Begonian 10	Edet 1:4	Avtalsservitut Kraftledning	Påverkas ej

Ledningsrätter

Det finns inga befintliga ledningsrätter inom planområdet. Inom detaljplanen finns område med ”u” redovisat. Inom detta område kan ledningsrätt för allmänna underjordiska ledningar bildas.

Ledningsägare är skyldiga att bevaka sina rättigheter samt upplysa kommunen avseende projektets påverkan på det egna ledningsinnehavet. Respektive ledningsägare ansöker om ledningsrätt.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

Planförslaget möjliggör för en ljusavskärmning med en minsta höjd om 1,8 meter mot närmast liggande bostadsbebyggelse, i syfte att minska olägenheter.

Utbyggnad av allmän plats

Planförslaget medför ingen utbyggnad av allmän plats.

Utbyggnad av vatten och avlopp

Det finns en befintlig allmän va-ledning inom planområdet som hamnar i konflikt med tillkommande byggrätt. Ledningen kommer att pluggas och tas ur drift inom planområdet i samband med detaljplanens genomförande. Kommunen ansvarar för att genomföra arbetet.

Ekonomiska frågor

Kommunens exploateringsekonomi

Detaljplanen innebär inga direkta kostnader för kommunen. Kommunen får intäkter genom försäljning av mark till exploatören.

Kommunens drift- och förvaltningsekonomi

Kommunen bedöms inte få några förändrade drift- eller underhållskostnader till följd av planförslaget.

Ekonomiska konsekvenser för exploatören

Exploatören får kostnader för plankostnader, markförvärv, lantmåteriförrättning, ledningsflyttar, projektering, byggnation samt anslutningsavgifter för VA, el och fiber vid behov av nya anslutningspunkter.

Organisatoriska frågor

Avtal

Kommunen och exploatören har undertecknat ett plankostnadsavtal. Plankostnadsavtalet reglerar bland annat fördelning av kostnader för upprättande av detaljplanen.

Överenskommelse om fastighetsreglering tecknas mellan kommunen och exploatören för överlåtelse av den kommunala marken inom planområdet.

Markanvisning är inte aktuell.

Exploateringsavtal kommer att tecknas mellan exploatören och kommunen som reglerar exploateringsbidrag för exploatören avseende kostnad för pluggning av befintlig allmän va-ledning som följd av planens genomförande.

Övriga avtal

Inga övriga avtal berörs av planförslaget.

Tidplan

Följande preliminära tidplan gäller för detaljplanen:

Samråd	2 kv. 2016
Granskning	3 kv. 2026
Antagande	4 kv. 2026

Om planen inte överklagas vinner den laga kraft cirka tre veckor efter antagande. Genomförande av detaljplanen beräknas påbörjas första kvartalet 2027.

Prövning enligt annan lagstiftning

En undersökning om betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 6 § har genomförts under planprocessen och redovisas i avsnittet Planeringsförutsättningar och konsekvenser.

Dispenser och tillstånd

Beskriva eventuella dispenser eller tillstånd som krävs för planförslaget.

Medverkande

Planförslaget har tagits fram av PEX- och geodataenheten, sektor kommunledning genom Alexandru Panait (Tyréns Sverige AB) Julia Lindesson (Tibvik AB), i Lilla Edets kommun. Representanter från övriga förvaltningar och enheter har deltagit i arbetet.

Maria Wagerland
Planerings- och exploateringschef

Alexandru Panait
Planhandläggare

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Stendahls bil
Edet 1:17 m.fl.

Framtagen av: PEX- och geodataenheten
Datum: 2026-04-07, reviderad 2026-07-10
Version: 1.0

DNR: 2015/KS0478

LILLA EDETS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Detaljplanens syfte och huvuddrag.....	3
Genomförandet av samrådet	3
Samrådsredogörelsens syfte	4
Sammanfattning av inkomna yttranden	4
Sändlista	5
Statliga verk, övriga myndigheter och bolag.....	5
Sakägare.....	5
Kommunala nämnder	5
Övriga	5
Inkomna yttranden.....	6
Statliga verk, övriga myndigheter och bolag.....	6
Länsstyrelsen	6
Lantmäteriet.....	11
Trafikverket	12
Statens geotekniska institut (SGI)	13
Statens geotekniska institut (komplettering 2017-03-02).....	14
Räddningstjänsten.....	16
SGU (Statens geologiska undersökning).....	16
Vattenfall Eldistribution	16
Kommunala nämnder	17
Miljö- och byggnämnden.....	17
Kultur- och fritidsnämnden	17
Individsnämnden och omsorgsnämnden	17
Tekniska nämnden	17
Sakägare.....	17
Stendahls bil AB.....	17
Fastighetsägare 1	17
Fastighetsägare 2	18
Fastighetsägare 3	18

Revideringar av planförslaget	18
Revidering av plankarta.....	18
Revidering av plan- och genomförandebeskrivning.....	18
Kompletterade/reviderade utredningar	19
Övrigt.....	19
Medverkande	19

Inledning

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att bekräfta och möjliggöra fortsatt utveckling av befintlig bilhandelsverksamhet inom planområdet. Planen syftar till att anpassa byggrätten till verksamhetens nuvarande och framtida behov, inklusive möjlighet till utökad byggnadsarea för försäljning, kontor, biltvätt och service kopplad till bilhandel.

Genom detaljplanen säkerställs planmässiga förutsättningar för befintlig eller framtida verksamheters långsiktiga etablering och utbyggnad.

Genomförandet av samrådet

Kommunstyrelsen tog den 18 november 2015 beslut om samråd för *Detaljplan avseende Edet 1:17 m.fl – Stendahls bil*. Samråd har skett enligt 5 kap. 11 § Plan- och bygglagen (2010:900) PBL. Samrådstiden pågick mellan den 18 maj 2016 till den 15 juni 2016. Under samrådstiden har planförslaget varit utställt på kommunhuset i Lilla Edet, Järnväggsgatan 12. Planförslaget har även varit tillgängligt via kommunens hemsida, www.lillaedet.se

Planprocessen inleddes med enkelt planförfarande i syfte att möjliggöra utbyggnad av befintlig bilhandelsverksamhet. Under samrådet inkom dock synpunkter från bland annat Länsstyrelsen och SGI avseende geotekniska förutsättningar och risk för sekundära skred inom området. Mot bakgrund av dessa synpunkter beslutades att planarbetet skulle pausas tills att frågan om markstabilitet och skredrisk hade utretts ytterligare och åtgärdats. Efter genomförda skredsäkringar längs Göta Älv och kommunens fortsatta bedömning har planarbetet nu återupptagits.

I samband med återupptagandet har kommunen bedömt att planens förutsättningar har i samband med genomfört samråd förändrats på ett sätt som motiverar att planförfarandet övergår till normalt (standard) förfarande enligt 5 kap. 7 § PBL.

Syftet med detaljplanen är oförändrat sedan samrådsskedet - att bekräfta och planmässigt anpassa befintlig användning för bilhandel samt möjliggöra en långsiktig utveckling av verksamheten inom planområdet. Ingen förändring har sedan samråd skett i den avsedda markanvändningen eller planens inriktning.

Inför granskning har däremot plankartan och planbestämmelserna setts över och uppdaterats. De tidigare planbestämmelserna från samrådshandlingen har moderniserats och anpassats till Boverkets planbestämmelsekatalog (DPB 2) för att uppfylla dagens krav på tydlighet, spårbarhet och digital kompatibilitet.

Planens bestämmelser har därmed tolkats om och strukturerats om utifrån nuvarande terminologi, men de reglerar i sak samma innehåll och syfte som tidigare. Plankartan med beskrivningen har även kompletterats utifrån inkomna samrådsyttranden från remissinstanser.

Mot denna bakgrund har kommunen gjort bedömningen att planens syfte och innebörd är oförändrade, och att nytt samråd enligt 5 kap. 18 § PBL inte krävs. Planarbetet kan därmed fortsätta med granskning som nästa steg i processen.

Samrådsredogörelsens syfte

En samrådsredogörelse är en sammanställning av de synpunkter som inkommit under samrådstiden. Detaljplanen revideras efter en avvägning av de synpunkter som inkommit under samrådet och därefter skickas detaljplanen ut på granskning enligt 5 kap Plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Femton (15) yttranden har inkommit under samrådstiden. Av dessa var tio utan erinringar mot planförslaget. Samtliga yttranden finns att ta del av i sin helhet i kommunens diarium.

Ett antal statliga verk, myndigheter och bolag har inkommit med yttranden som kortfattat kan sammanfattas enligt följande. Länsstyrelsen har bland annat lämnat synpunkter gällande önskemål om vissa kompletteringar gällande hänsyn till risker kopplade till väg e45 samt åtgärder kopplade till dagvattenhantering. Vidare har Statens geotekniska institut (SGI) lämnat synpunkter och önskemål om vidare redovisning kopplat till stabilitet och risk för sekundärskred kopplat till Göta Älv. Trafikverket har inkommit med synpunkter gällande byggrättens placering i förhållande till väg 167 och befintlig byggnation. Lantmäteriet har yttrat funderingar över i samrådshandlingarna felaktigt beskriven transformatorstation samt redaktionella synpunkter.

Tre privata sakägare enligt sakägarkretsen har då godkänt samrådsförslaget utan erinringar.

Sändlista

Statliga verk, övriga myndigheter och bolag

Lantmäteriet
Länsstyrelsen Västra Götalands län
Statens geotekniska institut
Trafikverket
Göteborgsregionen
Räddningstjänsten Storgöteborg
Vattenfall elanläggning
Global Connect AB
Telia AB /Skanova
Hjärtums elförening ek.för.
Trollhättan energi

Sakägare

Sakägare enligt fastighetsförteckning daterad 2015-11-09.

Kommunala nämnder

Bildningsnämnden
Socialnämnden
Samhällsnämnden

Övriga

FB Bostad AB
Ekeblad Bostad AB

Inkomna yttranden

Statliga verk, övriga myndigheter och bolag

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Kommunen måste beakta frågor som berör stabilitet och risk för skred för att planområdet ska vara lämpligt för sin användning. Kommunen bör också beakta frågor som berör farligt gods, vatten, störningar samt lantmäteri- och trafikfrågor.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa/säkerhet med avseende på stabilitet och risk för skred måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av prövningsgrunderna.

Stabilitet och Risk för skred

Länsstyrelsen delar Sveriges geotekniska instituts (SGI) bedömning om hänsyn till stabilitet och risk för skred. Kommunen måste beakta SGI:s synpunkter när det gäller kompletteringar av utredningar och vidtagande av nödvändiga åtgärder.

SGI har lämnat ett yttrande över planförslaget daterat 2016-06-14. SGI ställer sig frågande till. ”lämpligheten att anta en ny detaljplan där ett skredområde i princip kan nå ända fram till plangränsen. Utifrån geoteknisk säkerhetssynpunkt krävs att de låga säkerheterna vid Göta älv, dvs utanför planområdet, hanteras för att planområdet, med hänsyn till stabiliteten och sekundär skredutbredning, ska anses lämpligt”.

Läs mer om SGI:s synpunkter i yttrandet som bifogas i sin helhet.

Kommunens kommentar

Noterat. Se kommunens svar till SGI på sida 12.

Råd enligt 2 kap.

Enligt 5 kap 14 § PBL är en av Länsstyrelsens uppgifter under samrådet att ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL.

Farligt gods

E45 är en primär transportled för farligt gods. Plankartan reglerar att friskluftsintag ska placeras vända bort från E45 och att utrymning ska vara möjlig från den sida av byggnaden som inte vetter mot väg E45. I riskanalysen görs bedömningen att risksituationen i området blir tillfredställande om dessa åtgärder genomförs i tillbyggnaden.

Länsstyrelsen anser normalt att det bör vara ett byggnadsfritt avstånd på 30 meter från en farligt godsled. Det är bra att planen anger att marken nära leden inte får bebyggas. Även om individrisken är acceptabel från 25 meter från leden rekommenderar Länsstyrelsen att det bebyggelsefria området utökas till 30 meter.

Vid detta korta avstånd mellan byggnader och transportled för farligt gods anser Länsstyrelsen att det ska vara fasad i obrännbart material mot leden. Länsstyrelsen rekommenderar att en planbestämmelse förs in på plankartan som anger att inom 50 meter från E45 ska fasad som vetter mot leden utformas i obrännbart material. Denna bestämmelse kan sedan gälla vid återuppbyggnad av byggnad som brunnit ner/rivits.

Motiv till Länsstyrelsens bedömning är att syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad av befintlig verksamhet, men planen medger även andra verksamheter och skrymmande handel. Det innebär att det kan komma att vistas fler personer på området i framtiden än i dagsläget.

Kommunens kommentar

Noterat. Sedan samrådet har en aktualitetsprövning av den ursprungliga riskutredningen tagits fram. Aktualitetsprövningen bekräftar att risknivån för planområdet är acceptabel med de skyddsåtgärder som regleras i planen, och att förutsättningarna inte förändrats i sådan grad att ytterligare åtgärder är motiverade.

Planbestämmelserna om friskluftsintag bort från E45 och utrymning från fasad som vetter bort från E45 kvarstår i granskningshandlingen och bedöms utgöra tillräckliga skyddsåtgärder för den aktuella verksamhetstypen.

Avseende Länsstyrelsens rekommendation om obrännbart fasadmateriell inom 50 meter från E45 konstaterar aktualitetsprövningen att denna åtgärd inte är motiverad utifrån dagens risknivå och reglerad markanvändning. Kommunen har därför valt att inte föra in denna bestämmelse i granskningshandlingen.

Avseende det bebyggelsefria avståndet om 30 meter regleras prickmark mot E45 i plankartan. En del av befintlig byggnad ligger som närmast ca 26 meter från vägkant, vilket understiger det rekommenderade avståndet. Mot bakgrund av aktualitetsprövningens bedömning att risknivån är acceptabel för aktuell verksamhetstyp även på detta avstånd, och att den ursprungliga riskutredningens osäkerhetsanalys redan tagit höjd för ökad person- och trafikbelastning, ges den aktuella byggnadsdelen samma byggrätt som resterande fastighet.

Vatten

Införandet av nytt skyddsområde och nya skyddsföreskrifter för Göta Älv innebär ett krav på ett ökat hänsynstagande vid avledning av dagvatten från planområdet.

Det omhändertagande av dagvatten som föreslås i dagvattenutredningen verkar rimlig. Utredningen och planbeskrivningen föreslår att ett utjämningsmagasin i form av fördröjningsdamm anordnas i västra delen av fastigheten. Med tanke på att området ligger inom skyddsområde för vattentäkt är det mycket viktigt att denna fördröjning kommer till stånd och att det dessutom sker en rening av dagvattnet som utredningen föreslår. Det saknas dock reglering på plankartan av att yta avsätts för detta ändamål. Som kartan nu är utformad så är det möjligt att bebygga det område där dagvattenutredningen föreslår att en fördröjningsdamm ska anläggas.

Länsstyrelsen anser att det bör införas en tydlig planbestämmelse som säkerställer en godtagbar dagvattenhantering med hänsyn till Göta älv och vattentäkter, t ex i form av fördröjning och/eller rening. Dessutom behöver det regleras på plankartan att lämplig yta säkerställs för dagvattenhanteringen. Hantering av släckvatten från eventuell brand ska också beaktas.

Kommunens kommentar

Noterat. Planhandlingarna har kompletterats med en uppdaterad dagvatten- och skyfallsutredningen. Avseende vattenskyddsområdet för Göta älv har förutsättningarna förändrats sedan samrådet. Regeringen upphävde 2025 beslutet om vattenskyddsområde, och ärendet prövas nu på nytt. Eftersom planområdet ligger inom det tidigare inre skyddsområdet vars behov inte ifrågasatts, har utredningen ändå tillämpat riktvärden för mycket känslig recipient som försiktighetsåtgärd.

Den föreslagna dagvattenhanteringen utgörs av makadamdiken inom fastigheten, dimensionerade för fördröjning av ett 20-årsregn med klimatfaktor och med rening innan utsläpp till det kommunala dagvattennätet. Föroreningsberäkningar visar att samtliga föroreningshalter och mängder minskar efter rening jämfört med befintlig situation, och planområdet bedöms därmed inte bidra till någon försämring av recipientens status.

För att säkerställa att yta för dagvattenhanteringen finns tillgänglig inom fastigheten har plankartan kompletterats med prickmark där dagvattenanläggningen ska placeras. Den konkreta utformningen och dimensioneringen regleras i samband med bygglov vid nybyggnation, i enlighet med de principer som fastslås i detaljplanen och dagvatten- och skyfallsutredningen.

Avseende släckvatten från eventuell brand så omfattar verksamheten bilförsäljning utan verkstad, lackering eller tvätt, vilket innebär en begränsad hantering av brandfarliga vätskor och kemiska produkter inom fastigheten. I anslutning till planområdet finns tre befintliga brandposter, två längs Skillnadsgatan söder om planområdet samt en vid cirkulationsplatsen Brovägen/E45, samtliga inom 50 meter från planområdesgränsen.

Störningar

Länsstyrelsen anser att det är rimligt att skyddsavståndet till bostäderna kan halveras till 25 meter om ett plank på minst 3 meter uppförs mellan verksamheten och bostäderna. Det är också bra att en planbestämmelse om att ventilationsutsläpp ska ske minst 50 m från bostäderna har införts på plankartan. Övriga skyddsåtgärder kan regleras av kommunens miljönämnd om så behövs.

Buller från verksamheten kan vara störande för närliggande bostäder men kan begränsas om det skyddande planket uppförs.

Kommunens kommentar

Kommunen delar Länsstyrelsens bedömning att ett skyddsavstånd om 25 meter är tillräckligt, och detta regleras fortsatt i plankartan genom prickmark mot bostadsbebyggelsen. Bestämmelsen om ventilationsutsläpp minst 50 meter från bostadshus kvarstår också i planen.

Sedan samrådet har dock planförslagets verksamhetsinnehåll förändrats betydligt. Den ursprungliga utredningen om skyddsavstånd från 2013 avsåg en bilverkstad med möjlighet till lackering, alltså en verksamhet med påtaglig risk för buller från kompressorer, fläktar, mekanisk bearbetning och motoravgaser. Planförslaget medger inte längre sådan verksamhet inom planområdet. Det som nu regleras och avses är renodlad bilförsäljning med uppställning av fordon, vilket medför en väsentligt lägre störningspotential mot omgivande bostäder.

Mot denna bakgrund bedömer kommunen att ett tre meter högt plank inte är motiverat som kompensatorisk åtgärd för den aktuella verksamhetstypen, och att planbestämmelsen om plank därför längre regleras i granskningshandlingen. Skyddsavståndet om 25 meter bedöms tillräckligt för ett detaljhandel- och verksamhetsområde, utan krav på kompletterande avskärmning.

Eventuella faktiska störningar mot bostadsbebyggelsen, exempelvis ljusstörningar från uppställda fordon eller belysning, hanteras vid behov via tillsynsvägen med stöd av miljöbalken, som Länsstyrelsen också konstaterar i sitt yttrande. Kommunen bedömer att denna hantering är mer proportionerlig och ändamålsenlig än att reglera en åtgärd vars behov inte är utrett för den aktuella verksamheten.

Lantmäteriets synpunkter

Lantmäteriet i Uddevalla har lämnat ett yttrande daterat 2016-05-30. I yttrandet står det bl.a. att "Plankartan måste kompletteras med en markreservation som säkrar rättigheten till transformatorstationen". I yttrandet påpekas också att "aktualitetsdatum för fastighets- och detaljredovisning saknas för grundkartan".

Länsstyrelsen anser att Lantmäteriet synpunkter bör beaktas under det fortsatta planarbetet. Lantmäteriets yttrande bifogas i sin helhet.

Kommunens kommentar

Noterat. Lantmäteriets synpunkter har besvarats på sida 10.

Trafik

Trafikverket har lämnat ett yttrande över planförslaget, daterat 2016-06-14, i vilket står bland annat om byggrättens placering. Trafikverket anser att

"Planförslaget medger en byggrätt närmare väg 167 jämfört med befintlig bebyggelse. Trafikverket rekommenderar kommunen att inte utvidga byggrätten så pass mycket, då det kan utgöra hinder för infarten och riskera köbildning på väg 167."

Länsstyrelsen delar Trafikverkets bedömning. Trafikverkets yttrande bifogas i sin helhet.

Kommunens kommentar

Noterat. Den medgivna byggrätten mot väg 167 har justerats och anpassats för att bättre överensstämma med befintligt avstånd mellan byggnad och väg.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön och det finns inget behov av att en miljökonsekvensbeskrivning skulle tas fram. Samråd om behovsbedömning inte har skett med Länsstyrelsen. Länsstyrelsen delar dock i efterhand kommunens bedömning om betydande miljöpåverkan.

Kommunens kommentar

Noterat.

Lantmäteriet

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Transformatorstation

I planbeskrivningen anges att en transformatorstation finns inom planområdet. Dock så framgår det inte av bifogade kartor var inom området den är placerad. Plankartan måste kompletteras med en markreservation som säkrar rättigheten till transformatorstationen.

Kommunens kommentar

Den tidigare uppgiften om att en transformatorstation finns inom planområdet var felaktigt beskrivet i planhandlingarna. Den befintliga transformatorn är placerad precis utanför planområdet. Planbeskrivningen har justerats i detta avseende.

Grundkarta

Aktualitetsdatum för fastighets- och detaljredovisning saknas för grundkartan.

Delar av planen som bör förbättras

Planbestämmelser

Bestämmelsen om utfartsförbud bör betecknas enligt Boverkets allmänna råd om planbestämmelser.

Kommunens kommentar

Noterat. Bestämmelsebeskrivningen avseende utfartsförbud har nu förtydligats.

Trafikverket

Trafikverkets synpunkter

Trafikflöde

Sett till intentionerna med detaljplanen kommer inte trafikflödena att ändras och Trafikverket har därmed ingen synpunkt på trafikbelastningen. Om verksamheten utökas i framtiden bör en trafikutredning först göras och samrådaskommunens kommentar

Kommunens kommentar

Noterat. Planhandlingarna har nu kompletterats med trafikutredning som visar på befintliga och förväntade trafiksiffror gällande biltransporter med lastbil samt besökare.

Byggrättens placering

Planförslaget medger en byggrätt närmare väg 167 jämfört med befintlig bebyggelse. Trafikverket rekommenderar kommunen att inte utvidga byggrätten så pass mycket, då det kan utgöra hinder för infarten och riskera köbildning på väg 167.

Kortaste avstånd från byggrätten till vägkanten på E45 är ca 26 meter. Eftersom detaljplanen inte medger byggnation närmare E45 än den redan befintliga bebyggelsen gör Trafikverket bedömningen att föreslagen lokalisering är godtagbar.

Kommunens kommentar

Noterat. Den medgivna byggrätten mot väg 167 har justerats och anpassats för att bättre överensstämma med befintligt avstånd mellan byggnad och väg.

Risk

Enligt den riskanalys som tagits fram i planarbetet bedöms risksituationen inom planområdet vara tillfredsställande i fall föreslagna skyddsåtgärder genomförs. Dessa åtgärder finns specificerade som planbestämmelser och Trafikverket bedömer därför behovet vara säkerställt.

Kommunens kommentar

Noterat. Observera att planbestämmelserna avseende farligt gods har justerats i granskningshandlingen jämfört samrådsförslaget. Bestämmelsen om obrännbart fasadmateriäl har utgått, baserat på den aktualitetsprövning av riskutredningen som genomförts (Sweco, 2026). Kvarvarande bestämmelser om friskluftsintag och utrymning kvarstår oförändrade.

Övrigt

Trafikverket ser fram emot fortsatt deltagande i ärendet.

Statens geotekniska institut (SGI)

Underlag:

1. Plankarta med bestämmelser och illustrationskarta, Detaljplan för Edet 1:17 m fl – Stendahls Bil, Lilla Edets kommun, Västra Götalands lä, samrådshandling upprättad 2016-03-18 av Norconsult AB.
2. Planbeskrivning avseende fastigheterna Edet 1:17 m fl. detaljplan för skrymmande handel inom Edet 1:17 m fl. i Lilla Edets kommun. (15-sty-4009). Lilla Edets kommun, Västra Götalands län, samrådshandling upprättad 2016-03-18. Dnr: 2015/ks0478.
3. Stendahls bil, Lilla Edets kommun, Geoteknisk undersökning: PM avseende geotekniska förhållanden, upprättad 2014-09-01 av Norconsult AB med uppdragsnummer 103 26 56.
4. PM skyddsavstånd Stendahls bil, Lilla Edet, upprättad 2013-05-23 av Norconsult AB med uppdragsnummer 1012635-45.
5. Lilla Edets, Detaljerad stabilitetsutredning, Smörkullen upprättad 2008-04-21 (Rev A) (2005-05-13 ursprungligt datum) av SIG med diarienummer 2-0409-0611.
6. Synpunkter skickade via mail 18 juni 2008 från SGI avseende 5,50-0701-0026 Lilla Edet Dp för Smörkullen, samråd geoteknik.

SGI:s ställningstaganden

Planområdet är beläget i Lilla Edet, ca 200 m från Göta älv, i anslutning till området Smörkullen. Aktuell plan gränsar till ett område som i Göta älv utredningen "Skredrisker i Göta älvdalen i ett förändrat klimat, Slutrapport" är klassat som ett område med hög skredrisknivå. Sannolikheten för skred har i Göta älvutredningen delats in i fem klasser, S1-S5. För området fram till aktuell detaljplan har sannolikheten för skred klassat till S4, vilket är den näst högsta klassen och innebär en tydlig sannolikhet för skred, enligt utredningens nomenklatur.

En tidigare utredning för en detaljplan för området kring Smörkullen, [5], visar att slänten ned mot Göta älv inte är tillfredställande stabil för befintliga förhållanden för partiet närmast bakom släntrönet. Det framgår att det finns ett behov av stabilitetsförbättrande åtgärder oavsett om utbyggnad enligt planen genomförs eller inte. SGI tar i sitt yttrande över planen, [6], upp behovet av kompletterande geotekniska undersökningar och sannolikt också stabilitetsförbättrande åtgärder för att säkra befintlig bebyggelse såväl öster som norr om planområdet. I yttrandet påtala också att eftersom kvicklera konstaterats inom huvuddelen av jordprofilen kan man inte utesluta att ett lokalt skred kan ge upphov till följdskred som påverkar befintlig bebyggelse. Ett initialskred vid älven skulle därmed

kunna leda till följdskred som når ända fram till och eventuellt in i nu aktuellt planområde enligt dessa båda utredningar.

SGI ställer sig frågande till lämpligheten att anta en ny detaljplan där ett skredområde i princip kan nå ända fram till plangränsen. Utifrån geoteknisk säkerhetssynpunkt krävs att de låga säkerheterna vid Göta älv, dvs utanför planområdet, hanteras för att planområdet, med hänsyn till stabiliteten och sekundärskred skredutbredning, ska anses lämpligt.

I den geotekniska undersökningen som redovisas för aktuell detaljplan är förhållandena för slänterna vid älven ofullständigt redovisade. Den kombinerade analysen saknas och det framgår ej om den ur stabilitetssynpunkt värsta sektionen valts vid beräkning. Det saknas redovisning av hur valda värden förhåller sig till uppmätta värden både när det gäller skjuvhållfasthet och portryck. I stabilitetsberäkningen med de långa glidyterna upp mot detaljplaneområdet ser det ut som om delar av påförd belastning, ex trafiklasten, ligger på mothållande sida av glidytan.

Lokalstabiliteten ned mot befintlig trafikplats redovisas ej i underlaget till detaljplanen. SGI anser att denna skall klargöras i arbetet med detaljplanen.

Stabiliteten mot planerad fördröjningsdamm bör kontrolleras och säkerhetsställas i detaljplaneskedet.

Statens geotekniska institut (komplettering 2017-03-02)

Yttrande gällande svar från Norconsult daterat 2017-01-12

Statens geotekniska institut (SGI) har från Lilla Edets kommun erhållit ett svar på vårt tidigare yttrande daterat 2016-12-23.

Underlag:

1. Stendahls bil, Lilla Edets kommun, Geoteknisk undersökning: PM avseende geotekniska förhållanden, upprättad 2014-09-01 reviderad 2016-11-21, av Norconsult AB med uppdragsnummer 103 26 56.
2. Lilla Edet, Detaljerad stabilitetsutredning, Smörkullen upprättad 2008-04-21 (Rev A) (2005-05-13 ursprungligt datum) av SGI med diarienummer 2-0409-0611.
3. SGI:s yttrande över aktuell detaljplan i samrådsskedet, daterat 2016-06-14, med beteckning 5.2-1605-0354.
4. SGI:s yttrande över aktuell detaljplan efter komplettering med geoteknisk utredning, daterat 2016-12-23, med beteckning 5.2-1605-0354.
5. Svar på SGI:s yttrande över samrådshandling, Lilla Edet, Stendahls bil, detaljplan, upprättat av Norconsult AB, daterat 2017-01-12

SGI:s ställningstaganden

Planområdet är beläget i Lilla Edet, ca 200 m från Göta älv, i anslutning till området Smörkullen. Konsulten har i [5] svarat på de frågeställningar som SGI hade i tidigare yttrande [4].

SGI efterlyste i yttrandet [4] ett helhetsgrepp där stabiliteten vid älven klarlades för att även stabiliteten för planområdet ska anses tillfredsställande. Konsulten anger i sitt svar att stabiliteten för

stora delar av slänten är tillfredsställande och att det enbart återstår ett parti av slänten där stabiliteten är låg. Konsulten anger även att denna sektion skulle kunna räknas upp med hjälp av 3D-effekter. SGI ser fram emot att få ta del av dessa beräkningar. SGI vill fortfarande lyfta att de två utredningarna som redovisas har mycket olika syn på hur lerans hållfasthet i området ser ut och ser även fram emot att dessa beräkningar och redovisningen klargör hur förhållandena faktiskt ser ut, se [4].

Konsulten har gjort en beräkning med en bedömd erosion i strandkanten. SGI vill lyfta frågan gällande om storleken på erosionen stämmer överens med de analyser som gjordes i Göta älv utredningen gällande erosion.

Detaljplanen för väg E45 är daterad 2007-10-24. Området med risk för bakåtgripande skred markerades i Göta älvutredningen som är daterad 2012-03 -26. I Göta älv utredningen kompletterades metodiken för bedömning av bakåtgripande skred jämfört med tidigare praxis.

Konsulten anger att lokalstabiliteten mot befintlig trafikplats omhändertagits i detaljplanearbetet för E45. SGI undrar om förutsättningarna för dimensioneringen av lokalstabiliteten för stödmuren mot trafikplatsen innebär att lastrestriktioner bör införas för nu aktuell detaljplan.

Om fördröjningsdamm ska utföras på fastigheten ska stabiliteten mot denna kontrolleras och säkerställas i detaljplaneskedet. PBL tillåter inte att frågor gällande människors hälsa och säkerhet förskjuts till senare skeden utan ska vara klarlagda vid planläggning.

SGI:s ställningstagande kvarstår, gällande att det utifrån geoteknisk säkerhetssynpunkt krävs att de låga säkerheterna vid Göta älv hanteras för att planområdet, med hänsyn till stabiliteten och sekundär skredutbredning, ska anses lämpligt.

Kommunens kommentar

Efter samrådet har en kompletterande geoteknisk utredning genomförts (Norconsult, 2018) samt stabilitetshöjande åtgärder i form av avlastningsschakt utförts längs älvslänten vid Smörkullen under 2023. Av utredningen framgick det att planområdet bedöms ligga på stabil mark och inte påverkas vid ett eventuellt initialskred. SGI har i sin bedömning (Stabilitet i området vid vägskanan i Lilla Edet, augusti 2024) konstaterat att området runt Smörkullen i huvudsak har, efter genomförda åtgärder, tillfredsställande stabilitet och att ingen akut skredrisk föreligger. Mot bakgrund av utredningen från 2018 och genomförda stabilitetshöjande åtgärder bedömer kommunen att frågan om markstabilitet nu är tillräckligt utredd och åtgärdad, och att planområdet har tillräckliga geotekniska förutsättningar för att gå vidare till granskning.

Avseende SGI:s specifika fråga om huruvida dimensioneringsförutsättningarna för stödmuren (gabionmuren) mot trafikplatsen för väg E45 innebär att lastrestriktioner bör införas för planområdet, har en kompletterande geoteknisk PM tagits fram (Awer, 2026). Undersökningen behandlar stabiliteten i sektionen mellan befintlig och ny byggnad och slänten med gabionmuren mot påfartsrampen till E45. Den visar att stabiliteten uppfyller kraven på säkerhetsfaktor för befintliga förhållanden, och även för den byggrikt planen. För ytan närmast gabionmuren, som regleras med prickmark, visar utredningen att en last om 7,5 kPa är tillfredsställande. För att säkerställa att lasten inte överskrids har plankartan kompletterats med en bestämmelse som förhindrar parkering av och upplag med tunga fordon inom denna yta.

Räddningstjänsten

Som en riskreducerande åtgärd föreslås att friskluftsintag placeras så långt som möjligt ifrån E45, räddningstjänsten önskar att man på tilluften monterar spjäll vilket möjliggör att stänga av tilluften och möjliggöra inrymning i samband med brand eller annan olycka på E45.

Kommunens kommentar

Planhandlingarna har kompletterats med en utförandebestämmelse som reglerar att friskluftsintag ska placeras på fasad som vetter bort från väg E45. Tekniska aspekter avseende ventilationssystem och eventuella spjäll i tilluften är byggnadstekniska frågor som hanteras i samband med projektering och bygglov. Kommunen har dock noterat önskemålet.

SGU (Statens geologiska undersökning)

SGU avstår från att lämna synpunkter i ert ärende 2015/KS0478 Samråd, Detaljplan för Edet 1:16 m.fl. - Stendahls Bil (vårt dnr 33-1159/2016).

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution har som kommunen känner till elkablar inom planområdet. I kartutdraget illustreras lågspänningskablar med blå streckade linjer och högspänningskabel med röd streckad linje.

*KARTBILAGA HAR TAGITS BORT AV UTRYMMESKÄL, MEN REDOVISAS I DET
URSPRUNGLIGA YTTRANDET*

Kablarna redovisas i ett osäkert läge.

Om det är nödvändigt att flytta kablar i samband med genomförandet av detaljplanen, utförs det av Vattenfall Eldistribution men bekostas av exploitör.

Kommunens kommentar

Noterat.

Kommunala nämnder

Miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden har inget att erinra mot planförslaget enligt samrådshandlingen.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden noterar informationen och har inga synpunkter på ändring av detaljplanen.

Individsnämnden och omsorgsnämnden

Individnämnden och omsorgsnämnden har fått förslag på detaljplan för skrymmande handel inom fastigheten Edet 1:17 m fl i Lilla Edets kommun för yttrande. Nämnderna har ingen möjlighet att behandla förslaget inom utställningstiden.

Socialförvaltningen har ingen erinran mot planförslaget.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har inget att erinra om planen.

Sakägare

Stendahls bil AB

Undertecknad har tagit del av planförslaget och godkänner det utan erinringar.

Fastighetsägare 1

Undertecknad har tagit del av planförslaget och godkänner det utan erinringar.

Fastighetsägare 2

Undertecknad har tagit del av planförslaget och godkänner det utan erinringar.

Fastighetsägare 3

Undertecknad har tagit del av planförslaget och godkänner det utan erinringar.

Revideringar av planförslaget

Revidering av plankarta

Plankartan har moderniserats avseende planbestämmelsernas struktur och beteckningar. Samtliga bestämmelser har setts över och anpassats till Boverkets planbestämmelsekatalog (DPB 2) för juridisk tydlighet och digital kompatibilitet.

Följande förändringar av planbestämmelsernas innehåll har gjorts jämfört med samrådshandlingen:

- Utförandebestämmelser har tillkommit för att stärka skyddet mot risker från väg E45 samt mot närliggande bostadsbebyggelse.
- Bestämmelsen om krav på plank om minst 3,0 meter mot närmaste bostadsbebyggelse har utgått mot bakgrunden att den markanvändning som detaljplanen nu reglerar är väsentligt förändrad sedan samrådet. Verkstadsverksamhet, tvätt och lackering medges inte längre, vilket innebär att störningspotentialen mot bostäderna är lägre än vad som förutsattes i samrådshandlingen. Eventuella störningar hanteras via tillsynsvägen enligt miljöbalken.
- En egenskapsbestämmelse (n1) har införts för prickmarken mot påfartsrampen till E45, som anger att parkering av och upplag med tunga fordon inte är tillåten inom området. Bestämmelsen säkerställer att marken inte belastas utöver vad släntstabiliteten medger enligt genomförd geoteknisk utredning
- Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (u1) har tillkommit längs planområdets västra och södra kant, med en bredd om 4 meter, för att säkerställa markåtkomst för befintliga el-, tele- och fiberledningar.
- Byggrätten har justerats något jämfört med samrådshandlingen, bland annat mot Brovägen i norr för att säkerställa ytor för dagvattenhantering och öka avståndet mot omgivande infrastruktur. Planens huvudsakliga fotavtryck är dock oförändrat.
- Plankartan har moderniserats avseende planbestämmelsernas struktur och beteckningar. Samtliga bestämmelser har setts över och anpassats till Boverkets planbestämmelsekatalog (DPB 2) för juridisk tydlighet och digital kompatibilitet.

Revidering av plan- och genomförandebeskrivning

Plan- och genomförandebeskrivningen har moderniserats och strukturerats om i enlighet med Boverkets senaste rekommendationer för tematiskt upplägg. Detta i syfte att öka tydlighet, sökbarhet och anpassning till den pågående digitaliseringen av planhandlingar.

Innehållet har i huvudsak behållits men strukturerats om och kompletterats utifrån nya förutsättningar som framkommit under och efter samrådet. Plan- och genomförandebeskrivningen har kompletterats avseende förutsättningar och konsekvenser för dagvatten, skyfall, riskhantering kopplad till farligt gods, trafik samt geoteknik.

Kompletterade/reviderade utredningar

- En aktualitetsprövning av riskutredningen avseende farligt gods har genomförts (Sweco, 2026) och resultaten har inarbetats i planhandlingarna.
- En dagvatten- och skyfallsutredning har tagits fram (Norconsult, 2026).
- En trafikutredning har tagits fram (Tyréns, 2026).
- Geoteknikavsnittet har kompletterats med den fördjupade stabilitetsutredningen för Skansenvägen (Norconsult, 2018), SGI:s bedömning från 2024 avseende stabilitetsförhållandena vid Smörkullen, samt en kompletterande stabilitetsutredning avseende gabionmuren mot påfartsrampen till E45 (Awer, 2026), framtagen som svar på SGI:s fråga om lastrestriktioner.

Övrigt

Plan- och genomförandebeskrivningen har uppdaterats utifrån aktuella kommunala beslut och myndighetsbeslut samt förtydligats utifrån gällande lagstiftning, däribland Lilla Edets kommuns antagna översiktsplan 2050. Det har även gjorts redaktionella ändringar och mindre justeringar i planhandlingarna, vilket inte redogörs för i detalj i samrådsredogörelsen.

Medverkande

Samrådsredogörelsen har tagits fram av PEX- och geodataenheten, sektor kommunledning genom Alexandru Panait (Tyréns Sverige AB) i Lilla Edets kommun. Representanter från övriga förvaltningar och enheter har deltagit i arbetet.

Maria Wagerland

Alexandru Panait

Planerings- och exploateringschef

Planhandläggare

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 83

Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Dnr KS 2026/188

Sammanfattning

Länsstyrelsen håller på att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län från 2021. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026.

Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen.

Lilla Edets kommun noterar förändringar i vår omvärld som har betydelse för planering av vattenförsörjning. Därför välkomnas kunskapssammanställningen som bemöter nya möjligheter och utmaningar inom klimatförändringar, befolkningsutveckling, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och ny lagstiftning som stärker skyddet för vattenresurser. Kommunen ser positivt på att frågor om klimatanpassning, risken för vattenbrist och beredskapsarbete har fått ett tydligare fokus i den uppdaterade planen.

Lilla Edets kommun ställer sig positiv till den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland och samtliga föreslagna åtgärder. Kommunen ser planen som ett verktyg samt stöd i arbetet med att säkerställa en trygg, hållbar och robust vattenförsörjning för kommunens invånare, näringsliv och framtida generationer.

Beslutsunderlag

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland, utkast 2026:xxxx
Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götaland, daterad 2026-08-14

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-12

Ekonomisk bedömning

Beslutet väntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Den regionala vattenförsörjningsplanen är inte juridiskt bindande och antagande av densamma innebär inte några tvingande åtgärder med ekonomiska konsekvenser.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Sociala konsekvenser

Beslutet väntas inte få några sociala konsekvenser.

Att avge yttrande har inte i sig några sociala konsekvenser dock bör den regionala vattenförsörjningsplanens vikt för god miljö och hälsa för kommunens medborgare på lång sikt samt dess inverkan på näringslivsutvecklingen poängteras.

Dricksvattenförsörjning har direkt anknytning till Agenda 2030, mål 6: Rent vatten och sanitet för alla. En robust och långsiktig planering som den uppdaterade planen tillhandahåller är av vikt för att kommunen långsiktigt ska uppfylla målet.

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunstyrelsen antar remissvar, daterat 2026-08-12 med följande tillägg:

I slutet av tredje stycket lägga till:

"Lilla Edets kommun vill till den långsiktiga planeringen och utvecklingen av en robust, säker och hållbar vattenförsörjning från Göta älv särskilt påtala vikten av att även utreda tekniska lösningar som kan skydda råvattnet och minska vattenförsörjningens sårbarhet mot till exempel extremväder och saltvatteninträngning. En särskild råvattenledning längs Göta älv kan vara ett sådant alternativ."

Frej Dristig (SD) yrkar att kommunen inte ska yttra sig över Vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar remissvar, daterat 2026-08-12 med följande tillägg:

I slutet av tredje stycket lägga till:

"Lilla Edets kommun vill till den långsiktiga planeringen och utvecklingen av en robust, säker och hållbar vattenförsörjning från Göta älv särskilt påtala vikten av att även utreda tekniska lösningar som kan skydda råvattnet och minska vattenförsörjningens sårbarhet mot till exempel extremväder och saltvatteninträngning. En särskild råvattenledning längs Göta älv kan vara ett sådant alternativ."

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Dnr KS 2026/188

Sammanfattning

Länsstyrelsen håller på att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län från 2021. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026.

Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen.

Lilla Edets kommun noterar förändringar i vår omvärld som har betydelse för planering av vattenförsörjning. Därför välkomnas kunskapssammanställningen som bemöter nya möjligheter och utmaningar inom klimatförändringar, befolkningsutveckling, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och ny lagstiftning som stärker skyddet för vattenresurser. Kommunen ser positivt på att frågor om klimatanpassning, risken för vattenbrist och beredskapsarbete har fått ett tydligare fokus i den uppdaterade planen.

Lilla Edets kommun ställer sig positiv till den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland och samtliga föreslagna åtgärder. Kommunen ser planen som ett verktyg samt stöd i arbetet med att säkerställa en trygg, hållbar och robust vattenförsörjning för kommunens invånare, näringsliv och framtida generationer.

Beslutsunderlag

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland, utkast 2026:xxxx
Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götaland, daterad 2026-08-14

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-12

Ekonomisk bedömning

Beslutet väntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Den regionala vattenförsörjningsplanen är inte juridiskt bindande och antagande av densamma innebär inte några tvingande åtgärder med ekonomiska konsekvenser.

Sociala konsekvenser

Beslutet väntas inte få några sociala konsekvenser.

Att avge yttrande har inte i sig några sociala konsekvenser dock bör den regionala vattenförsörjningsplanens vikt för god miljö och hälsa för kommunens medborgare på lång sikt samt dess inverkan på näringslivsutvecklingen poängteras.

Dricksvattenförsörjning har direkt anknytning till Agenda 2030, mål 6: Rent vatten och sanitet för alla. En robust och långsiktig planering som den uppdaterade planen tillhandahåller är av vikt för att kommunen långsiktigt ska uppfylla målet.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen håller på att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län från 2021. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026.

Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen.

Vattenförsörjning är en central samhällsfunktion som påverkar hälsa, miljö och näringslivsutveckling. Den uppdaterade vattenförsörjningsplanen innehåller flera viktiga förbättringar i form av ett mer aktuellt kunskapsläge och nya perspektiv jämfört med versionen från 2021. Sammanfattningsvis har den regionala vattenförsörjningsplanen uppdaterats för att möta nya möjligheter och utmaningar inom:

- Ett förändrat säkerhetspolitiskt läge.
- Klimatförändringar och behovet av klimatanpassning.
- Befolkningsutveckling och förändrade vattenbehov.
- Nya möjligheter till samverkan mellan kommuner och aktörer.
- Ny lagstiftning som stärker skyddet för vattenresurser.

Ett helt nytt kapitel har tillkommit som behandlar beredskap för kris och krig, inklusive frågor om nödvattenförsörjning och civilt försvar. Detta saknades helt i den tidigare versionen. Vidare har avsnittet om mänskliga rättigheter utvecklats och innehåller nu en mer ingående analys av sårbara grupper och verksamheter, till skillnad från den korta omnämning som fanns i 2021 års plan.

Klimatdata har uppdaterats med nya kartor och scenarier från SMHI och Sveriges geologiska undersökning (2025), vilket ger en mer aktuell och detaljerad bild av klimatförändringarnas påverkan. Planen innehåller nu också en landskapstypsindelning som tydliggör utmaningar och möjligheter för olika delar av länet. Prognoserna för vattenbehovet år 2100 har förfinats med uppdaterade data från SCB. Dessutom har ett högsäsongsscenario införts för att bättre spegla variationer i vattenanvändning, något som inte fanns med i de generella prognoserna från 2021.

Slutligen har samverkan fått ett betydligt större fokus i den nya planen. Det betonas nu tydligare vikten av mellankommunal samverkan och länsövergripande samarbeten, medan den tidigare versionen inte nämnde samverkan i samma utsträckning.

Åtgärdsförslagen har strukturerats om och är nu indelade i fem övergripande områden, med fler konkreta förslag för bland annat klimatanpassning och samverkan. Den tidigare versionen innehöll färre och mer generella åtgärder. Åtgärdsområdena för robust dricksvattenförsörjning är:

- Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd
- Tillse tillräckliga kunskapsunderlag
- Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan
- Skapa robusta tekniska system
- Beakta sekretess och säkerhetsskydd

Lilla Edets kommun har utifrån ett vattenförsörjningsperspektiv ett strategiskt läge vid Göta älv. I den uppdaterade regionala vattenförsörjningsplanen pekas älven ut som en nationellt viktig vattenresurs, som erbjuder goda förutsättningar för en långsiktigt stabil dricksvattenförsörjning även över länsgränser. Göta älv som en gemensam resurs är en prioriterad fråga för Lilla Edets kommun, och vi ser positivt på att älvens betydelse som nationellt viktig vattenresurs lyfts i planen.

Omvärldsbevakningen visar på förändringar som har stor betydelse för planeringen av framtidens vattenförsörjning. Lilla Edets kommun välkomnar därför kunskapssammanställningen, som belyser både möjligheter och utmaningar kopplade till klimatförändringar, befolkningsutveckling, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge samt ny lagstiftning som stärker skyddet av vattenresurser. Kommunen ser positivt på att frågor om klimatanpassning, risken för vattenbrist och beredskapsarbete har fått ett tydligare fokus i den uppdaterade planen. Mot denna bakgrund utgör den regionala vattenförsörjningsplanen ett viktigt stöd för den långsiktiga planeringen och utvecklingen av en robust, säker och hållbar vattenförsörjning.

För Lilla Edets kommun är det särskilt viktigt att den regionala vattenförsörjningsplanen bidrar till att stärka skyddet av befintliga och framtida dricksvattenresurser samt skapar förutsättningar för ökad redundans och försörjningstrygghet vid störningar och kriser. Kommunen ser därför positivt på att planen tydliggör såväl regionala prioriteringar som behovet av långsiktig samordning mellan länets aktörer. Vidare ser kommunen positivt på potentialen i en stärkt samverkan kring reserv- och nödvattenförsörjning för en mer robust krisberedskap, särskilt i samarbete med närliggande grannkommuner och mellan uppströms och nedströms kommuner utmed Göta älv.

En av de övergripande åtgärderna är att stärka samordning och samverkan mellan berörda aktörer. Lilla Edets kommun delar bedömningen att detta är en grundläggande förutsättning för en robust vattenförsörjning. Med Göta älv som huvudvattentäckt, en nationellt viktig vattenresurs blir samverkan av extra stark betydelse. Lilla Edets kommun ser därför positivt på att behovet av samplanering och samordning av reserv- och nödvattenförsörjning lyfts fram i planen. Kommunen bedömer dock att frågan är så central att den bör kompletteras med en särskild och konkret åtgärd som tydliggör ansvar, samverkansformer och önskad utvecklingsinriktning på regional nivå. Kommunen ser även positivt på analyser av alternativa råvattenkällor som kan stärka redundansen i Göta älv-systemet.

Sammanfattningsvis ställer sig Lilla Edets kommun positiv till den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland och samtliga föreslagna åtgärder. Kommunen ser planen som ett verktyg samt stöd i arbetet med att säkerställa en trygg, hållbar och robust vattenförsörjning för kommunens invånare, näringsliv och framtida generationer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar remissvar, daterat 2026-08-12.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till

Länsstyrelsen Västra Götaland, jessica.lovell@lansstyrelsen.se. Ange dnr 4123-2026

Beslutet skickas för kännedom till

Sektorchef Ivana Egert

Länsstyrelsen i Västra Götalands Län
Södra Hamngatan 3
411 14 Göteborg

Remissvar på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Lilla Edets kommun har tagit del av Länsstyrelsen Västra Götalands granskningsversion av den uppdaterade vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland. Kommunen tackar för möjligheten att svara på remissen.

Lilla Edets kommun har utifrån ett vattenförsörjningsperspektiv ett strategiskt läge vid Göta älv. I den uppdaterade regionala vattenförsörjningsplanen pekas älven ut som en nationellt viktig vattenresurs, som erbjuder goda förutsättningar för en långsiktigt stabil dricksvattenförsörjning även över länsgränser. Göta älv som en gemensam resurs är en prioriterad fråga för Lilla Edets kommun, och vi ser positivt på att älvens betydelse som nationellt viktig vattenresurs lyfts i planen.

Omvärldsbevakningen visar på förändringar som har stor betydelse för planeringen av framtidens vattenförsörjning. Lilla Edets kommun välkomnar därför kunskapssammanställningen, som belyser både möjligheter och utmaningar kopplade till klimatförändringar, befolkningsutveckling, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge samt ny lagstiftning som stärker skyddet av vattenresurser. Kommunen ser positivt på att frågor om klimatanpassning, risken för vattenbrist och beredskapsarbete har fått ett tydligare fokus i den uppdaterade planen. Mot denna bakgrund utgör den regionala vattenförsörjningsplanen ett viktigt stöd för den långsiktiga planeringen och utvecklingen av en robust, säker och hållbar vattenförsörjning.

För Lilla Edets kommun är det särskilt viktigt att den regionala vattenförsörjningsplanen bidrar till att stärka skyddet av befintliga och framtida dricksvattenresurser samt skapar förutsättningar för ökad redundans och försörjningstrygghet vid störningar och kriser. Kommunen ser därför positivt på att planen tydliggör såväl regionala prioriteringar som behovet av långsiktig samordning mellan länets aktörer. Vidare ser kommunen positivt på potentialen i en stärkt samverkan kring reserv- och nödvattenförsörjning för en mer robust krisberedskap, särskilt i samarbete med närliggande grannkommuner och mellan uppströms och nedströms kommuner utmed Göta älv.

Den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län lyfter fem övergripande åtgärdsområden för att stärka en robust och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning. Därutöver presenteras 16 mer specifika åtgärder riktade till kommunernas arbete. Lilla Edets kommun ställer sig bakom samtliga föreslagna åtgärder och ser positivt på planens tydliga fokus på robusthet, beredskap och hållbar resurshantering

En av de övergripande åtgärderna är att stärka samordning och samverkan mellan berörda aktörer. Lilla Edets kommun delar bedömningen att detta är en grundläggande förutsättning för en robust vattenförsörjning. Med Göta älv som huvudvattentäckt, en nationellt viktig vattenresurs blir samverkan av extra stark betydelse. Lilla Edets kommun ser därför positivt på att behovet av samplanering och samordning av reserv- och nödvattenförsörjning lyfts fram i planen. Kommunen bedömer dock att frågan är så central att den bör kompletteras med en särskild och konkret åtgärd som tydliggör ansvar, samverkansformer och önskad utvecklingsinriktning på regional nivå. Kommunen ser även positivt på analyser av alternativa råvattenkällor som kan stärka redundansen i Göta älv-systemet.

Sammanfattningsvis ställer sig Lilla Edets kommun positivt till den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland och samtliga föreslagna åtgärder. Kommunen ser planen som ett verktyg samt stöd i arbetet med att säkerställa en trygg, hållbar och robust vattenförsörjning för kommunens invånare, näringsliv och framtida generationer.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Rapport 2026:xxxx

Rapportnr: 2026:xxxx

ISSN: 1403-168X

Författare: Linnea Ruderfelt, Sara Svedlindh, Ronja Gidlund och Jessica Lovell

Publikationsår: 2021

Revisionsår: 2026

Omslagsfoto: Kennerth Kullman, Mostphotos.com

Övriga foton: Roger Skoog, Mostphotos.com (sid x), Jan Kansanen, Mostphotos.com (sid x), Martin Fransson (sid x), Peter Ekvall, Mostphotos.com (sid x).

Förord

Förordet kommer att uppdateras.

UTKAST

Sammanfattning

Sammanfattningen kommer att uppdateras.

UTKAST

Läsanvisning

- Kapitel 1 beskriver planens syfte, dricksvattenförsörjningens ansvarsfördelning, planens arbetsgång och hur den är tänkt att användas av kommuner och Länsstyrelsen.
- Kapitel 2 beskriver länets vattentillgångar och vattenanvändning idag.
- Kapitel 3 beskriver vattenbehov och vattentillgång i framtiden. Här beskrivs kortfattat hur klimatförändringar förväntas påverka vattenresurserna.
- Kapitel 4 presenterar länets viktiga dricksvattenresurser.
- Kapitel 5 beskriver åtgärder som behöver vidtas för att dricksvattenförsörjningen i Västra Götalands län ska vara robust även i framtiden.

Innehåll

1. Inledning	8
Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning	10
Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?	11
Dricksvattenförsörjning under kris och krig	12
Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet	14
Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning	14
Arbetsprocessen	15
Uppdatering och uppföljning av planen	15
Fyra delregioner	16
Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?	18
2. Vattenresurser och behov idag	19
Vattenresurser i Västra Götaland	19
Vattenkvalitet	21
Vattenskyddsområden	21
Vattenanvändning	24
Erfarenheter av torka från 2018–2025	32
3. Tillgång och behov år 2100	33
Länets vattenresurser i ett förändrat klimat	34
Klimatrisker för vattenförsörjningen	41
Länets framtida vattenbehov	47
4. Länets dricksvattenresurser	51
Nationellt viktiga dricksvattenresurser	52
Regionalt viktiga dricksvattenresurser	52
Vattenresurser av betydelse för andra län	54
5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning	55
Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd	56
Tillse tillräckliga kunskapsunderlag	58
Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan	59
Skapa robusta tekniska system	59
Beakta sekretess och säkerhetsskydd	60
Föreslagna åtgärder	60
6. Referenser	66
Copyrightförteckning av kartor	69

Bilagor

1. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser
2. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland per delregion
3. Metodbeskrivning urval av regionalt viktiga dricksvattenresurser
4. Metodbeskrivning vattenbehov
5. Sammanfattning från kommundialoger

UTKAST

1. Inledning

Den här vattenförsörjningsplanen är ett led i Länsstyrelsens arbete för robust dricksvattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv. En viktig del i det arbetet är att skapa nödvändigt skydd för regionalt viktiga dricksvattenresurser (sjöar, vattendrag och grundvatten).

I vattenförsörjningsplanen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. Planen belyser vilka vattenresurser som behöver förvaltas och skyddas.

Den första versionen av den regionala vattenförsörjningsplanen publicerades 2021 och en uppdaterad version publicerades 2026. I den senaste versionen har delar av innehållet i planen uppdaterats utifrån aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt har lagts till, bland annat om beredskapsarbete och risk för vattenbrist. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som ingår i planen. Detta beror på att

de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har climateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa climateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco¹ på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Det mellankommunala perspektivet är centralt i vattenförsörjningsplanen. Kommunernas ansvar för dricksvattenförsörjning regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Kommunen ordnar allmän dricksvattenförsörjning där behov finns och planerar den inom sin kommun. Länsstyrelsen verkar på regional nivå och ser istället till de vattenresurser med stor kapacitet och god potential för dricksvattenförsörjning, varav en del inte nyttjas idag. Förvaltningen av dessa dricksvattenresurser behöver lyftas på regional nivå i och med att de inte alltid ligger inom den kommun som är beroende av att nyttja dem i framtiden.

Vattenförsörjningsplanens syfte är att identifiera och säkra tillräckliga vattenresurser för att dricksvattenbehovet i länet ska kunna tillgodoses år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser antas att konventionell dricksvattenförsörjning, med sötvatten som råvattenkälla, nyttjas i samtliga länets kommuner även år 2100. Det är inte säkert att så kommer att vara fallet. Avsaltningsanläggningar finns i drift vid Sveriges östkust idag och pilotförsök för cirkulär vattenförsörjning där avloppsvatten renas till dricksvattenkvalitet pågår. Sett till förvaltning av vattenresurser är det dock en säkerhetsåtgärd att ta höjd för att sötvatten nyttjas till hundra procent även i framtiden.

Både förutsättningarna för och behovet av vattenförsörjning skiljer sig åt mellan stad och landsbygd såväl som mellan kust och inland. Utmaningarna för framtida dricksvattenförsörjning skiljer sig inom länet och så även lösningarna på dem. Samtidigt är det tydligt att samarbete krävs för en fortsatt hög dricksvattensäkerhet, både mellan kommuner och olika typer av verksamheter. Vattenförsörjningsplanen lägger grunden för länsövergripande vattenförsörjningsplanering och ska ses som ett första steg i det gemensamma arbetet för god dricksvattensäkerhet i hela länet.

Våra viktigaste dricksvattenresurser är de som nyttjas idag. Det är av största vikt att dessa dricksvattenresurser får erforderligt skydd för att säkerställa att de kan nyttjas långsiktigt. Ansvaret för skydd och förvaltning av dem delas av Länsstyrelse, kommun och samtliga aktörer som använder vattnet i sin försörjning, som recipient eller bedriver verksamhet i deras närhet. Viktiga åtgärder för en god förvaltning av dessa och andra prioriterade dricksvattenresurser i länet redovisas i kapitel 5.

I denna plan identifierar Länsstyrelsen vattenresurser som är eller kommer att vara viktiga för länets dricksvattenförsörjning i framtiden. Vissa är givna, som exempelvis Vänern, Göta Älv och Vättern, medan andra vattenresursers roll bestäms av framtida vägval. De dricksvattenresurser som pekas ut ska tillsammans fram till och med år 2100 på ett säkert, klimatrobest och hållbart sätt försörja Västra Götalands läns invånare med dricksvatten. I bilaga 3 beskrivs metoden för urval av dessa dricksvattenresurser och i kapitel 4 presenteras resultatet.

¹ Sweco. Klimatförändringar och extremväders påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning

EU:s ramdirektiv för vatten har införlivats i svensk lag genom vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och miljöbalken (1998:808). Syftet med direktivet är att vi ska förvalta våra vattenresurser så att kommande generationer har tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. Den svenska vattenförvaltningen utgår från fem vattendistrikt som förvaltas av varsin vattenmyndighet. Västra Götalands län ingår i Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt.

Varje vattenmyndighet har ett åtgärdsprogram som riktar sig till Sveriges myndigheter och talar om vad som krävs för att nå miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammen beslutas var sjätte år och sträcker sig över en sexårscykel. Programmet innehåller åtgärder som Länsstyrelsen och kommunerna ska utföra gällande vattenplanering, dricksvattenskydd och långsiktigt skydd av vattentäkter. Enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022 – 2027 ska Länsstyrelsen ta fram en regional vattenförsörjningsplan i samverkan med kommunerna (länsstyrelsens åtgärd nr 5). Den regionala vattenförsörjningsplanens åtgärder redovisas i kapitel 5 och vissa av dem hänvisar till åtgärdsprogrammen för vatten. Vi avser att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen även om de slutgiltiga formuleringarna i de beslutade dokumenten kan komma att skilja sig åt.

EU:s dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184, som trädde i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas fullt ut från den 31 december 2026, kompletterar EU:s ramdirektiv för vatten. Målen med dricksvattendirektivet är att skydda människors hälsa från skadliga effekter av alla slags föroreningar av dricksvatten. Direktivet ställer krav på en riskbaserad metod för hela dricksvattenkedjan från källa till dricksvattenkran och omfattar bland annat dricksvattenkvalitet, vattenläckage och tillgång till rent dricksvatten. Den första delen i kedjan med riskbedömning av tillrinningsområdet till uttagspunkter för dricksvatten utförs av Vattenmyndigheterna vart sjätte år. I samband med det tas ett åtgärdsprogram vid behov som kompletterar/integreras i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Första gången detta ska göras är senast den 12 juli 2027. Nästa uppdatering av den regionala vattenförsörjningsplanen kommer beskriva detta närmare.

Vattenförsörjningsplaneringen är sammanlänkad med Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete. Osäker tillgång till vatten av tillräcklig mängd och god kvalitet är en av de klimatrelaterade utmaningar som behöver hanteras enligt den nationella strategin för klimatanpassning (skrivelse 2023/24/97). De åtgärder som presenteras i kapitel 5 utgör underlag för Länsstyrelsens reviderade handlingsplan för klimatanpassning som ska gälla 2027–2023. De bidrar speciellt till målet att länets vattenresurser används på ett hållbart sätt för att säkerställa en robust vattenförsörjning för dricksvatten, jordbruk och industri i ett förändrat klimat.

Vattenförsörjning är central för ett fungerande samhälle och en långsiktig vattenförsörjningsplanering ingår i arbetet med att nå de globala målen för hållbar utveckling. Flera mål berörs men tydligast är kopplingen till mål nr 6 – Rent vatten och sanitet. Målet är att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Figur 1. Globala målen för hållbar utveckling.

Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?

Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjningen till de fastigheter som har allmän dricksvattenförsörjning. Det kan handla om fastigheter inom verksamhetsområde för dricksvatten eller fastigheter som har skrivit avtal med kommunen om att försörjas. Ofta, men inte alltid, tillhandahåller kommunen också avlopps- och dagvattenhantering till samma fastigheter. Fastigheterna är då anslutna till en så kallad allmän vatten- och avloppsanläggning. Ägaren av vatten- och avloppsanläggningen, kommunen, kallas VA-huvudman.

Kommunerna har skyldighet att ordna vattentjänster (vatten eller avlopp) om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta gäller för befintlig eller blivande bebyggelse ”i ett större sammanhang” och så länge behovet kvarstår. Enligt praxis är ett större sammanhang cirka 20–30 fastigheter (Havs- och vattenmyndigheten, 2015). Det kan handla om ett lägre antal om behoven är stora. Lagen om allmänna vattentjänster omfattar bara vatten för hushållsändamål men i praktiken försörjs även privata och offentliga verksamheter genom allmän vattenförsörjning.

Fastigheter som kommunen inte försörjer har enskild vattenförsörjning. Vattnet kan komma från en brunn på den egna fastigheten eller från en gemensam brunn för flera fastigheter. Fastighetsägaren ansvarar då själv för sin vattenförsörjning. Detta inkluderar att kontrollera dricksvattenkvaliteten genom provtagning.² För vattenförsörjning till jordbruk och industrier ligger ansvaret hos verksamhetsutövaren.

Kommunerna ansvarar för planering av mark och vatten inom sina geografiska gränser. Detta görs genom översikts- och detaljplanering. Dricksvatten är ett allmänt intresse som kommunen ska inkludera i översiktsplaneringen. Kommunen har också ansvar att inte lämna bygglov om inte dricksvattenförsörjningen kan lösas.

Kommunernas miljönämnder har ansvar för viss tillsyn som rör dricksvatten. Vattentäkter som försörjer fler än 50 personer, kommersiell eller offentlig verksamhet, oavsett storlek, eller där uttaget överstiger 10 m³/dygn omfattas av kommunens livsmedelstillsyn. Det innebär krav på bland annat dricksvattenkvaliteten. Tillsynen omfattar både enskilda och allmänna vattentäkter. Mindre vattentäkter omfattas inte av samma lagkrav. I många fall har kommunen också tillsyn över vattenskyddsområden.

Uttag av vatten vid en vattentäkt kräver tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Undantag gäller vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighet eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning (11 kap. 11 § miljöbalken). Undantagen gäller endast så länge allmänna eller enskilda intressen inte påverkas negativt. Tillstånd

² Råd och stöd finns hos Livsmedelsverket och Sveriges geologiska undersökning.

ges av mark- och miljödomstolen. Anmälan om vattenuttag görs till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsyn för både tillstånds- och anmälningspliktiga vattenuttag.

Länsstyrelsen har tillsyn över att kommunen uppfyller sin skyldighet att ordna vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen kan också besluta om att inrätta vattenskyddsområden och har då tillsynsansvar för området. Tillsynen kan dock överlåtas till kommunen. Utöver detta ansvarar Länsstyrelsen för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen är i och med tillsynsansvaret skyldiga att arbeta med att ge stöd och rådgivning till kommunerna (Havs- och vattenmyndigheten, 2015).

Dricksvattenförsörjning under kris och krig

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omgivning har försämrats. Tillgången till dricksvatten är avgörande för att totalförsvaret ska fungera och därför är det viktigt att kommunerna har en robust dricksvattenförsörjning. Målet med Sveriges livsmedelsberedskap är att alla i Sverige ska ha tillgång till mat och dricksvatten även i kris och krig.

Det är viktigt att kommunen arbetar med kontinuitetsplanering för att skapa en robust dricksvattenförsörjning, och att de störningar som kan uppkomma både vid fredstida kriser och höjd beredskap beaktas i arbetet. I arbetet behöver även klimatförändringarnas effekter beaktas.

Utveckling av totalförsvaret 2025 – 2030

Dricksvattenförsörjning är en mycket viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret rustas för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade. I dokumentet Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030 har Myndigheten för civilt försvar och Försvarsmakten identifierat sju typsituationer som vi behöver förbereda oss för (Försvarsmakten, MSB, 2025).

Vid ett angrepp ska civila verksamheter kunna upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna med främst egna resurser i minst två veckor, trots bristande information och svåra förhållanden.

De dimensionerande typsituationerna beskriver tänkbara delar av en militär konflikt, och vilka konsekvenser det kan bli för samhället. Skador och störningar på dricksvattenproduktionen måste hanteras för att upprätthålla en godtagbar samhällsservice. Av de sju dimensionerande typsituationer bedöms hybrida hot, värdlandsstöd och fjärrangrepp vara mest relevanta så länge den fullskaliga invasionen av Ukraina pågår.

Civilt försvar

Civilt försvar är en del av totalförsvaret. Civilt försvar är den verksamhet som upprätthåller samhällets grundläggande funktioner. Verksamheten kan utföras av både offentliga och privata aktörer. Enligt den så kallade ansvarsprincipen ska den aktör som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden också göra det vid höjd beredskap. Samhällets ordinarie förmågor utgör därmed grunden för det civila försvaret. En robust vattenförsörjning bidrar till ett starkt civilt försvar, nu och i framtiden.

Geografiskt områdesansvar

Den svenska krisberedskapen utgår från ett geografiskt områdesansvar på olika nivåer: lokalt (kommuner), regionalt (länsstyrelser) och nationellt (regeringen). Det geografiska områdesansvaret omfattar det förebyggande, förberedande och hanterande arbete som sker i kommunen, länet eller på nationell nivå. I praktiken handlar det geografiska områdesansvaret om att samordna arbetet och få alla inblandade aktörer inom det geografiska området att dra åt samma håll i frågor om krisberedskap och civilt försvar. Från den 1 oktober 2022 finns även civilområdesansvariga

länsstyrelser som har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Höjd beredskap

Vid krig eller fara för krig kan regeringen besluta om höjd beredskap i hela eller delar av Sverige. Höjd beredskap kan vara antingen skärpt eller högsta beredskap. En beredskapshöjning syftar till att stärka landets försvarsförmåga.

Vid skärpt beredskap ska kommuner och regioner vidta de särskilda åtgärder som är nödvändiga för att de under rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret. Det gäller bland annat åtgärder kring planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser.

Vid högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Kommuner och regioner övergår då till krigsorganisation. Om Sverige är i krig råder automatiskt högsta beredskap. För att tillkännage högsta beredskap i hela landet kan regeringen använda beredskapslarm.

Nöd- och reservvattenförsörjning

VA-huvudmannen har ansvaret för dricksvattenförsörjningen, även om en krissituation uppstår. Kommunen behöver därför planera för både nöd- och reservvattenförsörjning, och för hur produktion och distribution ska fortsätta bedrivas vid olika typer av störningar. Nödvattenförsörjning innebär distribution av vatten i tankar och används om ordinarie vattenförsörjningssystem inte kan nyttjas.

Reservvattenförsörjning innebär att ordinarie vattenförsörjningssystem används men att vattnet tas från en annan råvattenkälla. Det finns inte några lagkrav på reservvattenförsörjning, men en reservvattenförsörjning som testkörs och provtas regelbundet är en viktig beredskapshöjande åtgärd som stärker förmågan att leverera dricksvatten.

Kommuner som inte redan har en reservvattentäkt, bör inventera vattenresurser och skydda de vattenresurser som har potential att användas som reservvattentäkt. Om det inte finns förutsättningar för reservvatten inom den egna kommunen, kan det vara nödvändigt att vidta andra åtgärder för att säkerställa vattenförsörjningen, till exempel samarbeten och eventuella sammankopplingar med grannkommun. I detta arbete behöver klimatförändringarnas effekter och påverkan på vattentillgång och vattenbehov beaktas, i syfte att säkerställa att även framtida viktiga reservvattentäkter skyddas.

I vissa av länets delregioner finns beroenden mellan råvattenresurser som används av olika kommuner. I dessa delregioner kan behovet av att samverka kring uttag av vatten bli större i samband med att klimatförändringarnas effekter blir tydligare.

Nationellt och regionalt stöd

Vid en allvarlig störning i dricksvattenförsörjningen kan den nationella vattenkatastrofgruppen, VAKA, ge stöd och råd till kommuner och regionala och nationellt myndigheter.

Länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område. Både före, under och efter en kris ska länsstyrelsen verka för samordning och stöttning till kommuner och andra aktörer, och verka för att kommuner och andra berörda samverkar med varandra.

Länsstyrelsen har tagit fram en Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025). En del av planeringsinriktningen (bilagan Livsmedel och dricksvatten) är framtagen för att vara ett stöd i arbetet med att skapa en robust

produktion och distribution av dricksvatten. I bilagan finns en beskrivning av olika aktörers ansvar och hänvisningar till det stöd som finns för fortsatt arbete, till exempel Livsmedelsverkets Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten (Livsmedelsverket, 2024) och Guide för planering av nödvattenförsörjning (Livsmedelsverket, 2017).

Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet

Rätten till rent dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet. Stater är skyldiga att säkerställa att tillgången till vatten bland annat är tillräcklig, säker, tillgänglig för alla utan diskriminering samt ekonomiskt överkomlig. I den långsiktiga planeringen handlar det om att säkerställa en robust och likvärdig tillgång till dricksvatten, medan det vid störningar är särskilt viktigt att synliggöra hur olika gruppers behov påverkas samt hur prioriteringar ska göras.

Sårbara grupper och verksamheter

Det finns grupper av människor och verksamheter som är särskilt sårbara för avbrott i eller störningar av vattenförsörjningen, både vad gäller direkta risker för liv och hälsa och indirekta effekter kopplade till hygien, livsmedelshantering och samhällsviktiga funktioner. Personer med störst hälsorisk är små barn, äldre samt personer med kroniska sjukdomar eller nedsatt immunförsvar, då dessa grupper är särskilt känsliga för uttorkning, infektioner och bristande hygien.

Särskilt sårbara verksamheter omfattar bland annat hälso- och sjukvård, omsorgsverksamheter, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering samt förskolor och skolor, där tillgång till vatten är en grundförutsättning för säker vård, omsorg, hygien och livsmedelssäkerhet. Avbrott i vattenförsörjningen kan snabbt leda till allvarliga konsekvenser för både verksamheternas funktion, människors hälsa och personalens arbetsmiljö.

Stöd till alla invånare vid avbrott i dricksvattenförsörjningen

Det är viktigt att kommunen har en plan för hur avbrott eller kvalitetsförsämringar i dricksvattenförsörjningen ska hanteras, som beaktar särskilt sårbara grupper och särskilt sårbara verksamheter. Detta är viktigt att beakta vid framtagande av olika beredskapsplaner.

Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning

Regionala vattenförsörjningsplaner tas fram av alla länsstyrelser. Angränsande län till Västra Götaland är Halland, Jönköping, Örebro och Värmland. Hallands, Jönköping och Örebro län har i sina vattenförsörjningsplaner pekat ut viktiga vattenresurser som är delvis belägna i Västra Götaland. Värmlands län har i skrivande stund (december 2025) ingen färdig vattenförsörjningsplan.

Vattenförsörjningsplaner kan också göras på kommunal eller mellankommunal nivå. Dessa planer är ofta mer detaljerade och har ett större fokus på tekniska lösningar och lokal vattenförsörjning. Kommunala vattenförsörjningsplaner har alltså ett annorlunda perspektiv än regionala och båda är betydelsefulla för långsiktig samhällsplanering. För Göteborgsregionens kommuner finns en mellankommunal vattenförsörjningsplan (Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020). Då det finns skillnader i det regionala och det mellankommunala perspektivet finns också skillnader mellan länets och Göteborgsregionens planer. Båda behöver användas som planeringsunderlag parallellt, precis som fallet är med kommunala vattenförsörjningsplaner.

Enligt ändringar i vattentjänstlagen, som beslutades av riksdagen under 2022, ska varje kommun ha en beslutad vattentjänstplan sedan den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska innehålla

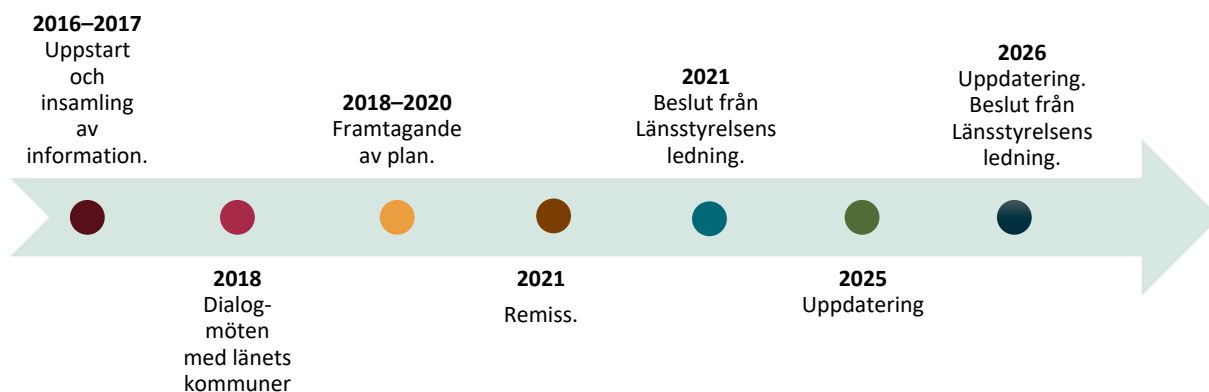
kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Havs- och vattenmyndigheten har pekat ut tekniska anläggningar som utgör riksintresse för dricksvattenförsörjning. Dessa anläggningar är av nationellt intresse och behöver särskilt beaktas i samhällsplaneringen.

Utöver de planeringsunderlag som nämnts ovan finns även andra underlag som på olika sätt påverkar planeringen av framtida dricksvattenförsörjning. Naturgivna förutsättningar och ekonomiska möjligheter för vattenförsörjning och avloppshantering behöver vara underlag vid planering av exploatering och planläggning. Samtidigt kan samhällsutveckling och samhällsplanering påverka hur vattenförsörjningen utformas. Vikten av vattenförsörjning i fysisk planering lyfts i åtgärder i kapitel 5. Planeringsunderlag kan se olika ut i olika kommuner och de förutsättningar som föreligger skiljer sig än mer. Åtgärderna är därför allmänt hållna. I Boverkets kunskapsbank finns mer vägledning om dricksvatten i fysisk planering (Boverket, 2020a & 2020b).

Arbetsprocessen

Arbetet med Västra Götalands vattenförsörjningsplan startade under 2016. Under 2017 samlade arbetsgruppen på Länsstyrelsen ihop underlagsmaterial, bland annat genom enkäter riktade till länets kommuner. Dessa följdes upp under våren 2018 genom dialogmöten. Sammanfattande dokumentation från dessa finns i bilaga 5. Under 2021 var planen på remiss hos samtliga kommuner, kommunalförbund och dricksvattenproducenter i länet, nationella myndigheter samt till länsstyrelser för angränsande län. Den första versionen av vattenförsörjningsplanen beslutades i september 2021 av länsledningen. Planen uppdaterades under 2025 och 2026. Vattenförsörjningsplanen beslutades på nytt i månad xxx 2026 av länsledningen.

Uppdatering och uppföljning av planen

För att vattenförsörjningsplanen ska vara ett användbart verktyg i regional och kommunal planering behöver den uppdateras om förutsättningar, underlag eller prognoser väsentligt förändras. Därför kommer Länsstyrelsen att följa upp planen vart femte år eller oftare vid behov. I samband med uppföljningen kommer de delar av planen som bedöms inaktuella att revideras.

I den versionen av planen som uppdaterades 2025 – 2026 har delar av det ursprungliga innehållet uppdaterats till aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt lagts till. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som

ingår i planen. Detta beror på att de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har klimateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa klimateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco³ på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Åtgärderna har setts över och reviderats på ett antal interna workshops med medarbetare från olika enheter på länsstyrelsen.

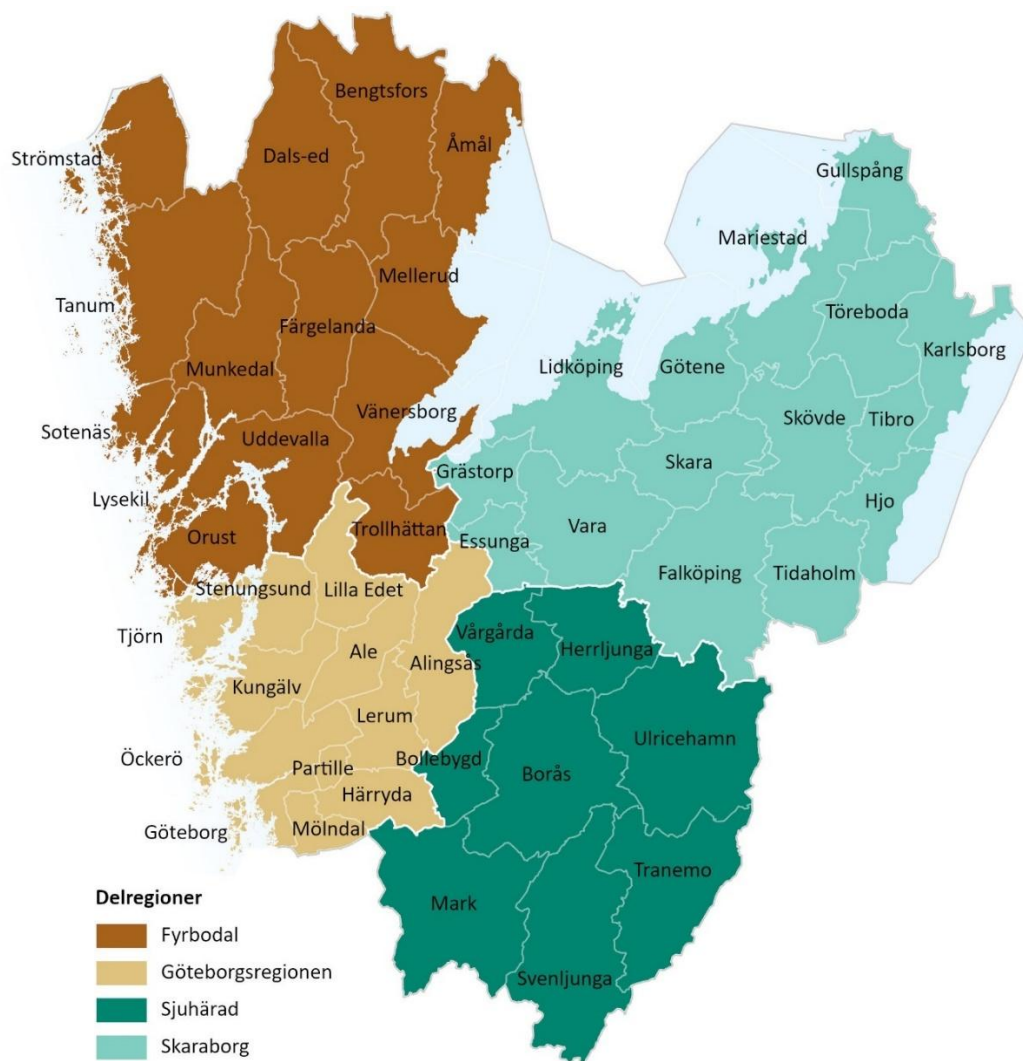
Planen var ute på remiss hos kommuner, myndigheter, kommunalförbund och dricksvattenproducenter under april – maj 2026.

Åtgärderna i planen behöver genomföras i länet för att nå en långsiktigt robust vattenförsörjning. De är dock inte juridiskt bindande. Länsstyrelsen kommer ändå att följa upp såväl de egna som kommunernas föreslagna åtgärder. Detta ger en indikation på hur dricksvattenarbetet i länet framskrider. De flesta åtgärderna kommer att följas upp årligen. Länsstyrelsen bedömer att många av åtgärderna kan följas upp genom redan befintlig rapportering. Endast för ett fåtal åtgärder kan ytterligare uppgifter komma att efterfrågas från kommunerna. Detta förväntas inte behöva ske varje år utan endast vid behov.

Fyra delregioner

I vattenförsörjningsplanen beskrivs länets vattenresurser utifrån fyra delregioner som följer gränserna för länets fyra kommunalförbund. Uppdelningen tydliggör de delregionala skillnaderna (läs vidare i kapitel 2). Under arbetets gång har analyser gjorts både för länet i sin helhet samt för varje delregion. Vilken delregion respektive kommun tillhör visas i Figur 2.

³ Sweco. Klimatförändringar och extremvädrens påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

Figur 2. Karta över de fyra delregionerna i Västra Götalands län.

Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?

Vattenförsörjningsplanen ger inriktning i verksamhetsarbetet. Den är också ett underlag vid exempelvis planeringsarbete, rådgivning och miljöprövningar. Nedan anges exempel på hur vattenförsörjningsplanen kan användas av olika intressenter.

Kommuner / vattenproducenter

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Planeringsunderlag för vattentjänst- och vattenförsörjningsplan samt andra planer som berör VA
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Planeringsunderlag för översiktsplan och detaljplaner
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i kommunen
- Underlag vid tillsyn av verksamheter

Länsstyrelsen Västra Götaland

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Underlag vid granskning av planer, så som exempelvis vattentjänstplaner, VA-planer, översiktsplaner och detaljplaner
- Underlag i regional planering
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i länet (till exempel tillsynsinsatser eller bidrag till kommunala insatser)
- Inriktning för miljöövervakning
- Underlag vid prövning och tillsyn av vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet
- Underlag vid remissyttranden

Övriga myndigheter. Till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, SMHI samt länsstyrelser i angränsande län.

- Inriktning vid planeringsarbete inom hållbar vattenförsörjning i regionen
- Underlag vid remissyttranden

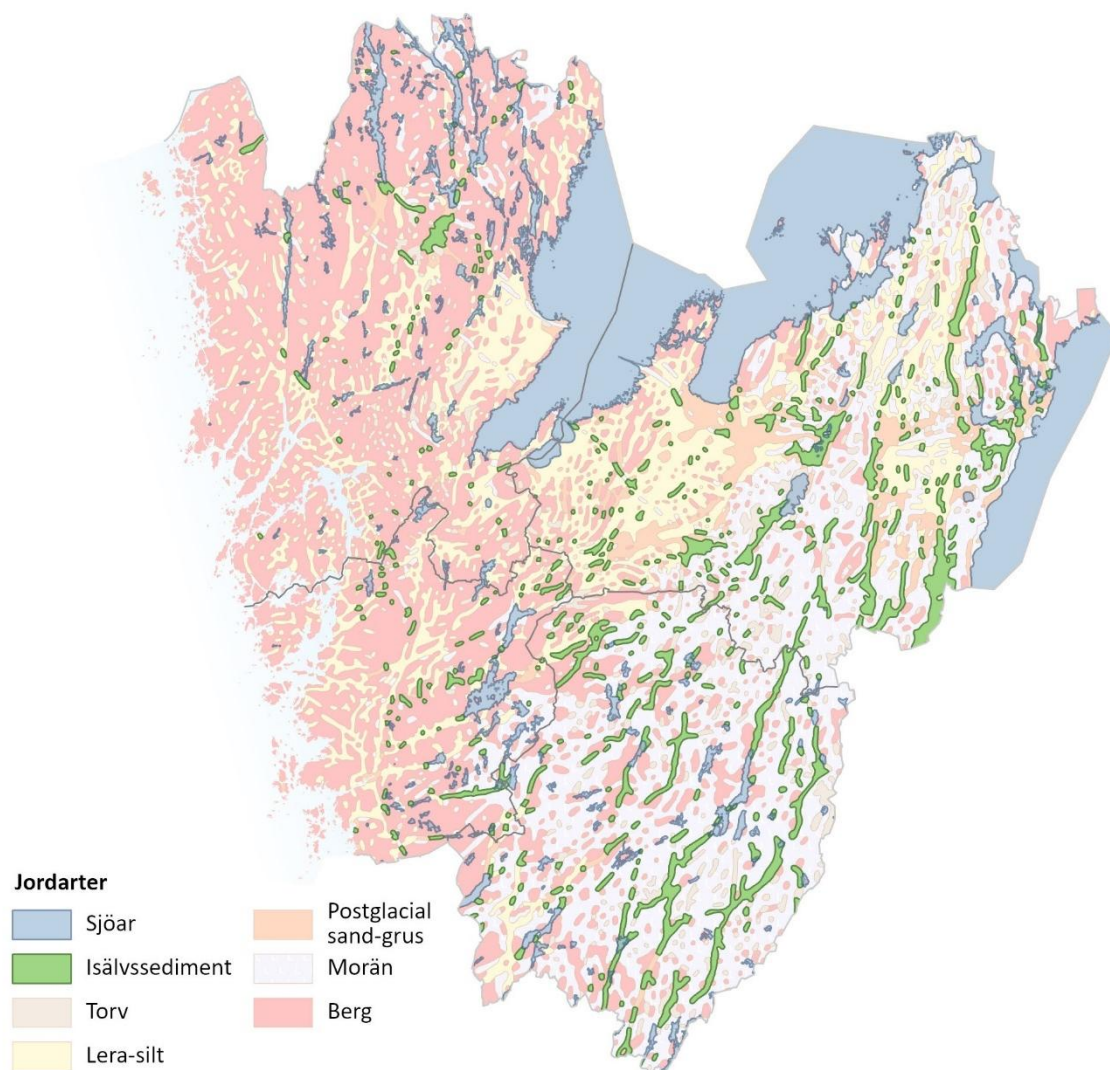

2. Vattenresurser och behov idag

Vattenresurser i Västra Götaland

Landskapet i Västra Götalands län är varierat och så även de naturgivna förutsättningarna för vattenförsörjning. Ur ett länsperspektiv är vattentillgången god med både Vänern, Vättern och Göta Älv, som på grund av sin stora kapacitet är centrala för vattenförsörjningen i Fyrbodalen, Göteborgs- samt Skaraborgsregionen och även för andra län. Avstånden till de stora vattenresurserna är dock stor i vissa delar av länet. Det finns även områden med begränsade möjligheter till storskalig vattenförsörjning.

Små grundvattenmagasin i till exempel morän eller urberg förekommer i hela länet. Dessa har oftast begränsad kapacitet och används främst till enskild vattenförsörjning. Allmänna grundvattentäkter kräver större uttagsmöjligheter och lokaliseras ofta till grundvattenmagasin i sand- och grusavlagringar eller sedimentär berggrund som sand- eller kalksten.

Figur 3. Jordartskarta över länet (©SGU). Det är främst sjöar och områden med isälvssediment som är av intresse för allmän vattenförsörjning.

I kustområdena, som präglas av tunna jordlager och berg i dagen, är möjligheten att ta ut större mängder grundvatten begränsad. I Fyrbodals inland, Sjuhärad och Skaraborg är jordlagren mäktigare och där förekommer större grundvattenmagasin i avlagringar av sand och grus. Mellan Väneren och Vättern finns även stora partier av skiffer, sand- och kalksten i anslutning till Västergötlands platåberg. Bergen består av flera lager med olika sedimentära bergarter. Uttagsmöjligheterna är ställvis goda i sand- och kalkstenslagren men vattenkvaliteten påverkas av förekomsten av alunskiffer i lagerföljden⁴.

Fyrbodals kustlandskap är sjöfattigt medan landskapet i inlandet är rikt på vattendrag och sprickdalssjöar. I Skaraborgs jordbrukslandskap finns ett mindre antal grunda slättsjöar och åar som mynnar ut i Väneren. I Sjuhärad finns gott om ytvatten och landskapet präglas av Viskans och Ätrans vattensystem med sjöar och vattendrag. I åarnas dalgångar finns också större sammanhängande stråk av isälvssediment som ger goda möjligheter till vattenuttag. Även i Göteborgsregionen finns flera sjösystem som används för vattenförsörjning, även om det större vattenbehovet här innebär andra krav på vattenresurserna än i övriga delar av länet.

⁴ Tungmetaller och uran som kan lösas i grundvattnet förekommer naturligt i bergarten (SGU, 2013).

Inom den allmänna vattenförsörjningen används både grund- och ytvattenresurser som råvattenkällor. Fördelningen skiljer sig åt inom länet, se Figur 9. Skillnaderna beror både på vilka vattenresurser som finns att tillgå och hur stort vattenbehovet är.

Vattenkvalitet

Nedanstående avsnitt beskriver översiktligt vattenkvalitet i länets vattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, för både grund- och ytvattenförekomster. Avsnitten fokuserar på vattenkvalitetsparametrar som kan innebära en risk för människors hälsa och kan göra en vattenförekomst olämplig att ta dricksvatten ifrån.

Grundvatten

Grundvattnets kvalitet i länet är endast med ett fåtal undantag av tillräckligt god kvalitet för att användas som dricksvattenresurs. Förekomst av miljögifter är dock utbredd och i enstaka fall begränsas användningen av vattnet av kvalitetsproblem.

Inom den regionala miljöövervakningen har länsstyrelsen kontinuerligt genomfört provtagning i kommunala grundvattentäkter under de senaste 10 åren. Drygt 90 grundvattentäkter har undersökts och resultaten visar fynd av högfluorerande ämnen (PFAS) i över 50 procent av vattentäkterna och bekämpningsmedel i minst lika många. Vid statusklassning av grundvattenförekomster har de uppmätta halterna av PFAS resulterat i en otillfredsställande status i fem grundvattenförekomster. I enstaka fall har även uppmätta halter av klorid och fosfat lett till en klassning av förekomster till otillfredsställande status.

PFAS påträffas i grundvattentäkter i hela länet och påverkanskällor är ibland svåra att identifiera med det underlag som finns tillgängligt i till exempel EBH-databasen. Förekomsten av bekämpningsmedel går att relatera till de delar av länet med mer antropogen verksamhet. Halterna är i de flesta fall mycket låga och för de bekämpningsmedel som genom lagstiftning begränsats har positiva resultat visats. Dock upptäcks fortlöpande nya kemikalier i miljön vilket leder till nya behov av miljöövervakning. Exempel på sådana ämnen de närmsta åren har varit bekämpningsmedlet DMS och kortkedjiga PFAS där utbredningen och den generella kunskapen om ämnenas farlighet är relativt okänd.

Ytvatten

Det saknas tillräckligt med underlag för att göra en bedömning av ytvatten med avseende på dricksvattenkvalitet. Inom vattenförvaltningen statusklassas ytvattenförekomster efter Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter med avseende på kemisk status. För polybromerade difenyletrar (PBDE), kvicksilver och kvicksilverföreningar har det bedömts nationellt att god status ej uppnås i ytvattenförekomster på grund av att halterna bedöms överskrida respektive gränsvärde i fisk. Andra ämnen som orsakar att gränsvärden överskrids är främst TBT (tributyltenn), PAH (polyaromatiska kolväten) och metaller (kadmium, bly och nickel) samt PFOS. HaV:s gränsvärden för kemisk ytvattenstatus skiljer sig från Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten och är oftast strängare. För PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanter) har analyser av råvatten inom miljöövervakningen visat på fynd av PFAS4 i sju av sju vattentäkter, men halterna var endast över Livsmedelsverkets gränsvärde i en vattentäkt.

Vattenskyddsområden

Ett vattenskyddsområde är ett formellt områdesskydd som fastställs med stöd av Miljöbalken. Inom området gäller särskilda vattenskyddsföreskrifter till skydd för råvattnet, alltså det vatten som efter

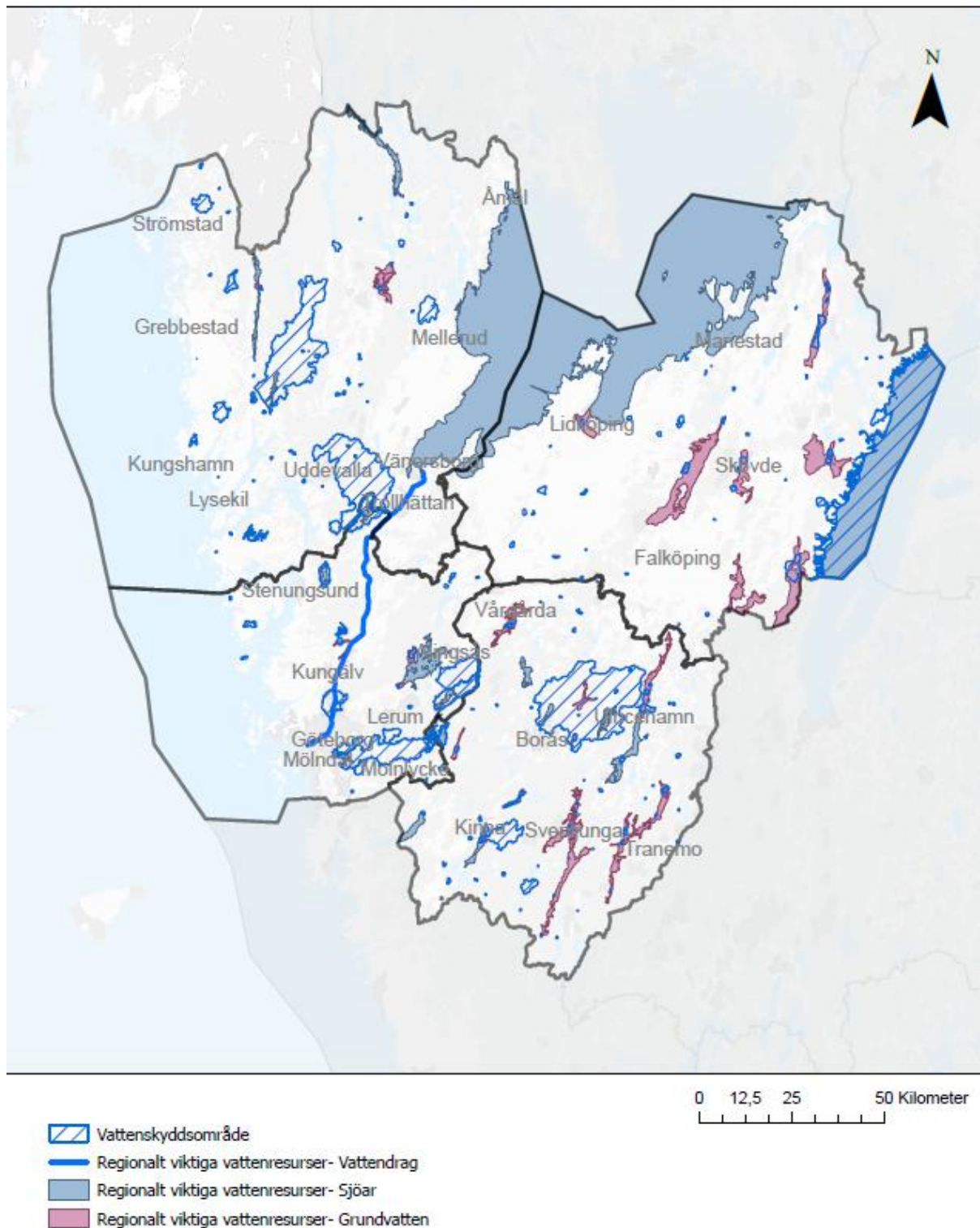
beredning är avsett att användas som dricksvatten. Inrättande av vattenskyddsområden lyfts som ett viktigt verktyg för att långsiktigt skydda vattenresurser i såväl vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten, samt i preciseringar för de av Sveriges miljömål som berör yt- och grundvatten.

På Sveriges miljömåls webbplats finns konkreta förslag på vad kommuner kan göra i sitt miljöarbete för att bidra till miljömålen Grundvatten av god kvalitet samt Levande sjöar och vattendrag. Bland annat anges att samtliga kommunala vattentäkter bör ha vattenskyddsområden som är relevant avgränsade och som har aktuella vattenskyddsföreskrifter. Andra grundvattentillgångar som utgör ett värdefullt naturkapital för kommunen, och som kan komma att användas för dricksvatten eller annan användning i framtiden, bör också skyddas. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har publicerat rapporten Vägledning för inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Generell information om vattenskyddsområden och vattenskyddsföreskrifter i detta avsnitt är hämtad från HaV:s vägledning.

Vattenskyddsföreskrifter kan användas för att komplettera och skärpa de regleringar och krav som redan gäller enligt den grundläggande miljölagstiftningen. Syftet med vattenskyddsföreskrifterna är att hantera identifierade risker för vattenresursen eller att förebygga att problem uppstår. HaV anser att behov av att inrätta ett vattenskyddsområde ska utredas för alla vattenresurser som används eller kan komma att användas som vattentäkt för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen om allmänna vattentjänster där uttaget i snitt överstiger 10 m³ per dygn eller om vattentäkten försörjer fler än 50 personer. Även för vattentäkter med lägre kapacitet än 10 m³ per dygn eller som försörjer färre än 50 personer kan vattenskyddsområde inrättas om det bedöms som ett effektivt sätt att skydda den aktuella vattenresursen. HaV anser att dricksvattenproducenten är den aktör som har bäst förutsättningar för att göra utredningen. Om utredningen visar att det finns ett behov och en nytta med att inrätta ett vattenskyddsområde bör dricksvattenproducenten verka för att ett vattenskyddsområde inrättas.

I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. I Figur 4 är vattenskyddsområdena inritade i blårandigt. De blå och rosa områdena är de vattenförekomster som pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan. Figuren är en ögonblicksbild av vattenskyddsområden i länets delregioner i februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävt sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

Översikt Västra Götaland

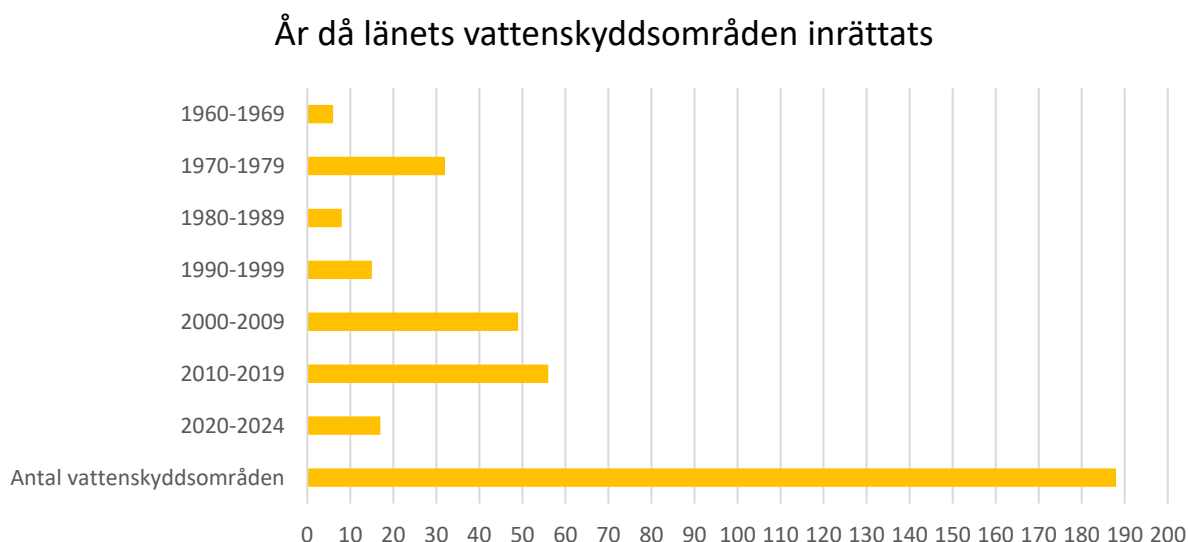
Figur 4. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland. Ögonblicksbild från februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävt sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

En viktig del i vattenskyddsarbetet är att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna. Tillsynen kan ligga på kommunerna eller på länsstyrelsen. I Västra Götalands län har kommunerna tillsynen i de flesta vattenskyddsområdena. Det är då kommunens miljönämnd eller motsvarande som har tillsynen. Länsstyrelsen har tillsyn i runt 25 av länets vattenskyddsområden. Länsstyrelsen verkar dock för att kommunerna tar över tillsynen i vattenskyddsområdena, då det ofta är lämpligt att kombinera den tillsynen med den övriga tillsynen enligt miljöbalken som kommunerna utför.

I Västra Götalands finns runt 210 allmänna vattentäkter, både ordinarie och reservvattentäkter inräknat. Allmän vattentäkt innebär att det är kommunen som ansvarar för den. Drygt 80% av dem har ett vattenskyddsområde. Det innebär att runt 40 allmänna vattentäkter i länet saknar vattenskyddsområde. Siffrorna är ungefärliga och arbete pågår för att säkerställa dem. En större andel av grundvattentäkterna har vattenskyddsområde jämfört med ytvattentäkterna.

Många av vattenskyddsområdena i Västra Götalands län är gamla. Figur 5 visar när länets gällande vattenskyddsområden inrättades. Staplarna visar antalet vattenskyddsområden som inrättats under respektive tidsperiod. Runt en tredjedel är äldre än när miljöbalken infördes 1999. Nästan en fjärdedel är bortåt 50 år gamla.

Gamla vattenskyddsområden ger kanske inte längre tillräckligt skydd för vattentäkten, eftersom kunskap och förutsättningar på platsen kan ha ändrats sedan vattenskyddsområdet inrättades. Vattenskyddsområdenas aktualitet och relevans bör därför regelbundet ses över.

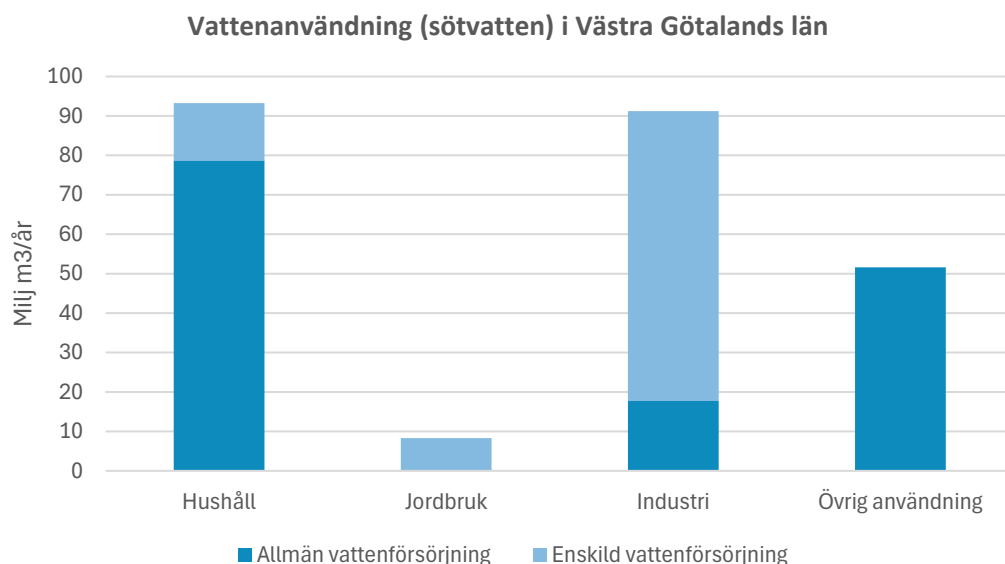
Figur 5. Översikt av period och hur många av länets vattenskyddsområden som inrättades under perioden. Stapeln längst ner visar det totala antalet vattenskyddsområden i länet.

Vattenanvändning

Enligt Statistiska centralbyråns siffror från 2025 var den totala användningen av sötvatten i länet cirka 244 miljoner m³/år (SCB, 2025a). Allmän vattenförsörjning utgör 64 procent (156 miljoner m³/år) av detta, resterande är enskild. Allmän vattenförsörjning innebär att kommunen ansvarar för att producera och distribuera vattnet. Enskild vattenförsörjning innebär att den som är i

behov av vatten, till exempel en fastighetsägare eller verksamhetsutövare, själv ansvarar för att lösa sin vattenförsörjning.

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar data i fyra kategorier. Vattenanvändningens fördelning mellan dessa visas i Figur 6.

Figur 6. Vattenanvändning i miljoner m³/år för länet per användargrupp 2020. Industrins användning av kylvatten inkluderas (SCB, 2025b).

Industrin och hushållens vattenanvändning stod år 2020 för 37 respektive 38 procent av vattenanvändningen i länet. Jordbruket stod för endast cirka 3 procent. I SCB:s statistik redovisas även "övrig vattenanvändning" vilket omfattar den del av den allmänna vattenförsörjningen som försörjer andra abonnenter än hushåll med vatten. Det kan till exempel vara offentliga verksamheter och företag inom servicesektorn samt odebiterat vatten.

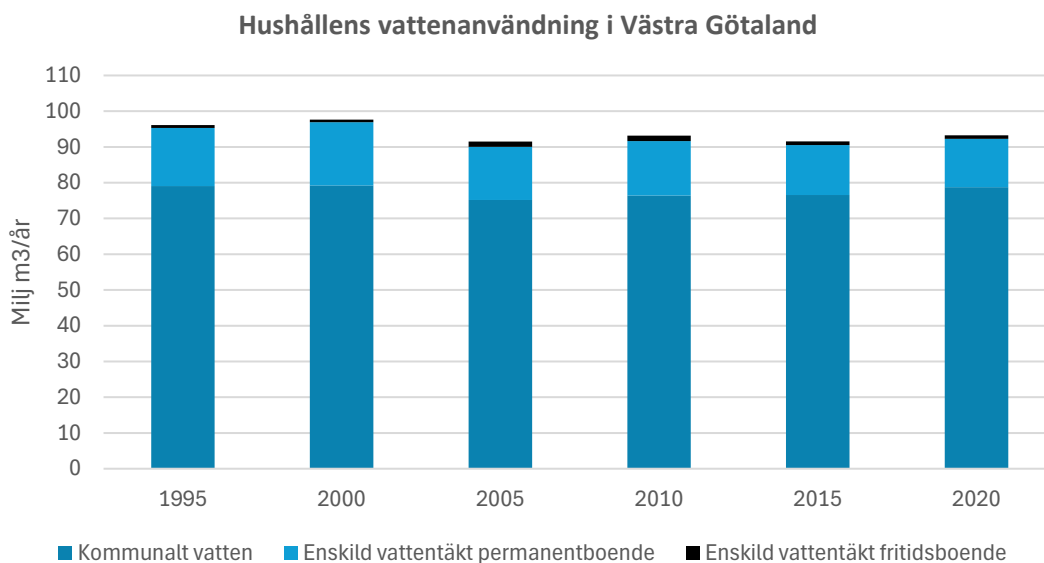
Endast 7 procent av industrins vattenanvändning tillgodoses genom allmän vattenförsörjning. För hushållen råder omvänt förhållande, där cirka 84 procent försörjs via den allmänna vattenförsörjningen. Andelen av Sveriges befolkning med allmän vattenförsörjning har ökat sedan 1960-talet genom VA-utbyggnad och exploateringar som i hög grad ansluts till den allmänna vattenförsörjningen (SCB, 2025c).

Siffrorna från SCB uppdateras vart femte år. Den totala vattenanvändningen ligger kvar på samma nivå som 2015. Industrins vattenanvändning har minskat under det senaste decenniet. Sedan 1990 har vattenanvändningen minskat för jordbruk, men har börjat öka igen sedan 2015. Befolkningstäthet och exploateringsgrad varierar mellan länets olika delar vilket gör att även vattenbehovet varierar kraftigt inom länet.

Hushåll

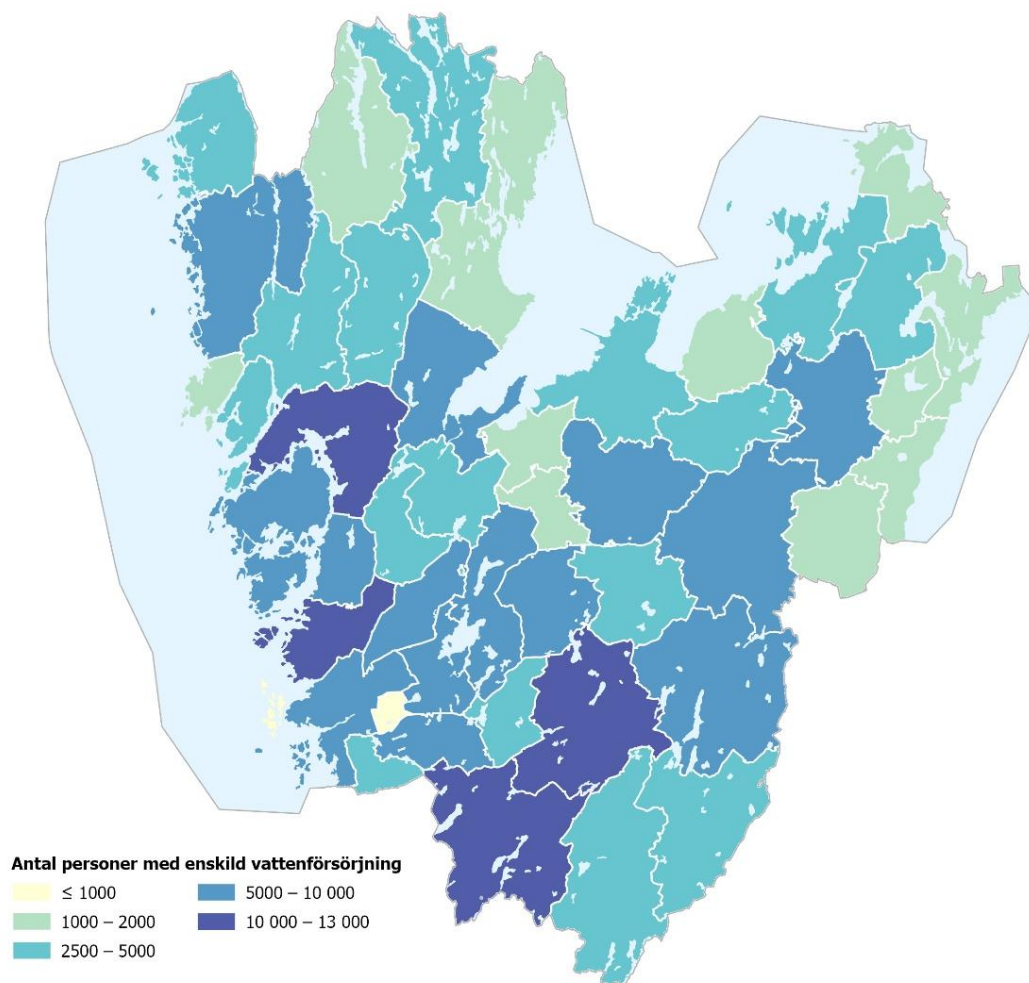
År 2020 använde hushållen i Västra Götaland 93 miljoner m³ vatten (SCB, 2025a). Tack vare att förbrukningen inom den allmänna vattenförsörjningen mäts kan den genomsnittliga vattenförbrukningen uppskattas. Nationellt är den genomsnittliga förbrukningen för hushåll idag cirka 130 liter per person och dygn (l/p/d) (Svenskt Vatten, 2024). Tidigare var schablonsiffran 140 l/p/d. Minskningen beror bland annat på minskad förbrukning i hushållen.

Som framgår av Figur 6 är det inte bara hushåll som försörjs i den allmänna vattenförsörjningen. Den totala genomsnittliga dricksvattenförbrukningen är därför något högre, cirka 180 L/p/d (Svenskt Vatten, 2024). I den totala genomsnittliga vattenförbrukningen inkluderas också offentliga och privata verksamheter (industrier, handel, service, allmän förbrukning med mera) och fördelas per person och dygn. Siffrorna beräknas efter den mängd vatten som debiteras de olika abonnenterna. Utöver detta finns också vattenanvändning som inte debiteras, till exempel uttag från brandposter, spolning av ledningsnät och vattenförluster mellan vattenverk och tappkran. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende visas i Figur 7.

Figur 7. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende, angivet i miljoner m3/år (SCB, 2025b).

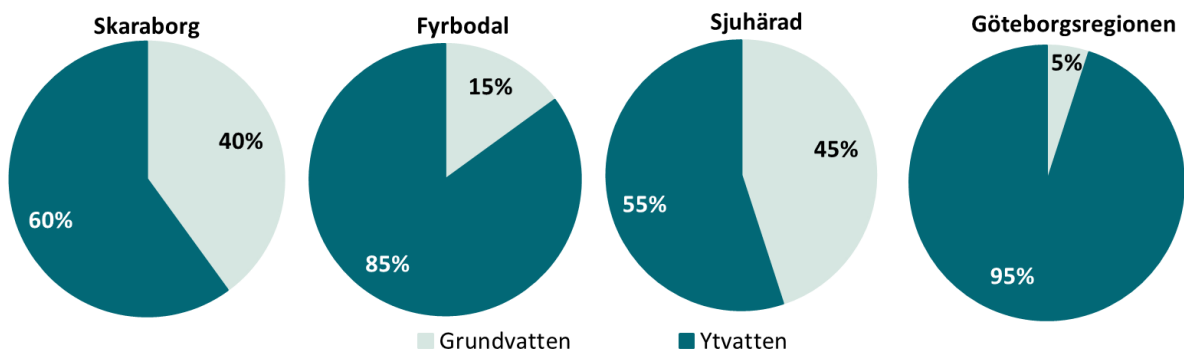
SCB har statistik över hur många i länets kommuner som har enskild vattenförsörjning. Statistiken omfattar antalet personer som är folkbokförda på en småhusfastighet med enskilt vatten. Ungefär en femtedel av befolkningen i Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodal har enskild försörjning medan motsvarande siffra för Göteborgsregionen är ungefär en tiondel. Antalet personer med enskild vattenförsörjning skiljer sig också åt mellan olika kommuner, se Figur 8.

Figur 8. Antal personer med enskild vattenförsörjning per kommun i länet. Data baseras på antalet folkbokförda på småhusfastighet som har enskilt vatten året om (SCB, 2025d).

Inom den enskilda vattenförsörjningen nyttjas främst små grundvattenmagasin. Eftersom ansvaret för den enskilda vattenförsörjningen ligger på fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren saknas sammanställd kunskap på länsnivå om vattentillgång och vattenkvalitet i de vattenresurser som används inom enskild försörjning.

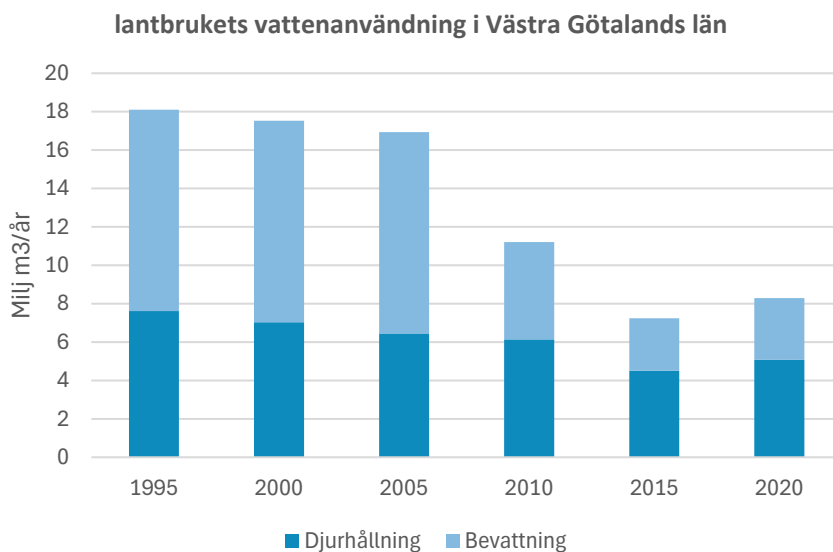
Den största volymen vatten inom allmän vattenförsörjning kommer från ytvatten. Sett till antalet finns det dock fler grundvattentäkter i länet än ytvattentäkter. Kapaciteten i ytvattentäkterna i länet är generellt högre än i grundvattentäkterna. Vilken typ av vattenresurs som nyttjas varierar mellan de fyra delregionerna. I Göteborgsregionen och Fyrbodalsregionen är ytvatten den dominerande råvattenkällan sett till uttagsmängd, se Figur 9. I Skaraborgsregionen och Sjuhäradsregionen är fördelningen mellan yt- och grundvatten jämnare även om något större mängd ytvatten används även i dessa två delregioner.

Figur 9. Fördelning av yt- respektive grundvatten inom den allmänna vattenförsörjningen, baserat på uppgifter från kommunerna under 2017. Grundvatten innefattar även grundvattentäkter med konstgjord infiltration.

Lantbruk

Lantbrukets vattenanvändning står endast för ungefär tre procent av den totala vattenvändningen av sötvatten i länet, vilket motsvarar cirka 8 miljoner m³/år. Det saknas uppmätta vattenmängder för uttag inom lantbruket och siffrorna bygger på beräkningar med regionalt anpassade schabloner över djurhållning och växtodling (SCB, 2022).

Figur 10. Lantbrukets vattenanvändning i Västra Götalands län år 2015 uppdelat på vatten till djurhållning och till bevattning, angivet i m³/år (SCB, 2025, e)

Det saknas information om hur mycket vatten som tas från respektive typ av vattenresurs inom lantbruket, både på nationell och regional nivå. Äldre undersökningar från 1970- och 1980-talet visade att cirka 85 procent av bevattningsvattnet kom från enskilda ytvattentäkter. Resterande del kom i huvudsak från enskilda grundvattentäkter. År 2015 utförde Jordbruksverket en studie av antalet vattentäkter som tyder på att fördelningen är liknande även idag. Det går dock inte att bedöma hur stor volym som kommer från grund- respektive ytvatten (SCB, 2022).

Det ställs olika krav på vattenkvaliteten beroende på vad vattnet ska användas till inom lantbruket. Enligt rekommendationer från Jordbruksverket bör dricksvatten till djur hålla samma hygieniska nivå som krävs för dricksvatten till människor (Jordbruksverket, 2018). Kvalitetskraven för

bevattningsvatten varierar beroende på vilken gröda som ska bevattnas. Exempelvis kräver de grödor som konsumeras utan att först processas, bland annat bär och vissa grönsaker, att kvalitetskraven för dricksvatten uppnås medan till exempel potatis eller vall kan bevattnas med vatten som inte håller dricksvattenkvalitet. Kommunalt vatten har god hygienisk kvalitet och detsamma gäller oftast även för grundvatten tack vare att viss rening sker när vattnet infiltrerar i marken. I ytvatten är den hygieniska kvaliteten varierande och den påverkas i högre grad av mikrobiologiska föroreningskällor såsom avlopp eller läckage av gödsel.

Bevattning

Bevattningsbehovet är säsongsbetonat och bevattning sker framför allt under perioden maj till augusti. Mängden vatten som krävs för bevattning varierar från år till år i förhållande till nederbördsmängden under växtodlingssäsongen, evapotranspiration, vilken typ av gröda som ska bevattnas, jordart, bevattningsteknik och odlingsmetod.

Enligt Jordbruksverket⁵ hade 357 jordbruk utrustning för att bevattna 2020. Det är en minskning från 2016 som delvis kan bero på metodskillnader i undersökningen. För produktionsområdet Götalands norra slättbygder (dalbosläätten och slättlandskapet i Skaraborg samt Östgötaslätten) finns bevattningsutrustning för att kunna bevattna ca 4% av arealen. Mindre än hälften bevattnades och det var 60% med bevattningsutrustning som nyttjade den. De grödor som ytmässigt bevattnades mest var spannmål (50%) och potatis (20%). Hur bevattningen fördelar sig i Västra Götaland går inte att läsa ut ur statistiken

Det största bevattningsbehovet bedöms finnas i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat. Huruvida bevattning faktiskt sker i dessa områden beror på om det finns bevattningsutrustning och ekonomi för att bevattna. Innebörden av begreppet behov kan variera. Det kan röra det behov som uppstår som en följd av att evapotranspirationen vida överstiger nederbördstillskottet på sommaren, eller så kan det handla om det ekonomiska behovet av att kunna bevattna.

Djurhållning

Djurhållningens vattenbehov är jämnt fördelat över året. Behovet ökar endast marginellt under sommarmånaderna och anses vara relativt väderoberoende. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika djurslag och även beroende på djurens ålder och produktion. En mjölkko kräver exempelvis betydligt mer vatten än en kviga. Utöver det vatten som djuren dricker används också vatten för rengöring av stallar och utrustning som exempelvis mjölkutrustning.

Vattenbehovet för djurhållningen i länet, baserat på schablonsiffror från Jordbruksverket visar att nötsektorn står för 80% av behovet, grisnäringen ca 14%, fjäderfä 4% och får 2% (Jordbruksverket, 2018). Det största vattenbehovet finns i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat även om koncentrationer av företag innebär ett större lokalt behov. Mjölproduktionen står för drygt 40% av det schablonmässiga behovet.

Delstudier

Länsstyrelsen i Västra Götaland har publicerat ett antal rapporter med fokus på vattenbehov för mjölkkor, kor för uppfödning av kalvar, gris samt hästar. Rapporterna ska ses som ögonblicksbilder av läget med generella slutsatser. Rapporterna kan hittas bland länsstyrelsen publikationer⁶

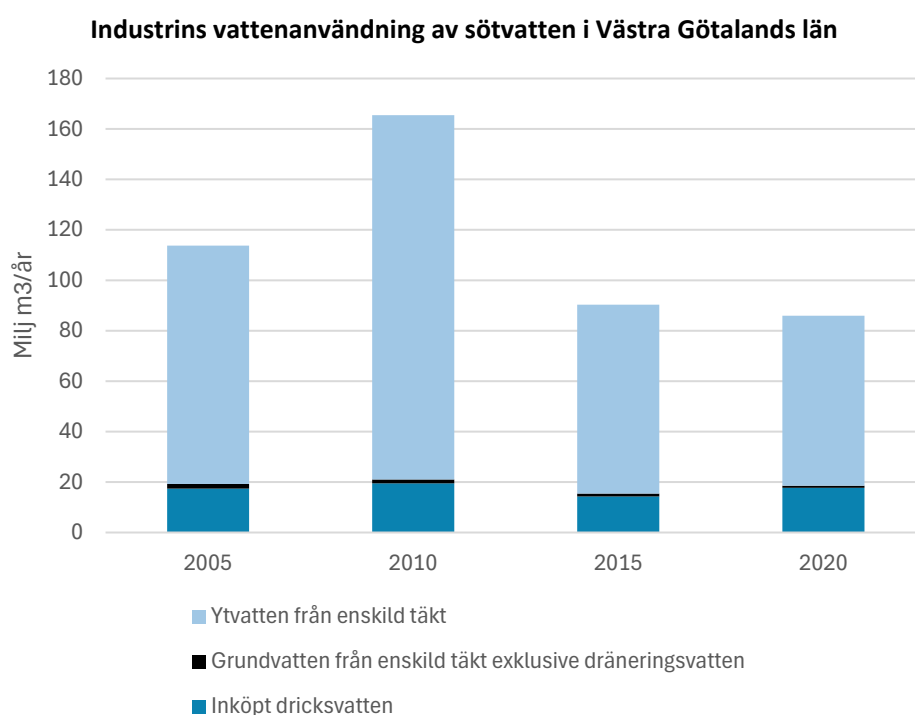
⁵ Baserad på Jordbruksverkets strukturundersökning 2020 och efter muntlig kommunikation med SJV. Då undersökningen ej är heltäckande och bygger på enkäter är uppskattningen behäftad med osäkerhet.

⁶ <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-oss/vara-tjanster/publikationer.html>

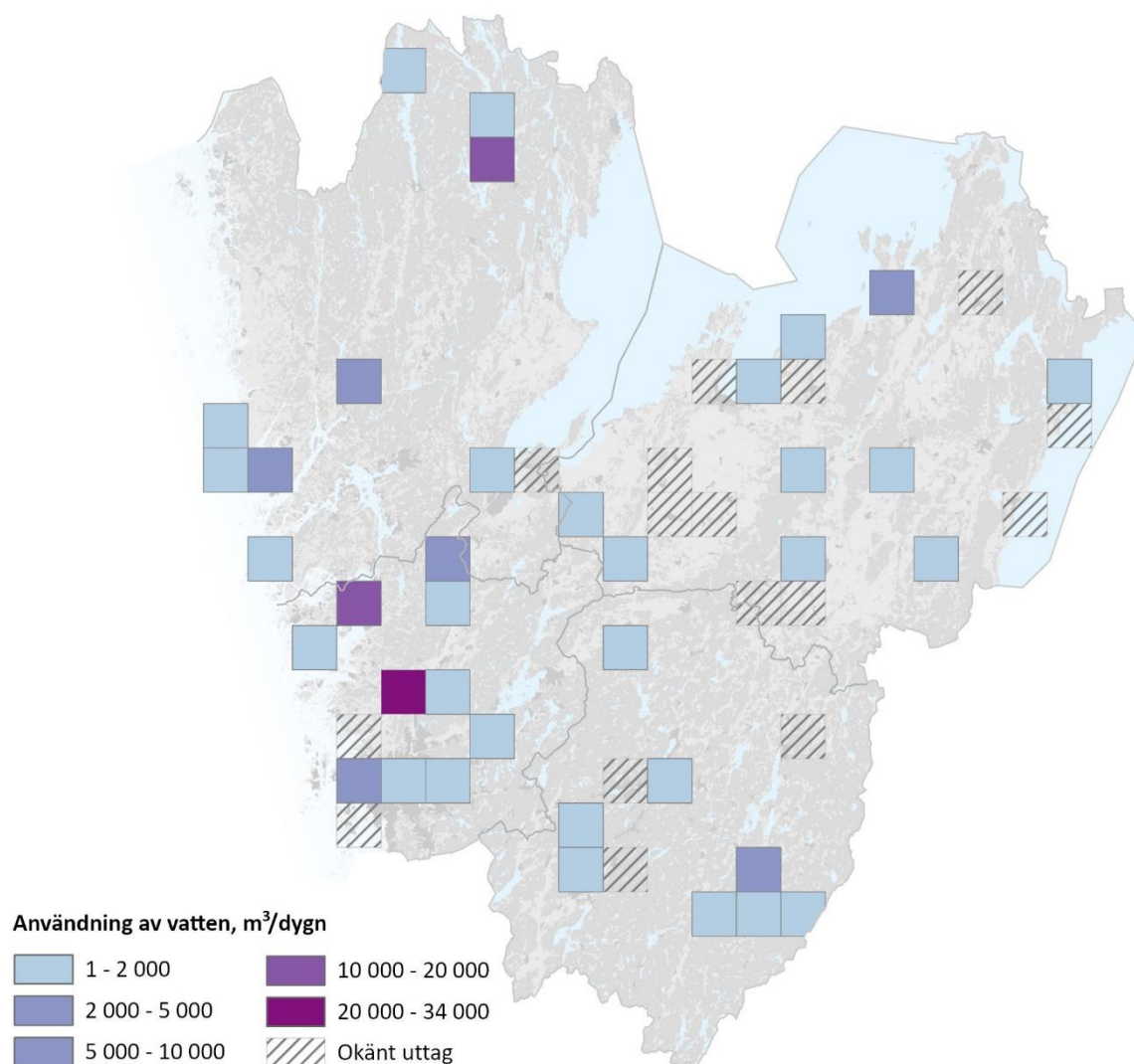
Industri

Vattenbehovet varierar stort mellan olika typer av industrier. Vatten används för kylning, som råvatten i processer, för sköljning med mera. Kylvatten är oftast det användningsområde som kräver störst vattenvolymer. Industrier vid kusten använder vanligen havsvatten för kylning. Ytvatten från enskild täkt är den vanligaste sötvattenkällan för industrin, se Figur 11.

Under 2015 försågs industrierna i Västra Götaland med cirka 18 miljoner m³ sötvatten från den allmänna vattenförsörjningen. Grundvatten används endast i mindre volymer för vattenförsörjning till industrin. Industriverksamheter i länet som har stort vattenbehov är bland annat pappers- och massaindustrin, livsmedelsindustrin, raffinaderier och kemiindustrier. Industrins ungefärliga vattenanvändning i länet presenteras i Figur 11 och den ungefärliga lokaliseringen av användningen kan ses i Figur 12.

Figur 11. Industrins användning av sötvatten i Västra Götalands län från 2005 till 2020, samt fördelningen mellan ytvatten, grundvatten och inköpt dricksvatten, angivet i miljoner m³/år. Kylvattenanvändning inkluderas. (SCB, 2025f).

Figur 12. Sötvattenanvändning i stora industrier i Västra Götalands län år 2019.⁷

Övrig vattenanvändning

Inom samhället finns även vattenbehov för verksamheter som skolor, sjukhus, hotell, restauranger, kontor med flera. Andra verksamhetstyper som generellt sett kan vara vattenkrävande är till exempel kraftverksanläggningar, golfbanor, fotbollsplaner, kyrkogårdar och campingplatser.

Det finns även samfälligheter, både för åretruntboende och sommarboende, som tar ut vatten för dricksvatten. Fullständiga register över detta saknas.

⁷ Baseras på miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar.

Erfarenheter av torka från 2018–2025

Under sommaren 2018 drabbades stora delar av Sverige av vattenbrist inom olika sektorer. Sommaren 2018 var varm och nederbörden under året var lägre än normalt, speciellt under sommaren. Värmen 2018 gjorde att vattenförbrukningen var hög samtidigt som vattentillgången i både yt- och grundvatten var lägre än normalt.

Sommaren 2018 skapade Länsstyrelsen i Västra Götaland krissamverkan för att stötta kommuner, samla in information om situationen i kommunerna och rapportera om läget till regeringen.

Vattenflödena blev låga i både stora och små vattendrag vilket ledde till att Länsstyrelsen meddelade att vattenuttag, för exempelvis bevattning av grödor, inte kunde göras utan risk för skada på enskilda och allmänna intressen och därmed inte var tillåtna. Restriktionerna gällde samtliga små och medelstora vattendrag i länet. Många kommuner i länet införde även bevattningsförbud för kommunalt vatten.

Även sjöarna i länet hade generellt låga vattennivåer. I några kommunala ytvattentäkter hade dricksvattenproducenterna svårt att hålla produktionen uppe och samtidigt hålla tillåtna vattennivåer enligt tillståndet. Vattennivåerna påverkades även i Vänern och Vättern. Vattentemperaturen i Vättern var högre än normalt vilket påverkade reningsprocesserna i vattenverken. Strax under hälften av länets kommuner angav att läget i den allmänna dricksvattenproduktionen var ansträngt under sommaren 2018. Samtliga kustkommuner i länet hade en ansträngd vattenförsörjning men problem förekom även i inlandet, både för grundvatten- och ytvattenbaserad vattenförsörjning.

Även den enskilda vattenförsörjningen påverkades under sommaren 2018. Ansvar för enskild försörjning ligger på fastighetsägaren och en heltäckande bild av påverkan saknas. Ett 15-tal kommuner som tillfrågats uppgav att de fått samtal från oroliga fastighetsägare angående låga vattennivåer. Utöver bevattningsförbud vidtog flera kommuner åtgärder som informationskampanjer för att spara vatten, öppna vattenkiosker och mycket mer.

De största effekterna av torkan 2018 drabbade lantbruket och naturmiljön eftersom mindre ytvatten torkade ut och möjligheterna till bevattning var små. I endast ett fall i länet konstaterades direkt konkurrens mellan dricksvattenuttag och vattenuttag för annat ändamål. Den konkurrens som i övrigt upptäckts mellan dricksvatten och andra intressen involverar vatten till naturmiljön eller till kraftproduktion.

Nederbörden var relativt normal i Västra Götaland 2019 – 2022, samt 2024, jämfört med normalperioden 1991 – 2020. Våren och sommaren 2023 var dock ovanligt torr, men torkan övergick till regn och översvämningar på flera platser i länet senare under samma sommar. Tio av länets kommuner införde bevattningsförbud i början av sommaren 2023. Utifrån enkätsvar till dessa kommuner framkom att bristen till största del gällde kommunalt dricksvatten på grund av låga grundvattennivåer i hela eller delar av kommunen. I en kommun drabbades enstaka företag som behövde vatten för sin verksamhet. Övriga kommuner svarade att de inte sett någon påverkan på industri eller samhällsviktig verksamhet.

Under 2025 upplevde Västra Götaland perioder med låga vattennivåer och låga flöden, särskilt under vår, sommar och tidig höst. Trots viss nederbörd var grundvattennivåerna låga, vilket ledde till ansträngt läge för dricksvatten och uppmaningar om sparsamhet.

3. Tillgång och behov år 2100

Klimat- och samhällsförändringar kommer att påverka vattenbehovet och tillgången till vatten. I detta kapitel redovisas klimatförändringens effekter och befolkningsframskrivningar till år 2100. Dessa långsiktiga prognoser innebär stora osäkerheter. De förutsägelser om framtiden som presenteras i detta kapitel kommer därför att behöva uppdateras efter hand som prognoserna förbättras eller förändras. En långsiktig samhällsplanering är ett kontinuerligt arbete.

Syftet med detta kapitel är att presentera en översiktlig bild av vilka utmaningar som behöver beaktas i vattenförsörjningsplaneringen och hur dessa förväntas skilja sig åt mellan länets

delregioner. Här presenteras scenarion att beakta i långsiktig planering men siffror ska inte tas som absoluta.

Länets vattenresurser i ett förändrat klimat

Genomsnittstemperaturen i länet förväntas vara 2,5 – 5 grader högre i slutet av seklet beroende på klimatscenario⁸ (SMHI, 2025). Antalet varma och torra dagar förväntas bli fler under sommarhalvåret och vegetationsperioden bli längre. Detta gör att växtligheten tar upp mer vatten och då blir tillrinningen till yt- och grundvatten lägre. Högre temperaturer innebär också att mer vatten avdunstar. Sammantaget förväntas detta innebära längre perioder med låga flöden. Samtidigt ökar årsmedelnederbörden, den maximala dygnsnederbörden, den kraftiga korttidsnederbörden och tillrinningen på årsbasis. Detta ger ökad risk för skyfall med höga flöden som följd. Havsnivån stiger, både i form av kontinuerlig höjning och i form av kortvariga extrema höjningar vid specifika vädersituationer.

Grundvatten

Grundvattentillgången är beroende av hur mycket nederbörd som bildar grundvatten och av markens förmåga att magasinera det vattnet. Klimatförändringarna medför en förändring av grundvattenbildningen i länet. Förändringarna förväntas inte bli jämnt fördelade över länet eller över tiden, vilket påverkar både grundvattenbildning och grundvattentorka men även grundvattenkvalitet på olika sätt för olika årstider (SGU, 2025d).

Sveriges geologiska undersökning (SGU) fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag av regeringen att analysera de svenska grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar. Resultatet redovisades bland annat i en rapport "Grundvatten i ett framtida klimat – effekter för vattenförsörjningen" (SGU, 2025e). I ett översiktligt, nationellt perspektiv visade de beräknade klimatindikatorerna för perioden 2011–2100 jämfört med referensperioden 1971–2000 bland annat att

- Förändringarna är större för kraftigare klimatscenarier och senare tidsperioder.
- Förändringarna för årstider är generellt mer betydande än den totala förändringen sett över ett helt år.
- Den potentiella grundvattenbildningen ökar under vintern medan den minskar under våren.
- Fyllnadsgraden⁹, och därmed grundvattennivån, minskar mest under sommaren och hösten.
- Längden på grundvattentorkan under sommarhalvåret ökar.

Rapporten redovisar inga specifika resultat för Västra Götaland. Däremot visar resultat som omfattar Götaland på en minskad grundvattentillgång i ett framtida klimat. Dessa resultat visar på att:

- Perioderna med grundvattentorka förväntas bli längre samtidigt som årsmedelvärden för potentiell grundvattenbildning och fyllnadsgrad minskar eller förblir oförändrad.

⁸ RCP4,5 är ett klimatscenario framtaget av FN:s klimatpanel IPCC och baseras på antaganden om begränsade utsläpp och en kraftfull klimatpolitik resulterande i minskade utsläpp av växthusgaser efter år 2040. Detta scenario medför en temperaturökning om 2,5 – 3 grader mot slutet av seklet. RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.

⁹ Fyllnadsgrad kan ses som ett mått på hur fullt det är i ett grundvattenmagasin jämfört med hur det varit tidigare, oavsett tid på året (SGU, 2025f)

- Förändringen blir större för de torrare åren och de perioder då det är en låg fyllnadsgrad. Det innebär att det förväntas bli större skillnad mellan torra år/årstider och blöta år/årstider i framtiden för detta område.

Stora och små grundvattenmagasin reagerar olika

Stora och små grundvattenmagasin påverkas i olika grad av klimateffekterna. Störst påverkan på vattentillgång förväntas i små magasin.

Längre och allvarigare perioder av torka under sommarhalvåret kan medföra betydande konsekvenser för de med enskild vattenförsörjning. För den allmänna vattenförsörjningen är inte resultaten lika tydliga, även om resultaten pekar på att effekterna av ett förändrat klimat kommer att bli som mest påtagliga i södra Sverige.

Flera av kommunerna i Västra Götaland är beroende av grundvatten för den allmänna vattenförsörjningen, men beroendet varierar stort. Vissa kommuner är helt beroende av grundvatten medan andra har inget eller mycket litet beroende av grundvatten. Försämringsarna i grundvattentillgång väntas bli störst för kustkommunerna, där både permanentboende och fritidsboende med enskild dricksvattenförsörjning kan påverkas

Små grundvattenmagasin har begränsad lagringsförmåga och är beroende av regelbunden nederbörd. De reagerar snabbt på förändringar i nederbörd och vattennivån kan ändras inom några dagar vid regn eller torka. Därför är de särskilt känsliga för förändringar i nederbördens variation över året och förväntas få minskad vattentillgång, främst under sommar och tidig höst då nederbörden är som lägst och vegetationsperioden fortfarande pågår (SGU, 2017).

SGU har beräknat den procentuella förändringen av potentiell grundvattenbildning i små grundvattenmagasin för ett torrt år, ett medelår och ett blött år. För det torra året visar resultaten en minskning på -15–0 %, medan medelåret och det blöta året visar -10–0 %, med störst andel oförändrad grundvattenbildning under det blöta året. Säsongsmissigt ses en tydlig ökning för länet under vintern och en minskning under våren, vilket kan förklaras av mer regn istället för snö, tidigare snösmältning och tidigare start av evapotranspiration. Under sommaren syns ingen tydlig förändring i länet och hösten följer i stort sett samma mönster som medelåret (SGU, 2025e).

För stora grundvattenmagasin visar SGU:s beräkningar med klimatscenario RCP4,5 en minskning av grundvattenbildningen med -3–15 % beroende på del av länet, där större delen ligger mellan -3 och -6 % (SGU, 2025e). Stora magasin är mindre känsliga än små eftersom de kan lagra större vattenvolymer och reagerar långsammare på förändringar i nederbörd. Enstaka torrår har därför oftast liten påverkan, men flera torra år i följd kan leda till minskad grundvattentillgång, och återhämtningen tar då längre tid (SGU, 2017).

Påverkan på grundvattenkvalitet

När grundvattennivåerna förändras påverkas också vattenkvaliteten. Vattenkvaliteten påverkas av kemiska processer i marken när det infiltrerar från markytan till grundvattenmagasinet. När uppehållstiden i marken blir kortare vid perioder med riklig nederbörd kan grundvattenkvaliteten försämrast. En högre vattentemperatur kan också påverka vattenkvaliteten negativt, eftersom de kemiska processerna är temperaturberoende. Nivåförändringar kan medföra förändrade flöden och en ökad spridning av föroreningar.

Vissa grundvattenmagasin står i kontakt med ytvatten. Dessa kan påverkas av flödesförändringar i ytvattnet och vice versa. Till exempel kan strömriktningen lokalt förändras vid en sänkt grundvattennivå. Detta kan innebära att områden där grundvatten tidigare trängde ut och blev

ytvatten i stället får ett omvänt strömningsmönster och ytvatten i stället infiltrerar marken och tillförs grundvattenmagasinet. Översvämningar kan också förändra kvaliteten på grundvattnet.

Ytvatten

Medelvattenföringen på årsbasis väntas inte förändras särskilt mycket i länet för klimatscenario RCP8,5¹⁰ för perioden 2071 – 2100, jämför med referensperioden 1971 – 2000. Resultatet av klimatmodelleringar utförda av SMHI visar på en förändring mellan -5 – 5 % för hela länet (SMHI, 2025a). En förändring i medelvattenföring framträder dock för säsongerna. Under höst och vinter ökar mängden vatten som tillförs sjöar och vattendrag. Vintertid lagras en del av nederbörden som snö och ger en vårflood när snön smälter. I framtiden kommer nederbörden under vinterhalvåret i större utsträckning falla som regn. Detta ger snabbare avrinning. Tillrinningen till ytvatten blir större på vintern och vårflooden minskar eller uteblir. Sommartid blir perioderna med låga flöden längre till följd av större avdunstning och längre växtsäsong. Konsekvensen blir att risken för översvämningar och höga flöden ökar i vattendrag under höst och vinter. Dessutom ökar risken för vattenbrist under sommaren, främst i mindre sjöar och vattendrag (SMHI, 2015). Regleringar och tappningsstrategier kan behöva förändras för att kompensera de förändrade flödesmönstren.

Påverkan på ytvattenkvalitet

Att förutsäga hur och i vilken grad vattenkvaliteten förändras till följd av förändrat klimat är komplicerat, vilket beror på att det finns många samberoende faktorer i ett ekosystem. Generellt kan sägas att fler kraftiga nederbördstillfällen medför en ökad risk för försämrad vattenkvalitet genom exempelvis spridning av föroreningar från översvämmad mark, bräddning av avloppsreningsverk och enskilda avlopp.

Varmare lufttemperaturer kan öka humusutlakning i mark och försämma vattenkvaliteten. Sådana trender ses redan idag (Livsmedelsverket, 2019).

Högre vattentemperaturer påverkar råvattenkvaliteten negativt. Längre period med vattentemperaturer över 20 grader ökar risken för tillväxt av ogynnsamma mikroorganismer och bakterier, både i råvattnet och i ledningsnätet, vilket i sin tur ökar risken för vattenburna sjukdomsutbrott. För att minska denna risk är det därför generellt önskvärt att råvattentemperaturen hålls under 20 grader¹¹. För att ha god marginal till denna temperatur rekommenderas att uttaget sker på ett djup där temperaturen är betydligt lägre och under språngskiktet, även under de varmaste sommarmånaderna. Temperaturer vid olika djup varierar mycket mellan sjö till sjö, beroende på omsättningstid och sjöns areal-, volym-, och djupförhållanden. Temperaturerna kan dessutom variera kraftigt från år till år. Förändrade temperaturförhållanden och förändrad skiktning kan medföra behov av att flytta råvattenintag till nya och djupare lägen.

Vättern

Vättern har en god vattenkvalitet och används som dricksvattentäkt av ca 250 000 personer runt sjön (Miljösamverkan Östra Skaraborg, 2025). I ett förändrat klimat förväntas det bli vanligare med låga nivåer i Vättern (SMHI, 2024). De högsta vattennivåerna blir oförändrade på grund av att sjön är reglerad. Vätterns kallvattenekosystem kan förändras när vattentemperaturen stiger. Ett förändrat ekosystem kan medföra förändrad vattenkvalitet. Sjön har en lång omsättningstid som gör att föroreningar kan stanna kvar i sjön under lång tid.

¹⁰ RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.

¹¹ I Livsmedelsverkets tidigare dricksvattenföreskrifter (SLVFS 2001:30), som ersatts av LIVSFS 2022:12, angavs gränsvärde för tjänligt vatten med anmärkning 20 grader.

Vänern och Göta Älv

Göta älv förser cirka 700 000 människor med dricksvatten (Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018). I framtiden beräknas den naturliga vattennivån i Vänern att variera mer (SMHI, 2024). Det blir vanligare med höga nivåer, främst under vintern, med större översvämningrisk som följd. Under sommarhalvåret blir det i stället vanligare med låga nivåer eftersom avdunstningen ökar med temperaturen. Vattennivån i Vänern är reglerad och tappningen justeras för att hålla nivåerna inom dämnings- och sänkingsgränserna. I framtiden förväntas det bli vanligare med höga och låga tappningar i Göta älv. Tappningsstrategin för Vänern kommer att påverka hur de faktiska nivå- och flödesförhållanden i vattensystemet blir.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) publicerade en rapport 2025 med en analys av konsekvenser vid höga och låga flöden i Vänern, inklusive konsekvenser för dricksvattenförsörjning. (MSB, 2025). Rapportens resultat visar att både höga och låga nivåer i Vänern riskerar att ge allvarliga konsekvenser för dricksvattenförsörjningen, beroende på Vänerns nivå och kommun. Upp till cirka 180 000 personer kan komma påverkas vid de högsta utvärderade nivåerna då de är anslutna till dricksvattenanläggningar där störningar kan uppstå.

Även i Vänern kan ekosystemet påverkas av att vattentemperaturen stiger. Vänerns vattenvårdsförbund bedömer att högre vattentemperatur gynnar algblooming, etablering av invasiva arter och tillväxt av bakterier och parasiter som kan påverka råvattenkvaliteten negativt (SMHI, 2025b).

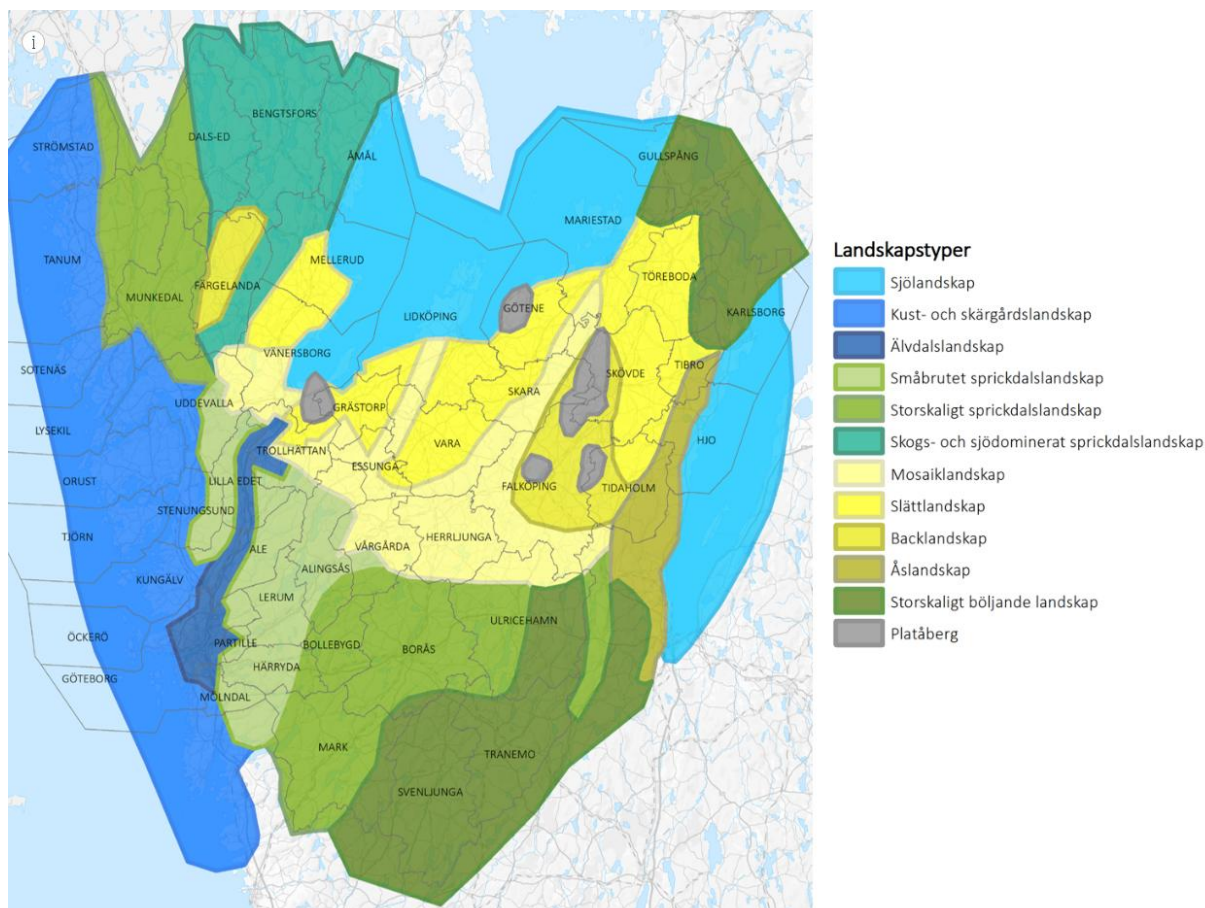
I Göta älvs dalgång är skredrisken stor (SGI, 2012). Enligt en kartläggning från Statens Geotekniska institut (SGI) kommer en fjärdedel av älvens sträckning få ökad risk för skred som följd av klimatförändringarna. Detta eftersom både ökade nederbörds mängder och extremväder men också torrperioder påverkar markstabiliteten negativt. Då kan markens jämnviktsläge hamna ur balans vilket är en bidragande faktor till skred (SGI, 2018). Hur stora effekter ett skred får för dricksvattenproduktionen är helt beroende av var det sker och hur stort skredet är (SGI, 2012). Det är störst risk att vattenresursen påverkas om ett skred uppstår inom något av de förorenade områdena utmed älven.

Stigande havsnivå kan ge ökande problem med saltvattenuppträngning i Göta älv vilket påverkar råvattentäkten. På grund av älvens begränsade djup är också risken stor för höga vattentemperaturer.

Klimatförändringens påverkan på dricksvattenförsörjningen i olika landskapstyper

Länsstyrelsen har tagit fram en kartberättelse "Västra Götaland i ett förändrat klimat" (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023). Kartberättelsen beskriver på vilket sätt klimatförändringarna påverkar olika delar av Västra Götalands län och vilka de största utmaningarna är. I kartberättelsen finns bland annat information om klimatförändringen utifrån samhällsteman och tolv olika landskapstyper. För varje landskapstyp finns en beskrivning av hur dricksvattenförsörjningen väntas påverkas med ett förändrat klimat. En figur över landskapstyperna visas i Figur 13 och en kort sammanfattning av påverkan av klimatförändringarna på dricksvattenförsörjningen i dessa redovisas i nedanstående avsnitt. Indelningen är främst baserad på geologisk information.

För samtliga landskapstyper gäller att det är viktigt att planera med hänsyn till förändrad vattentillgång i sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster, samt sommartida vattenbrist för en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

Figur 13. Landskapstyper i Västra Götaland

Kust och skärgård

Kustområdena har begränsade sötvattenresurser med små yt- och grundvattenmagasin, vilket gör vattenförsörjningen särskilt sårbar. Risken för vattenbrist är störst sommartid då vattenbehovet ökar samtidigt som tillgången minskar. Klimatförändringar och ökat permanentboende förstärker både kvantitets- och kvalitetsrisker, inklusive risk för saltvatteninträngning i sötvattenresurser. Vattenbrist utvecklas ofta gradvis och behöver förebyggas genom långsiktig planering och övervakning.

Göta älvdalen

Göta älv är den huvudsakliga dricksvattenkällan för kommunerna i Göta älvdalen och försörjer över 700 000 personer. Vattenförsörjningen från älven är sårbar och påverkas av risker som föroreningar vid olyckor, skred, översvämningar och bräddning av avloppsvatten. Vid försämrad vattenkvalitet kan vattenintag behöva stängas, bland annat på grund av höga bakteriehalter, grumlighet eller saltvatteninträngning vid låga flöden.

Klimatförändringarna gör att det blir vanligare med både höga och låga flöden i älven, vilket förstärker riskerna för översvämning, ras, skred och försämrad vattenkvalitet.

Utöver den kommunala vattenförsörjningen finns även enskilda brunnar i Göta älvdalen, vilka är särskilt känsliga för förändrade nederbördsmonster och riskerar vattenbrist under torra perioder.

Sjölandskap

Vänern och Vättern är centrala dricksvattenresurser och försörjer tillsammans, direkt eller indirekt, omkring en miljon människor. Intresset för att använda sjöarna för dricksvattenförsörjning är stort och förväntas öka. Klimatförändringar bedöms innebära viss försämring av vattenkvaliteten, men i

mindre omfattning än för många andra vattentäkter. För att minska sårbarheten är tillgång till reservvatten viktig.

Klimatförändringarna innebär ökade variationer i vattennivåer, högre temperaturer och ökad risk för tillförsel av föroreningar, näringsämnen, bakterier och parasiter. Detta kan leda till högre krav på framtida vattenrening. Vättern, som är ett kallvattenekosystem med lång omsättningstid, är särskilt känslig för miljöstörningar och temperaturförändringar, även om vattenkvaliteten fortsatt bedöms vara god.

Hela Vättern är vattenskyddsområde, vilket bidrar till att ge ett långsiktigt skydd för dricksvattenkvaliteten. För Vänern finns i dag inget gemensamt vattenskyddsområde, men flera kommuner har inrättat skydd för sina vattenuttag.

Slättlandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna för kommunerna i slättlandskapet. Utöver dessa är tillgången till större ytvattenresurser begränsad. Grundvattentillgångarna är goda i vissa områden, bland annat kring Skara, Skövde och Töreboda samt i sedimentär berggrund, men vattenkvalitetsproblem förekommer, särskilt i anslutning till alunskeer.

Jordbruket präglar slättlandskapet och vattenbehovet kan öka i framtiden, särskilt under sommarhalvåret då vattentillgången är som lägst. Klimatförändringarna innebär förändrade nederbördsmonster, ökad avdunstning och högre temperaturer, vilket ökar risken för vattenbrist och försämrade vattenkvalitet, särskilt i små grundvattenmagasin och för enskild vattenförsörjning. Ökad nederbörd vintertid kan samtidigt leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvatten.

Mosaiklandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna i mosaiklandskapet då tillgången till andra större ytvattenresurser är begränsad. Grundvattentillgången är generellt liten och domineras av små, snabbreagerande magasin, med undantag för större tillgångar kring Skara och Falköping. Enskild vattenförsörjning är vanlig och särskilt sårbar.

Klimatförändringarna innebär minskad vattentillgång under sommarhalvåret, ökad avdunstning och risk för försämrade vattenkvalitet. I kombination med ett potentiellt ökat vattenbehov, bland annat från jordbruket, ökar risken för vattenbrist.

Småbrutet sprickdalslandskap

Göta älvdalen omgärdas av småbrutet sprickdalslandskap. Älvdalen har relativt god tillgång till sjöar och vattendrag som används för vattenförsörjning, samt grundvattenresurser. Närheten till Göteborg innebär dock hög exploateringsgrad, växande befolkning och stort vattenbehov.

Klimatförändringarna medför ökade risker för både höga flöden och sommartida vattenbrist. Ökad nederbörd vintertid kan leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvattentäkter, medan högre temperaturer och ökad avdunstning kan försämma vattentillgång och vattenkvalitet under sommaren. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar. För att möta framtida behov krävs långsiktig planering som tar hänsyn till både klimatförändringar, ökad exploatering och förändrade vattenflöden.

Storskaligt sprickdalslandskap

Det storskaliga sprickdalslandskapet är generellt vattenrikt och rymmer flera viktiga ytvattenresurser för kommunal dricksvattenförsörjning. Samtidigt är grundvattentillgången begränsad och de få medelstora grundvattenmagasinen är särskilt skyddsvärda. I de västra delarna av denna landskapstyp

kan vattenresurserna Norra och Södra Bullaresjön, Kärnsjön samt Örekilsälven kan på sikt få en strategisk betydelse för dricksvattenförsörjning till kustkommunerna.

I trakterna kring Borås–Ulricehamn rinner både Viskan och Ätran. Flera sjöar i åarnas vattensystem som Åsunden, Lygnern, Öresjö, Säven och Tolken är viktiga dricksvattenresurser för kommunerna i området. I åarnas dalgångar finns också grundvattenmagasin avsatta som också de nyttjas för kommunal vattenförsörjning.

Klimatförändringarna förväntas medföra ökade flöden och översvämningsrisker, med risk för spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som minskad vattentillgång under sommarhalvåret kan leda till vattenbrist. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar.

Skogs- och sjödominerat sprickdalslandskap

Dalslands skogs- och sjödominerade sprickdalslandskap är vattenrikt med många sjöar och vattendrag, varav flera används för kommunal dricksvattenförsörjning. Grundvattentillgången är generellt liten, med undantag för större postglaciala sand- och grusformationer. Enskild vattenförsörjning är vanligt förekommande och särskilt sårbar då små grundvattenmagasin är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar medför ökade flöden och risk för översvämningsrisker samt spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som högre temperaturer och sommartorka kan leda till vattenbrist och försämrad vattenkvalitet.

Backlandskap

Backlandskapen i länet har olika vattenförutsättningar: Skaraborgsområdet är relativt rikt på grundvatten i stora postglaciala sand- och grusformationer, medan Färgelanda har små grundvattentäkter och begränsad ytvattenanvändning. Enskilda brunnar i små grundvattenmagasin är känsliga för nederbördsmönster. Kommunal vattenförsörjning i Skövde och Falköpingsområdet baseras ofta på större vattenresurser som Vättern och är mindre känslig.

I Skaraborgs backlandskap beräknas inte nederbörd och tillrinning öka särskilt mycket. Sommartid beräknas tillgången på vatten att minska jämfört med dagens läge. Detta gör att problem med vattenbrist kan uppkomma i framtiden.

Färgelandas backlandskap beräknas få mer nederbörd i ett framtida klimat. Därmed kommer tillrinningen till sjöar och vattendrag öka, vilket innebär ökad risk för översvämningsrisker. Översvämningsrisker kan sprida föroreningar från omgivande mark till både yt- och grundvattentäkter. Grundvattentäkter är extra känsliga då en förorening kan bli kvar upp till hundratals år i vattnet.

Klimatförändringar ökar risken för både vattenbrist och försämrad vattenkvalitet. Sommartid kan tillgången minska på grund av hög avdunstning och låga flöden, medan ökade nederbördsmängder kan ge översvämningsrisker som sprider föroreningar. Långsiktig planering behöver ta hänsyn till förändrade flöden, sommartorka och sårbarheten hos små grundvattenmagasin.

Böljande landskap

Det böljande landskapet är vattenrikt med stora ytvattenresurser (t.ex. Skagern, Viken, Unden, Ätran) och betydande grundvattenmagasin som Lokaåsen. Området kan idag tillgodose lokala behov och har potential som reservvattentäkt för Väner och Vättern.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden/översvämningsrisker och minskad sommartillgång. Översvämningsrisker kan sprida föroreningar till yt- och grundvatten, och högre temperaturer ökar bakterietillväxt och avdunstning. Små grundvattenmagasin och enskilda brunnar är särskilt känsliga.

Åslandskap

Den största vattenresursen inom området är en stor grundvattenförekomst i åslandskapets östra delar vid namn Hökensås. Hökensås har en stor sand- och grusförekomst som utgör områdets viktigaste grundvattenmagasin med goda uttagsmöjligheter. Området saknar större sjöar och domineras av enskild vattenförsörjning via små, snabbreagerande grundvattenmagasin som är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden och sommarvattenbrist. Högre temperaturer och förändrade nederbördsmönster kan minska vattentillgången och försämma vattenkvaliteten, särskilt i små grundvattenmagasin.

Platåberg

Platåbergen har sedimentära berggrunder med sandsten, kalksten och lerskiffer. Grundvattnet finns i naturliga källor och magasin av god kvalitet, men vissa områden nära alunskiffer kan ha problem. Både allmänna och enskilda vattentäkter nyttjar dessa grundvattenresurser.

Klimatförändringar kan leda till lägre grundvattennivåer under sommaren och påverka vattenkvaliteten. Små och stora grundvattenmagasin riskerar minskad tillgång under torra somrar, vilket gör långsiktig planering viktig.

Klimatrisker för vattenförsörjningen

På nästa sida redogörs kort för vilka förändringar som kan påverka länets vattenresurser. Den data som finns att tillgå idag är framtagen på nationell nivå och går inte att direkt översätta till en kvantifierad påverkan i en specifik vattenresurs. De nationella klimatanalyserna ger en fingervisning om problemområden men grunden i bedömning av lokala förhållanden måste vara mätningar (flöde, vattennivå, kvalitet) och trendanalyser från den aktuella vattenresursen. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen (Livsmedelsverket, 2019). Att följa den är en viktig åtgärd i arbetet med att rusta vattenförsörjningen mot klimatförändringar, se Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning (kapitel 5).

Saltvatteninträngning	• Främst kustnära, bergborrade brunnar och ytvatten som mynnar i havet (Göteborgsregionen och Fyrbodal).
Höga flöden och kraftig nederbörd (översvämningsrisk)	• Flöden i vattendrag väntas öka som mest under vintertid. Risk för översvämnning föreligger dock under alla årstider. Under våren kan snösmältning leda till höga flöden och risk för översvämnning, medan kraftig nederbörd kan medföra en risk under sommaren. Blöta höstar och vintrar med mycket nederbörd kan leda till risk för översvämnning under dessa årstider.
Minskad grundvattentillgång	• Låga grundvattennivåer och risk för kapacitetsbrist förväntas främst i små grundvattenmagasin sommartid i hela länet. • Risk för kapacitetsbrist finns även i stora grundvattenmagasin.
Torka (Ökat antal dagar med låg markfuktighet)	• Antalet dygn med låg markfuktighet ökar i hela länet, med störst ökning i de norra delarna av länet. Risk för vattenbrist är dock högst i den nordvästra delen av länet på grund av markens låga magasinering förmåga.
Minskad ytvattentillgång	• Låga flöden i sjöar och vattendrag förväntas inträffa oftare i hela länet (främst sommartid). • Reglering av sjöar har stor betydelse för möjligheten att magasinera vatten över lågflödesperioder och lokala skillnader kan vara stora.
Erosion, ras och skred	• Till följd av låga eller höga flöden och översvämnningar i skredkänsliga områden i Fyrbodal, Göteborgsregionen och Sjuhärad.
Vattenkvalitet	• Vattenkvaliteten beror av vattentemperatur, flödes- och nivåförändringar i vattenresurserna, markkemiska processer, översvämnningar och markanvändningen. Exakta förändringar är svåra att förutse.

Risk för översvämning från nederbörd

Kraftigt regn under en kort tidsperiod kan orsaka översvämningar när vattnet inte hinner rinna undan tillräckligt snabbt. Även långvarigt men mindre intensivt regn kan ge upphov till översvämningar genom att vattennivåerna i sjöar och vattendrag tillfälligt stiger. De högsta flödena i vattendrag uppstår ofta i samband med snösmältning. I takt med klimatförändringarna förväntas risken för översvämningsskador öka, eftersom kraftiga regn blir allt vanligare i framtiden.

Översvämning kan leda till fysisk påverkan av dricksvattenverk och annan infrastruktur för dricksvatten så som ledningar, lågreservoarer, pumpstationer, ledningar och elförsörjning. Översvämning kan även påverka vattenkvaliteten i vattentäkterna negativt på olika sätt, exempelvis genom ökad avrinning från förorenade områden och ökad grumlighet. Översvämning ökar även risken för ras och skred, vilket kan påverka infrastrukturen för dricksvatten och vattenkvaliteten på liknande sätt. Sedan 2023 är varje kommun skyldig att ha en aktuell vattentjänstplan, där påverkan av översvämningssrisker på dricksvattensystemet identifieras och relevanta åtgärder beskrivas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall (6a–6b §§ vattentjänstlagen).

EU:s översvämningdirektiv 2007/60/EC syftar till att medlemsländerna i EU ska arbeta för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. I Sverige genomförs översvämningdirektivet genom förordning om översvämningssrisker (SFS 2009:956) och MSBFS 2013:1 föreskrifter om riskhanteringsplaner. Förordningen om översvämning innebär att områden med betydande översvämningssrisker behöver identifieras. Detta görs av myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Därefter ansvarar länsstyrelsen i det aktuella länet för att ta fram kartor över översvämningssrisker inom de hotade områdena. I nästa steg tar länsstyrelserna fram riskhanteringsplaner.

Arbetet med översvämningdirektivet sker i olika cykler. I cykel 2 togs risk- och hotkartor fram, samt riskhanteringsplaner som sträcker sig fram till 2027, för orterna Göteborg, Uddevalla, Stenungsund, Alingsås och Borås. Orterna väljs ut utifrån ett antal kriterier, så som hur många riskobjekt man har i kategorin miljö, hälsa, samhällsviktig verksamhet och kulturmiljö samt hur stor andel av befolkningen som bor eller arbetar i de översvämningssdrabbade områdena. I förvaltningscykel 3 har dock enbart Göteborg och Uddevalla pekats ut av MSB som riskområden, och länsstyrelsen håller på att uppdatera riskkartorna för dessa orter.

De riskkartor som redan tagits fram ligger på MSB:s översvämningssportal¹². I kartorna finns bland annat information om vattentäkter, förorenade områden, miljöfarlig verksamhet som riskerar att översvämmas och avloppsreningsverk. Någon djupare analys för respektive vattentäkt eller riskobjekt har dock inte genomförts, och dricksvattenverk omfattas inte heller av analysen. Kommunerna kan dock använda kartläggningen som stöd i sina egna bedömningar av risker för sina vattenverk och tillhörande infrastruktur.

Risk för vattenbrist

De pågående klimatförändringarna väntas leda till bland annat längre perioder med låg nederbörd och liten tillrinning. Detta kan leda till längre perioder då grundvattennivåer och vattentillgång i sjöar och vattendrag är lägre än behovet.

Fyra kartor har tagits fram av länsstyrelsen i Västra Götaland som skulle kunna användas för att bedöma var i länet det kan förekomma förhöjd risk för vattenbrist, med utgångspunkt i dagens

¹² <https://gisapp.msb.se/apps/oversvamningsportal/avancerade-kartor/hot-och-riskkartor.html>

klimat. Med risk avses en möjlighet att vattnet inte räcker till för mänskliga behov, inklusive lantbruk. Ingen bedömning har gjorts av sannolikheten för brist eller vilken konsekvens bristen skulle kunna få.

Kartorna är översiktliga och kan enbart användas för översiktlig planering, ej detaljplanering. Syftet med kartorna är att snabbt få en överblick av helhetsbilden av vattentillgången i länet.

Karta över uttagskapacitet i små och stora grundvattenmagasin

I Figur 14 ses uttagskapaciteten av grundvatten i små och stora grundvattenmagasin. Länsstyrelsen har bearbetat öppna data från SGU för att ta fram det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i stora magasin som punkter¹³ (SGU, 2025a). Det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i små magasin har inte bearbetats av länsstyrelsen utan utgörs av SGU:s öppna data (SGU, 2025b).

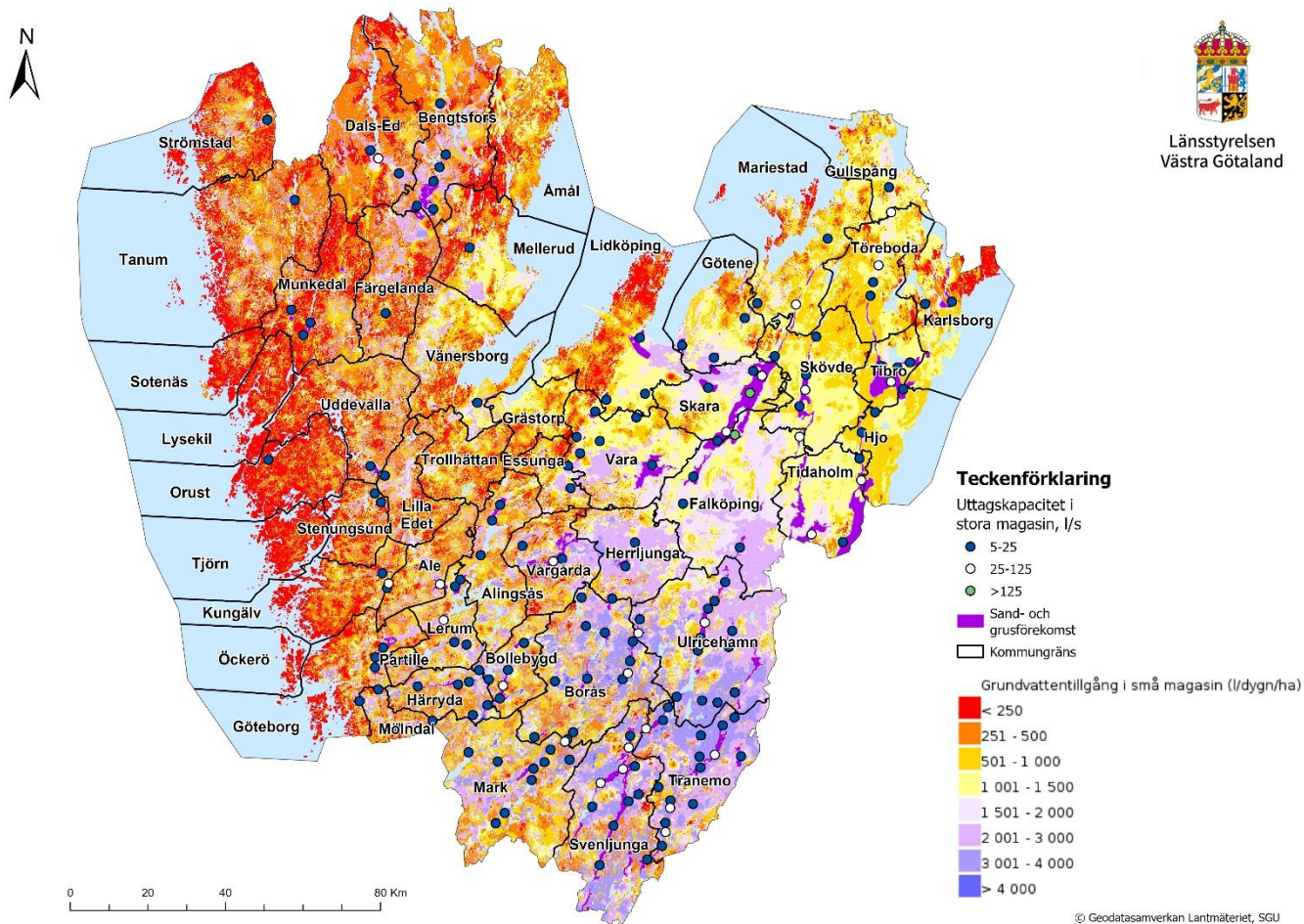
Prickarna visar genomsnittlig uttagskapacitet i grundvattenmagasin i större sand- och grusförekomster, vilka är av relevans för kommunal dricksvattenförsörjning. Prickarna löper längs med de stråk av isälvsediment som löper i nordostlig till sydvästlig riktning i framför allt den sydöstra delen av länet.

Grundvattentillgång i små magasin, som visas av färgskalan i bakgrunden, är främst av relevans för de med enskild brunn. Tillgången till grundvatten hänger tätt samman med geologiska förhållanden, typ av jordart och den senaste tidens nederbördsförhållanden. Underlaget kan användas för översiktlig riskbedömning och planering med avseende på enskild vattenförsörjning, men är inte tillräckligt precis för att kunna bedöma vattentillgång och risk för vattenbrist vid en specifik fastighet.

I figuren ses att grundvattentillgång i små magasin är lägst i Fyrbodal och Göteborgsregionen, med lägst tillgång längs med västkusten. Grundvattentillgången är som högst i Sjuhärad, och medelhög i Skaraborg. Även uttagskapaciteten i stora grundvattenmagasin är som högst i Sjuhärad och Skaraborg.

I områden med låg tillgång till grundvatten och höga behov för mänsklig aktivitet eller lantbruk är risken för vattenbrist som högst. Exempelvis är tätheten av lantbruk hög i delar av Skaraborg, där en långvarig torka kan medföra en risk för vattenbrist.

¹³ Baserat på SGU:s data grundvattentillgång i grundvattenmagasin: Magasindelområden J1, J2 och J3

Figur 14. Uttagskapacitet i små och stora magasin (SGU, 2025a, SGU, 2025b).

Risk för vattenbrist i enskilda brunnar

Figur 15 visar grundvattentillgång i små grundvattenmagasin samt brunnstäthet (SGU, 2025b, SGU, 2025c). Genom att studera figuren och ta hjälp av matrisen i Tabell 1 kan en bedömning göras av var i länet det kan föreligga risk för vattenbrist i enskilda brunnar på en skala från 1 – 3, där 3 är högst risk. Om exempelvis grundvattentillgången är hög och brunnstätheten låg är risken för brist lägre än om brunnstätheten är hög och grundvattentillgången låg.

Exempel på områden där brunnstätheten är hög och tillgången i små grundvattenmagasin låg är Orust, Tjörn och Kungälv. Exempel på områden där brunnstätheten är låg och grundvattentillgången hög är Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn.

Tabell 1. Bedömningsmatris för risk för vattenbrist i enskilda brunnar.

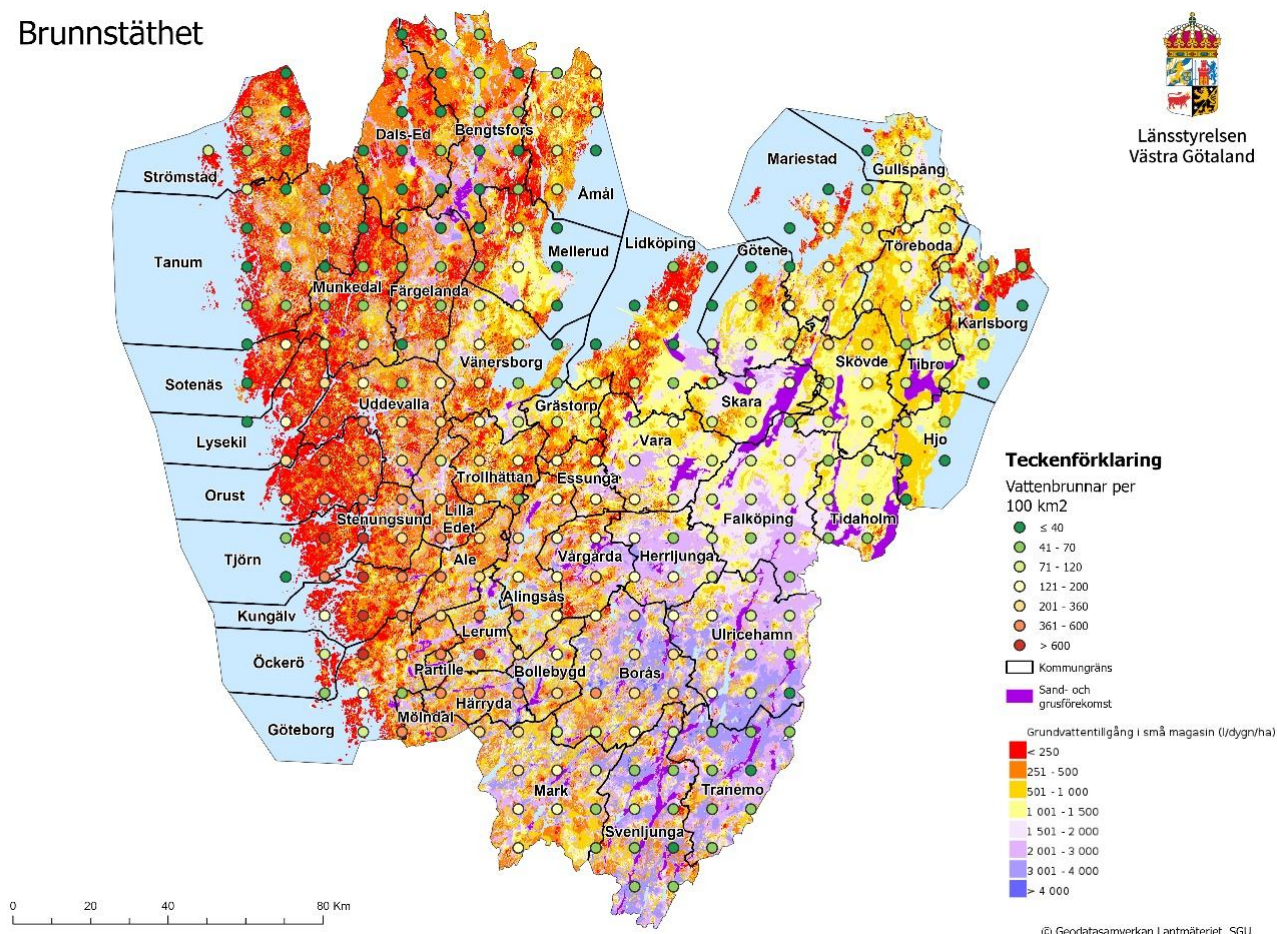
	Låg brunnstäthet	Medelhög brunnstäthet	Hög brunnstäthet
Hög grundvattentillgång	1	1	2
Medelhög grundvattentillgång	1	2	3
Låg grundvattentillgång	2	3	3

Brunnstäthet

Länsstyrelsen
Västra Götaland

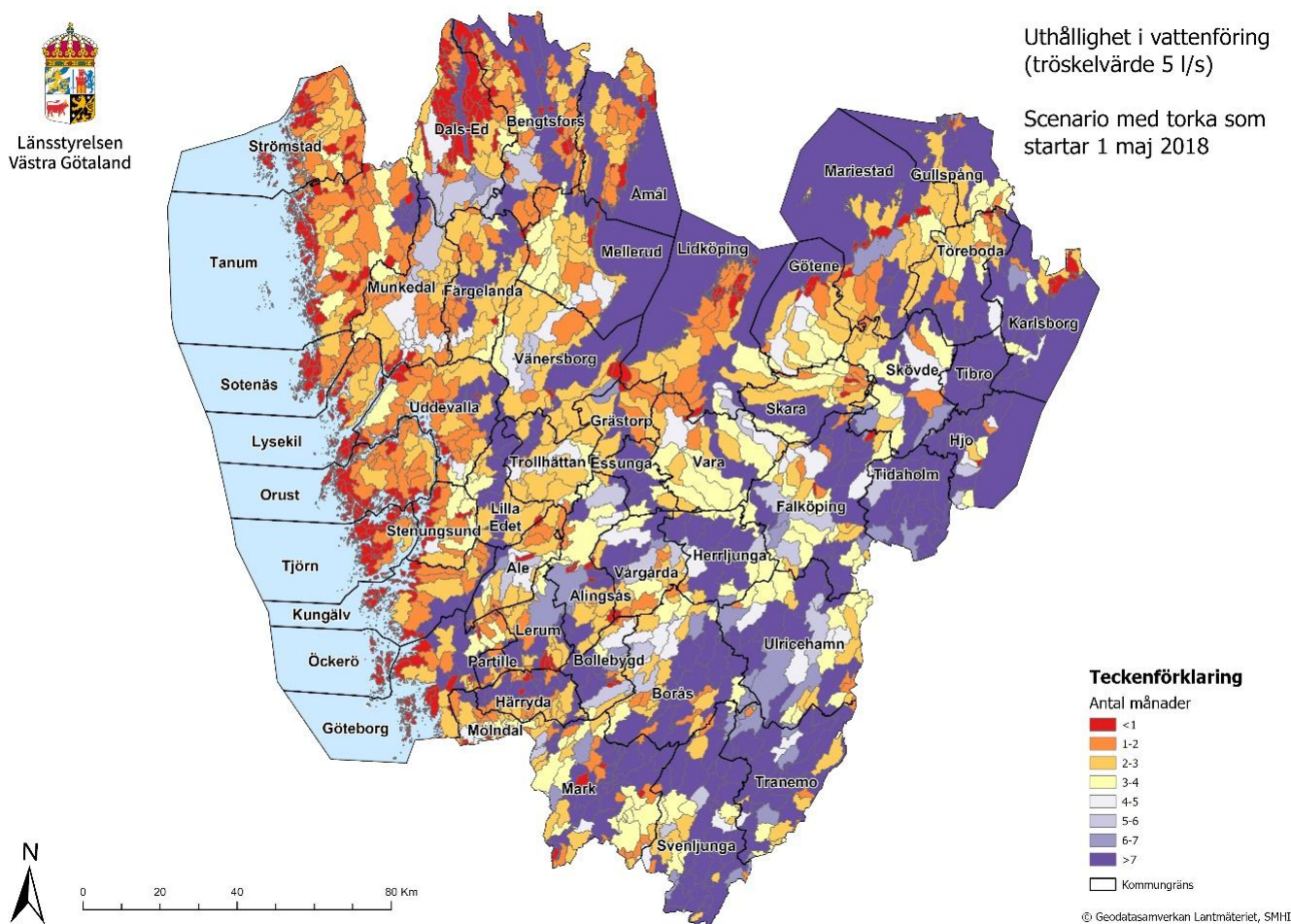

Figur 15. Översikt av grundvattentillgång i små grundvattenmagasin (l/d/ha) samt täthet av vattenbrunnar per 100 km² (SGU, 2025b, SGU, 2025c).

Hur länge finns ytvattnet kvar vid torka?

I Figur 16 visas en figur som visar hur länge ytvatten finns kvar i sjöar och vattendrag vid en långvarig torka, i ett scenario där ingen nederbörd kommer från 1 maj 2018, och där tröskelvärde för flöde är 5 l/s. Ett tröskelvärde för flöde innebär att när vattenflödet i ett vattendrag understiger tröskelvärde så anses det vara slut. Tröskelvärde är valt baserat på osäkerheter i modellen. Data kommer från en rapport som SMHI tog fram 2022 "Hur länge räcker vattnet? Beräkning vid uthållig torka" (SMHI, 2022).

Scenariot kan användas för att bilda en uppfattning om relativa skillnader i uthållighet i olika vattendrag, och därmed risken för vattenbrist. Vattendrag med uthålliga flöden löper mindre risk att drabbas av torka jämfört med vattendrag som torkar ut snabbt. I Figuren ses att vattendrag närmare kusten och i den nordvästra delen av länet riskerar att torka ut fortast, medan vattendrag i den södra och östra delen av länet generellt har en längre uthållighet.

Figur 16. Uthållighet i vattenföring vid torka som startar 1 maj 2018.

Beräkningen av uthållighet har gjorts genom att anpassa de väderdata som driver SMHI:s hydrologiska modell S-HYPE, det vill säga tidsserier av nederbörd och lufttemperatur med dygnsupplösning. I scenariot har modellen startats med historisk nederbörd och lufttemperatur, men efter den 1 maj 2018 nollställdes nederbörden. Därefter har flödet beräknats i vattendragen och en karta tagits fram.

Länets framtida vattenbehov

Idag saknas prognoser för framtida vattenanvändning på nationell nivå. Enskilda verksamheter och dricksvattenproducenter gör prognoser, men oftast med ett relativt kort tidsperspektiv. Det är svårt att förutsäga det framtida behovet av vatten eftersom det styrs av flera olika faktorer:

- Befolkningsutvecklingen och den geografiska spridningen i befolkning, industri och lantbruk påverkar vattenbehovet och dess fördelning i länet.
- Klimateffekter kan påverka hur vi anpassar verksamheter efter exempelvis säsongsvariationer i vattentillgång.
- Ålder och status på tekniska anläggningar påverkar vattenförluster till exempel i ledningsnät.
- Tekniska innovationer kan effektivisera vattenanvändningen eller introducera nya vattenbehov. Tekniska lösningar kan också möjliggöra en mer differentierad

vattenanvändning än vi har idag. Där vatten av dricksvattenkvalitet idag används för till exempel bevattning eller toalettspolning hade en sämre vattenkvalitet kunnat nyttjas.

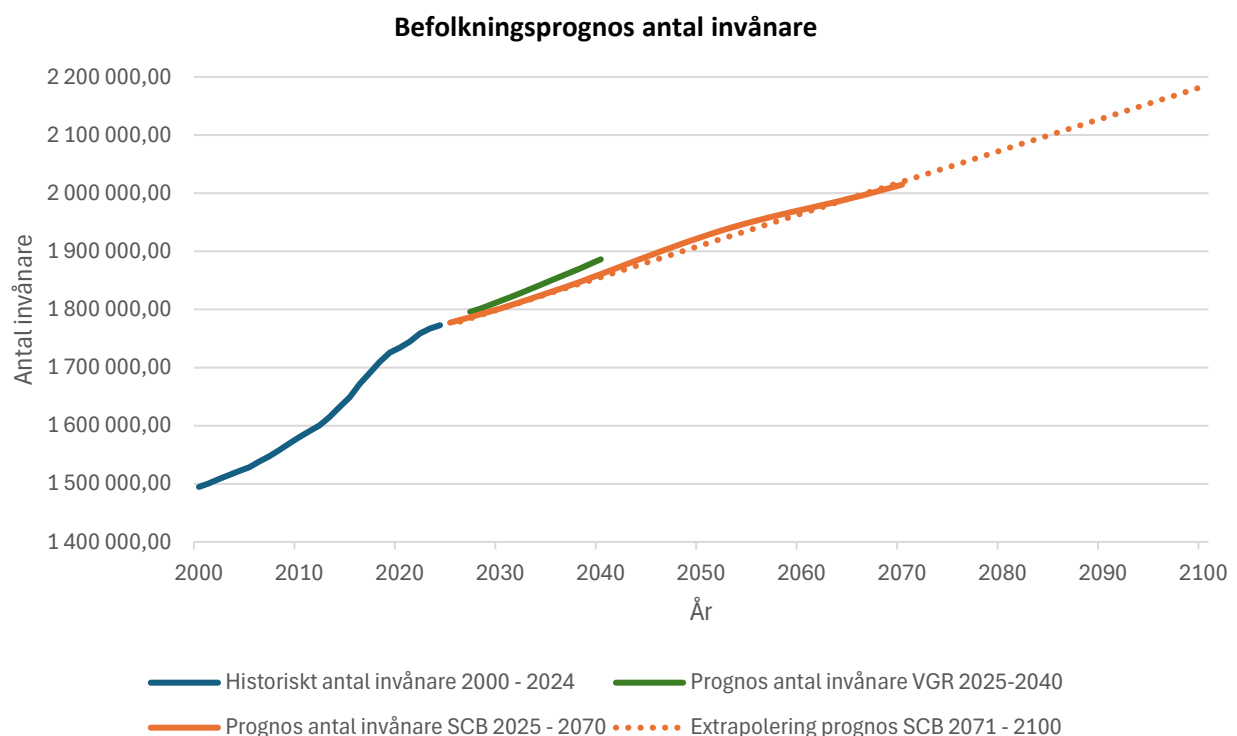
- Informationskampanjer har under de senaste åren använts med gott resultat för att påverka dricksvattenanvändares beteenden och minska vattenbrist. Beteendeförändringar kan även uppstå av andra anledningar och då ha en mer långsiktig påverkan på hur vi använder vatten.

De fem punkterna kan i sin tur påverkas av ekonomisk, juridisk och politisk styrning. Osäkerheten i prognoser för framtidens vattenbehov är stor. Samtidigt är tillgången till tillräcklig mängd råvatten samhällsviktig. Det behöver finnas marginaler i vattenförsörjningsplaneringen för att ta höjd för osäkerheterna.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling påverkas av många olika aspekter, både inom Sverige och i vår omvärld. Målåret för vattenförsörjningsplanen är 2100. I nuläget finns ingen befolkningsprognos för länet som sträcker sig så långt. För att få en bild av befolkningsmängden 2100 har befintliga prognoser förlängts. Att förlänga befolkningsprognoser innebär stora osäkerheter och folkmängden ökar oftast inte linjärt. I Figur 17 illustreras befolkningsutvecklingen i länet till år 2100 utifrån två prognoser:

- Västra Götalandsregionens prognos för länet 2025–2040, (VGR, 2025) (grön)
- Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för länet 2020–2070, (SCB, 2025), (orange)

Figur 17. Befolkningsprognoser för Västra Götalands län från Västra Götalandsregionen (VGR) och Statistiska centralbyrån (SCB).

SCB:s prognos har längst tidsspann och är mest aktuell. Den visar på en lägre befolkningsökning än Västra Götalandsregionens prognos. Vid jämförelse av prognoserna, som visas i Figur 17, blir det tydligt att de skiljer sig åt, även om båda visar en befolkningsökning. SCB:s prognos är från 2025 och

beräkningarna baseras på data om fruktsamhet, dödlighet, inflyttning och invandring från de senaste nio åren samt ett antagande om att denna utveckling fortsätter (SCB, 2025). En framskrivning till år 2100 är osäker eftersom både stora och små strukturförändringar påverkar befolkningsutvecklingen. I vattenförsörjningsplanen har SCB:s data använts vid uppskattning av det framtida vattenbehovet.

SCB:s kommunvisa prognos 2020–2070 visar att befolkningen ökar i 26 av länets 49 kommuner fram till år 2030. Från 2030 – 2100 väntas befolkningen öka i 41 av 49 kommuner. Urbaniseringen fortsätter och den procentuellt sett största befolkningsökningen sker i och i anslutning till regionens större tätorter.

Hushållens vattenbehov och allmän vattenförsörjning år 2100

Vattenbehovet för länet har beräknats utifrån SCB:s befolkningsprognos och presenteras i Tabell 2. Vattenbehov är beräknat utifrån två värden för genomsnittlig vattenförbrukning per person, vad som inkluderas i dessa värden förklaras i avsnittet *Hushåll*. Beräkningarna är gjorda för två scenarier, ett med normal förbrukning och ett för högsäsong. I scenariot för högsäsong har ett antagande gjorts om att länets fritidshus är fullt belagda med fyra personer i varje hus, att besökande kommer ifrån andra län samt att fritidshusen är anslutna till kommunalt vatten. Detta är sannolikt en överskattning. Det finns ingen exakt siffra på hur många som besöker fritidshus i Västra Götaland från andra län, men det är en stor andel av fritidshusen i en kommun som ägs av personer från andra kommuner, och ca 6 % av Sveriges fritidshus är utlandsägda.

Tabell 2. Länets totala vattenbehov 2100 (baserat på SCB:s befolkningsprognos 2024–2070) samt vattenbehov vid högsäsong baserad på fritidshusbebyggelse. Hushållens vattenbehov speglar det totala behovet i länet, oavsett allmän eller enskild försörjning. Det totala vattenbehovet är något överskattat eftersom 100 procent anslutning till allmän vattenförsörjning antas i beräkningarna. Antal kubikmeter vatten är avrundat till närmaste tusental.

	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 (m ³ /dygn)	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 vid högsäsong (m ³ /dygn)
Hushållens vattenbehov (130 L/p/d)	284 000	325 000
Totalt dricksvattenbehov i allmän vattenförsörjning (180 L/p/d)	393 000	451 000

Även vattenförbrukningen per person kommer att förändras på sikt men prognoser för detta saknas. I Danmark är till exempel vattenförbrukningen lägre jämfört med Sverige, bland annat på grund av begränsad vattentillgång och ett högre pris på vatten. Detta visar på potential till minskad vattenförbrukning även i Sverige i framtiden (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

Enligt EU:s nya dricksvattendirektiv ska medlemsländerna bedöma sina vattenläckagenivåer för de dricksvattenproducenter som tillhandahåller minst 10 000 m³ per dag eller försörjer minst 50 000 personer. EU-kommissionen kommer därefter att fastställa ett tröskelvärde för vattenläckage som Sverige inte får överskrida. Direktivets tillämpning, tillsammans med att det utvecklas ny teknik och nya försörjningslösningar till följd av vattenbrist i framför allt sydöstra Sverige, är några av faktorerna som kan komma att påverka vår framtida vattenförbrukning. Sannolikt kommer den totala vattenförbrukningen per person att sjunka men det är inte möjligt att prognosticera

Lantbrukets framtida vattenbehov

Klimatförändringarna förväntas leda till att tillgången på vatten tidvis och regionalt minskar. De förväntas också leda till att jordbrukets vattenbehov ökar på lång sikt (Jordbruksverket, 2018). Det faktiska behovet av vatten i lantbruket beror också på hur livsmedelsproduktionen utvecklas. Med Sveriges livsmedelsstrategi som riktar tydligt in sig på ökad livsmedelsproduktion, samt pågående klimatförändringar, kommer sannolikt efterfrågan på bevattningsvatten öka. De regionala skillnaderna i Sverige bedöms också bli tydligare i områden med hög tillgång till vatten. I ett scenario där 10% av åkerarealen i länet bevattnas motsvarar det en vattenmängd som är ungefär hälften av dagens vattenanvändning i hushållen. I dagsläget bevattnas en mycket liten del av arealen men exemplet visar på att en kraftigt ökad bevattning leder till stora volymer som behöver säkerställas på ett säkert och hållbart sätt.

Den nuvarande trenden med storleksrationaliseringar inom lantbruket pågår med färre men större företag. Detta innebär att vattenbehovet koncentreras även om det inte ökar som genomsnitt. Sveriges livsmedelsstrategi 2.0, vilken är en uppdatering av tidigare strategi, har fokus på robusthet, konkurrenskraft, ökad produktion, regelförenklingar och att vi har livsmedelsproduktion i hela Sverige, och därmed hela länet. Jordbruksverket har på uppdrag av regeringen tagit fram mål och uppföljningsmetoder för svensk livsmedelsproduktion. I redovisningen pekar de på att både arealer och antalet djur behöver öka. De gör inga kopplingar till vattenbehov eller att en ökad bevattning i sig kan ge högre skörd per yta. Det är dock tydligt att den politiska inriktningen är ökad produktion och att den behöver ske i hela landet.

Det framtida bevattningsbehovet beror av många faktorer, såsom jordtyp, växt, odlingsmetod, klimat och väder, bevattningsteknik och ekonomi (Jordbruksverket, 2018). Detta gör det komplext att uppskatta hur stort vattenbehovet förväntas bli i framtiden. Det finns också stora osäkerheter i uppmätt data eftersom bevattningsbehovet skiljer sig stort från år till år då det är starkt väderberoende.

Vattenbehovet för djurhållning är mer stabilt över året och är därför främst beroende av antalet djur per produktionsenhet (Jordbruksverket, 2018). Lantbrukets samlade vattenbehov varierar mest beroende på förutsättningarna inom växtodlingen.

Trots osäkerheter i bedömningen av länets framtida vattenbehov behöver lantbrukare diskutera, planera för och samverka kring hållbar vattenförsörjning redan nu. Robust vattenförsörjning är en grundförutsättning för lantbruket och därmed för samhället i stort

Industrins framtida vattenbehov

Även inom industrin är god vattenförsörjning en viktig faktor för produktionen. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika typer av verksamheter. Den aktuella vattenförbrukningen är ofta starkt relaterad till produktionens omfattning. Samtidigt varierar möjligheterna att recirkulera vatten eller minska vattenanvändningen beroende på typ av verksamhet och processens utformning. Generella bedömningar är inte möjliga att göra.

Det finns ingen prognos för hur industrin i Västra Götalands län kommer att utvecklas eftersom detta beror av konjunktur, förutsättningar på en global marknad, teknisk utveckling och många andra faktorer. Fler industrier är dock intresserade av att använda renat avloppsvatten för att minska sin förbrukning av kommunalt eller enskilt dricksvatten. En av de stora förbrukarna i länet har redan gjort detta och flera är på gång. Detta innebär att mer av det producerade dricksvattnet kan användas för human konsumtion.

4. Länets dricksvattenresurser

För att en vattenresurs ska anses som en robust dricksvattenresurs för flera generationer framåt behöver flera kriterier vara uppfyllda. Vattentillgången behöver kunna täcka det behov som finns under alla tider på året, vattenresursen måste vara gynnsamt belägen i förhållande till vattenbehovet, vattenkvaliteten behöver vara god nog för att kunna producera dricksvatten till en rimlig kostnad och risk för föroreningspåverkan eller kapacitetspåverkan ska vara låg. Utöver detta behöver vattenresursens gynnsamma egenskaper bestå i ett förändrat klimat och den behöver kunna uppfylla även de framtida kraven på kapacitet och kvalitet.

De viktigaste dricksvattenresurserna i länet är de som redan nyttjas idag och flera av dessa uppfyller samtliga krav ovan. Det finns dock dricksvattenresurser som nyttjas idag men som inte är långsiktigt hållbara och det finns delar av länet som idag inte har ordnat reservvattenförsörjning. De dricksvattenresurser som nyttjas för allmän vattenförsörjning behöver därför kompletteras för en fortsatt robust vattenförsörjning i länet.

För att identifiera vilka vattenresurser som kan vara aktuella som komplement ur ett regionalt perspektiv har Länsstyrelsen gjort en analys av samtliga vattenförekomster i länet. Analysen har mynnat ut i tre kategorier, se Figur 18.

Figur 18. Länets viktiga dricksvattenresurser delas in i tre kategorier; nationellt, regionalt och kommunalt viktig. Förutsättningarna för och behovet av förvaltning och skydd skiljer sig mellan de tre kategorierna.

Analysen omfattar uttagsmöjlighet, flöde, vattenkvalitet, läge, klimataspekter, föroreningsrisker och möjlighet till konstgjord infiltration. Yt- och grundvattenresursernas uttagsmöjlighet har även jämförts med ett uppskattat värde för medianvattenbehovet år 2100 i delregionen de är belägna i för att bedöma på vilken skala (nationell, regional, kommunal) de bedöms kunna nyttjas. Urvalsmetod och tillvägagångssätt vid prioritering framgår av bilaga 4.

Regionalt och nationellt viktiga dricksvattenresurser presenteras i detta kapitel. Kommunalt viktiga dricksvattenresurser utgörs av vattentäkter som nyttjas idag och presenteras inte i planen. Då det ändå är centralt för länets dricksvattenförsörjning att dessa får erforderligt skydd presenteras åtgärder för dem i kapitel 5.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser

Vättern och vattensystemet Vänern och Göta älv är viktiga för vattenförsörjningen i flera län. För att skydd och förvaltning av dessa ska vara enhetlig krävs samarbeten över länsgränserna.

Riskhanteringen för de nationellt viktiga dricksvattenresurserna kräver också ett något annorlunda perspektiv än för övriga dricksvattenresurser. I dessa vattensystem finns vattenrelaterade intressen, exempelvis sjöfart, av en annan betydelse än i de flesta andra sjöar och vattendrag.

Regionalt viktiga dricksvattenresurser

De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser.

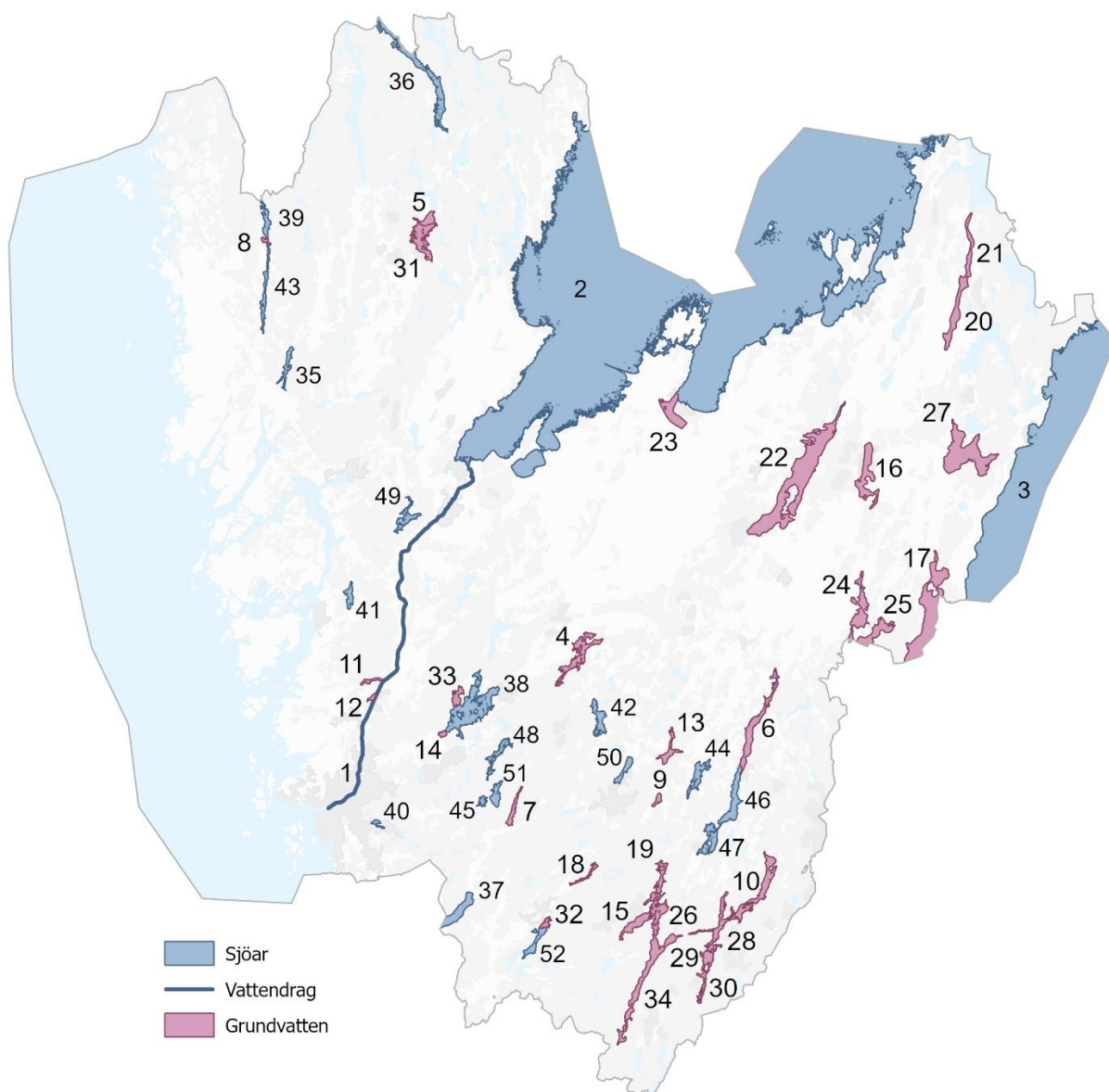
Ytvattenresurser och grundvattenresurser har olika sårbarhet och skyddsbehovet skiljer sig därför emellan dem. Grundvattenmagasin har ett naturligt skydd i och med att föroreningar kan brytas ner eller fastläggas i den ovanliggande marken, innan de når grundvattnet. Ytvatten har inte samma naturliga skydd och där har vattnet oftast kortare omsättningstid. I grundvattenmagasin stannar en förorening som väl når grundvattnet länge, dels på grund av att vattenomsättningen ofta är långsam dels för att temperaturen är lägre, den biologiska aktiviteten är låg och miljön ofta är syrefattig. Detta gör att föroreningar inte bryts ner på samma sätt som i ett ytvatten.

I grundvattenmagasin finns också en risk för förändring av själva magasinet genom utbrytning av naturgrus och andra material. Täktverksamhet ökar magasinets sårbarhet när naturligt skydd tas bort och innebär en föroreningsrisk genom att verksamheten sker där magasinet är sårbart. Större täktverksamheter kan även påverka grundvattenströmning och vattentillgång i magasinet.

Skillnaderna i sårbarhet och risk mellan yt- och grundvatten gör att det kan krävas olika åtgärder för att säkerställa skyddet av dem. Mer information om de nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurserna finns i bilaga 1.

Tabell 3. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser i länet med ID-nummer enligt karta i Figur 19.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser			
1. Göta Älv	2. Vänern	3. Vättern	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – grundvatten			
4. Algutstorp-Horla	13. Fänneslunda-Rångedala	22. Magasinsgrupp Rösjön Hornborga Valle Timmersdala	31. Ödskölts moar
5. Backen	14. Gråbodeltat	23. Rådaåsen	32. Örbydeltat
6. Blidsberg-Ulricehamn	15. Göjeholm	24. Sandhem-Hömb norr	33. Östadsdeltat
7. Nolåns dalgång	16. Hagelberg	25. Sandhem-Hömb söder	34. Östra Frölunda
8. Bullarebygden	17. Hökensås	26. Svenljunga	
9. Dalsjöfors	18. Kinnarumma-Fritsla	27. Tibro	
10. Nittorp	19. Kolarp	28. Tranemo	
11. Diseröd Norra	20. Töreboda	29. Ambjörnarp	
12. Diseröd Södra	21. Hova	30. Sjötofta	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – ytvatten			
35. Kärnsjön	40. Rådasjön	45. Västra Nedsjön	50. Öresjö Viskan
36. Lelång	41. Stora Hällungen	46. Åsunden	51. Östra Nedsjön
37. Lygnern	42. Säven	47. Yttre Åsunden	52. Östra Öresjön
38. Mjörn	43. Södra Bullaresjön	48. Ömmern	
39. Norra Bullaresjön	44. Tolken (Ulricehamn)	49. Öresjö Bäveån	

Figur 19 Karta med nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser. Siffrorna motsvarar ID-nummer i tabell 4.

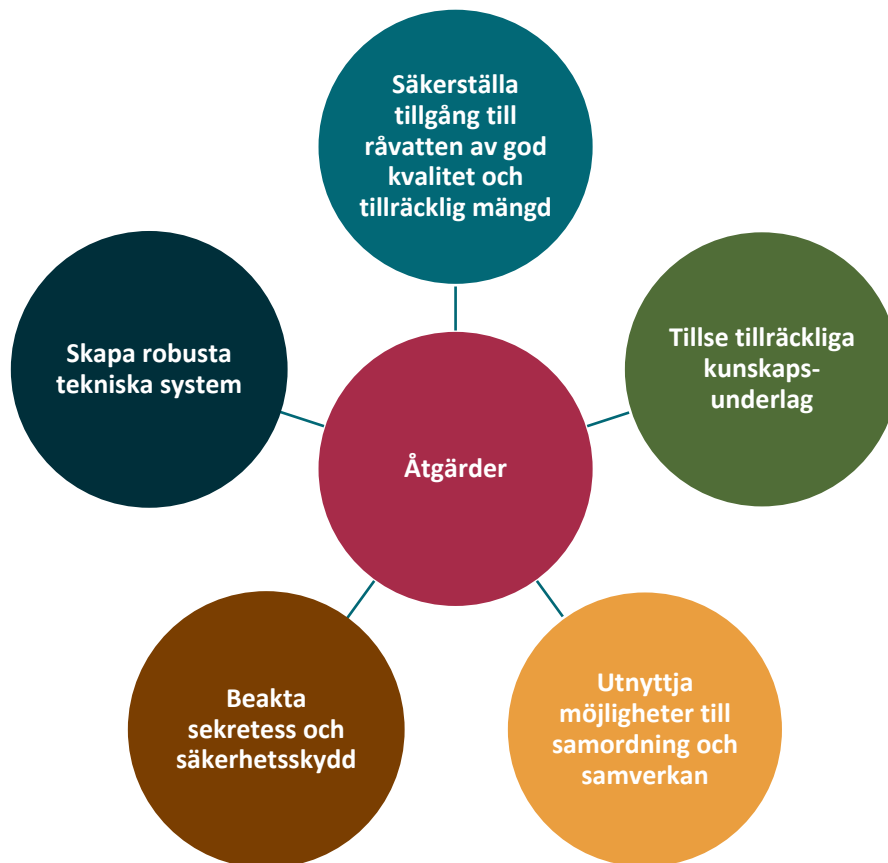
Vattenresurser av betydelse för andra län

I flera kommuner finns vattenresurser som korsar länsgränsen och som är viktiga för vattenförsörjning i angränsande län. Hallands, Jönköpings och Örebro län lyfter sådana vattenresurser i sina regionala vattenförsörjningsplaner. Örebro län pekar ut Skagern, Unden och Vättern som prioriterade. Jönköping pekar ut sjön Fegen, grundvattenförekomsterna Gislaved-Alabo, Sandhem-Hömb söder och Hökensås, samt ett antal vattendrag. Hallands län har valt att inte offentliggöra vilka vattenresurser de prioriterar av informationssäkerhetsskäl. Mer om dessa resurser och hur de behöver förvaltas framgår av respektive läns vattenförsörjningsplan.

5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning

Dricksvattensäkerhet innebär att tillgodose behovet av vatten i tillräcklig mängd och av god kvalitet utan väsentliga avbrott. Grunden till en robust dricksvattenförsörjning är att ha kännedom om vilka hot, risker och sårbarheter som finns idag, hur dessa kan komma att förändras och ha en plan för att hantera detta. Risker för vattenförsörjningen kan röra sig om klimatrisker, sabotagerisker, olycksrisker och risker i ordinarie markanvändning och exploatering. De fem övergripande åtgärder som identifierats som viktiga för dricksvattensäkerheten i länet presenteras i Figur 20.

Figur 20. Fem övergripande åtgärder för långsiktigt robust dricksvattenförsörjning i Västra Götalands län.

För att vattenförsörjningen ska vara robust behöver också de organisationer som arbetar med den ha tillräckliga personella och ekonomiska resurser och god kompetens för att utföra sitt uppdrag. Även detta behöver planeras för så att det finns kontinuitet i arbetet med vattenförsörjningsplanering.

Som beskrivits i avsnittet "Länets framtida vattenbehov" finns det många faktorer som påverkar hur vatten används i samhället. Information om vattenförsörjning och vattenanvändning kan ändra beteenden både på kort och lång sikt. Att kommunicera om det arbete som görs kan påverka både vattenanvändningen och kompetensförsörjningen i branschen genom att synliggöra dricksvattenyrken.

Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd

En robust dricksvattenförsörjning kräver tillräckliga marginaler så att leveransavbrott eller naturliga variationer i vattentillgång inte påverkar leveransen av vatten. Långsiktig planering i regionala och kommunala vattenförsörjningsplaner lägger grunden för detta, tillsammans med andra kommunala planeringsunderlag så som exempelvis vattentjänst- och nödvattenplaner. En viktig åtgärd för kommunerna är att säkerställa en tillräcklig reservvattenförsörjning inom den allmänna vattenförsörjningen. I den långsiktiga planeringen behöver även klimataspekter vägas in. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenproduktionen (Livsmedelsverket, 2019). Klimatanpassning är en samhällsbyggnadsfråga och kräver politisk förankring och samarbeten mellan flera olika kompetenser inom kommunens organisation. Handboken beskriver både administrativa åtgärder och fysiska åtgärder.

Marginaler kan också skapas genom vattenbesparande åtgärder och effektivisering av vattenanvändningen.

Leveranssäkerheten behöver också kunna upprätthållas vid kris och utvecklingen av dricksvattenförsörjningen behöver gå hand i hand med samhällsutvecklingen så att sårbarheter kan förutses och förebyggas.

När vattentäkter synliggörs genom vattenskyddsområden eller genom att de pekas ut i en vattenförsörjningsplan läggs grunden för att kunna skydda dem. Enligt ramdirektivet för vatten 2000/60/EG, artikel 7 ska vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller producerar mer än 10 m³/dygn ha erforderligt skydd. Skydd innebär att reducera risker som kan påverka möjligheten till långsiktigt nyttjande av vattentäkten. Risker för vattentäkter synliggörs ytterligare med den riskbedömning av uttagspunkter för dricksvatten och de förslag till åtgärder som tas fram till följd av dricksvattendirektivet.

Det finns många olika vattenskyddsåtgärder som minskar risker för viktiga vattenresurser där vattenuttag för dricksvattenförsörjning görs idag. En heltäckande riskanalys lägger grunden till att vidta rätt skyddsåtgärder. De naturgivna förutsättningarna, användningen och riskbilden vid en dricksvattenresurs avgör hur den bäst bör skyddas. Lokala skillnader kan vara stora och skyddet behöver därför vara lokalt anpassat. Ett effektivt vattenskyddsarbete innebär att anpassa skyddsåtgärderna efter riskens karaktär:

- Vattenskyddsområden med tillhörande vattenskyddsföreskrifter används för att reglera risker kopplade till markanvändning. En viktig del i vattenskyddsarbetet är också att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna.
- Olycksrisker minskas genom exempelvis beredskap eller fysiska åtgärder som hindrar en förorening från att nå vattentäkten.
- Genom att synliggöra vattentäkter i fysisk planering kan exempelvis miljöfarliga verksamheter lokaliseras så att risken för förorening av en viktig dricksvattenresurs minimeras.
- Aktivt informationsarbete ökar medvetenheten om behovet av att skydda vattentäkter och om vilka risker som förekommer. Väl anpassad information är en kostnadseffektiv åtgärd för att förhindra oönskade aktiviteter och olyckstillbud inom ett vattenskyddsområde. Skyltning av vattenskyddsområden och information om vattenskydd i samband med tillsyn är exempel på detta.

Skyddsåtgärder för regionalt viktiga dricksvattenresurser som inte nyttjas som vattentäkt idag

De dricksvattenresurserna som pekats ut som regionalt viktiga men som inte är i bruk idag skyddas inte på samma sätt som befintliga vattentäkter. Precis som för nuvarande vattentäkter ska skyddet vara riskbaserat och avvägt efter behov. I och med att dricksvattenresurserna inte nyttjas idag syftar skyddet i första hand till att bibehålla goda förutsättningar för att resurserna ska kunna användas framöver. Skyddet består främst i att dricksvattenintresset synliggörs och beaktas i samhällsplanering och vid exploatering. Här behöver både kommunerna och Länsstyrelsen utveckla sina arbetssätt. Boverket har utvecklat vägledning om detta som finns i deras kunskapsbank (Boverket, 2025).

För att öka kunskap och erfarenheter om vattentillgångarna behövs mellankommunal samverkan med ett avrinningsområdesperspektiv.

Åtgärder vid torka och vattenbrist

Vid vattenbrist behöver samhället informeras löpande om vattenläget och behov av vattenbesparande åtgärder. Kommunerna behöver i god tid vara tydliga med vad eventuella vattenförbud innebär och vilka som eventuellt undantas från dem. Vid vattenbrist är det viktigt att kommunen samverkar med de större vattenförbrukarna i kommunen för att undersöka möjligheter att spara på vatten.

Vid risk för vattenbrist kan kommunen eller VA-huvudmannen besluta om bevattningsförbud enligt ABVA (allmänna bestämmelser för vatten och avlopp).

Under vissa förutsättningar, som framgår av 9 kap. 10 § MB, har kommunen möjlighet att föreskriva om krav på tillstånd eller anmälan för att inrätta eller använda grundvattentäkter för en- eller tvåfamiljsfastighet som annars är undantagna från tillståndsplikt enligt 11 kap. 11 § miljöbalken. Detta gäller i områden där knapphet på sött grundvatten råder eller kan befaras uppkomma.

Reservvattenförsörjning från alternativ vattentäkt kan bli aktuell i det fall kapaciteten i den ordinarie vattentäkt är begränsad på grund av exempelvis torka.

Vid allvarig vattenbrist är den som bedriver vattenverksamhet skyldig att avstå det vatten som är oundgängligen nödvändigt för den allmänna dricksvattenförsörjningen eller för något annat allmänt behov, om vattenbristen orsakas av torka eller någon annan jämförlig omständighet (enligt 2 kap 10 § Lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet). Den som lider skada genom att avstå vatten har rätt till skälig ersättning. Länsstyrelsen får besluta att den som bedriver verksamheten eller råder över vattentillgången ska göra detta.

Tillse tillräckliga kunskapsunderlag

Det finns idag luckor i den kunskap som behövs för att ta fram en heltäckande vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län. Det finns behov att kartlägga och planera för vattenbehov utöver dricksvattenbehovet för människor. Exempelvis behövs fördjupad kunskap om vattenbehovet för lantbruk och industri samt vattenbehovet för att bibehålla känsliga naturmiljöer. Det krävs också bättre kännedom om vilka vattenuttag som görs från respektive vattenresurs.

Även vad gäller dricksvattenkvalitet kommer det att krävas mer kunskap, exempelvis kring miljögifter som PFAS och deras förekomst i miljön, kvalitetsförändringar som kommer med ett förändrat klimat samt nya metoder för mikrobiologisk och kemisk beredning av dricksvatten.

Klimatförändringarna orsakar större variationer i vattentillgång, både sett över året och mellan olika år. Det innebär större osäkerheter för de verksamheter som är beroende av vattenuttag ur våra vattenresurser och risk för konkurrens om vatten i bristområden. De vattenresurstyper som är mest sårbara i Västra Götaland är små yt- och grundvattenresurser. I dessa riskerar minskad vattentillgång under sommaren att orsaka vattenbrist, främst inom enskild vattenförsörjning.

Längs Bohuskusten är säsongsvariationerna stora med hög vattenförbrukning sommartid. Det är också under sommaren som vattentillgången är som lägst. I och med att en helhetsbild av vattenuttagen saknas finns inte en heltäckande bild av länets bristområden. Det finns ett behov av att fortsätta identifiera och genomföra insatser i bristområden för att förebygga konkurrenssituationer.

Det behövs också mer kunskap om naturliga variationer i vattentillgång i de regionalt viktiga vattenresurserna, samt vilka förändringar som kan väntas i och med de pågående klimatförändringarna. Detta innebär exempelvis behov av nivåövervakning i grundvattenmagasin för

att se variationer under året och mellan år, som en grund för att bedöma grundvattenmagasinens robusthet mot klimatförändringar och identifiera bristområden.

Erfarenheterna från 2018 visar att vi behöver större kännedom om hur torka påverkar vattenmiljöer samt i vilka vattenförekomster det finns risk för konkurrens mellan vatten till naturmiljön och bland annat vattenuttag för bevattning och i vissa fall för allmän vattenförsörjning.

Det finns även behov av att identifiera områden där brytning av naturgrus och annan täktverksamhet kan konkurrera med dricksvattenintresset. Under 2024 lät Länsstyrelsen SGU ta fram nya data och en rapport om bergkvalitet för delar av Västra Götaland, för att underlätta planeringen av materialförsörjning i länet (SGU, 2024). Rapporten kan även användas för att identifiera områden med möjliga intressekonflikter mellan bergmaterial och dricksvatten.

Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan

En robust vattenförsörjning för hela länet innebär att tillgängliga resurser används effektivt. Eftersom vattenresurserna inte är jämnt fördelade i länet är samverkan en nyckel till detta. Det finns förbättringspotential i länet vad gäller samarbeten över kommungränser såväl som över förvaltningsgränser. Mellankommunala diskussioner är extra viktigt när kommuner delar vattenresurser men kan även vara till stor nytta för att effektivt nyttja andra resurser, kompetens och sprida erfarenheter.

Förutsättningarna för att skapa en säker, stabil och hållbar dricksvattenförsörjning skiljer mycket sig åt mellan landets vatten- och avloppsorganisationer. Detsamma gäller inom Västra Götalands län. Mellankommunal samverkan kan vara ett led i att minska skillnaderna och möjliggöra en mer strategisk, långsiktig planering i kommunerna. Länsstyrelsen kan ta en mer aktiv roll i att möjliggöra samarbeten, exempelvis genom att aktivt samordna mellan kommuner och erbjuda forum för diskussion om dricksvattenrelaterade frågor.

De nationella dricksvattenresurserna har betydelse både för vattenförsörjning och andra intressen som exempelvis sjöfart och fiske med mera. Då dessa dricksvattenresurser är så centrala för dricksvattenförsörjningen behöver de förvaltas efter sina specifika förutsättningar samtidigt som övriga intressen beaktas. Förvaltningen av Väner och Vättern berör flera län. Samarbetet mellan län och kommuner, vattenvårdsförbund och vattenproducenter i anslutning till Väner respektive Vättern är väl etablerat. Detta ger goda förutsättningar bland annat för att säkerställa skydd och effektivisera övervakningen i sjöarna.

Skapa robusta tekniska system

De tekniska systemen är en central del i en robust dricksvattenförsörjning. Ansvaret för anordnande, drift och underhåll av dessa åligger kommunens VA-huvudman eller dricksvattenproducenten. Effektivt resursutnyttjande minskar sårbarheten i vattenförsörjningen. Rening och distribution av vatten är energikrävande. Stora ledningsläckage innebär därför inte bara en förlust av vatten utan också stora energikostnader. Underhåll och förnyelse av tekniska anläggningar med bristfällig status effektiviserar resursutnyttjandet. Många kommuners dricksvattenanläggningar har idag ett stort behov av underhåll och förnyelse vilket också påverkar möjligheterna att avsätta resurser till långsiktig dricksvattenplanering. Anläggningarnas långa livslängd och de stora investeringar som krävs vid utbyggnad eller nybyggande innebär också att vägval om hur dricksvattenförsörjningen anordnas på lång sikt indirekt tas vid beslut om byggnation. Det är därför viktigt med långsiktig planering för vatten och avlopp som är väl anpassad efter samhällsutvecklingen i kommunen och klimatförändringarnas effekter.

Infrastruktur för dricksvatten är sårbart för effekterna av klimatförändringar. Exempelvis skred, översvämningar, värmebölja och sättningar på grund av torka kan påverka infrastrukturen på olika sätt. Värmebölja påverkar även hur människor använder vatten med ökad vattenförbrukning som följd, vilket kräver redundans i systemen.

Dricksvattenproduktion behöver också vara motståndskraftig i kris. För en robust vattenförsörjning är det viktigt att dricksvattenproducenterna har plan och beredskap för hur exempelvis elförsörjning och tillgång till kemikalier och annat som förbrukas i produktionen ska säkerställas.

Svenskt vatten har en samarbetsyta, VA-ReservdelsAkuten (VARA), där VA-organisationer kan få hjälp med akuta behov av reservdelar. På sikt är förhoppningen att samtliga svenska VA-organisationer ska ingå i den nya samarbetsytan med hemvist i WIS, MSB:s portal för civil beredskap.

Denna plan fokuserar på skydd av dricksvattenresurser och åtgärder i de tekniska systemen tas inte upp vidare.

Beakta sekretess och säkerhetsskydd

För att dricksvattenförsörjningen ska vara robust behöver också informationen om den hanteras på ett säkert sätt. Synen på informationshantering inom vattenförsörjning har förändrats under de senaste åren bland annat på grund av omvärldsläget, regeringens beslut att återuppta totalförsvarsplaneringen och förändringar i lagstiftning. Vid arbete med vattenförsörjning och vattenskyddsområden är det viktigt att tänka på att inte dela fler uppgifter än nödvändigt, göra en bedömning av om det finns uppgifter som omfattas av sekretess, skicka sekretessbelagd information på ett säkert sätt samt att vara tydlig med vilka uppgifter som är sekretessbelagda, så att en mottagare kan hantera dem säkert. Det är även viktigt att ha koll på information som ligger på webbsidor, i utredningar och andra lättillgängliga kanaler och regelbundet se över och bedöma den utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

Vattenförsörjning är en samhällsviktig verksamhet och en del i totalförsvaret. Det gör att information som rör vattenförsörjning kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Viss sekretessbelagd information anses vara av betydelse för Sveriges säkerhet och omfattas därmed även av säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationshanteringen behöver anpassas efter detta¹⁴. Mer information om informationssäkerhetsarbete finns i livsmedelsverkets krishandbok, modul 4, "Informationssäkerhet, personalsäkerhet och fysisk säkerhet".

Då planen i första hand fokuserar på skydd av dricksvattenresurser tas inte åtgärder för att beakta sekretess och säkerhetsskydd upp vidare.

Föreslagna åtgärder

I detta kapitel presenteras förslag på specifika åtgärder för att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning i länet. Varje åtgärd kopplar mot någon av de övergripande åtgärderna i Figur 20 vilket illustreras med sortering och färgsättning i tabellerna. Åtgärderna riktar sig till Länsstyrelsen såväl som olika förvaltningar inom kommunen. Även aktörer med enskild vattenförsörjning kan behöva vidta åtgärder för att tillse robust vattenförsörjning. Specifika åtgärdsförslag för dessa aktörer har inte inkluderats i denna plan.

Kommunernas åtgärder har delats in i tre avsnitt; vattenförsörjning, tillsyn och strategiskt miljöarbete samt fysisk planering. Syftet med detta är att synliggöra att åtgärder krävs inom flera

¹⁴ Mer information om informationssäkerhet kopplat till vattenförsörjningsplanering finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

delar av kommunernas arbete för att skapa robust vattenförsörjning i samklang med samhällsplaneringen.

I kapitlen nedan delas kommunernas åtgärder in efter olika arbetsprocesser. Vilken förvaltning inom kommunen som ansvarar för åtgärderna kan variera. Oavsett var ansvaret ligger är samverkan centralt i genomförandet.

Flera av åtgärderna arbetar Länsstyrelsen och kommunerna med redan idag. För att åtgärdslistan ska bli heltäckande nämns även dessa. Samtliga åtgärder är viktiga för en fortsatt robust dricksvattenförsörjning i länet.

Åtgärderna har arbetats fram utifrån förslag i den dialog med kommuner som hölls i starten av arbetet med vattenförsörjningsplanen (se bilaga 5). Åtgärderna är även samordnade med vattenförvaltningens åtgärdsprogram och vägledningar från nationella myndigheter för att gå i linje med dessa. En översyn av åtgärderna gjordes under 2025 - 2026 i syfte att hålla de aktuella.

Vattenförsörjningsplanen är ett planeringsunderlag som Länsstyrelsen tillhandahåller om ett allmänt intresse. Åtgärder i en regional vattenförsörjningsplan är inte juridiskt bindande. Det innebär att länsstyrelsen inte kan ställa krav på att de ska genomföras. Givet de utmaningar vi står inför på grund av samhälls- och klimatförändringar är det dock en god idé att utveckla det strategiska arbetet med åtgärder som dessa. Det är inte något som bara identifierats av Länsstyrelse och kommuner i Västra Götaland. Vikten av långsiktig strategisk planering är påtagligt i samtliga myndigheters och andra aktörers kommunikation om samhällsutveckling. Det präglar också debatten i samhället i stort.

I vissa av åtgärderna hänvisas till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och dessa är juridiskt bindande. I fotnoter till tabellerna nedan framgår vilka åtgärder som återfinns i åtgärdsprogrammen. Vattenförsörjningsplanens åtgärder kan ha en annan formulering än vad som står i åtgärdsprogrammen. Avsikten är trots detta att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning

Tabell 4. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning.

Säkerställa råvattentillgång	
1	Säkerställa skydd av vattentäkter, baserat på lokal riskanalys, och vid behov: a) inrätta vattenskyddsområden för de allmänna vattentäkter som saknar skydd. b) gör regelbundet en översyn av befintliga vattenskyddsområden och bedöm om de behöver revideras, exempelvis utifrån klimatrisker och förändrad markanvändning. Revidera vattenskyddsområden vid behov c) säkerställ att information om kommunens vattenskyddsområden är sammanställda på ett överskådligt och aktuellt sätt, inklusive sådana som fastställts i äldre vattendomar. d) säkerställ att kommunen vet vilka vattenskyddsområden som kommunen har tillsyn inom. e) sprid information om vattenskyddsområden till berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare.

	f) tillse god beredskap för olyckor och oförutsedda händelser som kan påverka råvattenkvaliteten. g) verka för att påtagliga risker reduceras genom att åtgärder vidtas av ansvariga aktörer i vattentäktens närhet.
2	Säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd och att uttagen är långsiktigt hållbara. Vid behov ska prövning enligt miljöbalken initieras, särskilt i områden med ansträngda resurser och kumulativ påverkan. ¹⁵
3	Inkludera de regionalt viktiga dricksvattenresurserna i den kommunala VA-planeringen.
4	Gör en analys av vattentillgång i kommunen och långsiktigt vattenbehov. Säkerställ att analysen förankras i exempelvis kommunens vattentjänstplan eller annat planeringsdokument för VA ¹⁶ .
5	Klimatsäkra dricksvattenförsörjningen. Exempelvis genom att arbete med livsmedelsverkets handböcker för klimatanpassning och krisberedskap ¹⁷ .
6	Planera för redundans och reservvattenförsörjning.
7	Säkerställ att planering och rutiner finns framtagna för händelser som påverkar dricksvattentillgången, enligt exempelvis livsmedelsverkets guide för nödvattenplanering och Länsstyrelsen planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap i Västra Götalands län ¹⁸ .
Tillse kunskapsunderlag	
8	Övervaka parametrar som nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar i dricksvattenresurser.
9	Undersök hur dricksvattenförsörjningen påverkas av klimatförändringarna genom att beakta underlag från exempelvis SMHI och SGU om påverkan på nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar
Möjliggör samordning och samverkan	
10	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

¹⁵ Tillståndsplikten framgår av 11 kapitlet i miljöbalken.

¹⁶ Se vägledning från Havs och vattenmyndigheten och SGU; "Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering" respektive "Vattenförsörjningsplan – identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjningen"

¹⁷ Se Livsmedelsverkets rapport 2019 version 1 "Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning", samt handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten.

¹⁸ Se Livsmedelsverket KC:1701, 2017 "Guide för planering av nödvattenförsörjning". Se även bilaga 2 till länsstyrelsens planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län. Planeringsinriktning och dess bilagor kan nås genom att kontakta länsstyrelsen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete

Tabell 5. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete.

Säkerställa råvattentillgång	
11	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn inom de vattenskyddsområden där kommunen har tillsynsansvar. ^{19,20}
12	Vid tillsyn och handläggning av anmälningar enligt miljöbalken ska kommunen ta särskild hänsyn till dricksvattenintresset. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
Möjliggör samordning och samverkan	
13	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering

Tabell 6. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering.

Säkerställa råvattentillgång	
14	Vid översiktsplanering: a) ta hänsyn till skyddet av dricksvattenresurser genom att exempelvis beakta vattenskyddsområden och utpekade dricksvattenresurserna i regional, mellankommunal och kommunal vattenförsörjningsplan. b) beakta dricksvattenresurser som andra kommuner har pekat ut som viktiga för sin vattenförsörjning inom kommunen. c) beakta påverkan av klimatförändringarna på vattenförsörjningen.
15	Beakta dricksvattenintresset vid detaljplanering ²¹ , genom att exempelvis beskriva mellankommunala samband eller risk för påverkan på framtida vattentäkter.
Möjliggör samordning och samverkan	
16	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

¹⁹ Ansvaret för tillsyn regleras i miljöprövningsförordningen (Miljötillsynsförordning (2011:13)).

²⁰ Åtgärdsprogram för vatten 2022 – 2027, kommunernas åtgärder 3c.

²¹ Boverket vägleder om detta i PBL kunskapsbanken (Boverket 2020b).

Åtgärder riktade till Länsstyrelsen

Tabell 7. Åtgärder riktade till Länsstyrelsen.

Säkerställa råvattentillgång	
17	Inrätta vattenskyddsområden när kommuner ansöker och främja arbetet med inrättande genom att ge råd och stöd. Stötta kommunerna i att upprätthålla god kunskap om sina befintliga vattenskyddsområden ²² .
18	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter inom de vattenskyddsområden där Länsstyrelsen har tillsynsansvar. Ge tillsynsvägledning till kommunerna vad gäller tillsyn i vattenskyddsområden. ²³
19	Vid granskning av översiktsplaner och detaljplaner uppmärksamma om dricksvattenintresset synliggörs genom exempelvis vattenskyddsområden, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7, samt koppling till regionala, mellankommunala och kommunala vattenförsörjningsplaner.
20	Vägleda om hur dricksvattenintresset ska synliggöras och hanteras i fysisk planering.
21	Visa hänsyn till dricksvattenintresset och effektiv vattenanvändning vid prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
22	Visa hänsyn till dricksvattenintresset när länsstyrelsen är remissinstans vid prövning samt vid tillsyn av vattenverksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
23	Genom tillsyn kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd. ²⁴
24	Identifiera områden där dricksvattenförsörjningen är särskilt utsatta för klimatrisker, exempelvis områden i länet med risk för vattenbrist eller risk för översvämning med negativ påverkan på dricksvattenförsörjningen.
25	Erbjud rådgivning och information till lantbrukare gällande exempelvis: a) risker för vattenförsörjningen kopplade till användning av näringsämnen och växtskyddsmedel b) möjlighet till ersättningar och investeringsstöd för åtgärder som minskar lantbrukets påverkan på vatten, så som exempelvis våtmarker och kalkfilterdiken c) bevattningsdammar i jordbrukslandskapet

²² Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5a och 5c

²³ Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5b och 5c

²⁴ Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5e

26	Stötta och genomföra åtgärder för att återställa naturlig hydrologi och ökad tillgång på vatten i landskapet. Detta genom att exempelvis: a) erbjuda rådgivning kring denna typ av åtgärder b) handlägga våtmarksansökningar inom LONA- och LOVA-stöden c) restaurera dikade myrar i skyddad natur
Tillse kunskapsunderlag	
27	Fortsätt kartlägga vattenuttag och vattenbehov för att få en överblick över det totala uttaget ur vattenresurser i länet.
28	Kartlägga nuvarande vattenkvalitet och vattentillgång i länet samt trender och förändringar.
Möjliggör samordning och samverkan	
29	Skapa forum för samverkan och diskussion om dricksvattenfrågor i länet, inklusive frågor om vattenkrisberedskap och nödvatten. Ge stöd i arbetet med nödvatten- och kontinuitetsplanering.
30	Se till att dricksvattenaspekten beaktas i forum som finns för förvaltning av Väner, Vättern och Göta älv.

6. Referenser

Anna Eklund, 1998. SMHI Nr 74. Vattentemperaturer i sjöar, sommar och vinter. Resultat från SMHI:s mätningar.

Boverket, 2025a. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning. [Vattenförsörjning i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#), granskad 2024-01-31.

Boverket, 2025b. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning vid detaljplanering, [Vattenförsörjning vid detaljplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#), granskad 2024-02-07.

Försvarsmakten, MSB, 2025. Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030. <https://www.mcf.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/besvarade-regeringsuppdrag/2025/utgangspunkter-for-totalforsvaret-2025-2030.pdf>

Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018. <https://www.gotaalvvvf.org/faktaomgotaalv.4.101b298612d0e33932680001774.html>

Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020, Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen. Publicerad 2014, uppdaterad 2020. Göteborgsregionens kommunalförbund.

Havs- och vattenmyndigheten, 2014. Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. <https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/atgarder-skydd-och-rapportering/skyddade-omraden/riksintressen/riksintresse-for-dricksvattenanlaggningar.html>, publicerad 2014-09-25, uppdaterad 2024-03-06.

Havs- och vattenmyndigheten, 2015. 2015:15 Juridiken kring vatten och avlopp. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten, 2020. 2020:1 Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Jordbruksverket, 2018. Jordbrukets behov av vattenförsörjning. Jönköping: Jordbruksverket.

Livsmedelsverket, 2017. Guide för planering av nödvattenförsörjning. KC:1701. <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/guide-for-nodvattenplanering>

Livsmedelsverket, 2019. Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning. Uppsala: Livsmedelsverket. <https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/handbocker-verktyg/handbok-for-klimatanpassad-dricksvattenforsorjning-2019.pdf>

Livsmedelsverket 2024. Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten. <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/handbok-for-krisberedskap-och-civilt-forsvar-for-dricksvatten>

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025. Civilt försvar <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/sakerhet-och-beredskap/civilt-forsvar.html>

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023. Västra Götaland i ett förändrat klimat. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/145aadd35973469bbef307f6cfa7951d?item=1>

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2022. Vattenförsörjning i Västra Götalands län - Mjölkgårdar i olika områden. Rapport 2022:28

Miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar, svenska miljörapporteringsportalen, Regeringen, 2017. En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/en-livsmedelsstrategi-for-jobb-och-hallbar-tillvaxt-i-hela-landet/>, senast ändrad 2017-01-16, besökt 2020-09-09.

Miljösamverkan Skaraborg, 2025. <https://www.miljoskaraborg.se/privatperson/vatten/vatten-till-miljon/vattenskyddsomraden/vattens-vattenskyddsomrade/>. Besökt 2026-01-15.

MSB, 2025. Konsekvenser vid höga och låga vattennivåer i Vänern. Publikationsnummer: MSB2612 - Oktober 2025. <https://rib.msb.se/filer/pdf/31151.pdf>

Rhode, A., Lindström, G., Rosberg, J. & Pers, C., 2006. Grundvattenbildning i svenska typjordar - översiktlig beräkning med en vattenbalansmodell. Uppsala Universitet: Report Series A, No. 66.

Rhode, A., Lindström, G., Dahnée, J., 2009. Grundvattennivåer i ett förändrat klimat. Uppsala universitet: proj. nr 60–1642/2007.

SCB, 2025, Folkmängd, antalet födda, döda och flyttningar efter region, kön och ålder. År 2024–2070, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0401_BE0401A/BefProgOsiktRegN/.

SCB, 2025a, Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 – 2020. [Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 - 2020. PxWeb](#)

SCB, 2025b, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Vattenuttag och vattenanvändning i Sverige <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/vattenanvandning/vattenuttag-och-vattenanvandning-i-sverige/>

SCB, 2025c, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Befolkningens anslutning till kommunalt vatten och avlopp. År 1960–2022. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T05/

SCB, 2025d, Antal småhusfastigheter efter region, fastighetstyp, och vattenanslutning. Vart femte år 2000–2020, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T04/

SCB, 2025e. Jordbrukets vattenanvändning per typ av användning, efter region, Vart femte år 1995–2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902E/VattenAnvJord/.

SCB, 2025f, Industrins vattenanvändning efter region och typ av vatten. År 2005 – 2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902E/VattenAnv/

SCB, 2022. Vattenanvändningen i Sverige 2020. Stockholm: Statistiska centralbyrån. https://www.scb.se/contentassets/54f765e90041445397b0fdc85aa04424/mi0902_2020a01_br_mi27br2201.pdf

SGL, 2012. Skredrisker i Göta älvdalen i ett förändrat klimat, slutrapport i 3 delar. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1372738/FULLTEXT01.pdf>

SGL, 2018. Klimatlasters effekt på naturlig mark och geokonstruktioner. Geotekniska aspekter på klimatförändringen.

SGU, 2024. Beskrivning till Bergkvalitetskartan för betong i delar av Västra Götaland <https://www.sgu.se/globalassets/produkter/publikationer/2024/k755-beskrivning.pdf>

SGU, 2013. Bedömningsgrunder för grundvatten SGU 2013:01. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2017. Grundvattenbildning och grundvattentillgång i Sverige. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2025a. SGU:s kartvisare, Grundvattenmagasin <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.html>

SGU, 2025b. Kartvisaren Grundvattenmagasin <https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/grundvattenkartvisare/grundvattenmagasin/>

SGU, 2025c. Databasen brunnar <https://www.sgu.se/grundvatten/brunnar-och-dricksvatten/brunnsarkivet/>

SGU, 2025d. Grundvatten och förändrat klimat. Besökt 2025-05-22. <https://www.sgu.se/grundvatten/grundvatten-och-forandrat-klimat/>

SGU, 2025e. Grundvatten i framtida klimat – effekter för grundvattenförsörjningen. Carl-Erik Hjerne, Anders Retzner, Eva Hellstrand, Bo Thunholm, Michelle Nygren, Jakob Forsgren, Jonas Gierup. RR 2025:01.

SGU, 2025f. Det menas med fyllnadsgrad och grundvattensituation. Besökt 2025-05-23.

<https://www.sgu.se/grundvatten/grundvattennivaer/om-grundvattennivaer/det-menas-med-fyllnadsgrad-och-grundvattensituation/>

SMHI, 2025a. Klimatscenariotjänsten. [https://www.smhi.se/klimat/framtidens-](https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/vastra_gotalands_lan/medeltemperatur/rcp85/2071-2100/year/anom)

[klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/vastra_gotalands_lan/medeltemperatur/rcp85/2071-2100/year/anom](https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/vastra_gotalands_lan/medeltemperatur/rcp85/2071-2100/year/anom)

SMHI, 2024. Konsekvenser för Sveriges stora sjöar i varmare klimat. Besökt 2025-05-23.

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/sjoar-och-vattendrag-i-varmare-klimat/konsekvenser-for-sveriges-stora-sjoar-i-varmare-klimat#Vattern>

SMHI, 2022. Hur länge räcker vattnet? Beräkning av uthållighet vid torka. Niclas Hjerdt.

SMHI, 2015. Framtidsklimat i Västra Götalands län, Norrköping: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Svenskt Vatten, 2024. Resultatrapport för VASS Drift 2023

<https://www.svenskvatten.se/globalassets/dokument/organisation--styrning/va-statistik/r2024-06-resultatrapport-for-vass-drift-2023-3.pdf>

VGR, 2025. Befolkningsprognos Västra Götaland 2024–2040. <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/statistik-och-analys/aterkommande-aktiviteter/befolkningsprognos/>

Copyrightförteckning av kartor

Vattenförsörjningsplanen:

- © Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor
- © Lantmäteriet Geodatasamverkan – SGU Jordarter 1:1 miljon, figur 3
- © Lantmäteriet Geodatasamverkan – VM Vattenförekomster och övriga vatten (2017–2021 cykel 3), figur 19
- © Lantmäteriet Geodatasamverkan – LM Översiktskartan, samtliga kartor
- © Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 76

Vägnamn Stallgärdet bostäder

Dnr KS 2026/176

Sammanfattning

I samband med ny detaljplan för bostäder på Södra Stallgärdet ska området byggas ut med bostäder och en ny gata som behöver ett namn. Det föreslagna namnet är Sadelgatan enligt kartbilaga A.

Området vid Stallgärdet i Ström planeras byggas ut med nya bostäder och en gata som ska gå igenom området. Den nya gatan behöver ett adressbildande namn för de nya bostäderna. För detta syfte föreslås namnet Sadelgatan då det följer det häst-relaterade temat som finns på andra vägar i området. Den nya vägen går parallellt med Hästskovägen och ansluter till både Ryttmästarevägen och Stallvägen till väst och öst.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-04-28

Kartbilaga A – Förslag på vägnamn

Ekonomisk bedömning

Kostnad för skyltning av de nya namnen tillkommer och dessa bekostas av kommunen genom exploateringsprojektet för utbyggnad av området.

Sociala konsekvenser

Förslaget möjliggör enklare navigering till och igenom området, speciellt då de nya vägnamnen blir adressbildande för den nya bebyggelsen. Detta underlättar för besökare och ökar säkerheten dessutom eftersom förslaget möjliggör snabbare uttryckning för blåljuspersonal.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta vägnamnet Sadelgatan enligt bilaga A.

Vägnamn Södra Stallgärdet

Dnr KS 2026/176

Sammanfattning

I samband med ny detaljplan för bostäder på Södra Stallgärdet ska området byggas ut med bostäder och en ny gata som behöver ett namn. Det föreslagna namnet är Sadelgatan enligt kartbilaga A.

Området vid Stallgärdet i Ström planeras byggas ut med nya bostäder och en gata som ska gå igenom området. Den nya gatan behöver ett adressbildande namn för de nya bostäderna. För detta syfte föreslås namnet Sadelgatan då det följer det häst-relaterade temat som finns på andra vägar i området. Den nya vägen går parallellt med Hästskovägen och ansluter till både Ryttmästarevägen och Stallvägen till väst och öst.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-04-28

Kartbilaga A – Förslag på vägnamn

Ekonomisk bedömning

Kostnad för skyltning av de nya namnen tillkommer och dessa bekostas av kommunen genom exploateringsprojektet för utbyggnad av området.

Sociala konsekvenser

Förslaget möjliggör enklare navigering till och igenom området, speciellt då de nya vägnamnen blir adressbildande för den nya bebyggelsen. Detta underlättar för besökare och ökar säkerheten dessutom eftersom förslaget möjliggör snabbare uttryckning för blåljuspersonal.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta vägnamnet Sadelgatan enligt bilaga A.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

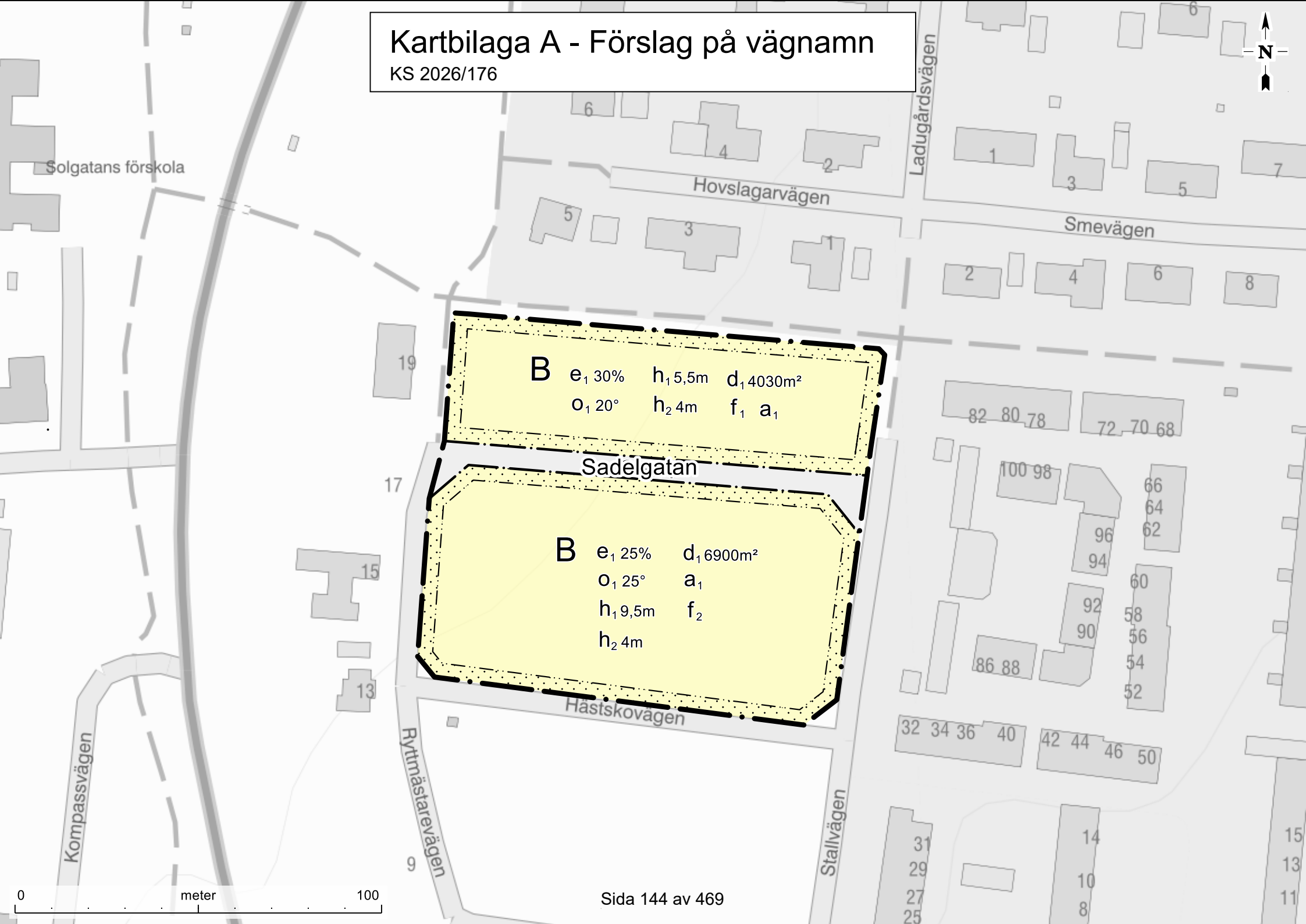
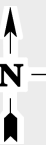
Beslut expedieras till

Maria Wagerland, Planerings- och exploateringschef

Beslutet skickas för kännedom till
Jenny Berntsson, GIS ingenjör
Räddningstjänsten Storgöteborg:
sb-sl-lillaedet@rsgbg.se
rasmus.nockmar@rsgbg.se
leif.loeskow@rsgbg.se

Kartbilaga A - Förslag på vägnamn

KS 2026/176

B $e_1 30\%$ $h_1 5,5m$ $d_1 4030m^2$
 $o_1 20^\circ$ $h_2 4m$ $f_1 a_1$

Sadelgatan

B $e_1 25\%$ $d_1 6900m^2$
 $o_1 25^\circ$ a_1
 $h_1 9,5m$ f_2
 $h_2 4m$

Hästskovägen

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 78

Insatser för att uppmuntra till ökad viltvård

Dnr KS 2026/126

Sammanfattning

Kommunen har som rutin att, tillsammans med AB EdetHus, bjuda in och möta de i kommunen ingående jaktlagen. Detta för att utbyta erfarenheter och för att främja utökat samarbete mellan aktörerna. Vid dessa träffar har under senare tid problematiken med vildsvin varit en återkommande gemensam utmaning, dels för dess utbredning i tätorterna och bostadsnära områden, dels för dess utbredning på jordbruksmarkerna vilket utgör ett stort bekymmer för markägarna. Jägarna tillsammans med markägarna vittnar om en problematisk situation där jakten på vildsvin är svårhanterad, väldigt kostsam och tidskrävande och då i sådan omfattning att den konkurrerar med eget förvärvsarbete.

Kommunstyrelsens beslutade 2026-06-02 att anta Riktlinjer för upplåten jakträtt. Riktlinjerna reglerar hur jakträtt ska upplåtas på mark som ägs av Lilla Edets kommun och dess helägda bolag, i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar, säker och effektiv viltförvaltning. Särskild vikt läggs vid hanteringen av tätortsnära jakt, skyddsjakt och kommunjägare, liksom behovet av en aktiv och samordnad viltvård. Fokus riktas särskilt mot förvaltning av vildsvinsstammen.

Kommunstyrelsen beslutade även att uppdra åt sektor kommunledning att ta fram ett ärende till kommunstyrelsens sammanträde den 8 september 2026 med förslag till regelverk för skottpengar, en så kallad premie, för vildsvin som fålls inom Lilla Edets kommun, inklusive kontrollfunktion, ersättningsnivå och finansiering.

Som ett led i att underlätta och även stimulera till ytterligare jakt på vildsvin föreslås, utöver antagna och föreslaget styrdokument att:

- vid storjakter placerar kommunen ut så kallad vildsvinsdepå max fyra gånger per år
- kommunen serverar vildsvinskött i måltidsverksamheterna minst fyra gånger per år

Kommunen kommer även erbjuda jägare, som är skriva i kommunen, att medverka på en livsmedelsutbildning som ger dem licens att själva hantera vildsvin som livsmedel för försäljning i egen regi.

Dessa insatser, tillsammans med Regelverk för vildsvinspremie, är förslag på insatser som ett led i att minska vildsvinsstammen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-09

Regelverk för vildsvinspremie daterad 2026-07-31

Ekonomisk bedömning

För samtliga insatser kopplat till viltvård av vildsvinsstammen avsätts 500 tkr på helår för 2027. Under 2026 förväntas kostnaderna uppgå till ca en tredjedel av samma summa och dessa kostnader ryms inom nuvarande ram.

Sociala konsekvenser

Regelverk för vildsvinspremie samt övriga föreslagna åtgärder bedöms ha positiva sociala konsekvenser genom att bidra till en minskad vildsvinsstam och därmed ökad trygghet, säkerhet och ordning i kommunens mark- och naturområden. En mer strukturerad och aktiv viltförvaltning avseende vildsvin minskar risker för olyckor och skador på människor, jordbruksmark och övrig egendom.

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunstyrelsen antar Regelverk för vildsvinspremie daterad 2026-07-31 att gälla från och med 2026-11-01 tom 2027-12-31.

Frej Dristig (SD) yrkar att ärendet återremitteras med uppdrag att ta fram förslag på en differentierad vildsvinspremie som sänker trösklarna för ersättning, främjar ökad avskjutning och ger högre ersättning när vildsvinet tas om hand som livsmedel.

Beslutsgång

Ordföranden börjar med att fråga om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Julia Färjhages yrkande och finner att arbetsutskottet bifaller yrkandet.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar Regelverk för vildsvinspremie daterad 2026-07-31 att gälla från och med 2026-11-01 tom 2027-12-31.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Insatser för att uppmuntra till ökad viltvård

Dnr KS 2026/126

Sammanfattning

Kommunen har som rutin att, tillsammans med AB EdetHus, bjuda in och möta de i kommunen ingående jaktlagen. Detta för att utbyta erfarenheter och för att främja utökat samarbete mellan aktörerna. Vid dessa träffar har under senare tid problematiken med vildsvin varit en återkommande gemensam utmaning, dels för dess utbredning i tätorterna och bostadsnära områden, dels för dess utbredning på jordbruksmarkerna vilket utgör ett stort bekymmer för markägarna. Jägarna tillsammans med markägarna vittnar om en problematisk situation där jakten på vildsvin är svårhanterad, väldigt kostsam och tidskrävande och då i sådan omfattning att den konkurrerar med eget förvärvsarbete.

Kommunstyrelsens beslutade 2026-06-02 att anta Riktlinjer för upplåten jakträtt. Riktlinjerna reglerar hur jakträtt ska upplåtas på mark som ägs av Lilla Edets kommun och dess helägda bolag, i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar, säker och effektiv viltförvaltning. Särskild vikt läggs vid hanteringen av tätortsnära jakt, skyddsjakt och kommunjägare, liksom behovet av en aktiv och samordnad viltvård. Fokus riktas särskilt mot förvaltning av vildsvinsstammen.

Kommunstyrelsen beslutade även att uppdra åt sektor kommunledning att ta fram ett ärende till kommunstyrelsens sammanträde den 8 september 2026 med förslag till regelverk för skottpengar, en så kallad premie, för vildsvin som fålls inom Lilla Edets kommun, inklusive kontrollfunktion, ersättningsnivå och finansiering.

Som ett led i att underlätta och även stimulera till ytterligare jakt på vildsvin föreslås, utöver antagna och föreslaget styrdokument att:

- vid storjakter placerar kommunen ut så kallad vildsvinsdepå max fyra gånger per år
- kommunen serverar vildsvinskött i måltidsverksamheterna minst fyra gånger per år

Kommunen kommer även erbjuda jägare, som är skrivna i kommunen, att medverka på en livsmedelsutbildning som ger dem licens att själva hantera vildsvin som livsmedel för försäljning i egen regi.

Dessa insatser, tillsammans med Regelverk för vildsvinspremie, är förslag på insatser som ett led i att minska vildsvinsstammen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-09

Regelverk för vildsvinspremie daterad 2026-07-31

Ekonomisk bedömning

För samtliga insatser kopplat till viltvård av vildsvinsstammen avsätts 500 tkr på helår för 2027. Under 2026 förväntas kostnaderna uppgå till ca en tredjedel av samma summa och dessa kostnader ryms inom nuvarande ram.

Sociala konsekvenser

Regelverk för vildsvinspremie samt övriga föreslagna åtgärder bedöms ha positiva sociala konsekvenser genom att bidra till en minskad vildsvinsstam och därmed ökad trygghet, säkerhet och ordning i kommunens mark- och naturområden. En mer strukturerad och aktiv viltförvaltning avseende vildsvin minskar risker för olyckor och skador på människor, jordbruksmark och övrig egendom.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Regelverk för vildsvinspremie daterad 2026-07-31 att gälla från och med 2026-11-01 tom 2027-12-31.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
PEX och geodatachef, Maria Wagerland

Beslutet skickas för kännedom till
VD AB EdetHus, Tomas Reuterberg

Regelverk för vildsvinspremie

Framtagen av: Elisabeth Linderöth

Datum: 2026-07-31

Dnr: KS 2026/126

Version: 1.0

LILLA EDETS
KOMMUN

Syfte

Syftet med införande av en vildsvinspremie till jägare som skjuter vildsvin inom Lilla Edets kommun är att den ska bidra till att öka mängden vildsvinsskött som omhändertas till livsmedelsproduktion. Vildsvinspremie utbetalas därmed endast ut utifrån det villkor att köttet ska vara möjligt att användas som livsmedel.

Regler och villkor

- Jägaren ska ha giltig jaktlicens
- Jägaren ska ha tillstånd att jaga på fastighetsägarens mark
- Jägaren ska kunna uppge fällplatsens position och fastighetsbeteckning
- Jägaren ska använda blyfri ammunition vilket jägaren kan komma att behöva verifiera
- Vildsvinet ska vara skjutet inom Lilla Edets kommuns gränser vilket jägaren måste verifiera
- Vildsvinet ska hanteras hygieniskt i skog och mark och handskar ska användas vid urtagning
- Vildsvinet får inte vara skjutet i buk, lår eller på annat sätt vara kraftigt skadat
- Vildsvinspremie utgår endast för vildsvin skjutna under de tider då jakt är tillåten
- Vildsvinet och jaktmetod ska uppfylla de krav som ställs av Svenska Jägarförbundet
- Ansökan om vildsvinspremie för skjutet vildsvin måste inkomma till kommunen inom 2 v från att vildsvinen skjutits
- Ansökan om vildsvinspremie skall styrkas med intyg om godkänt trikinprov alternativt godkänd leverans till viltvårdsanläggning/viltdepå
- Ansökan ska verifieras med jägarens personuppgifter och verifieras med jägarens BankID eller likvärdig ID-handling

Lilla Edets kommun har rätt att neka utbetalning av vildsvinspremie vid misstanke om att ovan regler och villkor inte uppfylls eller är korrekt angivna eller om kommunen har anledning att tro att jaktlagstiftning, jaktförordning och livsmedelslagstiftning inte efterlevs.

Ersättning och utbetalning

Bruttoersättningen i form av vildsvinspremie för skjutet vildsvin uppgår till 1000 kr per vildsvin under förutsättning att samtliga regler och villkor efterlevs och kan redovisas.

Vildsvinspremie är ett skattepliktigt belopp och för utbetalning av vildsvinspremie behöver jägaren registrera sig som lönetagare i Lilla Edets kommun och utbetalningen sker vid ordinarie löneutbetalning.

Giltighet

Regelverk för vildsvinspremie är gällande från 2026-11-01 till och med 2027-12-31.

Uppföljning

Innan 2027 års slut skall regelverket och dess verksamhet kopplat till regelverket redovisas för kommunstyrelsen och utvärderas för lämpligt fortsatt arbetssätt.

Finansiering

För Lilla Edets kommuns samlade insatser i samband med ökad viltvård, för att hålla vildsvinsstammen inom kommunens område begränsad, avsätts 500 tkr under 2027. Åtgärderna innefattar dels utbetalning av vildsvinspremie i enligt med detta regelverk men kan också innefatta andra insatser så som utbildning, samanordnande av storjakter samt viltdepå, kommunikationsinsatser m.m. Medlen är avsatta inom kommunstyrelsens budgetram. För 2026 förväntas kostnaden uppgå till ca en tredjedel och kostnaden ryms inom befintlig ram.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 79

Svar på motion med förslag om att minska antalet vildsvin inom kommunen

Dnr KS 2025/41

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Johan Sösaeter Johansson (SD) och Jonas Hilmersson (KD) inkom 2025-01-27 med en motion om att minska antalet vildsvin inom kommunen med följande förslag:

1. Att utreda införandet av ett system för skottpengar för vildsvin som skjuts inom Lilla Edets kommun av kommunens invånare.
2. Att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheterna för samarbete.
3. Att utreda om kött från en eventuell jakt kan tas tillvara och användas inom kommunens kostenhet eller liknande verksamheter.

I motionen föreslås bland annat att kommunen ska utreda införandet av ett system för skottpengar, en så kallad premie, för vildsvin som skjuts inom lilla Edets kommun av kommunens invånare.

Kommunstyrelsen beslutade att uppdra åt sektorn att ta fram ett ärende till kommunstyrelsens sammanträde den 8 september 2026 med förslag till regelverk för skottpengar för vildsvin som fälls inom Lilla Edets kommun, inklusive kontrollfunktion, ersättningsnivå och finansiering.

I motionen föreslås även att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheter för samarbete. Kommunen och AB EdetHus har sedan tidigare haft dialog med flera andra kommuner för att se hur de hanterar vildsvinsproblematiken. Sedan en tid tillbaka har också flera möten hållits per år där jägare i kommunen bjuds in för att öka samverkan mellan jaktlag där det då också kan vara jaktlag som även jagar i angränsande kommuner då jaktlagens gränser inte alltid följer kommungränserna. Detta samarbete kommer fortsätta och har hittills varit en del i arbetet med framtagandet av "Riktlinje upplåten jakträtt inom koncernen" vilken kommunstyrelsen antog 2026-06-02.

Motionens tredje att-sats är remitterad till samhällsnämnden där de bedömer att de, i samverkan med lokala jägare, kan ta emot vildsvinskött under förutsättning att det levereras som färdig råvara via godkänd och upphandlad leverantör.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-06-24

Samhällsnämndens protokoll §48/2026

Motion daterad 2025-01-29

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Ekonomisk bedömning

Arbetet inom förvaltningen som kan kopplas till motionens första och andra att-sats har bedrivits under en längre tid och har hanterats av befintlig personal inom det kommunala grunduppdraget och har därför rymts inom befintlig budgetram.

Beredningen visar att priset per kilo vildsvinskött är lägre än kostnaden för det vildsvinskött som verksamheten köper in genom upphandlat ramavtal. Detta tyder på att ett ökat användande av vildsvinskött kan rymmas inom nuvarande budgetram. För att kostverksamheten ska börja med inköp från lokala aktörer krävs en upphandling av en vilthanteringsanläggning som kan fungera som mellanhand i kedjan och säkerställa att hanteringen sker enligt gällande krav.

Sociala konsekvenser

En minskning av vildsvinsstammen kan bidra till ökad trygghet för invånare genom att minska risken för trafikolyckor, skador på privat och offentlig egendom samt oönskade möten mellan människor och vildsvin i tätortsnära miljöer. En ökad samverkan mellan kommun, markägare och jaktlag kan även stärka det lokala engagemanget och förutsättningarna för en långsiktigt hållbar viltförvaltning.

Möjligheten att ta tillvara vildsvinskött inom kommunens kostverksamhet kan ge ytterligare positiva sociala effekter. Genom att använda en näringsrik och högkvalitativ råvara kan kommunen bidra till ett bättre nyttjande av lokala livsmedelsresurser samtidigt som efterfrågan på vildsvinskött stödjer arbetet med att hålla vildsvinsstammen på en långsiktigt hållbar nivå. Ett utvecklat samarbete med lokala aktörer inom vilthantering kan också stärka den lokala livsmedelskedjan och bidra till ökad robusthet och försörjningsberedskap genom att en större andel närproducerade livsmedel används i kommunens verksamheter. Därigenom skapas ett mervärde som gynnar både lokalsamhället och kommunens hållbarhetsarbete.

Ärendet har främst koppling till Agenda 2030 mål 11 Hållbara städer och samhällen, genom åtgärder som kan bidra till en tryggare och mer fungerande närmiljö, samt till mål 12 Hållbar konsumtion och produktion genom att möjliggöra ökad användning av lokalt producerade livsmedel och ett mer cirkulärt resursutnyttjande.

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige beslutar att anse första och andra att-satsen i motionen besvarade samt att bifalla motionens tredje att-sats.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar att anse första och andra att-satsen i motionen besvarade samt att bifalla motionens tredje att-sats.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Svar på motion gällande åtgärder för att minska antalet vildsvin inom kommunen

Dnr KS 2025/41

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Johan Sösaeter Johansson (SD) och Jonas Hilmersson (KD) inkom 2025-01-27 med en motion om att minska antalet vildsvin inom kommunen med följande förslag:

1. Att utreda införandet av ett system för skottpengar för vildsvin som skjuts inom Lilla Edets kommun av kommunens invånare.
2. Att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheterna för samarbete.
3. Att utreda om kött från en eventuell jakt kan tas tillvara och användas inom kommunens kostenhet eller liknande verksamheter.

I motionen föreslås bland annat att kommunen ska utreda införandet av ett system för skottpengar, en så kallad premie, för vildsvin som skjuts inom lilla Edets kommun av kommunens invånare.

Kommunstyrelsen beslutade att uppdra åt sektorn att ta fram ett ärende till kommunstyrelsens sammanträde den 8 september 2026 med förslag till regelverk för skottpengar för vildsvin som fälls inom Lilla Edets kommun, inklusive kontrollfunktion, ersättningsnivå och finansiering.

I motionen föreslås även att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheter för samarbete. Kommunen och AB EdetHus har sedan tidigare haft dialog med flera andra kommuner för att se hur de hanterar vildsvinsproblematiken. Sedan en tid tillbaka har också flera möten hållits per år där jägare i kommunen bjuds in för att öka samverkan mellan jaktlag där det då också kan vara jaktlag som även jagar i angränsande kommuner då jaktlagens gränser inte alltid följer kommungränserna. Detta samarbete kommer fortsätta och har hittills varit en del i arbetet med framtagandet av "Riktlinje upplåten jakträtt inom koncernen" vilken kommunstyrelsen antog 2026-06-02.

Motionens tredje att-sats är remitterad till samhällsnämnden där de bedömer att de, i samverkan med lokala jägare, kan ta emot vildsvinskött under förutsättning att det levereras som färdig råvara via godkänd och upphandlad leverantör.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-06-24
Samhällsnämndens protokoll §48/2026
Motion daterad 2025-01-29

Ekonomisk bedömning

Arbetet inom förvaltningen som kan kopplas till motionens första och andra att-sats har bedrivits under en längre tid och har hanterats av befintlig personal inom det kommunala grunduppdraget och har därför rymts inom befintlig budgetram.

Beredningen visar att priset per kilo vildsvinskött är lägre än kostnaden för det vildsvinskött som verksamheten köper in genom upphandlat ramavtal. Detta tyder på att ett ökat användande av vildsvinskött kan rymmas inom nuvarande budgetram. För att kostverksamheten ska börja med inköp från lokala aktörer krävs en upphandling av en vilthanteringsanläggning som kan fungera som mellanhand i kedjan och säkerställa att hanteringen sker enligt gällande krav.

Sociala konsekvenser

En minskning av vildsvinsstammen kan bidra till ökad trygghet för invånare genom att minska risken för trafikolyckor, skador på privat och offentlig egendom samt oönskade möten mellan människor och vildsvin i tätortsnära miljöer. En ökad samverkan mellan kommun, markägare och jaktlag kan även stärka det lokala engagemanget och förutsättningarna för en långsiktigt hållbar viltförvaltning.

Möjligheten att ta tillvara vildsvinskött inom kommunens kostverksamhet kan ge ytterligare positiva sociala effekter. Genom att använda en näringsrik och högkvalitativ råvara kan kommunen bidra till ett bättre nyttjande av lokala livsmedelsresurser samtidigt som efterfrågan på vildsvinskött stödjer arbetet med att hålla vildsvinsstammen på en långsiktigt hållbar nivå. Ett utvecklat samarbete med lokala aktörer inom vilthantering kan också stärka den lokala livsmedelskedjan och bidra till ökad robusthet och försörjningsberedskap genom att en större andel närproducerade livsmedel används i kommunens verksamheter. Därigenom skapas ett mervärde som gynnar både lokalsamhället och kommunens hållbarhetsarbete.

Ärendet har främst koppling till Agenda 2030 mål 11 Hållbara städer och samhällen, genom åtgärder som kan bidra till en tryggare och mer fungerande närmiljö, samt till mål 12 Hållbar konsumtion och produktion genom att möjliggöra ökad användning av lokalt producerade livsmedel och ett mer cirkulärt resursutnyttjande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anse första och andra att-satsen i motionen besvarade samt att bifalla motionens tredje att-sats.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
PEX-chef, Maria Wagerland
Chef sektor samhälle, Ivana Egert

Samhällsnämnden protokoll 2026-05-28

§ 48

Yttrande över motion gällande förslag om att minska antalet vildsvin i kommunen

Dnr SAN 2025/55

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Johan Sösaeter Johansson (SD) och Jonas Hilmeresson (KD) inkom 2025-01-27 med en motion om att minska antalet vildsvin inom kommunen med följande förslag:

1. Att utreda införandet av ett system för skottpengar för vildsvin som skjuts inom Lilla Edets kommun av kommunens invånare.
2. Att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheterna för samarbete.
3. Att utreda om kött från en eventuell jakt kan tas tillvara och användas inom kommunens kostenhet eller liknande verksamheter.

I motionen föreslås bland annat att kommunen ska utreda möjligheten att ta tillvara kött från vildsvinsjakt och använda det inom kostenheten eller liknande verksamheter. Detta yttrande behandlar endast punkt tre, som faller inom samhällsnämndens ansvarsområde.

Kommunens kostenhet har genom befintligt ramavtal vid enstaka tillfällen köpt in vildsvinskött, i form av färs och grytbitar. Vildsvinskött är en högkvalitativ och näringsrik råvara, och att använda vildsvin är ett gott miljöval då det är en svensk resurs. Kostverksamheten omfattas dock av Livsmedelsverkets lagstiftning, vilket innebär att allt kött som serveras i skolor, äldreomsorg och andra verksamheter måste komma från godkända livsmedelsanläggningar och via upphandlade leverantörer som uppfyller krav på spårbarhet, hygien, provtagning och livsmedelssäkerhet. Kött från enskilda jägare som inte passerar en godkänd vilthanteringsanläggning uppfyller inte dessa krav.

Sektorn har genomfört en genomlysning för att utreda om kommunen kan ta tillvara vildsvinskött i kostverksamheten. Kontaktuppgifter till lokala jaktlag har inhämtats och flera jaktföreningar har kontaktats för att undersöka om intresse finns för att skjuta av fler vildsvin. Flera jaktlag har visat intresse för att skjuta av och leverera vildsvin via en vilthanteringsanläggning. Samtliga jaktlag efterfrågar dock tydliga besked om ersättning och praktiskt genomförande.

I närområdet finns flera godkända vilthanteringsanläggningar som också kontaktats med frågan om de kan omhänderta avskjutna vildsvin. En vilthanteringsanläggning har lämnat in en preliminär prisbild som visar en total kostnad på cirka 85 kr per kilo färdigt kött. Motsvarande kostnad via upphandlad grossist är cirka 100 kr per kilo. Färdigt kött

Samhällsnämnden protokoll 2026-05-28

innebär leverans av köttfärs eller grytbitar. Kontakt med charkföretag visar att vildsvinskött generellt har ett högre kilopris än annat kött. Kostenhetens behov vid en servering är cirka 120 kg, vilket motsvarar kött från ungefär fyra vildsvin. Verksamheten kan planera menyn utifrån jaktsäsongen och genomföra upp till fyra serveringar per år, vilket innebär ett årligt behov av omkring 16 vildsvin.

Sektorns bedömning är att kostverksamheten kan samverka med lokala jägare och ta emot vildsvinskött, under förutsättning att det levereras som färdig råvara via godkänd och upphandlad leverantör. Genom att köpa in och stimulera efterfrågan på vildsvinskött bidrar kostverksamheten till en hållbar och lokal livsmedelsförsörjning. Kostverksamheten kan även bidra till att sprida kunskap om vildsvinskött som livsmedel och råvara.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 42/2026

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-03-31

Motion, daterad 2025-01-29

Ekonomisk bedömning

Utredningen visar att priset per kilo vildsvinskött är lägre än kostnaden för det vildsvinskött som verksamheten köper in genom upphandlat ramavtal. Detta tyder på att ett ökat användande av vildsvinskött kan rymmas inom nuvarande budgetram. För att kostverksamheten ska börja med inköp från lokala aktörer krävs en upphandling av en vilthanteringsanläggning som kan fungera som mellanhand i kedjan och säkerställa att hanteringen sker enligt gällande krav.

Sociala konsekvenser

En ökad användning av vildsvinskött i kostverksamheten kan ge flera positiva sociala effekter. Det innebär att en näringsrik och högkvalitativ råvara serveras, samtidigt som verksamheten bidrar till att hålla nere vildsvinsstammen genom att vara en del av den lokala vildsvinskedjan. Ett stärkt samarbete med en lokal vilthanteringsanläggning skapar dessutom hållbarhetsvinster och ökad robusthet genom att fler lokalt producerade livsmedel används inom kommunens kostverksamhet.

Yrkande

Andreas Freiholtz (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag: Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna motionens tredje att-sats.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Andreas Freiholtz (SD) yrkande och finner att samhällsnämnden bifaller Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Beslut

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna motionens tredje att-sats.

LILLA EDETS
KOMMUN

Samhällsnämnden protokoll 2026-05-28

Beslutet expedieras till
Kommunchef Elisabeth Linderöth
Sektorchef Ivana Egert

Åtgärder för att minska antalet vildsvin inom kommunen

Antalet vildsvin har ökat markant de senaste åren, vilket skapar omfattande problem för både jordbruket och allmänheten. Vildsvinen orsakar skador på grödor, förstör gräsmattor och annan vegetation, och utgör en risk för trafikolyckor. Dessa skador innebär både stora ekonomiska kostnader och ett ökat behov av trygghet och säkerhet för kommunens invånare.

Det är tydligt att dessa problem kräver kraftfulla insatser för att minska vildsvinspopulationen. Ett sätt att intensifiera jakten och uppmuntra kommunens invånare att bidra till att minska antalet vildsvin är att införa skottpengar. Ett sådant system skulle innebära att kommuninvånare som skjuter vildsvin inom kommunens gränser kan erhålla ekonomisk ersättning för varje vildsvin de visar upp för kontroll eller lämnar in.

Samtidigt bör kommunen också undersöka hur andra kommuner hanterar denna problematik och vilka möjligheter som finns för samarbete. Genom att dra nytta av andras erfarenheter kan vi hitta mer effektiva och hållbara metoder för att hantera vildsvinens påverkan.

En ytterligare aspekt att utreda är möjligheten att ta tillvara på köttet från en eventuell jakt och använda det inom kommunens kostenhet eller liknande verksamheter. Detta kan bidra till att minska matsvinn och öka hållbarheten i kommunens arbete.

Med anledning av det ovan anförda yrkar Sverigedemokraterna:

1. Att utreda införandet av ett system för skottpengar för vildsvin som skjuts inom Lilla Edets kommun av kommunens invånare.
2. Att se över hur närliggande kommuner hanterar vildsvinsproblematiken och utreda möjligheterna för samarbete.
3. Att utreda om kött från en eventuell jakt kan tas tillvara och användas inom kommunens kostenhet eller liknande verksamheter.

Frej Dristig (SD)

Vice ordförande av kommunstyrelsen

Johan Sösaeter Johansson (SD)

1:e vice ordförande av kommunfullmäktige

Jonas Hilmersson (KD)

Ledamot av kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 80

Svar på motion om utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Dnr KS 2026/83

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) och Jonas Hilmersson (KD) har inkommit med en motion daterad 2026-03-04 om behovet av en utredning rörande kommunens medlemskap i Sveriges kommuner och Regioner, SKR. Motionens att-satser är:

1. **Att** kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en samlad utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), omfattande kostnader, medlemsnytta, vilka funktioner kommunen erhåller genom medlemskapet samt vilka alternativ som finns till dessa
2. **Att** utredningen även ska omfatta de juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av ett eventuellt utträde ur SKR samt återrapporteras till kommunfullmäktige som ett fullständigt beslutsunderlag för ställningstagande till om kommunen ska kvarstå som medlem eller inte

SKR är en medlems- och arbetsgivarorganisation för Sveriges kommuner och regioner. Organisationens roll är att företräda medlemmarna i arbetsgivarfrågor, bland annat genom centrala kollektivavtal och avtalsförhandlingar, samt att tillhandahålla stöd i form av juridisk rådgivning, kunskapsunderlag, metodstöd och metodvägledning, statistik, utbildningar och intressebevakning på nationell nivå. Konsekvenserna av ett eventuellt utträde bedöms vara svåra att fullt ut överblicka, såväl vad gäller juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter som kommunens möjligheter att långsiktigt hantera och ersätta de funktioner och det stöd som idag tillhandahålls genom medlemskapet. Därtill saknas jämförbara exempel då någon motsvarande lösning inte tillämpas av svenska kommuner. En samlad utredning föreslås därav inte genomföras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-07-16

Svar på motion om utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för medlemskapet i SKR för Lilla Edets kommun är 417 000 kronor ex moms för år 2026. Medlemskapet i SKR ger kommunen tillgång till såväl arbetsgivarstöd och juridisk rådgivning som omfattande metod- och verksamhetsvägledning inom flera lagreglerade verksamhetsområden. Genom

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

vägledning, rekommendationer, utbildningar, tillgång till nätverk, statistik, nationell intressebevakning gentemot regering och riksdag, ekonomiska analyser, omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte bidrar SKR till att stödja kommunerna i arbetet med att uppfylla de krav som följer av lagstiftning, kollektivavtal och nationella reformer. Den sammantagna bilden är att medlemsavgiften bedöms vara låg i förhållande till den nytta som medlemskapet genererar. Ett eventuellt utträde skulle betyda att kommunen behöver ta ett betydligt större eget ansvar för funktioner, både lagstadgade och där utöver, som idag tillhandahålls genom SKR till kostnader som idag inte kan beräknas fullt ut. Kostnaderna bedöms dock vara långtgående högre än kommunens årliga kostnad för medlemskapet i SKR.

Sociala konsekvenser

SKR utgör en nationell arena för kommun- och regionpolitik där medlemmarna gemensamt kan påverka frågor som rör det kommunala självstyret. Genom medlemskapet får kommunen möjlighet att påverka prioriteringar och ställningstaganden genom den demokratiska representationen i organisationen. Ett utträde skulle minska kommunens möjlighet att påverka denna gemensamma intressebevakning.

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar bifall till motionen.

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Svar på motion om utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Dnr KS 2026/83

Sammanfattning

Frej Dristig (SD) och Jonas Hilmersson (KD) har inkommit med en motion daterad 2026-03-04 om behovet av en utredning rörande kommunens medlemskap i Sveriges kommuner och Regioner, SKR. Motionens att-satser är:

1. **Att** kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en samlad utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), omfattande kostnader, medlemsnytta, vilka funktioner kommunen erhåller genom medlemskapet samt vilka alternativ som finns till dessa
2. **Att** utredningen även ska omfatta de juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av ett eventuellt utträde ur SKR samt återrapporteras till kommunfullmäktige som ett fullständigt beslutsunderlag för ställningstagande till om kommunen ska kvarstå som medlem eller inte

SKR är en medlems- och arbetsgivarorganisation för Sveriges kommuner och regioner. Organisationens roll är att företräda medlemmarna i arbetsgivarfrågor, bland annat genom centrala kollektivavtal och avtalsförhandlingar, samt att tillhandahålla stöd i form av juridisk rådgivning, kunskapsunderlag, metodstöd och metodvägledning, statistik, utbildningar och intressebevakning på nationell nivå. Konsekvenserna av ett eventuellt utträde bedöms vara svåra att fullt ut överblicka, såväl vad gäller juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter som kommunens möjligheter att långsiktigt hantera och ersätta de funktioner och det stöd som idag tillhandahålls genom medlemskapet. Därtill saknas jämförbara exempel då någon motsvarande lösning inte tillämpas av svenska kommuner. En samlad utredning föreslås därav inte genomföras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-07-16

Motion. om utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), daterad 2026-03-04

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för medlemskapet i SKR för Lilla Edets kommun är 417 000 kronor ex moms för år 2026. Medlemskapet i SKR ger kommunen tillgång till såväl

arbetsgivarstöd och juridisk rådgivning som omfattande metod- och verksamhetsvägledning inom flera lagreglerade verksamhetsområden. Genom vägledningar, rekommendationer, utbildningar, tillgång till nätverk, statistik, nationell intressebevakning gentemot regering och riksdag, ekonomiska analyser, omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte bidrar SKR till att stödja kommunerna i arbetet med att uppfylla de krav som följer av lagstiftning, kollektivavtal och nationella reformer. Den sammantagna bilden är att medlemsavgiften bedöms vara låg i förhållande till den nytta som medlemskapet genererar. Ett eventuellt utträde skulle betyda att kommunen behöver ta ett betydligt större eget ansvar för funktioner, både lagstadgade och där utöver, som idag tillhandahålls genom SKR till kostnader som idag inte kan beräknas fullt ut. Kostnaderna bedöms dock vara långtgående högre än kommunens årliga kostnad för medlemskapet i SKR.

Sociala konsekvenser

SKR utgör en nationell arena för kommun- och regionpolitik där medlemmarna gemensamt kan påverka frågor som rör det kommunala självstyret. Genom medlemskapet får kommunen möjlighet att påverka prioriteringar och ställningstaganden genom den demokratiska representationen i organisationen. Ett utträde skulle minska kommunens möjlighet att påverka denna gemensamma intressebevakning.

Ärendebeskrivning

SKR är en organisation som består av medlemmar från kommun- och regionsektorn. Enligt SKRs stadgar är organisationens huvuduppgifter att utveckla det kommunala självstyret, företräda medlemmarnas intressen, vara arbetsgivarorganisation, främja samverkan samt bidra till utvecklingen av medlemmarnas verksamheter. SKR styrs av medlemmarna genom kongress, ombud och styrelse där kommunerna själva utövar inflytande över organisationens inriktning. Samtliga av landets 290 kommuner och 21 regioner är medlemmar i SKR.

Genom SKR påverkar kommuner och regioner EU, riksdag, regering och myndigheter så att nationella och internationella beslut bidrar till att kommuner och regioner får så goda förutsättningar som möjligt för att utveckla och leverera välfärdstjänster. SKR lämnar bland annat remissvar på lagförslag, driver frågor om finansieringsprinciper, påverkar nya regelverk, företräder kommunernas intressen i statsbidragsfrågor, verkar för de ekonomiska villkoren för kommunsektorn, bevakar EU-lagstiftning och dess konsekvenser för kommunerna.

Det finns många exempel där kommunen har ett lagstadgat ansvar och där SKR bidrar med juridisk vägledning, metodstöd, mallar, nätverk, utbildningar, statistik, analyser och rekommendationer för att stödja kommunerna i att uppfylla lagstiftningens krav. Detta lagstadgade ansvar tar sin utgångspunkt i exempelvis socialtjänstlagen, arbetsmiljölagen, lagen om offentlig upphandling, skollagen, hälso- och sjukvårdslagstiftningen inom den kommunala hälso- och sjukvården, kommunallagen, offentlighets- och sekretesslagen, dataskyddsförordningen (GDPR) samt annan speciallagstiftning som reglerar kommunernas verksamheter. Genom nationella nätverk, vägledningar och erfarenhetsutbyte bidrar SKR även till utveckling av arbetsmetoder, kvalitetssäkring samt en mer enhetlig och rättssäker tillämpning av lagstiftningen i kommunsektorn.

SKR:s expert- och utvecklingsstöd omfattar såväl kommunala kärnverksamheter som områden såsom ekonomistyrning, juridik och upphandling. Organisationen samordnar dessutom ekonomiska redovisningsmodeller, statistik genom exempelvis öppna jämförelser samt erfarenhets- och informationsutbyte mellan kommuner. SKR ger likaså expert- och utvecklingsstöd inom alltmer strategiskt viktiga områden såsom välfärdsteknik, informationssäkerhet, cybersäkerhet, digitalisering, krisberedskap och civilt försvar. Flertalet av dessa funktioner är integrerade i kommunens ordinarie verksamhet och tillhandahålls i dag genom medlemskapet. Ett eventuellt utträde skulle därför aktualisera frågan om hur motsvarande kompetens, stödresurser och påverkansmöjligheter långsiktigt ska säkerställas och finansieras på annat sätt.

SKRs ansvar som arbetsgivarorganisation innebär att SKR förhandlar kollektivavtal, ger expertstöd rörande arbetsrättslig rådgivning, driver centrala arbetstvister, tolkar kollektivavtal, tar fram statistik och vägledningar och bistår med utbildningar inom exempelvis arbetsmiljö, kompetensförsörjning, ledarskap och samverkan. SKR:s stöd omfattar även pensions- och försäkringsområdet genom framtagande och förvaltning av kollektivavtalade pensions- och försäkringslösningar, rådgivning, avtalsstöd samt information och vägledning till kommunerna i frågor som rör tjänstepensioner, arbetsskador, sjukförsäkring och andra avtalsförsäkringar.

Om kommunen skulle välja att lämna SKR uppstår i teorin två alternativ när det kommer till kommunen som arbetsgivarorganisation. 1) Att kommunen själv träder in som arbetsgivarpart och på egen hand övertar de funktioner som idag hanteras genom SKR:s arbetsgivarorganisation. Detta är juridiskt möjligt, då det inte finns någon skyldighet att vara medlem i SKR. I praktiken skulle denna lösning innebära betydande praktiska, ekonomiska och arbetsrättsliga utmaningar. För att stå utanför SKR:s arbetsgivarorganisation krävs att kommunen har egen motpartskapacitet, det vill säga förmåga och resurser att självständigt hantera kollektivavtalsförhandlingar, partsrelationer, avtalsförvaltning, arbetsrättsliga tvister, konflikter och andra arbetsmarknadsrelaterade frågor i förhållande till de fackliga organisationerna. 2) I teorin skulle det kunna vara möjligt för kommunen att ansluta sig till en annan arbetsgivarorganisation, dock finns inte någon etablerad nationell arbetsgivarorganisation för kommuner som motsvarar SKRs roll. Det bör i sammanhanget noteras att arbetsgivarorganisationen Sobona inte utgör en arbetsgivarorganisation för kommuner. Sobona företräder i stället kommunala bolag, kommunalförbund, räddningstjänstförbund samt vissa stiftelser och föreningar. Organisationen utgör därför inte ett direkt alternativ till SKR:s arbetsgivarorganisation för en kommun. Sobona ingår för övrigt i samma koncern av organisationer som SKR.

Sammantaget skulle ett eventuellt utträde ur SKR innebära att kommunen, utöver befintlig organisation, skulle behöva bygga upp eller upphandla specialistkompetens för centrala avtalsförhandlingar, arbetsrättsliga tvister, avtalsförvaltning och arbetsgivarpolitik. Kommunen skulle också i större utsträckning själv behöva ta fram omvärldsanalyser, följa skatteunderlagsutvecklingen, analysera statsbidrag och lagförändringar, bevaka statliga utredningar, reformer och EU-frågor. Kommunen skulle också få svårare att ensam påverka staten på nationell nivå. Likaså skulle, utöver befintliga resurser, krävas ytterligare resurser inom exempelvis juridik, ekonomi, omvärldsbevakning, verksamhetsutveckling, utredningsstöd, informationssäkerhet och

digitalisering. Kommunen skulle förlora de stordriftsfördelar, den nationella samordning och den förhandlingsstyrka som idag följer av att kommunsektorn agerar gemensamt genom SKR. För en mindre kommun bedöms detta vara förenat med betydande kostnader och risker.

Värt att belysa är att ett utträde från SKR inte påverkar kommunens formella ställning. Kommunen behåller sitt självstyre, får fortsatt ta del av statsbidragen, får lämna remissvar, kan samverka och nätverka med andra kommuner. I motionen framförs att kommunen indirekt kan associeras med ställningstaganden som inte alltid delas lokalt. Detta bör ses som en naturlig konsekvens av att ingå i en nationell medlemsorganisation där många kommuners och regioners intressen ska företrädas gemensamt. Det stämmer att SKR idag inte omfattas av offentlighetsprincipen på samma sätt som kommuner och myndigheter. Frågan har uppmärksammats nationellt och regeringen har under 2026 tillsatt en statlig utredning med uppdrag att lämna förslag om hur offentlighetsprincipen kan införas hos SKR.

Mot bakgrund av genomförd beredning kan konstateras att medlemskapet i SKR ger kommunen tillgång till ett omfattande stöd inom arbetsgivarfrågor, juridik, verksamhetsutveckling, metodstöd, kompetensförsörjning, intressebevakning och samverkan. De ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt utträde ur SKR är svåra att kvantifiera eftersom någon motsvarande modell inte tillämpas av svenska kommuner. Bedömningen är dock att kostnaderna för att ersätta de funktioner, den kompetens och det stöd som idag erhålls genom medlemskapet skulle vara avsevärt högre än kommunens nuvarande medlemsavgift. Ett eventuellt utträde ur SKR skulle därtill innebära att Lilla Edets kommun väljer en lösning som i dagsläget inte tillämpas av någon annan kommun i Sverige. Detta innebär att det i dagsläget saknas såväl etablerade modeller för organisering och finansiering som relevanta jämförelseobjekt för att kunna bedöma de långsiktiga organisatoriska, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av ett sådant ställningstagande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
HR-chef, Jeanette Sjölund

Utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är en medlems- och arbetsgivarorganisation organiserad som en ideell förening, vars verksamhet finansieras genom medlemsavgifter från landets kommuner och regioner. Organisationen har en betydande påverkan på kommunen genom rekommendationer, riktlinjer, remissyttranden och samordning i olika sakfrågor som rör välfärd, styrning och ekonomi.

Samtidigt omfattas SKR inte av offentlighetsprincipen på samma sätt som myndigheter, trots att organisationens arbete i praktiken finansieras med skattemedel. Detta skapar en principiellt viktig fråga om insyn, ansvar och demokratisk kontroll, särskilt när organisationens ställningstaganden får genomslag i kommunernas verksamhet och prioriteringar.

Det har också i den nationella debatten uppmärksammats att SKR i flera fall intar positioner i breda samhällspolitiska frågor, exempelvis inom migration, välfärdens finansiering, klimatpolitik och skolans styrning, vilket går utöver en renodlad roll som service- och arbetsgivarorganisation. För en enskild kommun innebär detta att man indirekt kopplas till ställningstaganden som inte nödvändigtvis har förankrats i den lokala politiska viljan.

För Lilla Edets kommun, som har begränsade ekonomiska resurser och ett tydligt behov av att prioritera kärnverksamheter såsom socialtjänst, äldreomsorg och skola, är det särskilt angeläget att varje medlemskap i externa organisationer prövas utifrån faktisk nytta, kostnadseffektivitet och respekt för det kommunala självstyret.

Mot denna bakgrund är det rimligt att kommunen får ett samlat, sakligt och transparent beslutsunderlag kring medlemskapet i SKR. En sådan genomlysning bör inte utgå från förutbestämda ställningstaganden, utan ge kommunfullmäktige möjlighet att fatta ett informerat beslut om huruvida medlemskapet motsvarar kommunens behov, prioriteringar och ekonomiska ansvar gentemot invånarna.

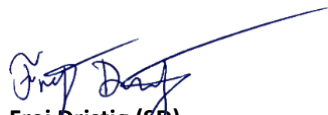
En strukturerad utredning av medlemskapets kostnader, nyttor och alternativ är därför nödvändig för att säkerställa god ekonomisk hushållning, stärkt lokalt självbestämmande och en tydlig politisk förankring i frågor som rör kommunens externa åtaganden.

Sammanfattningsvis bör kommunen ta fram ett fullständigt beslutsunderlag som möjliggör ett välgrundat ställningstagande till om Lilla Edets kommun fortsatt ska vara medlem i SKR eller om andra former av samverkan bättre tillgodoser kommunens behov.

Med anledning av ovanstående yrkar BlåGul samverkan för Lilla Edet följande:

1. **Att** kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en samlad utredning av Lilla Edets kommuns medlemskap i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), omfattande kostnader, medlemsnytta, vilka funktioner kommunen erhåller genom medlemskapet samt vilka alternativ som finns till dessa
2. **Att** utredningen även ska omfatta de juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av ett eventuellt utträde ur SKR samt återrapporteras till kommunfullmäktige som ett fullständigt beslutsunderlag för ställningstagande till om kommunen ska kvarstå som medlem eller inte

Lilla Edet den 3 mars 2026

Frej Dristig (SD)
Kommunstyrelsens vice ordförande

Jonas Hållmersson (KD)
Gruppledare

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 81

Svar på motion med förslag om transparens kring lönens del av skatten

Dnr KS 2025/416

Sammanfattning

Johan Sösäter Johansson (SD) och Frej Dristig (SD) har 2025-12-10 inkommit med en motion benämnd ”Transparens kring lönens del av skatten”. Motionen innehåller en att-sats:

Lilla Edets kommun och dess helägda bolag AB EdetHus i enlighet med motionens intentioner ska redovisa arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen för kommunen och bolagets anställda.

Motionen syftar till att öka transparensen kring den totala beskattningen av arbete, särskilt genom att synliggöra arbetsgivaravgiften som i dag ofta uppfattas som en dold skatt. Motionären menar att många underskattar hur mycket skatt som faktiskt betalas och då staten från 2026 kräver att statliga myndigheter informerar anställda om arbetsgivaravgifter, föreslås att Lilla Edets kommun och det helägda bolaget AB EdetHus redovisar arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen för sina anställda.

Kort sammanfattat så kan SOLTAK.s upphandlade leverantör av lönespecifikationer av tekniska skäl och förutsättningar inte utföra den åtgärd som att-satsen föreslår. Dock finns det möjligheter för AB EdetHus att införa motionens efterfrågade tjänst men då faller dock en stor del av den tänkta effekten bort då kommunen, som den klart största arbetsgivaren av de båda aktuella, inte har tekniskt stöd för genomförandet. Förslaget föreslås därför att avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-12

Motion ”Transparens kring lönens del av skatten”, daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Förslaget till beslut bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser, något som gäller även om beslut skulle fattas att införa förslaget inom AB EdetHus organisation.

Sociala konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte ge några sociala konsekvenser.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Frej Dristig (SD)

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunens stämmoombud i SOLTAK AB att verka för att kommande upphandlingar av lönesystem kravställer möjlighet att redovisa arbetsgivaravgift och allmän löneavgift på lönespecifikationen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt AB EdetHus att implementera motsvarande redovisning i sitt lönesystem.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Svar på motion om transparens kring löns del av skatten.

Dnr KS 2025/416

Sammanfattning

Johan Sösäter Johansson (SD) och Frej Dristig (SD) har 2025-12-10 inkommit med en motion benämnd ”Transparens kring löns del av skatten”. Motionen innehåller en att-sats:

Lilla Edets kommun och dess helägda bolag AB EdetHus i enlighet med motionens intentioner ska redovisa arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen för kommunen och bolagets anställda.

Motionen syftar till att öka transparensen kring den totala beskattningen av arbete, särskilt genom att synliggöra arbetsgivaravgiften som i dag ofta uppfattas som en dold skatt. Motionären menar att många underskattar hur mycket skatt som faktiskt betalas och då staten från 2026 kräver att statliga myndigheter informerar anställda om arbetsgivaravgifter, föreslås att Lilla Edets kommun och det helägda bolaget AB EdetHus redovisar arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen för sina anställda.

Kort sammanfattat så kan SOLTAK.s upphandlade leverantör av lönespecifikationer av tekniska skäl och förutsättningar inte utföra den åtgärd som att-satsen föreslår. Dock finns det möjligheter för AB EdetHus att införa motionens efterfrågade tjänst men då faller dock en stor del av den tänkta effekten bort då kommunen, som den klart största arbetsgivaren av de båda aktuella, inte har tekniskt stöd för genomförandet. Förslaget föreslås därför att avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-12

Motion ”Transparens kring löns del av skatten”, daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Förslaget till beslut bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser, något som gäller även om beslut skulle fattas att införa förslaget inom AB EdetHus organisation.

Sociala konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte ge några sociala konsekvenser.

Ärendebeskrivning

Motionen lyfter frågan om transparens i beskattningen av arbete. Det finns idag fastställt regelverk och tydligt underlag som visar att statliga myndigheter från och med 1 juli 2026 är skyldiga att informera anställda om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift. Förordningen bygger på Finansdepartementets promemoria Fi2025/00388. Det aktuella regelverket avser statliga myndigheter och omfattar inte kommunal verksamhet. Eventuella åtgärder inom kommunen är därmed frivilliga och får bedömas utifrån kommunens egna förutsättningar och prioriteringar.

Nyligen har en upphandling av lön- och schemasystem genomförts för SOLTAK kommunerna via SOLTAK AB. Vinnande anbud innebär samma leverantör som i dagsläget levererar systemstöd för löneutbetalning till ägarkommunerna av SOLTAK AB. Lönesystemet som implementeras är en nyare version än den befintliga, benämnd Personec P. Ett system utvecklat för offentlig sektor och som används i bred omfattning av framför allt svenska kommuner och regioner.

Frågan om möjligheten att redovisa arbetsgivaravgifter och/eller allmänna löneavgifter på lönespecifikationerna har remitterats till SOLTAK AB, som i sin tur varit i kontakt med leverantören Visma. Svaret är att Personec P i nuläget inte har tekniskt stöd för att genom lokala lösningar redovisa arbetsgivaravgifter på medarbetarnas lönespecifikationer. Även om systemet hanterar och beräknar dessa uppgifter inom löneprocessen, kan de i nuläget, utifrån tekniska förutsättningar, inte synliggöras på lönespecifikationen för medarbetaren.

Frågan har också remitterats till Edet Hus AB som varit i kontakt med leverantören för sitt nya systemstöd för löneutbetalning, benämnt Flex HRM, från Visma Flex/Applications. Flex HRM har till skillnad från Personec P tekniska förutsättningar för att implementera denna typ av redovisning.

Utifrån en bedömning kan noteras att det i grunden inte finns något som talar för att förslaget skulle kunna vara till nackdel för arbetsgivaren. Det finns ett värde i att anställda har en god förståelse för hur deras lön förhåller sig till arbetsgivarens totala kostnad för arbete, vilket inkluderar arbetsgivaravgifter. Något som kan bidra till transparens, ökad ekonomisk medvetenhet och i synnerhet till förståelsen för hur offentlig verksamhet finansieras. Samtidigt skulle nyttan eventuellt kunna anses vara begränsad om inte informationen presenteras på ett tydligt och pedagogiskt sätt. Det finns i nuläget heller inga lagförslag eller andra signaler om att motsvarande krav kommer införas inom kommunsektorn. Sammanfattningsvis så faller dock en stor del av den tänkta effekten bort då kommunen, som den klart största arbetsgivaren av de båda aktuella, inte har tekniskt stöd för genomförandet. Förslaget föreslås därför att avslås.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
HR chef, Jeanette Sjölund

Beslutet skickas för kännedom till
VD för EdetHus, Tomas Reuterberg

2025-12-10

Motion (SD)

Kommunfullmäktige Lilla Edet

Transparens kring lönens del av skatten

Enligt Svenskt Näringsliv underskattar tre av fyra svenskar hur mycket skatt man i realiteten betalar. Okunskapen kan särskilt härröras till dolda skatter, som är obligatoriska för alla arbetsgivare som har anställda. Hit hör sociala avgifter i form av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och allmänna löneavgifter.

Arbetsgivaravgiften genererar cirka en fjärdedel av den offentliga sektorns intäkter och är vid dags datum satt till 31,42 procent som arbetsgivaren betalar utöver den anställdes lön. Det är därmed ställt utom rimligt tvivel att detta i praktiken är en skatt, om än förklädd som avgift.

Regeringen har genom promemorian *"En skyldighet att informera anställda vid myndigheter under regeringen om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift"*, utfärdat en förordning som innebär att statliga myndigheter har en skyldighet att informera den anställda om deras arbetsgivaravgifter och allmänna löneavgifter från och med 1 januari 2026.

De flesta lönesystem är redan förberedda för att synliggöra detta på lönespecifikationen och Svenskt Näringsliv har publicerat manualer för hur man går till väga för de vanligast förekommande lönesystemen.

Inom offentlig sektor är transparens av högsta vikt, oaktat om man är för höga eller låga skatter så bör varje arbetande i Sverige veta hur mycket man i realiteten betalar i skatt på sin lön. Lilla Edets kommun bör därför i transparensens anda följa regeringens exempel och redovisa arbetsgivaravgifter på lönespecifikationen för kommunens anställda.

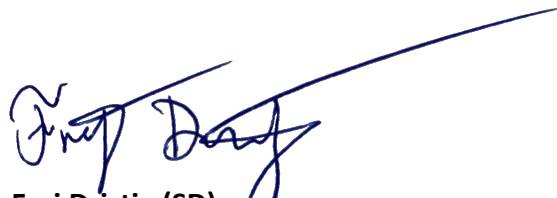
Med anledning av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna kommunfullmäktige att besluta:

Att: Lilla Edets kommun och dess helägda bolag AB EdetHus i enlighet med motionens intentioner ska redovisa arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen för kommunen och bolagets anställda.

Johan Sösaeter Johansson (SD)

1:e vice ordförande kommunfullmäktige

Frej Dristig (SD)

Kommunstyrelsens vice ordförande

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 82

Svar på motion om att avveckla arbetet med Agenda 2030

Dnr KS 2025/406

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Niclas Alberg (SD), Andreas Freiholtz (SD) och Johan Sösaeter Johansson (SD) har inkommit med en motion, daterad 2025-12-10, om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet med de globala målen är frivilligt samt att det riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen innehåller följande att-satser:

1. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 i sin helhet
2. Att besluta att inga nya styrdokument eller planer ska innehålla kopplingar till Agenda 2030
3. Att vid varje aktualisering eller revidering av befintliga styrdokument säkerställa att eventuella referenser till Agenda 2030 tas bort

Agenda 2030 är antaget av FN:s medlemsländer och innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen är idag vedertagna och välfungerande som verktyg och upplevs därmed förenkla hållbarhetsarbetet. Motionen föreslås därför avslås.

Kommunfullmäktige beslutade 2026-06-17 via minoritetsåterremiss att återremittera ärendet för att komplettera den ekonomiska bedömningen. Tillägg till tjänsteskrivelsen framgår nedan under ekonomisk bedömning och social konsekvens.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-11

Protokoll Kommunfullmäktige §67/2026

Tjänsteskrivelse daterad 2026-04-30

Motion daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget och bedöms därför inte ha några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Tillägg efter återremiss

Lilla Edets kommun driver inga enskilda åtgärder eller projekt utifrån Agenda 2030. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 som motionen föreslår, skulle därför inte innebära någon vinst för kommunstyrelsens eller någon nämnds drift- eller investeringsbudget.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Motionen lyfter att viss arbetstid åtgår till att beakta Agenda 2030 i planering, uppföljning och styrning. Denna arbetsinsats bedöms inte som särskilt omfattande, och skulle behövas oavsett om utgångspunkten i konsekvensbedömningarna i stället var lokala mål och prioriteringar. Det breda angreppssättet i Agenda 2030 har hittills också bidragit till ökad dialog över sektorsgränserna och hjälp i att hitta synergier mellan olika kommunala verksamheter, vilket på sikt kan bidra till ökad resurseffektivitet.

Sociala konsekvenser

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget. Verksamheternas nuvarande arbete med Agenda 2030 bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen.

Tillägg efter återremiss

De globala målen används idag av Lilla Edets kommunala verksamheter som analysverktyg för att säkerställa att varje beslut bidrar till en välfungerande framtid för kommunens invånare. De globala målen kallas så eftersom de ska uppnås på varje plats på jorden. De 17 målen har ett brett angreppssätt som bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen. Motionens förslag att avveckla allt arbete med Agenda 2030 bedöms därmed på sikt kunna leda till risk för sänkt kvalitet i de kommunala tjänsterna.

(Några exempel: En detaljplan utan brett angreppssätt utifrån de globala målen skulle kunna gå miste om synergier mellan grönska, trivsel, vardagsrörelse och dagvattenhantering. En aktivitetsyta utan brett angreppssätt utifrån de globala målen skulle kunna bli sämre för funktionsnedsatta, flickor eller äldre. Agenda 2030 ger stöd för de kommunala verksamheterna i att finna mervärden för invånarnas välfärd, just som motionen lyfter vikten av.)

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar bifall till motionen.

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Svar på motion om att avsluta arbete med Agenda 2030 - reviderat efter återremiss

Dnr KS 2025/406

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Niclas Alberg (SD), Andreas Freiholtz (SD) och Johan Sösaeter Johansson (SD) har inkommit med en motion, daterad 2025-12-10, om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet med de globala målen är frivilligt samt att det riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen innehåller följande att-satser:

1. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 i sin helhet
2. Att besluta att inga nya styrdokument eller planer ska innehålla kopplingar till Agenda 2030
3. Att vid varje aktualisering eller revidering av befintliga styrdokument säkerställa att eventuella referenser till Agenda 2030 tas bort

Agenda 2030 är antaget av FN:s medlemsländer och innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen är idag vedertagna och välfungerande som verktyg och upplevs därmed förenkla hållbarhetsarbetet. Motionen föreslås därför avslås.

Kommunfullmäktige beslutade 2026-06-17 via minoritetsåterremiss att återremittera ärendet för att komplettera den ekonomiska bedömningen. Tillägg till tjänsteskrivelsen framgår nedan under ekonomisk bedömning och social konsekvens.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-11
Protokoll Kommunfullmäktige §67/2026
Tjänsteskrivelse daterad 2026-04-30
Motion daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget och bedöms därför inte ha några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Tillägg efter återremiss

Lilla Edets kommun driver inga enskilda åtgärder eller projekt utifrån Agenda 2030. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 som motionen föreslår, skulle därför inte innebära någon vinst för kommunstyrelsens eller någon nämnds drift- eller investeringsbudget.

Motionen lyfter att viss arbetstid åtgår till att beakta Agenda 2030 i planering, uppföljning och styrning. Denna arbetsinsats bedöms inte som särskilt omfattande, och skulle behövas oavsett om utgångspunkten i konsekvensbedömningarna i stället var lokala mål och prioriteringar. Det breda angreppssättet i Agenda 2030 har hittills också bidragit till ökad dialog över sektorsgränserna och hjälp i att hitta synergier mellan olika kommunala verksamheter, vilket på sikt kan bidra till ökad resurseffektivitet.

Sociala konsekvenser

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget. Verksamheternas nuvarande arbete med Agenda 2030 bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen.

Tillägg efter återremiss

De globala målen används idag av Lilla Edets kommunala verksamheter som analysverktyg för att säkerställa att varje beslut bidrar till en välfungerande framtid för kommunens invånare. De globala målen kallas så eftersom de ska uppnås på varje plats på jorden. De 17 målen har ett brett angreppssätt som bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen. Motionens förslag att avveckla allt arbete med Agenda 2030 bedöms därmed på sikt kunna leda till risk för sänkt kvalitet i de kommunala tjänsterna.

(Några exempel: En detaljplan utan brett angreppssätt utifrån de globala målen skulle kunna gå miste om synergier mellan grönska, trivsel, vardagsrörelse och dagvattenhantering. En aktivitetsyta utan brett angreppssätt utifrån de globala målen skulle kunna bli sämre för funktionsnedsatta, flickor eller äldre. Agenda 2030 ger stöd för de kommunala verksamheterna i att finna mervärden för invånarnas välfärd, just som motionen lyfter vikten av.)

Ärendebeskrivning

År 2015 antog FN:s medlemsländer 17 globala mål för socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. De globala målen innefattar allt från minskad fattigdom till rent vatten och går under samlingsnamnet Agenda 2030.

En motion har inkommit om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030 och att inga styrdokument ska innehålla kopplingar till Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet är frivilligt samt riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen lyfter att svenska kommuners uppdrag är reglerat i lag och innefattar leverans av funktioner. I detta sammanhang kan lyftas att kommunerna även har uppdrag som är reglerade i grundlag och innefattar långsiktiga breda frågor inom social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Utdrag ur regeringsformen 1 kap 2 §:

”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa. Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. /.../ Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara.”

Att kommunen ska ”verka för” och ”främja” medför att kommunen förväntas agera som pådrivande och utvecklande aktör utifrån lokalsamhällets behov.

Agenda 2030 är antaget av Sveriges riksdag och utgör därmed mål som ska fungera vägledande för kommunen, på samma sätt som kommunen förhåller sig till nationellt antagna mål inom bland annat miljö, folkhälsa, jämställdhet och näringslivsutveckling.

Kommunen behöver därmed arbeta med hållbarhetsfrågor och att använda Agenda 2030 är att använda ett väletablerat och heltäckande koncept som konkretiserar vad hållbar utveckling är. Att ta fram en egen definition och måttstock för hållbar utveckling vore mer resurskrävande. Det kan också finnas fördelar med att använda ett brett använt mål- och indikatorsystem, exempelvis genom förenklade jämförelser med andra kommuner.

Kommunen bedriver inga enskilda åtgärder utifrån Agenda 2030. De globala målen används mer som en övergripande kompass och innebär därmed ingen stor arbetsinsats. Bedömningen hittills är att Agenda 2030 inte upplevs särskilt betungande i verksamheterna utan snarare har bidragit till ökad dialog kring hållbarhet.

Lokala sakmål antas av kommunfullmäktige i mål- och resursplan och andra styrdokument, och har en handfast styrande effekt på vad kommunen ska prioritera och genomföra. De globala målen utgör ett verktyg i konsekvensbedömningar och analyser, som en checklista för att säkerställa att kommunala beslut bidrar till en god långsiktig utveckling i alla aspekter och inte medför risk för negativa bieffekter för människa eller miljö. De globala målen utgör därmed ett komplement till de lokala målen.

I handläggningen av detta ärende har deltagit representanter från verksamheterna miljö, bildning, näringsliv, folkhälsa, jämställdhet och socialtjänst.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Kommunfullmäktige protokoll 2026-06-17

§ 67

Svar på motion om att avveckla arbetet med Agenda 2030

Dnr KS 2025/406

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Niclas Alberg (SD), Andreas Freiholtz (SD) och Johan Sösaeter Johansson (SD) har inkommit med en motion, daterad 2025-12-10, om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet med de globala målen är frivilligt samt att det riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen innehåller följande att-satser:

1. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 i sin helhet
2. Att besluta att inga nya styrdokument eller planer ska innehålla kopplingar till Agenda 2030
3. Att vid varje aktualisering eller revidering av befintliga styrdokument säkerställa att eventuella referenser till Agenda 2030 tas bort

Agenda 2030 är antaget av FN:s medlemsländer och innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen är idag vedertagna och välfungerande som verktyg och upplevs därmed förenkla hållbarhetsarbetet. Motionen föreslås därför avslås.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll 2026-06-02

Arbetsutskottets protokoll 2026-05-19

Tjänsteskrivelse daterad 2026-04-30

Motion daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget och bedöms därför inte ha några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Sociala konsekvenser

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget. Verksamheternas nuvarande arbete med Agenda 2030 bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen.

Yrkande

Frej Dristig (SD) yrkar i första hand att ärendet återremitteras för att komplettera den ekonomiska bedömningen.

Kommunfullmäktige protokoll 2026-06-17

Frej Dristig (SD) yrkar i andra hand bifall till motionen.

Julia Färjhage (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på Frej Dristigs återremissyrkande.

Sven Hellbom (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar först om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige ska avgöra ärendet idag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång fastställs:

Ja-röst för att ärendet ska avgöras idag

Nej-röst för att ärendet ska återremitteras

	Vid omröstning		
	JA	NEJ	AVSTÅR
Anna Chorell (M)	X		
Agnes Svensson (M)	X		
Andreas Nelin (-)		X	
Julia Färjhage (C)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Lars Ivarsbo (C)	X		
Johanna Mörk (C)	X		
Johan Blixth (C)	X		
Mona Burås (S)	X		
Carlos Rebelo Da Silva (S)	X		
Anne-Lie Palm (S)	X		
Margit Hvid (S)	X		
Madeleine Librén (S)	X		
Philip Gümüscü (S)	X		
Ann-Katrin Johansson (S)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Sven Hellbom (V)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Johan Sösaeter Johansson (SD)		X	
Olga Johansson (SD)		X	
Andreas Freiholtz (SD)		X	

Kommunfullmäktige protokoll 2026-06-17

	Vid omröstning		
	JA	NEJ	AVSTÅR
Jari Kalliomäki (SD)		X	
Carl Carlsson (SD)		X	
Daniel Martinsson (SD)		X	
Niclas Ahlberg (SD)		X	
Summa	16	9	

Vid omröstningen avges 16 ja-röster och 9 nej-röster och kommunfullmäktige har genom minoritetsåterremiss återremitterat ärendet.

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet för att komplettera den ekonomiska bedömningen.

Beslutet expedieras till
Kommunchef Elisabeth Linderöth

Svar på motion om att avsluta arbete med Agenda 2030

Dnr KS 2025/406

Sammanfattning

Frej Dristig (SD), Niclas Alberg (SD), Andreas Freiholtz (SD) och Johan Sösaeter Johansson (SD) har inkommit med en motion, daterad 2025-12-10, om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet med de globala målen är frivilligt samt att det riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen innehåller följande att-satser:

1. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 i sin helhet
2. Att besluta att inga nya styrdokument eller planer ska innehålla kopplingar till Agenda 2030
3. Att vid varje aktualisering eller revidering av befintliga styrdokument säkerställa att eventuella referenser till Agenda 2030 tas bort

Agenda 2030 är antaget av FN:s medlemsländer och innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen är idag vedertagna och välfungerande som verktyg och upplevs därmed förenkla hållbarhetsarbetet. Motionen föreslås därför avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-04-30

Motion daterad 2025-12-10

Ekonomisk bedömning

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget och bedöms därför inte ha några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Sociala konsekvenser

Föreslaget beslut att avslå motionen innebär ingen förändring jämfört med nuläget. Verksamheternas nuvarande arbete med Agenda 2030 bedöms bidra till att säkerställa sociala och miljömässiga värden inom den geografiska kommunen.

Ärendebeskrivning

År 2015 antog FN:s medlemsländer 17 globala mål för socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. De globala målen innefattar allt från minskad fattigdom till rent vatten och går under samlingsnamnet Agenda 2030. En motion har

inkommit om att Lilla Edets kommun ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030 och att inga styrdokument ska innehålla kopplingar till Agenda 2030. De argument som lyfts för detta är att arbetet är frivilligt samt riskerar ske på bekostnad av annat arbete.

Motionen lyfter att svenska kommuners uppdrag är reglerat i lag och innefattar leverans av funktioner. I detta sammanhang kan lyftas att kommunerna även har uppdrag som är reglerade i grundlag och innefattar långsiktiga breda frågor inom social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Utdrag ur regeringsformen 1 kap 2 §:

”Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa. Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. /.../ Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara.”

Att kommunen ska ”verka för” och ”främja” medför att kommunen förväntas agera som pådrivande och utvecklande aktör utifrån lokalsamhällets behov.

Agenda 2030 är antaget av Sveriges riksdag och utgör därmed mål som ska fungera vägledande för kommunen, på samma sätt som kommunen förhåller sig till nationellt antagna mål inom bland annat miljö, folkhälsa, jämställdhet och näringslivsutveckling.

Kommunen behöver därmed arbeta med hållbarhetsfrågor och att använda Agenda 2030 är att använda ett väletablerat och heltäckande koncept som konkretiserar vad hållbar utveckling är. Att ta fram en egen definition och måttstock för hållbar utveckling vore mer resurskrävande. Det kan också finnas fördelar med att använda ett brett använt mål- och indikatorsystem, exempelvis genom förenklade jämförelser med andra kommuner.

Kommunen bedriver inga enskilda åtgärder utifrån Agenda 2030. De globala målen används mer som en övergripande kompass och innebär därmed ingen stor arbetsinsats. Bedömningen hittills är att Agenda 2030 inte upplevs särskilt betungande i verksamheterna utan snarare bidragit till ökad dialog kring de globala målen.

Lokala sakmål antas av kommunfullmäktige i mål- och resursplan och andra styrdokument, och har en handfast styrande effekt på vad kommunen ska prioritera och genomföra. De globala målen utgör ett verktyg i konsekvensbedömningar och analyser, som en checklista för att säkerställa att kommunala beslut bidrar till en god långsiktig utveckling i alla aspekter och inte medför risk för negativa bieffekter för människa eller miljö. De globala målen utgör därmed ett komplement till de lokala målen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Avveckla arbetet med Agenda 2030

Kommunens uppdrag är tydligt reglerat i svensk lag. Det handlar om att tillhandahålla skola, äldreomsorg, socialtjänst, samhällsplanering, VA, räddningstjänst och andra grundläggande funktioner som kommuninvånarna är beroende av. I dessa lagar finns inga krav på att kommuner ska arbeta med Agenda 2030 eller anpassa sina styrdokument till de globala mål som återfinns i ramverket.

Arbete med Agenda 2030 är en frivillig inriktning som kommuner själva väljer om de vill ägna tid och resurser åt. Det innebär att varje kommun har rådighet att avgöra om sådant arbete tillför reell nytta i förhållande till det lagstadgade uppdraget. Det finns i dag ingen rättslig eller statlig styrning som gör Agenda 2030 till ett obligatoriskt inslag i kommunal verksamhet, och det finns heller ingen tillsynsmyndighet som ställer krav på att kommuner ska genomföra mål, delmål eller indikatorer kopplade till ramverket.

När kommunen väljer att arbeta med Agenda 2030 sker det på bekostnad av annat arbete. Tjänstemän och chefer lägger tid på att koppla kommunens egna mål till globala formuleringar som inte har någon direkt bäring på Lilla Edets förutsättningar. Detta leder till merarbete i planering, uppföljning och styrning, samtidigt som det är svårt att visa att dessa inslag ger någon konkret effekt eller stärker kvaliteten i kommunens kärnverksamheter.

Det är fullt möjligt att styra kommunen utifrån lagstadgade krav, lokala mål och tydligt formulerade prioriteringar, utan att inkludera Agenda 2030. En sådan inriktning skulle ge en enklare, mer fokuserad styrning där tid, resurser och arbetsinsatser kan koncentreras till det som direkt påverkar invånarnas trygghet, välfärd och service.

Mot denna bakgrund är det rimligt att kommunen avvecklar sitt arbete med Agenda 2030 och återgår till en styrning som tydligt utgår från kommunens uppdrag enligt lag och från de lokala behov som faktiskt efterfrågas av kommuninvånarna

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

1. Att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 i sin helhet
2. Att besluta att inga nya styrdokument eller planer ska innehålla kopplingar till Agenda 2030
3. Att vid varje aktualisering eller revidering av befintliga styrdokument säkerställa att eventuella referenser till Agenda 2030 tas bort

Lilla Edet den 1 december 2025

Frej Dristig (SD)
Kommunstyrelsens vice ordförande

Andreas Freiholtz (SD)
Samhällsnämndens vice ordförande

Niclas Ahlberg (SD)
Bildningsnämndens- och
socialnämndens vice ordförande

Johan Sösaeter Johansson (SD)
Kommunfullmäktiges förste vice ordförande

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 84

Riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar

Dnr KS 2026/271

Sammanfattning

Ärendet avser riktlinjer för motverkan av korruption med särskilt fokus på gåvor, förmåner och belöningar. Riktlinjerna kompletterar kommunens policy mot korruption och syftar till att ge anställda, förtroendevalda och externa samarbetspartners vägledning om vad som är tillåtet respektive otillåtet i olika situationer. Utgångspunkten är att kommunens verksamhet ska präglas av saklighet, opartiskhet, god etik och högt förtroende från medborgarna.

Riktlinjerna anger bland annat att gåvor som huvudregel inte ska tas emot, att kontanter och presentkort aldrig får accepteras samt att särskild försiktighet ska iakttas vid myndighetsutövning, upphandling, inköp och omsorgsverksamhet. De innehåller även vägledning om måltider, rabatter, tjänster, konferenser, bonuserbjudanden, jäv och underlåtenhet att utföra arbetsuppgifter. Vid osäkerhet ska frågan tas upp med chef. Förtroendevalda kan ta upp osäkerheter med kommunchefen.

Syftet med riktlinjerna är att förebygga otillbörlig påverkan, tydliggöra det personliga ansvaret och säkerställa att misstänkta oegentligheter hanteras skyndsamt genom anmälan till chef, annan lämplig överordnad eller kommunens visseblåsarfunktion.

Överträdelser kan leda till disciplinära åtgärder, uppsägning och polisanmälan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-07

Riktlinjer för motverkan av korruption - gåvor, förmåner och belöningar

Ekonomisk bedömning

Riktlinjerna bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser för kommunen. De innebär i huvudsak ett förtydligande av ansvar, arbetssätt och förhållningssätt kopplat till befintlig policy mot korruption.

På längre sikt kan riktlinjerna bidra till minskad ekonomisk risk genom att förebygga oegentligheter, felaktiga utbetalningar, otillbörlig påverkan och förtroendeskadliga situationer. Ett tydligt och systematiskt antikorrupsionsarbete stärker den interna kontrollen och kan därmed bidra till en mer rättssäker och effektiv användning av kommunens resurser

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Sociala konsekvenser

Riktlinjerna bedöms ha positiva sociala konsekvenser genom att stärka rättssäkerhet, likabehandling och transparens. De ger stöd till medarbetare och förtroendevalda i situationer där risk för otillbörlig påverkan kan uppstå och bidrar därmed till ökat förtroende för kommunen.

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar, daterad 2026-08-07.

Frej Dristig (SD) tillstyrker Julia Färjhages yrkande och lämnar följande tilläggsyrkande:

1. Sist i första stycket under kapitel 4.1 Måltider:
”Exempel på förtäring som får accepteras är kaffe, te, saft och kaffebröd eller liknande.”
2. Kapitel 6 Sanktioner:
”Utöver en eventuell polisanmälan kan överträdelser för förtroendevalda även leda till förtroendepolitiska konsekvenser.”

Julia Färjhage (C) tillstyrker Frej Dristigs första tilläggsyrkandet, och yrkar avslag på andra tilläggsyrkandet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar först om arbetsutskottet bifaller eller avslår Julia Färjhages yrkande och finner att arbetsutskottet bifaller yrkandet.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Frej Dristigs första tilläggsyrkande och finner att arbetsutskottet bifaller yrkandet.

Till sist frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Frej Dristigs andra tilläggsyrkande och finner att arbetsutskottet avslår yrkandet.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar, daterad 2026-08-07 med följande tillägg:

1. Sist i första stycket under kapitel 4.1 Måltider:
”Exempel på förtäring som får accepteras är kaffe, te, saft och kaffebröd eller liknande.”

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar

Dnr KS 2026/271

Sammanfattning

Ärendet avser riktlinjer för motverkan av korruption med särskilt fokus på gåvor, förmåner och belöningar. Riktlinjerna kompletterar kommunens policy mot korruption och syftar till att ge anställda, förtroendevalda och externa samarbetspartners vägledning om vad som är tillåtet respektive otillåtet i olika situationer. Utgångspunkten är att kommunens verksamhet ska präglas av saklighet, opartiskhet, god etik och högt förtroende från medborgarna.

Riktlinjerna anger bland annat att gåvor som huvudregel inte ska tas emot, att kontanter och presentkort aldrig får accepteras samt att särskild försiktighet ska iakttas vid myndighetsutövning, upphandling, inköp och omsorgsverksamhet. De innehåller även vägledning om måltider, rabatter, tjänster, konferenser, bonuserbjudanden, jäv och underlåtenhet att utföra arbetsuppgifter. Vid osäkerhet ska frågan tas upp med chef. Förtroendevalda kan ta upp osäkerheter med kommunchefen.

Syftet med riktlinjerna är att förebygga otillbörlig påverkan, tydliggöra det personliga ansvaret och säkerställa att misstänkta oegentligheter hanteras skyndsamt genom anmälan till chef, annan lämplig överordnad eller kommunens visseblåsarfunktion.

Överträdelser kan leda till disciplinära åtgärder, uppsägning och polisanmälan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-07

Riktlinjer för motverkan av korruption - gåvor, förmåner och belöningar

Ekonomisk bedömning

Riktlinjerna bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser för kommunen. De innebär i huvudsak ett förtydligande av ansvar, arbetssätt och förhållningssätt kopplat till befintlig policy mot korruption.

På längre sikt kan riktlinjerna bidra till minskad ekonomisk risk genom att förebygga oegentligheter, felaktiga utbetalningar, otillbörlig påverkan och förtroendeskadliga situationer. Ett tydligt och systematiskt antikorrupsionsarbete stärker den interna kontrollen och kan därmed bidra till en mer rättssäker och effektiv användning av kommunens resurser

Sociala konsekvenser

Riktlinjerna bedöms ha positiva sociala konsekvenser genom att stärka rättssäkerhet, likabehandling och transparens. De ger stöd till medarbetare och förtroendevalda i situationer där risk för otillbörlig påverkan kan uppstå och bidrar därmed till ökat förtroende för kommunen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för motverkan av korruption – gåvor, förmåner och belöningar, daterad 2026-08-07.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Controller Peter Jimmefors

Riktlinjer för motverkan av korruption - gåvor, förmåner och belöningar

Framtagen av: Ekonomiavdelningen

Datum: 2026-08-07

Version: 1.1

LILLA EDETS
KOMMUN

1 Bakgrund och syfte

Riktlinjerna är till för att ge vägledning och tydliggöra gränser, kopplade till dokumentet ”Policy mot korruption”. Kraven på att en offentlig verksamhet bedrivs rättsenligt är höga, inte minst för att det är viktigt att medborgarnas förtroende för myndigheters opartiskhet är orubbat. Policyn speglar Lilla Edets kommuns syn på korruption och hur arbetet för att bekämpa denna ska ske. Genom att bedriva ett systematiskt antikorrupsionsarbete vill kommunen skapa kunskap om och främja förebyggande åtgärder där misstag försvåras, fel kan spåras och relevanta åtgärder vidtas. Dessa riktlinjer syftar till att vägleda kommunens anställda och förtroendevalda i frågor om hur gåvor, förmåner och belöningar ska hanteras.

2 Berörda

Riktlinjerna gäller för alla anställda och förtroendevalda i Lilla Edets kommuns styrelse, nämnder och förvaltning samt externa samarbetspartners som genom avtal, uppdrag eller annan överenskommelse utför arbete, levererar tjänster eller på annat sätt företräder kommunen.

3 Avgränsningar

Dessa riktlinjer omfattar inte representation, gåvor och uppvaktningar som erhålls från arbetsgivaren, Lilla Edets kommun. För denna typ av intern representation ska kommunens styrdokument om representation följas, ”Regler för intern representation och uppvaktning”.

4 Vägledning

Korruption är den samlade benämningen för mutbrott, trolöshet mot huvudman och otillbörligt utnyttjande av ställning för egen eller annans vinning. Vinningen kan inkludera ekonomiska såväl som andra fördelar. Exempelvis kan detta ske genom jäv, muta, mottagande och givande av gåva eller förmån. Även underlåtenhet att utföra arbetsuppgifter på ett adekvat sätt kan utgöra korruption.

Lilla Edets kommun tar avstånd från all typ av korruption genom att:

- Förtroendevalda, anställda och samarbetspartners ska verka/handla för att god etik och hög moral ska känneteckna kommunens arbete och grundläggande värderingar.
- Alla gåvor, förmåner och belöningar inom Lilla Edets kommun ska ske/behandlas i enlighet med gällande lagstiftning och ”policy mot korruption” med tillhörande riktlinjer.
- Förtroendevalda, anställda och samarbetspartners ska i alla skeden sträva efter saklighet, opartiskhet och agera med lojalitet mot uppdraget och uppdragsgivaren (medborgaren).
- Förtroendevalda, anställda och samarbetspartners har ett personligt ansvar att agera för att motstå/motverka alla former av otillbörlig påverkan samt handlingar av förtroendeskadande karaktär.

Nedan återfinns exempel på situationer som kan uppstå, och vägledning hur dessa ska hanteras.

4.1 Måltider

Om förtroendevalda eller anställda bjuds på måltider ska det ha ett naturligt samband med uppdraget/arbetet och vara av det enklare slaget. Måltiden i sig ska inte vara det huvudsakliga skälet till att man träffas och det får bara röra sig om enstaka måltid från ett och samma företag. Överordnad chef beslutar om måltiden har samband med uppdraget/arbetet.

Det är aldrig tillåtet att låta sig bjudas i samband med en upphandling av vara eller tjänst, oavsett vilken roll du har i upphandlingsprocessen.

4.2 Rabatter, subventioner, lån

Rabatter och liknande erbjudanden som inte riktar sig till alla anställda i kommunen ska man tacka nej till.

4.3 Gåvor och förmåner från allmänheten och externa samarbetspartners

Huvudregeln är att gåvor inte ska tas emot, vilket även gäller mottagande av förordnande/arv. Anställd kan acceptera enklare gåvor från extern part i form av t.ex. nyckelringar, reklampennor och dylikt. Gåvan bör dock inte vara värd mer än 200 kronor. Alkohol och penninggåvor accepteras aldrig.

Gåvor av ”trivselkaraktär”, t.ex. blommor, tårter och chokladaskar, ska gå till arbetsplatsen kollektivt.

De som utövar myndighet, arbetar med upphandling, inköp eller arbetar inom omsorgsområdet ska vara särskilt försiktiga med att ta emot gåvor. Enklare gåvor i samband med helgdagar som jul eller påsk kan accepteras om gåvan kan fördelas till alla anställda på en enhet, avdelning eller sektor, t.ex. att jul- eller påskgodis ställs ut i fikarummet.

Observera att gåvor som lämnas till kommunen i syftet att vidareförmedlas till t.ex. omsorgstagare med behov, till exempel då en förening eller privatperson samlat ihop kläder till förskolebarn, är tillåtna. Detta då gåvan riktas till kommunen och inte till enskild person.

4.4 Kontanter

Gåva/belöning i form av kontanter, presentkort och likande får inte tas emot.

4.5 Tjänster

Personlig förmån i form av att få en tjänst utförd, som till exempel hantverkstjänster, får under inga förhållanden accepteras eller erbjudas.

4.6 Konferenser, studieresor och kurser

Resor och sammankomster som har ett naturligt samband med tjänsteutövningen/förtroendeuppdraget är oftast tillåtet att delta i, om de omfattar en dag. Om resan/sammankomsten inkluderar övernattnings är normalfallet att kommunen själv står för kostnaden. Längre studieresor och liknande beslutas av överordnad chef.

4.7 Bonuserbjudanden

Tacka alltid nej till erbjudanden i tjänsten/uppdraget om att fritt eller till subventionerat pris ta del av aktiviteter på fritiden. Det kan vara en resa, lån av sportstuga/segelbåt eller aktiviteter som till exempel golftävlingar. Bonuserbjudanden i form av exempelvis flygbonuspoäng för tjänsteresor ska endast användas i tjänsten.

4.8 Underlåtenhet att utföra arbetsuppgifter

Underlåtenhet att utföra arbetsuppgifter kan utgöra korruption, till exempel genom att avstå från att utföra tillsyn av ett tillsynsobjekt som en tjänst till den som ska granskas eller att inte ta betalt enligt gällande taxor och avgifter.

4.9 Jäv

Jäv kan föreligga när en anställd eller förtroendevald kan anses ha ett sådant intresse i ett ärende att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas. Om du är jävig får du inte delta i vare sig handläggning eller beslut av ärendet eller uppdraget. Det innebär att du inte får vidta någon åtgärd i ärendet över huvud taget.

Om någon omständighet kan antas utgöra jäv mot dig ska du självmant meddela detta till din närmaste chef. Är du tveksam om jäv föreligger bör du ta upp frågan till diskussion med din chef.

Exempel på tillfällen när jäv kan föreligga:

- Om du eller någon närstående berörs av ärendet eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för dig eller någon närstående.
- Om det finns någon annan särskild omständighet som kan rubba förtroendet för din opartiskhet till exempel om du är:
 - vän eller ovän med någon som är part eller intressent i ärendet
 - ekonomiskt beroende av en part eller intressent
 - engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att förutsättningarna för en opartisk handläggning av ärendet hotas.

5 Hur gör jag om jag blir erbjuden en gåva, förmån eller belöning

Om gåvan/belöningen är av ett mindre värde och inryms inom de begränsningar som anges ovan kan den tas emot och delas kollektivt med hela arbetsplatsen.

Skulle värdet av gåvan/förmånen/belöningen inte inrymmas inom begränsningarna ovan ska du tacka nej och hänvisa till att kommunen har riktlinjer som förbjuder dig att ta emot detta. Om värdet på det erbjudna är väsentligt eller om det förekommer flera påstötningar från samma person/företag skall detta anmälas enligt gängse rutin.

6 Anmälan

Om du har frågor om vad som är en otillbörlig förmån, gåva eller har fått ett erbjudande av någon utomstående ska du ta upp detta med din chef. Är du förtroendevald kan du rådgöra med kommunchefen och därefter besluta dig om gåvan ska tas emot eller ej.

Vid ett misstänkt fall av oegentlighet, ska detta skyndsamt anmälas till din chef eller annan lämplig överordnad, alternativt till kommunens visselblåsarfunktion.

7 Sanktioner

Överträdelser av dessa riktlinjer kan leda till disciplinära åtgärder, uppsägning och polisanmälan.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 85

Medlemsbidrag till Samordningsförbundet Södra Vänern 2027

Dnr KS 2026/217

Sammanfattning

Samordningsförbundet Södra Vänern har inkommit med begäran om beslut från sina medlemmar angående ekonomiska medel för 2027.

Medlemmarna i förbundet är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och kommunerna Trollhättans stad, Vänersborgs kommun, Lilla Edets kommun och Grästorps kommun. Fördelningen av medel utgår från kommunernas invånarantal per den 31 december 2025. Kostnaden för Lilla Edets kommun blir 271 998 kr för 2027 och det är en något lägre kostnad än för 2026. Samordningsförbundet Södra Vänern stödjer kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden genom samordnade insatser från medlemsorganisationerna. Fokus ligger på arbetsträning, rehabilitering och samverkan mellan myndigheter. Förbundet finansierar både tidsbegränsade och långvariga projekt baserade på individens behov och fungerar som en stödjande aktör utan egen rehabiliteringsverksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Medlemsbidraget 2027, äskande från medlemmar senast augusti

Protokollsutdrag 2026-05-27, medelstilldelning 2027

Finsam Medelstilldelning beslutsunderlag 2019-06-14

Ekonomisk bedömning

Förslag om medlemsbidrag 2027 uppgår till 271 998 kr, vilket är något lägre än 2026 då bidraget uppgick till 275 215 kr. Medlen avsätts i kommunstyrelsens budget för föreningsbidrag 2027.

Sociala konsekvenser

Samordningsförbundet Södra Vänerns syfte är att skapa en positiv inverkan genom att hjälpa och stödja människor att integreras på framför allt arbetsmarknaden.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner äskande om medlemsbidrag motsvarande 271 998 kr år 2027 till Samordningsförbundet Södra Vänern.

Medlemsbidrag till Samordningsförbundet Södra Vänern 2027

Dnr KS 2026/217

Sammanfattning

Samordningsförbundet Södra Vänern har inkommit med begäran om beslut från sina medlemmar angående ekonomiska medel för 2027.

Medlemmarna i förbundet är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och kommunerna Trollhättans stad, Vänersborgs kommun, Lilla Edets kommun och Grästorps kommun. Fördelningen av medel utgår från kommunernas invånarantal per den 31 december 2025. Kostnaden för Lilla Edets kommun blir 271 998 kr för 2027 och det är en något lägre kostnad än för 2026. Samordningsförbundet Södra Vänern stödjer kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden genom samordnade insatser från medlemsorganisationerna. Fokus ligger på arbetsträning, rehabilitering och samverkan mellan myndigheter. Förbundet finansierar både tidsbegränsade och långvariga projekt baserade på individens behov och fungerar som en stödjande aktör utan egen rehabiliteringsverksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Medlemsbidraget 2027, äskande från medlemmar senast augusti

Protokollsutdrag 2026-05-27, medelstilldelning 2027

Finsam Medelstilldelning beslutsunderlag 2019-06-14

Ekonomisk bedömning

Förslag om medlemsbidrag 2027 uppgår till 271 998 kr, vilket är något lägre än 2026 då bidraget uppgick till 275 215 kr. Medlen avsätts i kommunstyrelsens budget för föreningsbidrag 2027.

Sociala konsekvenser

Samordningsförbundet Södra Vänerns syfte är att skapa en positiv inverkan genom att hjälpa och stödja människor att integreras på framför allt arbetsmarknaden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner äskande om medlemsbidrag motsvarande 271 998 kr år 2027 till Samordningsförbundet Södra Vänern.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Per Einarsson, ekonomichef
Ann Kickeus, förbundschef Samordningsförbundet Södra Vänern,
ann.kickeus@trollhattan.se

Begäran om besked angående medlemsbidrag till Samordningsförbundet Södra Vänern 2027

Samordningsförbundet Södra Vänern efterfrågar från sina ägare, beslut angående medlemsbidrag för verksamhetsåret 2027.

Vid sitt möte den 27 maj 2025 beslutade styrelsen för Samordningsförbundet Södra Vänern att snarast efter det att Försäkringskassan inkommer med beräkning för medlemsbidrag för år 2027, begära in besked om att medel tillskjuts enligt nedan.

Fördelningen för kommunerna utgår från invånarantal per den 31 december 2025.

Försäkringskassan	2 253 500 kr
Arbetsförmedlingen	2 253 500 kr
Västra Götalandsregionen	2 253 500 kr
Trollhättans Stad	1 118 412 kr
Vänersborgs kommun	757 401 kr
Lilla Edets kommun	271 998 kr
Grästorps kommun	<u>105 689 kr</u>
Summa:	9 014 000 kr

Svar från respektive kommuner och region/delregionala nämnder ska ha inkommit till ann.kickeus@trollhattan.se senast den 31 augusti 2025. För frågor kontakta förbundet på 0520-49 69 49.

Bifogas:

Protokollsutdrag styrelsemöte den 27 maj 2026

Grundtilldelning 2027

Förtydligande av processen från 2019, uppdaterad 2025-06-09

Fördelningsmodell för statens medelstilldelning från juni 2019

Trollhättan den 29 maj 2026

Ann Kickeus

Förbundschef

Protokoll 2 2026, Samordningsförbundet SÖDRA VÄNERN

Dag: onsdag den 27 maj 2026

Tid: 9.00-11.00 därefter medlemssamråd 11.00-12.00

Plats: Fasetten, Kardanvägen 37 i Trollhättan

Tjänstgörande ledamöter:

Joakim Sjöling, ordförande	Västra Götalandsregionen
Linda Biltmark, vice ordförande	Försäkringskassan
Dan Nyberg	Vänersborgs kommun
Maria Toll	Grästorps kommun
Samir Rajic	Arbetsförmedlingen

Ersättare:

Elisabeth Hansson Olsson	Grästorps kommun
--------------------------	------------------

Övriga:

Martin Jansson	Verksamhetsutvecklare Samordningsförbundet
Ann Kickeus	Förbundschef/sekreterare Samordningsförbundet

§ 20 Äskande om samverkansmedel verksamhetsåret 2027

Ett förslag till beslut angående äskande av 2027 års samverkansmedel har arbetats fram efter möte i presidiet.

Styrelsen för Samordningsförbundet Södra Vänern beslutar:

att äska samverkansmedel enligt förslaget

att i det fall en lägre summa förslås från Försäkringskassan så ska äskandet utgå från föreslagen summa

att förbundschefen får i uppdrag att skicka ut handlingar i ärendet till medlemmarna snarast efter det att Försäkringskassan inkommer med förslag om grundtilldelning

Protokollet signeras digitalt:

Ordförande	Joakim Sjöling
Justerare	Maria Toll
Sekreterare	Ann Kickeus

Protokoll finns på www.sofsv.se samt på medlemskommunernas och regionens officiella anslagstavlor.

Fördelningsmodell för statens medelstildelning till samordningsförbunden

Syfte med fördelningsmodellen

Syftet med modellen är att få en transparent, långsiktig modell för medelstildelning till samordningsförbunden. Modellen ska som grund ge samtliga förbund möjlighet att få medelstildelning efter samma parametrar. Den ska också främja att medlen arbetar för medborgarna och deras behov.

Parametrar i grundmodellen

- 1) För att ett förbund ska kunna bedriva en verksamhet ges som bas en **grundtildelning** om 400 tkr.
- 2) Utöver grundtildelningen bygger modellen på **fördelningsnycklarna 75 procent försörjningsmått och 25 procent invånarantal** (16-64 år) i förbundens geografiska områden. Dessa parametrar syftar till att fånga upp behov av såväl rehabiliterande som förebyggande samverkansinsatser i ett område.
- 3) I modellen finns en **spärr** så att ett förbund får **maximalt 10 procent minskning från ett år till nästa**.

Fördelningsprinciper att beakta och tillämpning av modellen i praktiken

- A) Storleken på statlig medelstildelning enligt idealfördelning (parametrar 1 och 2) kommuniceras med samordningsförbunden.
- B) Samordningsförbund inkommer med ansökan om statliga medel i den storleksordning som kommuner och regioner kan matcha.
- C) Fördelning tas fram baserad på inlämnad information samt att den sista grundförutsättningen (parameter 3) i fördelningsmodellen med maximal 10 % minskning från ett år till ett annat beaktas.
- D) I modellen kan tre olika scenarion inträffa när medel fördelas till samordningsförbunden.

1. Medel i balans

Om kommuner och regioner kan matcha de statliga medel som finns att fördela till förbunden efter att samtliga parametrar tagits hänsyn till, fördelas belopp ut till förbunden enligt fördelningsmodellen.

2. Överskott av medel

Överskott av medel kan uppstå:

- a) När samtliga förbund meddelat hur kommuner och regioner kan matcha den statliga tilldelningen och totalsumman blir mindre än de statliga medlen.
- b) Om ett förbund sent i processen lämnar tillbaka medel.

Ytterligare statliga medel utbetalas i de fall kommun och regioner kan matcha med motsvarande belopp.

Hänsyn tas till:

1. Ansökan om ytterligare medel
2. Stort eget kapital beaktas¹

3. Underskott av medel

Underskott av medel kan uppstå då 10 procents spärren enligt parameter 3 blir högre än 10 procent. Detta scenario kulle kunna infalla om exempelvis fler kommuner ansluter sig till förbund och de statliga medlen inte räcker för att kunna beakta maximal 10 % minskning från ett år till ett annat.

Hänsyn tas till:

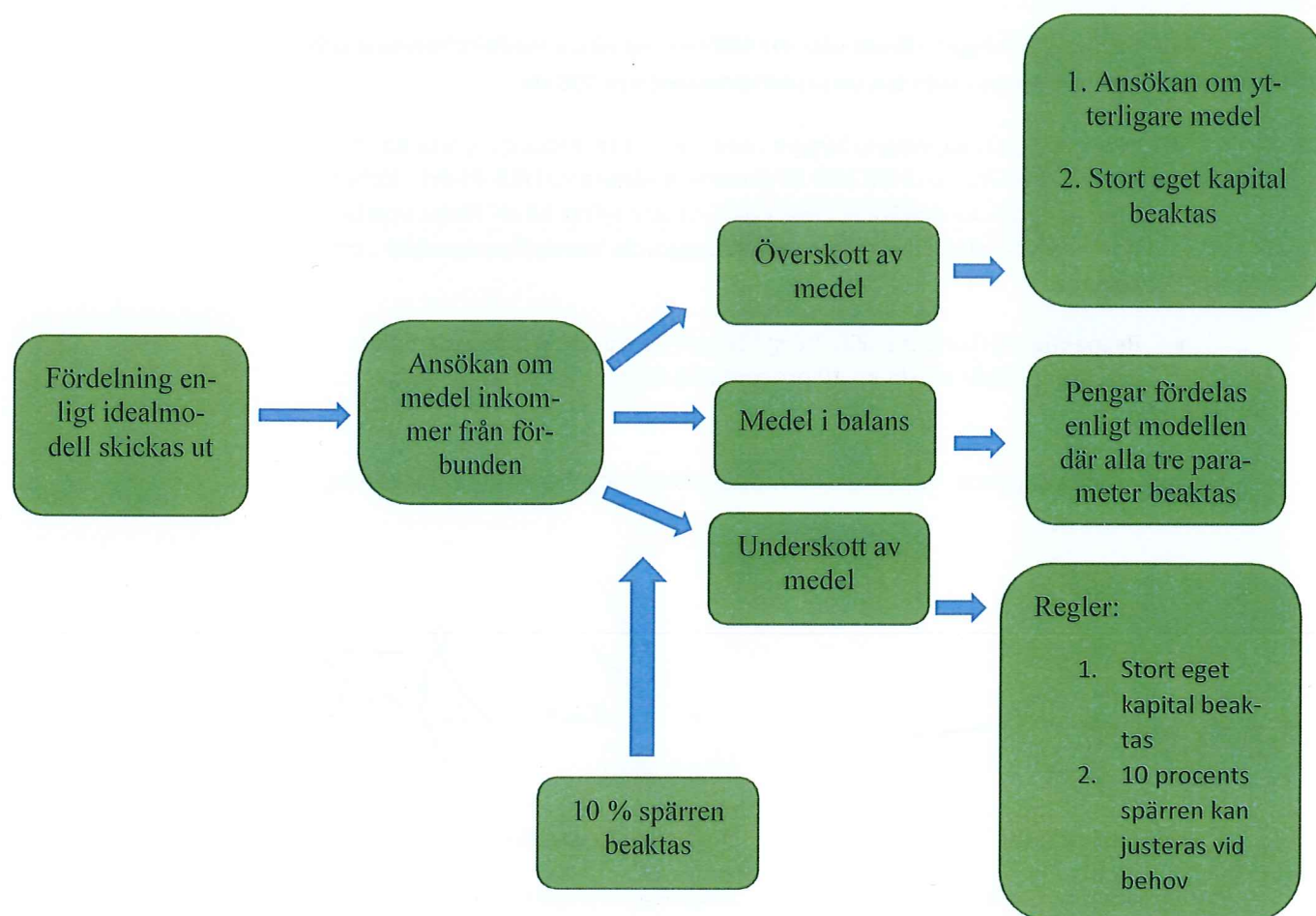
1. Stort eget kapital beaktas²
2. 10 procents spärren kan justeras vid behov³

¹ Det egna kapitalet är inte med som en av grundparametrarna i fördelningsmodellen. Det egna kapitalet kan dock komma att beaktas om det kvarstår medel efter det att budgetfördelningen skett utifrån vad kommuner och regioner kan matcha.

➤ Stort eget kapital kommer att beaktas och vid behov reducera medelstilldelningen utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder vid fördelningstillfället. Uppgiften om eget kapital hämtas från årsredovisningen. Nationella rådet har 2013 tagit fram rekommendationer om rimlig storlek på sparade medel/eget kapital. Beräkningsmodellen/trappa, finns på www.finsam.se.

² Se tidigare fotnot.

³ 10-procents spärr kan vid behov justeras utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder vid fördelningstillfället. Om justering blir aktuell kommer kommunikering med förbunden att ske.

Figur 1 Flödesschema och principer vid fördelning

Beslutsdatum
2019-06-14
Ändringsdatum

Diarienummer
007956-2019
Serienummer

Version

Förutsättning för tilldelning när förbund slås samman

Parametrar i grundmodellen

- Grundtilldelningen räknas som ett förbund vid nästa medeltilldelning och verksamhet ges som bas en grundtilldelning om 400 tkr.
- Utöver grundtilldelningen bygger modellen på fördelningsnycklarna 75 procent försörjningsmätt och 25 procent invånarantal (16-64 år) i förbundens geografiska områden. Dessa parametrar syftar till att fånga upp behov av såväl rehabiliterande som förebyggande samverkansinsatser i ett område.
- Respektive förbunds tilldelning för året de slås ihop räknas samman och sedan utgår maximalt 10 procent minskning från ett år till nästa.

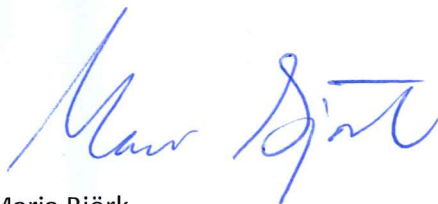
Bilaga 1 – Förtydligande av processen medeltilldelning Finansiell samordning

Ulrika Havossar

Försäkringsdirektör

Avdelningen för Sjukförsäkringen

Maria Björk

Finansiell Controller

Avdelningen för Sjukförsäkringen

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 86

Samråd om Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027-2029 Tolkförmedling Väst

Dnr KS 2026/209

Sammanfattning

Direktionen för Tolkförmedling Väst beslutade vid sitt sammanträde den 29 maj 2026 att godkänna förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029. Vidare beslutade direktionen att översända förslaget till förbundsmedlemmar för samråd inför beslut om Budget och verksamhetsplan 2027–2029 på direktionsmöte den 25 september 2026. Förslaget innehåller budget för 2027 samt beskriver vad som planeras i verksamheten för åren 2028–2029.

Budgeten för 2027 är i balans med intäkter på 238 miljoner kronor och samma kostnader. Antalet uppdrag beräknas ligga runt 310 000, trots minskad efterfrågan på tolktjänster. Inga investeringar är planerade.

Fortsatt fokus ligger på teknisk utveckling, anpassning till omvärldens förändringar och att organisationen är en attraktiv arbetsgivare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029

Protokollsutdrag

Förbundsordning 2026-01-01

Ekonomisk bedömning

Förbundets kostnader finansieras genom intäkter från medlemmarnas köpta tjänster och debiteras enligt självkostnadsprincipen. Inga prishöjningar planeras för 2027. Målet är ett positivt resultat, soliditet över 30 procent och kassalikviditet över 125 procent.

Sociala konsekvenser

En stabil Budget och verksamhetsplan för Tolkförmedling Väst bidrar till att säkra tillgången av kvalificerade tolkar. Planen syftar till att upprätthålla god kvalité och tillgänglighet i myndighetskontakter för personer med annat modersmål än svenska.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner direktionens förslag till beslut om Budget och verksamhetsplan 2027–2029 för Tolkförmedling Väst.

T

Samråd om Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027-2029 Tolkförmedling Väst

Dnr KS 2026/209

Sammanfattning

Direktionen för Tolkförmedling Väst beslutade vid sitt sammanträde den 29 maj 2026 att godkänna förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029. Vidare beslutade direktionen att översända förslaget till förbundsmedlemmar för samråd inför beslut om Budget och verksamhetsplan 2027–2029 på direktionsmöte den 25 september 2026. Förslaget innehåller budget för 2027 samt beskriver vad som planeras i verksamheten för åren 2028–2029.

Budgeten för 2027 är i balans med intäkter på 238 miljoner kronor och samma kostnader. Antalet uppdrag beräknas ligga runt 310 000, trots minskad efterfrågan på tolktjänster. Inga investeringar är planerade.

Fortsatt fokus ligger på teknisk utveckling, anpassning till omvärldens förändringar och att organisationen är en attraktiv arbetsgivare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029

Protokollsutdrag

Förbundsordning 2026-01-01

Ekonomisk bedömning

Förbundets kostnader finansieras genom intäkter från medlemmarnas köpta tjänster och debiteras enligt självkostnadsprincipen. Inga prishöjningar planeras för 2027. Målet är ett positivt resultat, soliditet över 30 procent och kassalikviditet över 125 procent.

Sociala konsekvenser

En stabil Budget och verksamhetsplan för Tolkförmedling Väst bidrar till att säkra tillgången av kvalificerade tolkar. Planen syftar till att upprätthålla god kvalitet och tillgänglighet i myndighetskontakter för personer med annat modersmål än svenska.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner direktionens förslag till beslut om Budget och verksamhetsplan 2027–2029 för Tolkförmedling Väst.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till

Per Einarsson, ekonomichef

Åsa Fröding, förbundsdirektör Tolkförmedling Väst, kansli@tolkformedlingvast.se

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027-2029

Tolkförmedling Väst
Organisationsnummer 222000-2972

Innehåll

Ordförande har ordet	3
Inledning.....	4
Vision	4
Övergripande strategi	4
Övergripande mål	5
Verksamhetsmål 2027	5
Kvalitetsarbete.....	8
Organisation	8
Förväntad utveckling avseende verksamhet.....	8
Ekonomiska förutsättningar	9
Bakgrund.....	9
God ekonomisk hushållning	10
Utgångsläge inför planering av budget 2027.....	10
Årsprognos 2026 i jämförelse med budget	11
Arvodesutveckling	11
Personalbemanning och löneutveckling.....	11
Pension	11
Prisutveckling	11
Finansiella mål 2027.....	12
Budget 2027.....	13
Budget 2027, specifikation.....	13
Investeringsbudget 2027	13
Ekonomisk plan 2027–2029.....	13

Ordförande har ordet

Tolkförmedling Väst är en verksamhet vars kvalitet är avgörande för att flera viktiga samhällsfunktioner ska kunna möta individer på ett likvärdigt, rättssäkert och professionellt sätt. Förbundet har en ständig utmaning i att förutse efterfrågan på tolk för att på bästa sätt kunna tillgodose medlemmarnas behov. Som ordförande för Tolkförmedling Väst är min känsla att organisationen hela tiden strävar efter att upprätthålla hög professionalitet och kvalitet. I verksamheten råder ett proaktivt förhållningssätt med fokus på ständiga förbättringar.

Verksamheten påverkas direkt av omvärlden och kräver en flexibel organisation med fokus på kundens behov. Tolkförmedling Väst är en organisation som vågar pröva nytt och som omsätter tekniska möjligheter till verklig skillnad för kunden. Engagemanget och ambitionen i förbundet är hög. Kvalitetsarbete och värdegrund genomsyrar hela verksamheten, vilket syns i kund- och medarbetarenkäternas mycket höga utfall.

Den i samhället generellt sjunkande efterfrågan på tolkuppdrag märks nu även i förbundet. Med den snabba tekniska utvecklingen kommer tolkbranschen med stor sannolikhet över tid att förändras. Verksamheten behöver vara lyhörd och anpassningsbar för att kunna navigera mellan de möjligheter och utmaningar som växer fram. Den transparens som råder i förbundet gör det dock lätt för mig som ordförande att följa verksamheten och jag känner mig trygg med att förbundet alltid, med medlemmarnas bästa i fokus, gör sitt yttersta för att anpassa verksamheten efter omvärldens föränderlighet. Ett kvitto på att verksamheten gör rätt är den höga kundnöjdhet som NKI-mätningarna visar, samt inte minst intresset för att bli medlem i förbundet.

Även detta år genomfördes en framtidsworkshop med direktionen. Syftet var att tydliggöra riktningen för förbundets kommande verksamhetsår. Hur förbundets framtida verksamhet kommer att utvecklas är som alltid svårt att förutse, men med en stabil ekonomi och en professionell och utvecklingsinriktad organisation som snabbt ställer om har jag en stark tro på att förbundet och dess medarbetare möter kommande utmaningar på bästa sätt. Förbundet har en fortsatt spännande utveckling framför sig, där även 2027 bjuder på en ny medlemskommun.

Jag överlämnar ordförandeskapet med tron att den nya direktionen kommer att möta utmaningar, då tolkbehovet minskar. Samtidigt är jag trygg i, och min övertygelse är, att Tolkförmedling Väst och dess medarbetare kommer att möta kommande utmaningar med professionalism och ambitionen att förbli bäst i Sverige.

Göteborg 2026-05-12

Claudia Nistor Pedrini
Ordförande

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov¹ av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är huvudman för verksamheten. Tolkförmedling Väst förser därmed medlemsorganisationernas verksamheter med språktolk. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 2013 och har i dag 48 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål och Öckerö.

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ytterst ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit en krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förbundet har sitt säte i Göteborg.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Övergripande strategi

Vårt uppdrag är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Detta gör vi genom att vara lyhörda för medlemmarnas behov.

Vi ska kartlägga, utreda och analysera vår verksamhet samt kundernas och uppdragstagarnas synpunkter för att utveckla och kvalitetssäkra verksamheten.

Vi ska vara det självklara valet för professionella uppdragstagare och en förmedling där uppdragstagare ges förutsättningar att utföra kvalitativa uppdrag.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna kan påverka, tar ansvar och är engagerade. Tillsammans med medarbetarna, utifrån förbundets värdegrund, skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö.

¹ En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”... använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.”

Vi ska ha en budget i balans. Ingen beslutad aktivitet ska sakna finansiering och varje aktivitet ska vara värdeskapande för verksamheten. Varje möjlighet till effektivisering som inte går ut över kvaliteten ska tillvaratas.

Övergripande mål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Förbundets värdegrund ska vara ett gemensamt förhållningssätt och verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- bedriva en hållbar verksamhet och arbeta kostnadseffektivt
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället.

Verksamhetsmål 2027

Utifrån de övergripande målen har fem verksamhetsmål formulerats och sedan brutits ned i mätbara indikatorer.

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Förbundets uppdrag är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Att mäta leveransens pålitlighet är därmed grundläggande för att säkerställa att förbundet utför sitt uppdrag. Att följa upp tillsättningsgraden av uppdrag samt huruvida tolkarna kommer sent eller uteblir till uppdrag är därmed viktiga parametrar för att kontrollera pålitligheten i leveransen. Indikatorerna bedöms samlade och har likvärdig betydelse för måluppfyllelse.

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Förbundet bedriver en kvalitativ verksamhet där kunderna ska kunna känna sig trygga med tolkens kompetens. Därmed blir indikatorerna för målet avseende utbildade och kvalificerade tolkar relevanta. Tolkarna som idag anlitas av förbundet har generellt en hög kompetens vilket innebär att indikatorernas tidigare utfall redan är höga och att målvärdena därmed är högt satta. Detta innebär att målet kan bedömas uppnått även om inte samtliga indikatorers målvärde nås.

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

En förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas och att förbundet ska kunna vara i framkant, är lyhördhet för kundernas behov och ständiga förbättringar. Nöjd-Kund-Index (NKI) blir därför en viktig indikator, likaså att mäta andelen beställningar som inkommer via digitala tjänster, för att säkerställa ett användarvänligt system utvecklat efter verksamhetens behov och teknikens möjligheter. Då kundnöjdheten är mycket hög tilldelas indikatorn avseende andel beställningar som inkommer via digitala tjänster en högre viktning i bedömningen om målet är uppnått.

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Medarbetare som är engagerade och trivs gör ett bra arbete. Genom att följa upp hållbart medarbetarengagemang (HME) får arbetsgivaren ett bra underlag för arbetsmiljö- och värdegrundsarbetet vilket i sin tur bland annat ligger till grund för att nå målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Medarbetarnas ambassadörskap (eNPS) ger ytterligare en indikation på till vilken grad arbetsgivaren är attraktiv. HME utgör huvudindikator för måluppfyllelse. eNPS används som kompletterande indikator i bedömningen.

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

En hållbar verksamhet innebär ett helhetstänk kring miljö, sociala förhållanden och ekonomi. Distanstolkning minskar klimatpåverkan genom färre resor och är mer kostnadseffektiv för kunden. Distanstolkning bidrar även till att tolkarnas tid och kompetens kan planeras på ett mer hållbart sätt, samt att tolkar utan geografisk närhet till kunden kan anlitas. Detta i sin tur ökar möjligheten att tillgodose kundens behov men ger också tolken ökade förutsättningar till stabil försörjning och därmed ökad lojalitet till förbundet. Medarbetare som mår bra och har en icke arbetsrelaterad sjukfrånvaro är en förutsättning för en stabil bemanning, och därmed en viktig parameter för en hållbar verksamhet. Att mäta sjukfrånvaron är en viktig indikator, dock viktas indikatorn avseende distansuppdrag högre i bedömningen om målet är uppnått.

Målen för 2027 har justerats i relation till tidigare utfall och prognosen för kommande period. Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Andel tillsatta beställningar ska överstiga 99%.	99,4%	99,5%	>99%	>99%
Andel tillfällen tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska understiga 1%.	1,0%	1,0%	<1%	<1%

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk ska uppgå till minst 16%.	12,5%	13,6%	≥13%	≥16%
Andel uppdrag som utförs av auktoriserad tolk ska uppgå till minst 42%.	33,6%	38,3%	≥35%	≥42%
Andel uppdrag som utförs av utbildad eller auktoriserad tolk ska uppgå till minst 91%*.	88,3%	89,2%	≥88%	≥91%

*Ny indikator för 2026. Värden för 2024 och 2025 har beräknats.

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 83%.	79,5%	81,5%	≥80%	≥83%
Nöjd-Kund-Index (NKI) ska uppgå till minst 83.	81	83	≥82	≥83

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till minst 92.	92	92	≥92	≥92
Ambassadörskap (eNPS ²) ska uppgå till minst 62.	62	62	≥68	≥62

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Andel uppdrag som utförs på distans ska uppgå till minst 74%.	70,1%	72,2%	≥72%	≥74%
Sjukfrånvaron ska understiga 6%.	11,2%	7,1%	<7%	<6%

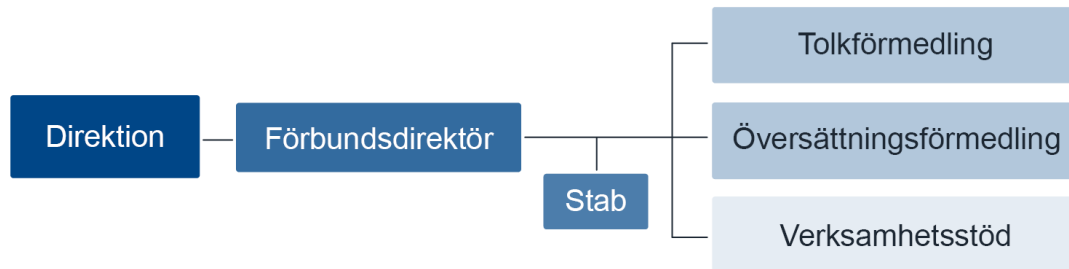
² Employee net promoter score

Kvalitetsarbete

Förbundet bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten kontinuerligt utvecklas och möter de krav som ställs av medlemmar, kunder och andra intressenter. Genom ledningssystemet, certifierat enligt ISO standard 9001 (kvalitet) och 45001 (arbetsmiljö), finns en stabil grund för ett enhetligt arbetssätt, tydliga processer och ständiga förbättringar. Riskanalyser är en central del av kvalitetsarbetet, där såväl operativa som strategiska risker löpande identifieras och bedöms. Arbetet kompletteras av årliga internkontroller, internrevision samt uppföljning av interna avvikelser. Förbundets krisberedskap innefattar tydliga rutiner för hantering av störningar, incidenter och extraordinära händelser, samt planerade övningar. Den återkommande uppföljningen av kvalitetsarbetet tillsammans med den samlade styrningen, gör att verksamheten kan anpassas efter kundernas föränderliga behov, samtidigt som verksamheten upprätthåller hög kvalitet och kostnadseffektivitet.

Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Organisationen består av stab, verksamhetsstöd, tolk- och översättningsförmedling. Staben leds av förbundsdirektör. Tolk- och översättningsförmedlingen samt verksamhetsstöd leds av tre verksamhetschefer. Ekonomi-, lön- och HR-tjänster köps av Mariestads kommun. Skövde kommun är leverantör av IT-tjänster. Specifika verksamhetssystem och verksamhetsanpassat telefonsystem köps separat.

Figur 1 Organisationsschema

Förväntad utveckling avseende verksamhet

Den rådande migrationspolitiken kommer sannolikt fortsatt bidra till ett minskat behov av språktolk, och därmed en successivt minskad efterfrågan på förbundets tolktjänster. Tidöpartiernas utredning avseende rätten till avgiftsfri tolk kommer enligt betänkandet sannolikt inte påverka efterfrågan på förbundets tjänster, dock är frågan ännu inte helt klar.

Tolk på distans ligger sedan några år stabilt på en hög nivå vilket optimerar nyttjandet av tolkens tid och kompetens samtidigt som kundens kostnader blir lägre, miljöpåverkan minskar och hållbarheten ökar. Efterfrågan på mer kostnadseffektiva tolktjänster förväntas öka och därmed kommer troligen tolkning på plats att minska och distanstolkning att öka.

Utvecklingen av AI kommer med stor sannolikhet att påverka tolkbranschen framöver. I vilken utsträckning och på vilket sätt är fortfarande svårt att förutse. TFV AI-Tolk som lanserades i december 2024 ersätter än så länge inte den mänskliga tolken utan används som ett komplement i enklare vardagssamtal, med framför allt inläggande patienter inom sjukvården. Än så länge råder en försiktighet från förbundets kunder avseende användning av verktyget. Hur användningen kommer se ut framgent återstår att se. Nyttjandet förväntas dock öka över tid.

Förbundet har en ständig utmaning i att rekrytera lämpliga kandidater till tolkyrket, inte minst inom numerärt små språk. Rekrytering av nya tolkar sker löpande. Tack vare den stora andelen tolkning på distans kan sedan några år tillbaka rekrytering av tolkar ske från hela landet, vilket ökat andelen auktoriserade tolkar. Förbundet förväntas fortsatt attrahera redan utbildade och auktoriserade tolkar. Vidareutbildning av befintliga tolkar erbjuds kontinuerligt och förbundets aktiva tolkar förväntas löpande höja sin kompetens. Andelen tolkuppdrag som idag utförs av auktoriserade tolkar är mycket hög. Denna höga kompetensnivå är något som förbundet vill bibehålla och gärna öka.

Förbundets kunder bjuds kontinuerligt in till dialog och informationsmöten i syfte att fånga upp behov för att kvalitetssäkra såväl verksamheten som den enskilda tolksituationen. Skräddarsydda informationsinsatser och kulturdialoger erbjuds även på distans alternativt på plats hos kunden. Som ett led i förbundets kundarbete mäts årligen kundnöjdhet (NKI³). Den goda kunddialogen och höga kundnöjdheten är något som förbundet vill behålla och gärna öka.

Direktionen beslutade under 2025 att åter öppna upp för nya medlemmar i förbundet vilket har resulterat i en ny medlemskommun från och med januari 2027. Ytterligare intresse för medlemskap i förbundet har signalerats, vilket kan leda till ytterligare nya medlemmar och därmed en stabil efterfrågan på förbundets tjänster.

Ekonomiska förutsättningar

Bakgrund

Enligt UNHCR:s rapport⁴ befann sig 117,3 miljoner människor på flykt under 2025, vilket är färre än tidigare år. Drygt 6 700 personer sökte asyl i Sverige under 2025 vilket är en minskning med 3 000 jämfört med året innan. Knappt 9 700 ukrainare sökte skydd i Sverige under samma år enligt massflyktsdirektivet vilket är 1000 personer färre än 2024.⁵

Migrationsverkets prognos⁶ från februari 2026 konstaterar en nedåtgående trend gällande asylansökningar till Sverige under 2025 då antalet asylsökande var den lägsta på 2000-talet. Trenden förutspås bestå som en följd av nuvarande migrationspolitik inom Sverige och EU. Trots konflikter på flera håll i världen konstaterar Migrationsverket att antalet asylsökande till Sverige inte kommer påverkas nämnvärt. Dock kan situationen hastigt förändras och ändra

³ Nöjd-Kund-Index

⁴ UNHCR. <https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/figures-glance>. Hämtat 2026-02-19.

⁵ Migrationsverkets Årsredovisning 2025. <https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/styrning-och-uppfoljning>. Hämtat 2025-03-02.

⁶ Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2026. Migrationsverket. <https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/styrning-och-uppfoljning/prognoser>. Hämtad 2026-02-19

prognosen. Under åren 2027–2029 bedöms antalet asylsökande per år uppgå till 5 500 personer. Under samma period förväntas 11 000 personer per år återvända till sina hemländer. Över 2 miljoner⁷ personer av Sveriges befolkning är utrikes födda. Hälften av dessa kommer från Syrien, Irak, Iran, Somalia och Afghanistan. Länder där de mest efterfrågade tolkspråken talas.

Behovet av förbundets tjänster har en direkt koppling till den rådande flyktingsituationen och migrationspolitiken. Sedan 2023 har antalet tolkuppdrag tydligt minskat. I dagsläget finns inga indikationer på att efterfrågan kommer att öka utan snarare fortsätta sjunka. Hur nya medlemmar och eventuella omvärldshändelser kommer att påverka efterfrågan på förbundets tjänster över tid är svårt att prognostisera, likaså hur AI på sikt kommer påverka efterfrågan på mänsklig tolk.

Förbundets intäkter fås genom förmedling av tolk- och översättningstjänster och verksamhetens största kostnader är arvoden till uppdragstagare. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolk- och översättningstjänster som utförs. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Budgeterat antal uppdrag	320 000	335 000	335 000	315 000	300 000	310 000		
Utfall antal uppdrag	349 000	329 000	314 000	313 000	Prognos 312 000		Prognos 305 000	Prognos 300 000
Årets resultat (tkr)	4 177	-215	-3 950	315	Prognos 12 000	0	0	0

Tabell 1 Utfall och prognos för antalet uppdrag och budgetutfall

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska genomsyras av god ekonomisk hushållning i både ett kort och långt perspektiv. Förbundet anses ha en god ekonomisk hushållning då både verksamhetsmålen och de finansiella målen uppfylls. Verksamheten påverkas i hög grad av omvärldens föränderlighet vilket innebär att förbundet kan anses ha en god ekonomisk hushållning även om en eller flera av verksamhetsmålen indikatorer ej uppfylls. De finansiella målen och indikatorerna för verksamhetsmålen 2027 bedöms realistiska utifrån nuläget.

Utgångsläge inför planering av budget 2027

Enligt förbundsordningen ska direktionen årligen fastställa budget för kommande år. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under efterföljande tvåårsperiod. Förbundets årliga kostnader ska enligt kommunallag och förbundsordning täckas av årets intäkter. I enlighet med övergripande verksamhetsmål ska förbundet bedriva en hållbar verksamhet och arbeta kostnadseffektivt. Budgetförslaget ska samrådats med förbundsmedlemmarna senast en månad före direktionens sammanträde och budgeten ska fastställas senast den 30 september före verksamhetsåret.

⁷ <https://www.kunskapsverket.org/artiklar/hur-gar-integrationen>

Som utgångsläge för planeringen av 2027–2029 finns gällande plan för 2026–2028 samt utfall från de senaste åren och prognoser för kommande år. Flyktingsituationen och migrationspolitiken i omvärlden samt Migrationsverkets prognos tas även i beaktan i planeringen av budget 2027.

Årsprognos 2026 i jämförelse med budget

Under 2025 utförde förbundet drygt 313 000 uppdrag, vilket var 2 000 färre uppdrag än budgeterat. Antal uppdrag de fyra första månaderna under 2026 ligger drygt 1,5% lägre jämfört med föregående år. Prognosen för 2026 är ca 312 000 uppdrag, vilket är 12 000 fler uppdrag än budgeterat. Resultatet för året bedöms bli positivt.

Arvodesutveckling

Som ett led i att säkerställa försörjningen av uppdragstagare samt kvalitetssäkra förbundets tjänster, bör arvoden för såväl tolkar som översättare arligen ses över. Arvodesutvecklingen bör ha följsamhet med såväl branschen i stort som den generella arbetsmarknadens löneutveckling.

Personalbemanning och löneutveckling

Bemanning och organisation utvärderas kontinuerligt och anpassas efter verksamhetens föränderliga behov. Under de senaste åren har flera organisationsförändringar genomförts och förbundets lokalkontor har avvecklats. Därmed har arbetsprocesser effektiviserats och bemanningen i förmedlingsarbetet minskats. Över tid kan dock förbundets bemanning behöva stärkas upp med ytterligare specialistkompetenser utifrån såväl ny lagstiftning som den tekniska utvecklingen. Beroende på hur efterfrågan av verksamhetens tjänster utvecklas kommande år kommer bemanningen oavsett behöva anpassas.

För att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och därmed kunna rekrytera och behålla rätt medarbetare är anställningsform och marknadsmässiga löner viktiga parametrar. Då centralt löneavtal för 2027 ännu inte är tecknat, beräknas förbundets lönekostnad för 2027 utifrån årets avtal vilket motsvarar 3%.

Pension

Förbundets pensionsförvaltare är KPA och lagstadgade premier för tillsvidareanställda betalas löpande. Löneskatt på 24,26% ingår i pensionskostnaden. Löneskatten betalas årsvis och regleras genom inbetalning via preliminärskatten varje månad och resterande skuld/fordran regleras vid bokslut varje år. Ingen ansvarsförbindelse finns då intjänandet och kostnaden tas löpande.

Prisutveckling

Det ekonomiska läget i samhället präglas av återhämtning och normalisering av ekonomin, samtidigt som en viss oro råder i omvärlden. Prognosen för 2027 års indexnivå är strax under 2%. Kommande avtalsrörelse förväntas ge ett lägre utfall än senaste avtalsperioden.

Den generellt minskade efterfrågan på tolktjänster vägs, för förbundet, upp av nya medlemmars tolkbehov. Detta innebär att antalet tolkuppdrag för 2027 troligtvis kommer att ligga i nivå med 2026, då förbundet gjorde ett stort positivt resultat. Bedömningen är därför att täckningsmarginalen, trots indexuppräkning, löne- och arvodesökning, kan minskas.

I enlighet med självkostnadsprincipen har förbundets tjänster inför 2026 höjdes priserna med i snitt 3%. För en budget i balans 2027 bedöms ingen prishöjning vara nödvändig.

Finansiella mål 2027

Enligt kommunallagen ska förbundets ekonomi vara i balans. Intäkterna ska minst täcka kostnaderna vilket innebär att den löpande verksamheten ska ha ett positivt resultat. Att förbundet har en god likviditetsplanering under året och därmed endast i undantagsfall nyttjar checkkrediten, samt att betalningsförmågan på kort och lång sikt är stabil bidrar också till en ekonomi under kontroll.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat.
- Soliditeten ska inte understiga 30%.
- Kassalikviditeten ska inte understiga 125%.
- Checkkrediten ska inte användas.

Budget 2027

Enligt förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter och medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Budget 2027 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknas till ca 310 000 uppdrag för 2027. För en budget i balans 2027 bedöms ingen prishöjning vara nödvändig.

Budget 2027	(tkr)
Verksamhetens intäkter	238 000
Verksamhetens kostnader	238 000
Årets resultat	0

Budget 2027, specifikation

Intäkter	Belopp (tkr)	Kommentar
Försäljning av förmedlingstjänster	238 000	Tolk- och översättningstjänster
Summa verksamhetens intäkter	238 000	

Kostnader	Belopp (tkr)	Kommentar
Personalkostnad	34 000	Lön* och övriga personalkostnader
Direktionskostnad	900	Arvoden* och övriga möteskostnader
Arvoden uppdragstagare	187 340	Arvoden* och kostnadsersättningar
Rekrytering och utbildning av uppdragstagare	500	Utbildning, material, handledning
Lokalkostnader	3 000	Lokalhyra, lokalvård, larm, el
IT-kostnader	6 000	IT-utrustning, licenser, telefoni & porto
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	300	Förbrukningskostnader
Administrativa tjänster	4 200	Adm. tjänster, konsulttjänster
Finansiella kostnader	1 760	Avskrivning, ränta, övriga bankkostnader
Summa verksamhetens kostnader	238 000	

* inkl. personalomkostnadspålägg

Investeringsbudget 2027

Det finns inga investeringar planerade under budgetåret och planperioden.

Ekonomisk plan 2027–2029

Budget, (tkr)	2027	2028	2029
Intäkter	238 000	234 000	230 000
Kostnader	238 000	234 000	230 000
Budgeterat resultat	0	0	0

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se

§ 627 Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029.

Vidare beslutar direktionen att förslaget översänds till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029 på direktionsmöte den 25 september 2026.

Sammanfattning av ärendet

FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029 innehåller budget för 2027 samt beskriver vad som planeras i verksamheten för åren 2028–2029.

Budget 2027 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar inklusive indexuppräkningsar. Medlemmarnas behov beräknas till 310 000 uppdrag vilket är mer än vad som tidigare prognoserats och därmed beaktats i förbundets ekonomiska hållbarhetsplanering. Nuvarande täckningsmarginal beräknas vara tillräcklig för nästkommande år. För en budget i balans 2027 bedöms därmed ingen höjning av priserna vara nödvändig.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029, dnr 26/0015–2

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2026-01-01

Diarienummer: 25/0014-2	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2025-03-28	Granskad: 2025-03-28
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 47 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicy. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet.

Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådats med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet.

Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 87

Reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Dnr KS 2026/219

Sammanfattning

Direktionen för Tolkförmedling Väst har antagit reviderad förbundsordning och översänt den till medlemskommunerna för fastställande i kommunfullmäktige.

Revideringen beror på att Kungsbacka kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst och Kungsbacka kommun läggs därmed in som medlem. I övrigt inga ändringar. Förbundet har nu totalt 48 medlemmar, 47 kommuner samt Västra Götalandsregionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-06-30

Protokollsutdrag från direktionen, daterat 2026-05-29

Ny Förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Ekonomisk bedömning

Revideringen innebär ingen ekonomisk konsekvens.

Sociala konsekvenser

Utökningen av Tolkförmedling Väst med ytterligare en medlemskommun bedöms ge positiva sociala konsekvenser genom att stärka invånares jämlika tillgång till offentlig service, öka delaktighet och minska språkliga barriärer..

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar reviderad Förbundsordning för Tolkförmedling Väst, att gälla från 1 januari 2027.

Reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Dnr KS 2026/219

Sammanfattning

Direktionen för Tolkförmedling Väst har antagit reviderad förbundsordning och översänt den till medlemskommunerna för fastställande i kommunfullmäktige.

Revideringen beror på att Kungsbacka kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst och Kungsbacka kommun läggs därmed in som medlem. I övrigt inga ändringar. Förbundet har nu totalt 48 medlemmar, 47 kommuner samt Västra Götalandsregionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-06-30

Protokollsutdrag från direktionen, daterat 2026-05-29

Ny Förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Ekonomisk bedömning

Revideringen innebär ingen ekonomisk konsekvens.

Sociala konsekvenser

Utökningen av Tolkförmedling Väst med ytterligare en medlemskommun bedöms ge positiva sociala konsekvenser genom att stärka invånares jämlika tillgång till offentlig service, öka delaktighet och minska språkliga barriärer..

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad Förbundsordning för Tolkförmedling Väst, att gälla från 1 januari 2027.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Tolkförmedling Väst, kansli@tolkformedlingvast.se

§ 628 Förslag till Reviderad förbundsordning

Beslut

Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun önskar gå in som medlemmar i Tolkförmedling Väst. Kommunen läggs därmed in som medlem under paragraf 2. I övrigt föreslås inga förändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- Reviderad FÖRBUNDSORDNING, dnr 26/0013-2
- Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2027-01-01

Diarienummer: 26/0013-2	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2026-05-29	Granskad: 2026-05-29
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 48 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Kungsbacka, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicy. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet.

Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådats med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet.

Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 88

Utökat verksamhetsområde Norra Gossagården

Dnr KS 2026/213

Sammanfattning

Ett verksamhetsområde är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp. I enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) § 6, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen:

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas.
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Kommunfullmäktige antog 2026-03-04 detaljplan för Norra Gossagården som fick lagakraft 2026-04-02. De nybildade fastigheterna Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13 ligger inom den nya detaljplanen och behöver ingå i ett verksamhetsområde för vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata. Därutöver ligger fastigheter Tingberg 3:13 och Tingberg 3:26 redan helt eller delvis inom verksamhetsområde och Tingberg 3:13 behöver kompletteras med verksamhetsområde för dagvatten gata. Således föreslås fastigheterna förläggas inom verksamhetsområde för vattentjänster enligt förteckningen i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-04

Samhällsnämndens protokoll §49/2026

Bilaga 1 Förteckning berörda fastigheter, daterad 2026-05-28

Bilaga 2 Förrättningskarta, upprättad 2026

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för att tillgodose fastigheternas behov genom en allmän va-anläggning beräknas till ca 13 800 tkr och finansieras genom samhällsnämndens beslutade investeringsbudget för vatten och avlopp.

Kommunstyrelsen som fastighetsägare för Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13 belastas med dessa fastigheters anslutningsavgifter som tillfaller VA-kollektivet i samband med färdigställd VA-anläggning. Kostnaden för detta uppgår till 1 768 tkr och kommer återfås i samband med försäljning av fastigheterna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Sociala konsekvenser

Genom att skapa verksamhetsområde för vattentjänsterna vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata kommer Lilla Edets kommun säkerställa att kommunen tar ansvar för skyldigheten att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster med hänsyn till skyddet för miljön.

Förslaget ligger även i linje med Agenda 2030 mål 6 om rent vatten och sanitet för alla samt kommunens arbete för en hållbar och resilient VA-försörjning.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar om utökat verksamhetsområde som förses med allmänt vatten och avlopp enligt redovisad förteckning enligt bilaga 1 "Förteckning berörda fastigheter, daterad 2026-05-28".

Utökat verksamhetsområde Norra Gossagården

Dnr KS 2026/213

Sammanfattning

Ett verksamhetsområde är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp. I enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) § 6, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen:

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas.
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Kommunfullmäktige antog 2026-03-04 detaljplan för Norra Gossagården som fick lagakraft 2026-04-02. De nybildade fastigheterna Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13 ligger inom den nya detaljplanen och behöver ingå i ett verksamhetsområde för vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata. Därutöver ligger fastigheter Tingberg 3:13 och Tingberg 3:26 redan helt eller delvis inom verksamhetsområde och Tingberg 3:13 behöver kompletteras med verksamhetsområde för dagvatten gata. Således föreslås fastigheterna förläggas inom verksamhetsområde för vattentjänster enligt förteckningen i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-04

Samhällsnämndens protokoll §49/2026

Bilaga 1 Förteckning berörda fastigheter, daterad 2026-05-28

Bilaga 2 Förrättningskarta, upprättad 2026

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för att tillgodose fastigheternas behov genom en allmän va-anläggning beräknas till ca 13 800 tkr och finansieras genom samhällsnämndens beslutade investeringsbudget för vatten och avlopp.

Kommunstyrelsen som fastighetsägare för Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13 belastas med dessa fastigheters anslutningsavgifter som tillfaller VA-kollektivet i samband med färdigställd VA-anläggning. Kostnaden för detta uppgår till 1 768 tkr och kommer återfås i samband med försäljning av fastigheterna.

Sociala konsekvenser

Genom att skapa verksamhetsområde för vattentjänsterna vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata kommer Lilla Edets kommun säkerställa att kommunen tar ansvar för skyldigheten att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster med hänsyn till skyddet för miljön.

Förslaget ligger även i linje med Agenda 2030 mål 6 om rent vatten och sanitet för alla samt kommunens arbete för en hållbar och resilient VA-försörjning.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om utökat verksamhetsområde som förses med allmänt vatten och avlopp enligt redovisad förteckning enligt bilaga 1 "Förteckning berörda fastigheter, daterad 2026-05-28".

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
VA-chef, Claes-Henric Hirschfeldt
Bygg och miljöchef, Kristian Nordström
PEX-chef, Maria Wagerland

Beslutet skickas för kännedom till
Chef sektor samhälle, Ivana Egert
Ekonomichef, Per Einarsson

Samhällsnämnden protokoll 2026-05-28

§ 49

Utökat verksamhetsområde Norra Gossagården

Dnr SAN 2026/222

Sammanfattning

Ett verksamhetsområde är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp. I enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) § 6, om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen:

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas.
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Kommunfullmäktige antog en ny detaljplan för Norra Gossagården den 4 mars 2026, som fick lagakraft den 2 april 2026. De nybildade fastigheterna Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13 ligger inom den nya detaljplanen och behöver ingå i ett verksamhetsområde för vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata. Därutöver ligger fastigheter Tingberg 3:13 och Tingberg 3:26 redan helt eller delvis inom verksamhetsområde och Tingberg 3:13 behöver kompletteras med verksamhetsområde för dagvatten gata. Således föreslås fastigheterna förläggas inom verksamhetsområde för vattentjänster enligt förteckningen i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 46/2026

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-20

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-05-04

Bilaga 1 Förteckning berörda fastigheter, daterad 2026-05-28

Bilaga 2 Förrättningskarta, upprättad 2026

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för att tillgodose fastigheternas behov genom en allmän va-anläggning beräknas till ca 13 800tkr och finansieras genom beslutad investeringsbudget för VA.

Sociala konsekvenser

Genom att skapa verksamhetsområde för vattentjänsterna vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata kommer Lilla Edets kommun säkerställa att kommunen tar ansvar för skyldigheten att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster med hänsyn till skyddet för miljön.

Samhällsnämnden protokoll 2026-05-28

Yrkande

Andreas Freiholtz (SD) yrkar att samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om utökat verksamhetsområde som förses med allmänt vatten och avlopp enligt redovisad förteckning.

Andreas Freiholtz (SD) yrkar avslag på arbetsutskottets förslag: Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att skapa verksamhetsområde som förses med vattentjänsterna vatten, spillvatten, dagvatten gata samt dagvatten fastighet för fastigheterna Tingberg 14:6, Tingberg 14:7, Tingberg 14:8, Tingberg 14:9, Tingberg 14:10, Tingberg 14:11, Tingberg 14:12 samt Tingberg 14:13.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Andreas Freiholtz (SD) yrkande att samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om utökat verksamhetsområde som förses med allmänt vatten och avlopp enligt redovisad förteckning och finner att samhällsnämnden bifaller Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Ordförande ställer frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Andreas Freiholtz (SD) yrkande att avslå arbetsutskottets förslag och finner att nämnden bifaller Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Beslut

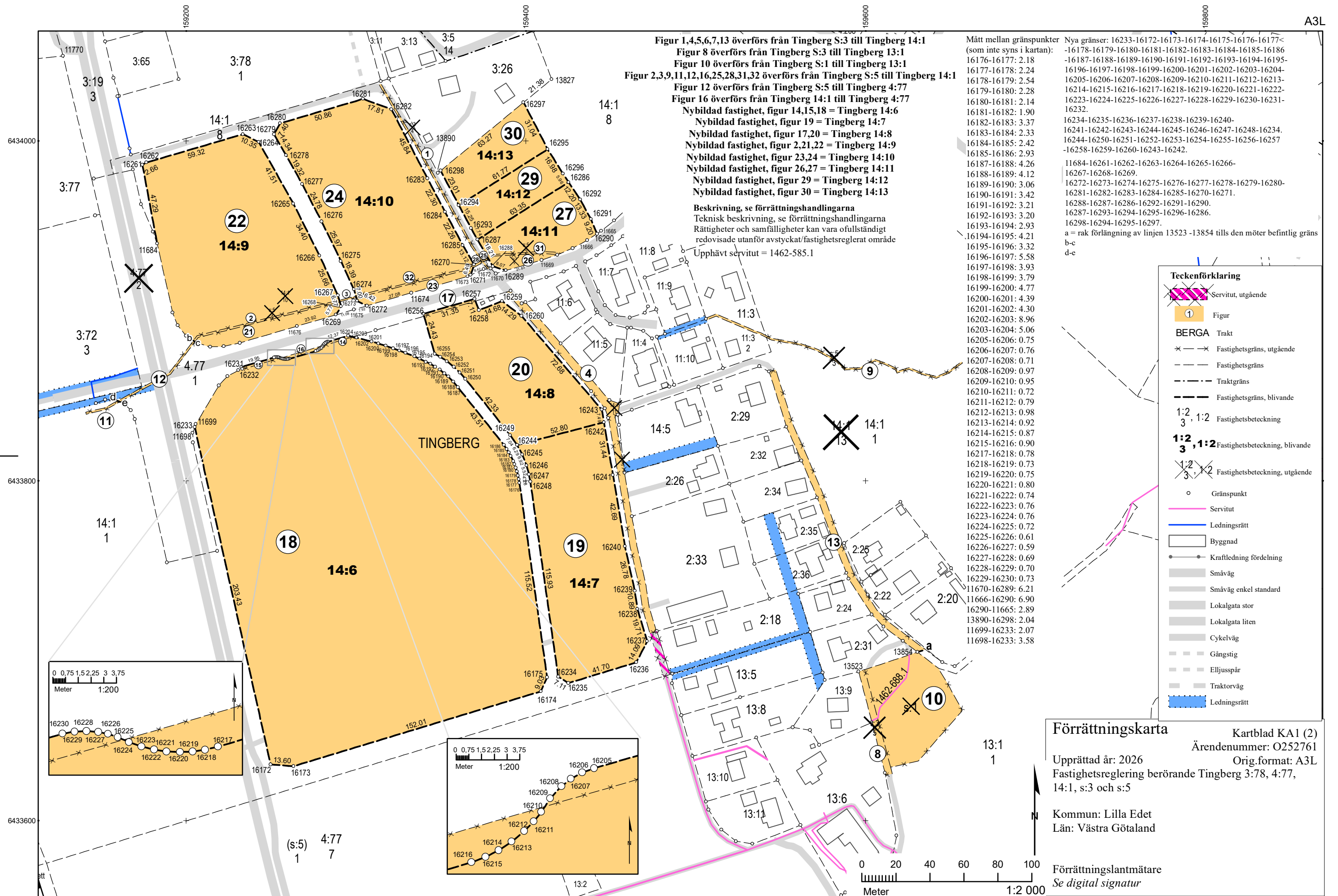
Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om utökat verksamhetsområde som förses med allmänt vatten och avlopp enligt redovisad förteckning.

Beslutet expedieras till
Kommunstyrelsens diarium
Miljöenheten, miljo@lillaedet.se
VA-enheten, va@lillaedet.se

Förteckning berörda fastigheter - utökat verksamhetsområde Norra Gossagården
SAN 2026/222

Fastighetsbeteckning	V	S	Df	Dg
Tingberg 14:6	X	X	X	X
Tingberg 14:7	X	X	X	X
Tingberg 14:8	X	X	X	X
Tingberg 14:9	X	X	X	X
Tingberg 14:10	X	X	X	X
Tingberg 14:11	X	X	X	X
Tingberg 14:12	X	X	X	X
Tingberg 14:13	X	X	X	X
Tingberg 3:13				X

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 89

Sammanträdesdagar för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2027

Dnr KS 2026/246

Sammanfattning

KSAU Kl 8.30	KS Kl 8.30	KF Kl 18.00
	4 januari (måndag)	
December 2026	12 januari	27 januari
2 februari	22 februari (måndag)	10 mars
2 mars	16 mars	7 april
5 april (måndag)	19 april (måndag)	4 maj (tisdag)
18 maj	1 juni	16 juni (start kl 16)
24 augusti	7 september	22 september
21 september	5 oktober	20 oktober
9 november	23 november	8 december
13 december (måndag)	Januari 2028	

Sista dag för nämnderna att fatta beslut om

Årsrapport 2026	26 februari
Taxor 2028	23 april
Tertialrapport 1 2027	28 maj
Tertialrapport 2 2027	1 oktober
Verksamhetsplan och budget 2028	19 november

Årsrapporten och tertialrapporterna ska presenteras med en powerpoint-presentation på arbetsutskotten och vara bilagda i ordinarie kallelse till nämnd/kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Ekonomisk bedömning

Sammanträdesdagarna i sig utgör ingen ekonomisk konsekvens. Dock utgår arvode och andra ersättningar till de förtroendevalda som deltar i mötena men det är oavsett dagar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Sociala konsekvenser

Då demokrati är ett styrelseskick där makten ligger hos folket, d.v.s våra förtroendevalda så krävs regelbundna tillfällen att fatta de beslut som ligger inom den kommunal kompetensen.

De flesta politiska möten är förlagda till dagtid vilket främjar möjligheten för fler att delta.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2027.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2027.
3. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2027.

Sammanträdesdagar för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2027

Dnr KS 2026/246

Sammanfattning

KSAU Kl 8.30	KS Kl 8.30	KF Kl 18.00
	4 januari (måndag)	
December 2026	12 januari	27 januari
2 februari	22 februari (måndag)	10 mars
2 mars	16 mars	7 april
5 april (måndag)	19 april (måndag)	4 maj (tisdag)
18 maj	1 juni	16 juni (start kl 16)
24 augusti	7 september	22 september
21 september	5 oktober	20 oktober
9 november	23 november	8 december
13 december (måndag)	Januari 2028	

Sista dag för nämnderna att fatta beslut om

Årsrapport 2026	26 februari
Taxor 2028	23 april
Tertialrapport 1 2027	28 maj
Tertialrapport 2 2027	1 oktober
Verksamhetsplan och budget 2028	19 november

Årsrapporten och tertialrapporterna ska presenteras med en powerpoint-presentation på arbetsutskotten och vara bilagda i ordinarie kallelse till nämnd/kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

Ekonomisk bedömning

Sammanträdesdagarna i sig utgör ingen ekonomisk konsekvens. Dock utgår arvode och andra ersättningar till de förtroendevalda som deltar i mötena men det är oavsett dagar.

Sociala konsekvenser

Då demokrati är ett styrelseskick där makten ligger hos folket, d.v.s våra förtroendevalda så krävs regelbundna tillfällen att fatta de beslut som ligger inom den kommunal kompetensen.

De flesta politiska möten är förlagda till dagtid vilket främjar möjligheten för fler att delta.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2027.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2027.
3. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2027.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Administrativ chef Maria Olegård

Januari 2027		Februari 2027		Mars 2027		April 2027		Maj 2027		Juni 2027		Juli 2027		Augusti 2027		September 2027		Oktober 2027		November 2027		December 2027	
F 1	Nyårsdagen	M 1	5	M 1	9	T 1	L 1	Första maj	T 1	KS (T1, MoR, Taxor)	T 1	S 1	O 1	F 1	SAN	M 1	44	O 1					
L 2	T 2	KSAU	T 2	KSAU	F 2	S 2	O 2		F 2	M 2	31	T 2	L 2	T 2		T 2	T 2	T 2					
S 3	T 19	O 3	L 3	M 3	18	T 3	L 3		T 3	F 3	S 3	O 3	M 3	O 3		F 3	F 3	F 3					
T 12	KS	T 4	T 4	S 4	T 4	KF	F 4		S 4	O 4	L 4	M 4	40	T 4		L 4	L 4	L 4					
T 5	Trettondagsafton	F 5	F 5	M 5	KSAU	14	O 5		L 5	M 5	27	T 5	S 5	T 5	KS (T2)	F 5	Alla helgons afton	S 5					
O 6	Trettondedag jul	L 6	L 6	T 6	T 6	Kristi himmelsfärdsdag	S 6	Sveriges nationaldag	T 6	F 6	O 6	M 6	36	O 6		L 6	Alla helgons dag	M 6	49				
T 7	S 7	S 7	O 7	KF	F 7	M 7	23	O 7	L 7	T 7	KS	T 7		T 7		S 7	T 7	T 7					
F 8	M 8	6	M 8	10	T 8	L 8	T 8		S 8	O 8	F 8	M 8	45	O 8	KF	T 8	T 8	T 8					
L 9	T 9	T 9	F 9	S 9	O 9	F 9	M 9	32	T 9	L 9	T 9	M 9		T 9	KSAU	T 9	T 9	T 9					
S 10	O 10	O 10	KF	L 10	M 10	19	T 10	L 10	T 10	F 10	S 10	T 10		F 10		F 10	F 10	F 10					
M 11	2	T 11	T 11	S 11	T 11	F 11	S 11		O 11	L 11	M 11	41	T 11	L 11		T 11	T 11	T 11					
T 12	KS	F 12	F 12	M 12	15	O 12	L 12	M 12	28	T 12	S 12	T 12		F 12		S 12	S 12	S 12					
O 13	L 13	L 13	T 13	T 13	S 13		T 13		F 13	M 13	37	O 13		L 13		M 13	KSAU	50	M 13				
T 14	S 14	S 14	O 14	F 14	M 14	24	L 14	T 14		T 14		T 14		T 14		T 14	T 14	T 14					
F 15	M 15	7	M 15	11	T 15	L 15	Pingstafton	T 15	S 15	O 15	F 15	M 15	46	O 15		T 15	T 15	T 15					
L 16	T 16	T 16	KS (Årsredovisning)	F 16	S 16	Pingstdagen	O 16	KF	F 16	M 16	33	T 16	L 16	T 16		T 16	T 16	T 16					
S 17	O 17	O 17	L 17	M 17	20	T 17	L 17		T 17	F 17	S 17	O 17		F 17		T 17	T 17	T 17					
M 18	3	T 18	T 18	S 18	T 18	KSAU	F 18	S 18	O 18	L 18	M 18	42	T 18	L 18		T 18	T 18	T 18					
T 19	F 19	F 19	M 19	KS	16	O 19	L 19	M 19	29	T 19	S 19	T 19		F 19		S 19	S 19	S 19					
O 20	L 20	L 20	T 20	T 20	S 20		T 20		F 20	M 20	38	O 20	KF	L 20		M 20	M 20	51	M 20				
T 11	S 21	S 21	O 21	F 21	M 21	25	O 21	L 21	T 21	KSAU	T 21	S 21		T 21		T 21	T 21	T 21					
F 22	M 22	KS	8	M 22	12	T 22	L 22	T 22	S 22	O 22	KF	F 22	M 22	47	O 22		T 22	T 22					
L 23	T 23	T 23	F 23	M 23	O 23	M 23	34	T 23	L 23		T 23		T 23		T 23	KS	T 23	T 23					
S 24	O 24	O 24	L 24	M 24	21	T 24	L 24	T 24	KSAU	F 24	S 24	O 24		F 24		Julafton	F 24	Julafton					
M 25	4	T 25	T 25	S 25	T 25	F 25	Midsommarafton	S 25	O 25	L 25	M 25	43	T 25	L 25		Juldagen	L 25	Juldagen					
T 26	F 26	F 26	Långfredagen	M 26	17	O 26	L 26	Midsommardagen	M 26	30	T 11	S 26	T 26	BIN	F 26		S 26	Annandag jul					
O 27	KF	L 27	L 27	Påskafton	T 27	T 27	S 27		F 27	M 27	39	O 27		L 27		M 27	M 27	M 27					
T 28	S 28	S 28	Påskdagen	O 28	F 28	M 28	26	O 28	L 28	T 28		T 28		S 28		T 28	T 28	T 28					
F 29		M 29	Annandag påsk	13	T 29	L 29	T 29		S 29	O 29	F 29	M 29	48	O 29		T 29	T 29	T 29					
L 30		T 30	F 30	Valborgsmässoafton	S 30	O 30	F 30		M 30	35	T 30	L 30		T 30		T 30	T 30	T 30					
S 31		O 31	M 31	22	L 31	T 31	S 31		S 31		Veckonr.se	F 31	Nyårsafton		F 31	Nyårsafton		F 31	Nyårsafton				

Veckonr.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 90

Avtal Konstruera schaktmassor Högstorp Lilla Edet

Dnr KS 2026/249

Sammanfattning

Lilla Edets kommun har tillsammans med Lilla Edets Motorcykelklubb fört dialog med Ragn-Sells Treatment & Detox AB om möjligheten att placera schaktmassor inom ett område på Högstorp. Området omfattar kommunägd mark som delvis arrenderas av Lilla Edets Motorcykelklubb genom ett långsiktigt arrende.

Ärendet kommer direkt till kommunstyrelsen den 8 september och kompletta handlingar skickas ut med kallelsen.

Beslut

Arbetsutskottet noterar informationen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

§ 91

Samverkansavtal för den regionala naturbruksutbildningen

Dnr KS 2025/419

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet i form av Naturbruksskolor på fem platser i Västra Götaland.

Föreliggande avtal som ska gälla från 2029-01-01 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom Interkommunal ersättning (IKE). När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna.

Det sekundära samverkansavtal som ska gälla från 2029-01-01 innehåller väsentliga förändringar jämfört med tidigare avtalsmodell.

Dessa kan sammanfattas med:

- Avtalet är frivilligt för kommunerna
- Skatteväxlingen mellan kommunerna och VGR är borttagen
- Respektive gymnasieelev finansieras helt genom IKE
- VGR:s direkta ägarbidrag (ca 13 procent) för att fylla ut mellanskillnaden mellan IKE och intäkterna genom skatteväxlingen är borta
- Utomlänsersättningen är borttagen

Regionfullmäktige beslutade 2026-05-26 § 102 att godkänna samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Det bedöms som önskvärt att kommunerna tar beslut under innevarande mandatperiod då befintliga politiska församlingar har en god kännedom om det regionala samverkansavtalet för naturbruksutbildning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-07-01

Regionfullmäktiges beslut 2026-05-26

Tjänsteskrivelse från Västra Götalandsregionen, daterad 2026-04-08

Samverkansavtal för Naturbruksutbildning från och med 2029-01-01

Bilaga 1 Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, från och med 2029-01-01

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2026-08-25

Bilaga 2 Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen

Bilaga 3 Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Ekonomisk bedömning

Utgångspunkten för ersättning från kommunen till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen. Om elevantalet är ungefär det samma som idag bedömer vi att kostnadsnivån blir densamma som i tidigare avtal. Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris, Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris.

Sociala konsekvenser

Avtalet säkerställer elevernas rätt till utbildning och bidrar till likvärdiga möjligheter att läsa naturbruksprogrammet inom regionen. Det minskar risken för avbrott eller osäkra villkor för eleverna och stärker samtidigt kompetensförsörjningen inom lantbruk, skogsbruk och fiske, vilket är av stort intresse för kommunen.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och Lilla Edets kommun att gälla från och med 2029-01-01.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt ordföranden att underteckna samverkansavtalet.

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och Lilla Edets kommun

Dnr KS 2025/419

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet i form av Naturbruksskolor på fem platser i Västra Götaland.

Föreliggande avtal som ska gälla från 2029-01-01 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom Interkommunal ersättning (IKE). När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna.

Det sekundära samverkansavtal som ska gälla från 2029-01-01 innehåller väsentliga förändringar jämfört med tidigare avtalsmodell.

Dessa kan sammanfattas med:

- Avtalet är frivilligt för kommunerna
- Skatteväxlingen mellan kommunerna och VGR är borttagen
- Respektive gymnasieelev finansieras helt genom IKE
- VGR:s direkta ägarbidrag (ca 13 procent) för att fylla ut mellanskillnaden mellan IKE och intäkterna genom skatteväxlingen är borta
- Utomlänsersättningen är borttagen

Regionfullmäktige beslutade 2026-05-26 § 102 att godkänna samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Det bedöms som önskvärt att kommunerna tar beslut under innevarande mandatperiod då befintliga politiska församlingar har en god kännedom om det regionala samverkansavtalet för naturbruksutbildning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-07-01

Regionfullmäktiges beslut 2026-05-26

Tjänsteskrivelse från Västra Götalandsregionen, daterad 2026-04-08

Samverkansavtal för Naturbruksutbildning från och med 2029-01-01

Bilaga 1 Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, från och med 2029-01-01

Bilaga 2 Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen

Bilaga 3 Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Ekonomisk bedömning

Utgångspunkten för ersättning från kommunen till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen. Om elevantalet är ungefär det samma som idag bedömer vi att kostnadsnivån blir densamma som i tidigare avtal. Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris, Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris.

Sociala konsekvenser

Avtalet säkerställer elevernas rätt till utbildning och bidrar till likvärdiga möjligheter att läsa naturbruksprogrammet inom regionen. Det minskar risken för avbrott eller osäkra villkor för eleverna och stärker samtidigt kompetensförsörjningen inom lantbruk, skogsbruk och fiske, vilket är av stort intresse för kommunen.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och Lilla Edets kommun att gälla från och med 2029-01-01.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt ordföranden att underteckna samverkansavtalet.

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Västra Götalandsregionen, Anders Carlberg, anders.carlberg@vgregion.se

Beslutet skickas för kännedom till
Sektorchef bildning Karin Hallhagen Bagby
Ekonomichef Per Einarsson

Protokoll från regionfullmäktige, 2026-05-26

§ 102

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Diarienummer RS 2026-00395

Beslut

1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet.

Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen. Det senare var inte en del av den ursprungliga modellen men har vuxit fram i takt med att kostnaderna för utbildningen har ökat i snabbare takt än intäkten via skatteväxlingen. Mellanskillnaden har täckts av VGR. När många elever sökt sig till skolorna eller när kostnaden för utbildningen har ökat snabbare än skatteunderlaget, har mellanskillnaden ökat.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från regionfullmäktige, 2026-05-26

De tre intäktskällorna har för närvarande följande andelar av den totala inkomsten till utbildningen:

- 50 procent IKE
- 13 procent ägarbidrag
- 37 procent genom skatteväxlingen

Föreliggande avtal som ska gälla från den 1 januari 2029 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från regionfullmäktige, 2026-05-26

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som primärt syftade till att utreda en alternativ modell till dagens samverkansavtal. Utredningen slutrapporterades till beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen i april 2025, och låg till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Besluten i VGR och kommunerna att skatteväxlingen upphör att gälla från den 1 januari 2029 ska meddelas finansdepartementet före den 1 september året innan avvecklingen, alltså senast den 31 augusti 2028.

Förslaget har skickats till samtliga 49 kommuner i Västra Götaland för yttrande.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från regionstyrelsen 2026-04-28 § 90
- Protokollsutdrag från beredningen för hållbar utveckling 2026-04-16, § 8
- Tjänsteutlåtande daterat 2026-04-08
- Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
- Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
- Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Yrkanden på sammanträdet

Helén Eliasson (S), Lars Holmin (M), Aida Karimli (C), Håkan Lösnitz (SD) och Tomas Johansson (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Skickas till

för kännedom:

- Samtliga 49 kommuner i Västra Götaland
- Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se
- Fyrbodals kommunalförbund, kansli@fyrbodals.se
- Sjuhäradskommunalförbund Boråsregionen, info@borasregionen.se
- Göteborgsregionens kommunalförbund, gr@goteborgsregionen.se

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från regionfullmäktige, 2026-05-26

- Styrelsen för naturbruksförvaltningen
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden
- Emil Gisslow, ekonomidirektör

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Tjänsteutlåtande

Datum 2026-04-08

Diarienummer RS 2026-00395

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Anders Carlberg

Telefon: 0708-821541

E-post: anders.carlberg@vgregion.se

Till beredningen för hållbar utveckling

Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Förslag till beslut

Beredningen för hållbar utveckling föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med start den 1 januari 2029.

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) förvaltar och bedriver utbildningsverksamhet på fem platser i Västra Götaland – Naturbruksskolorna Svenljunga, Sötåsen och Uddetorp samt Axevalla Hästcentrum. För närvarande pågår även verksamhet på Angereds gård men denna är under avveckling. Cirka 675 ungdomar i gymnasieåldern studerar vid naturbruksskolorna.

VGR och länets 49 kommuner har ett samverkansavtal som reglerar utbildningar inom gymnasieskolan inklusive introduktionsprogrammen Programinriktat val och Yrkesintroduktion samt anpassad gymnasieskola. VGR:s naturbruksförvaltning bedriver även komvux samt yrkeshögskoleutbildning men dessa regleras inte av avtalet.

Postadress:
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Besöksadress:
Residenset, Torget
Vänersborg

Telefon:
010-441 00 00
E-post:
regionstyrelsen@vgregion.se

Webbplats:
www.vgregion.se

Finansieringen av gymnasieutbildningen sker genom tre bidrag; interkommunal ersättning (IKE) från kommunerna till VGR, skattefinansiering från kommunerna genom skatteväxling samt ägarbidrag från VGR till förvaltningen. Det senare var inte en del av den ursprungliga modellen men har vuxit fram i takt med att kostnaderna för utbildningen har ökat i snabbare takt än intäkten via skatteväxlingen. Mellanskillnaden har täckts av VGR. När många elever sökt sig till skolorna eller när kostnaden för utbildningen har ökat snabbare än skatteunderlaget, har mellanskillnaden ökat.

De tre intäktskällorna har för närvarande följande andelar av den totala inkomsten till utbildningen:

- 50 procent IKE
- 13 procent ägarbidrag¹
- 37 procent genom skatteväxlingen

Föreliggande avtal som ska gälla från 2029-01-01 har renodlat finansieringen. Finansieringen från kommunerna kommer enbart att ske genom IKE. När det nya avtalet träder i kraft ska skatteväxlingen vara avvecklad. I och med att skatteväxlingen för naturbruksutbildningen mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland avvecklas erbjuds kommunerna att ingå ett sekundärt samverkansavtal som regleras enligt skollagen. Det sekundära samverkansavtalet är frivilligt till skillnad från tidigare samverkansavtal mellan VGR och kommunerna som samtliga kommuner var tvungna att ingå i eftersom det byggde på skatteväxling.

Orsaken till att ett nytt avtal tagits fram som ersätter den modell som använts sedan regionen grundades, är den kritik som vissa kommuner riktat mot det befintliga avtalet. Dessa kommuner har varit kritiska mot skatteväxlingen – att samtliga 49 kommuner i Västra Götaland avstår skatt till regionen för att finansiera regional naturbruksutbildning. Kritiken blev stark på grund av att VGR-skolor lades ner i några kommuner (Munkedal, Vänersborg och Mark). Dessa kom att ersättas av naturbruksskolor med enskilda huvudmän. För kommunerna med de nedlagda VGR-skolorna uppstod situationen att de deltog i finansieringen av VGR:s skolor men hade mycket få elever på dessa skolor. Flertalet elever i dessa kommuner studerade i stället på friskolorna som vuxit

¹ 13 % är en ungefärlig uppskattning, som varierar år från år. VGR har även bidragit med ersättning till kommuner i Västra Götaland som har elever som studerar på naturbruksskolor utanför Västra Götaland. Denna "utomlänsersättning", som finansierats av VGR och reglerats i tidigare avtal, har de senaste åren uppgått till närmare 25 mkr.

fram sedan VGR:s skolor lagt ner. För dessa elever fick kommunerna betala fullt pris och kunde inte tillgodogöra sig finansieringen som kom genom skatteväxlingen. Det upplevs som orättvist att kommunerna är med och finansierar VGR-skolorna samtidigt som de betalar fullt pris för de elever som går på friskolorna.

Det är grunden för kritiken och för kravet att ett nytt avtal ska tas fram som fullt ut bygger på interkommunal ersättning, vilket är den gängse metoden för kommuner att finansiera elever som studerar på skola med annan kommunal huvudman eller med regional huvudman.

Under 2024 tillsattes en utredning under ledning av en extern utredare, som primärt syftade till att utreda en alternativ modell till dagens samverkansavtal. Utredningen slutrapporterades till beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen i april 2025, och låg till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram ett nytt avtal.

Besluten i VGR och kommunerna att skatteväxlingen upphör att gälla från 2029-01-01 ska meddelas finansdepartementet före den 1 september året innan avvecklingen, alltså senast den 31 augusti 2028.

Beredningen för hållbar utveckling planerade att behandla samverkansavtalet vid ett extrainsatt sammanträde den 19 mars 2026. Efter att handlingarna inför sammanträdet skickats ut inkom ett antal kommuner med ändringsförslag. Sammanträdet ställdes in för att ärendet skulle hinna beredas ytterligare av den politiska arbetsgruppen, vilket skedde den 23 mars. Samverkansavtalet behandlas därför vid ett nytt extrainsatt sammanträde den 16 april 2026.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Det sekundära samverkansavtal som ska gälla från 2029-01-01 innehåller väsentliga förändringar jämfört med tidigare avtalsmodell. Dessa kan sammanfattas med:

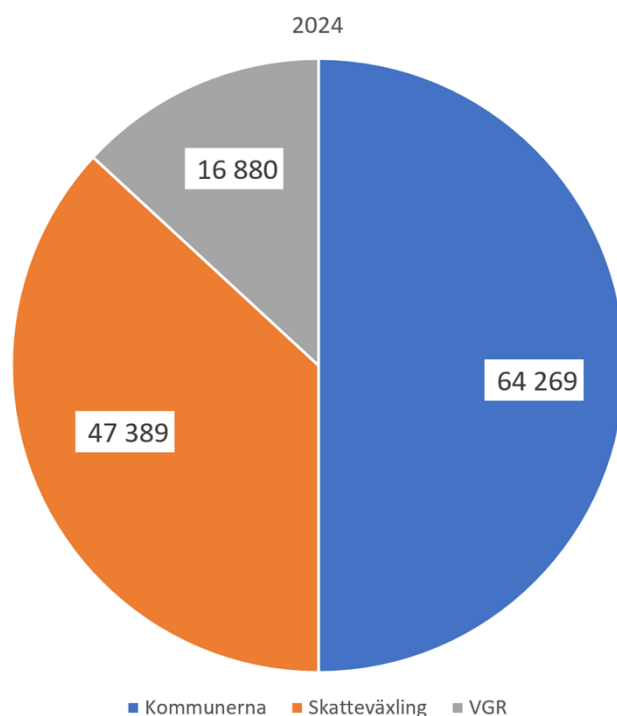
- Avtalet är frivilligt för kommunerna
- Skatteväxlingen mellan kommunerna och VGR är borttagen
- Respektive gymnasieelev finansieras helt genom IKE
- VGR:s direkta ägarbidrag (ca 13 procent) för att fylla ut mellanskillnaden mellan IKE och intäkterna genom skatteväxlingen är borta
- Utomlänsersättningen är borttagen

Dessa förändringar är resultatet av en anpassning av avtalet till gällande nationellt regelverk för gymnasiet.

Jämförelse mellan VGR:s ekonomiska åtagande i den gamla avtalsmodellen och det nya avtalet

I det gamla avtalet förband sig VGR att finansiera naturbrukselever på gymnasieskolor utanför länet. Kostnaden uppgick till nästan 25 miljoner kronor under 2025. Den kostnaden för VGR försvinner i det nya avtalet.

Historiskt har VGR finansierat mellanskillnaden mellan intäkterna till naturbruksutbildningen via skatteväxlingen från kommunerna och intäkterna genom den interkommunala ersättningen. Mellanskillnaden har ökat i takt med att kostnaderna för utbildningen har vuxit över tid. De senaste åren har inflationen varit kostnadsdrivande. Se finansieringen av utbildningens kostnader år 2024 fördelat mellan kommunerna, skatteväxlingen och VGR i diagrammet nedan:

I det nya avtalet försvinner även det åtagandet. Sammantaget minskar VGR:s bidrag till naturbruksutbildningen med omkring 41 miljoner kronor med de kostnadsnivåer som gäller 2024 och 2025. Beloppet kan öka eller minska fram till införandet av det nya avtalet 2029-01-01.

Införandet av interkommunal ersättning som enda finansieringsmetod innebär att beroendet mellan VGR och kommunerna ökar. Flera kommuner har uttryckt

önskemål om insyn i skolornas verksamhetsplanering inklusive ekonomiska förhållanden som ett led i att skapa trygghet kring skolornas kostnadseffektiva drift. Det är viktigt att hitta former som uppfattas som legitima och stärker förtroendet mellan parterna. Funktioner i avtalet som den politiska styrgruppen, ledningsrådet samt det årliga mötet för VGR och avtalskommunerna, har rollen att stärka samverkan.

Kommunerna efterlyser i remissyttranden även VGR:s fortsatta ekonomiska engagemang i kompetensförsörjningen inom gröna näringar i allmänhet och naturbruksutbildningen i synnerhet. En bakomliggande orsak till att kommunerna önskar att VGR:s åtagande ska tydliggöras i avtalet är att VGR historiskt bidragit med resurser till utbildningen, men att en finansieringsmodell som är helt baserad på interkommunal ersättning, där även "utomlänsersättningen" tagits bort, inte med automatik leder till att VGR bidrar ekonomiskt till utbildningen.

För att förtydliga VGR:s fortsatta engagemang genom det regionala utvecklingsansvaret framgår i det slutliga avtalet – under punkt 7. Parternas samverkan och ansvar – att "de gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen."

Detta innebär att VGR prioriterar de gröna näringarnas kompetensförsörjning resursmässigt inom ramen för VGR:s regionala utvecklingsansvar. I den regionala utvecklingsstrategin är "gröna och skogliga näringar" samt livsmedel utpekade som områden av "särskilt stor betydelse". Omfattningen av insatser för att nå dessa mål beslutas i miljö- och regionutvecklingsnämndens budgetprocess.

Förändringar i avtalet jämfört med remissversionen

Ett antal förändringar har genomförts i det slutliga avtalet jämfört med remissversionen som skickades ut till kommunerna under perioden 2025-11-10 och 2026-02-10. Det finns både förändringar i sak, vissa redaktionella ändringar samt omdisponeringar av text utan att innehållet är ändrat. Synpunkter från kommunerna har bland annat kunnat hanteras genom att SKR:s skoljurister anlitas för att göra bedömningar. SKR har både kommuner och regioner som uppdragsgivare och deras neutralitet och expertis gör dem lämpade för adekvata avvägningar. Deras synpunkter och konkreta förslag på formuleringar har varit vägledande för den politiska beredningsgruppens slutliga ställningstagande i frågor där kommunen föreslagit ändringar i förhållande till remissversionen.

För att ändringarna i det slutliga avtalet i förhållande till remissavtalet ska bli tydliga bifogas två dokument – bilaga 2 och 3 – förutom själva avtalet (bilaga 1):

- Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032 (för beslut)
- Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen (ett samlat dokument där remissförslaget i vänsterspalten kan jämföras avsnittsvis med det slutliga avtalet i högerspalten; för kännedom)
- Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången (beskriver synpunkterna som inkommit på avtalet i remissyttrandena, förklarande kommentarer kring dessa och hur de omhändertagits; för kännedom).

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Genom skatteväxlingen har skolorna haft en intäkt som varit oberoende av fluktuationer i antalet elever, och den mekanismen försvinner i och med det nya avtalet. Detta introducerar ett mått av osäkerhet i planering och styrning av verksamheten. Det nya avtalet innebär med andra ord osäkerheter och variationer i intäkterna till naturbruksförvaltningen eftersom intäkterna enbart baseras på antalet elever som går på skolorna. I tider av ökande elevantal ökar såväl kostnader som intäkter men genom skalfördelar kan intäkterna öka mer. När elevantalet minskar uppstår överkapacitet i vissa resurser och det finns risk att kostnaderna minskar mindre än intäkterna, trots anpassningar av verksamheten.

För VGR:s del innebär den nya finansieringsmodellen att VGR inte längre står för ett kompensatoriskt ägarbidrag på drygt 40 miljoner kronor årligen (enligt kostnadsnivåerna 2024). Driftbidrag och ägarambitioner för att bedriva naturbruksutbildning- och verksamhet på ett ändamålsenligt sätt behöver hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocesser inom VGR.

Genomförande och uppföljning av beslut

VGR kommer att fatta beslut om avtalet genom regionfullmäktige under våren 2026. Samtliga kommuner har möjlighet att följa likartad tidplan med beslut under första halvåret eller kvartal tre 2026. För VGR:s del undertecknas avtalet av regionstyrelsens ordförande.

Det bedöms som önskvärt att kommunerna tar beslut under innevarande mandatperiod då befintliga politiska församlingar har en god kännedom om det regionala samverkansavtalet för naturbruksutbildning och framtagandet av det nya avtalet som pågått sedan våren 2023.

Formellt finns dock möjlighet att ansluta sig till avtalet även under 2027. Dock uppmanas parterna att besluta om avtalet så snart som möjligt med hänsyn till att VGR och kommunerna ska besluta om att avveckla skatteväxlingen i god tid före den 30 september 2028.

Beredning

Arbetet med att ta fram ett nytt samverkansavtal har pågått under perioden 2023 – 2026. Beredningsarbetet har primärt skett inom beredningen för hållbar utveckling där en särskild politisk beredningsgrupp har utsetts med representanter för VGR och kommunalförbunden i Västra Götaland. Den politiska beredningsgruppen har fungerat som en styrgrupp för arbetet och som referensgrupp för utredningen för framtagande av ett nytt avtal som genomfördes hösten 2024 till våren 2025. Information har även skett löpande i miljö- och regionutvecklingsnämnden, styrelsen för naturbruk samt regionstyrelsen.

Koncernkontoret

Helena L Nilsson
Regionutvecklingsdirektör

Gustaf Zettergren
Avdelningschef forskning,
omställning och kompetens

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

- Bilaga 1. Samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 – 2032
- Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen
- Bilaga 3. Överblick och omhändertagande av samtliga inkomna inspel från remissomgången

Tidigare beslut

- Beredningen för hållbar utveckling, 2026-02-19, § 3 Sammanställning av remissvar om samverkansmodell för naturbruksutbildning
- Beredningen för hållbar utveckling, 2025-11-06, § 34 Information om nytt samverkansavtal för naturbruksutbildning inför remissomgång
- Beredningen för hållbar utveckling, 2025-04-03, § 11 Information om utredning om en ny modell för samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning

Ytterligare information

[Utredning om ny modell för samverkan mellan VGR och kommunerna om gymnasial naturbruksutbildning, version 2025-03-25](#)

Besluten skickas till

Beredningen för hållbar utvecklings beslut skickas till:

- Samtliga 49 kommuner, för genomförande

Regionfullmäktiges beslut skickas för kännedom till:

- Skaraborgs kommunalförbund, info@skaraborg.se
- Fyrbodals kommunalförbund, kansli@fyrbodals.se
- Sjuhärads kommunalförbund Boråsregionen, info@borasregionen.se
- Göteborgsregionens kommunalförbund, gr@goteborgsregionen.se
- Styrelsen för naturbruksförvaltningen
- Miljö- och regionutvecklingsnämnden
- Emil Gisslow, ekonomidirektör

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Från och med 2029-01-01

Innehållsförteckning

1. Avtalsparter
2. Syfte med samverkansavtal
3. Omfattning
4. Avtalstid
5. Lagstiftning
6. Ekonomi
 - 6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan
 - 6.1.1 Hur ersättningen beräknas
 - 6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas
 - 6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts
7. Parternas samverkan och ansvar
 - 7.1 Politiskt samråd Naturbruk
 - 7.2 Ledningsråd Naturbruk
 - 7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen
 - 7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen
 - 7.5 Kommunens ansvar
8. Force majeure
9. Tvister
10. Underskrifter

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland 2029 - 2032

1. Avtalsparter

Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen ('regionen', 'VGR') och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland ('kommunerna') som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som 'parterna'.

2. Syfte med samverkansavtal

En region får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och introduktionsprogrammet programinriktat val som är inriktat mot det nationella programmet. Därutöver får en region, efter överenskommelse med en kommun anordna introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Detta regleras i 15 kap. 31 § och 17 kap. 17 och 18 §§ skollagen. Efter överenskommelse med en kommun får en region även anordna utbildning i anpassade gymnasieskolan på nationella program, det regleras i 18 kap. 29 § skollagen.

Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalitet till självkostnadspris inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet utgår från regleringen i 15 kap. 30 a § skollagen (2010:800). Syftet med samverkansavtalet är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud och sörja för kompetensförsörjningen i regionen.

De elever som bor i kommuner som ingår i avtalet kommer tas emot i första hand till de nationella program och de introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever av regionen. De elever som söker till utbildning som anordnas för en enskild elev kommer tas emot till regionens utbildning utifrån individuell bedömning. Därmed kommer elever konkurrera om plats på lika villkor med övriga sökande i de kommuner som ingått avtalet.

3. Omfattning

Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, programmet för skog, mark och djur inom den anpassade gymnasieskolan, introduktionsprogrammen programinriktat val för grupp av elever eller för enskild elev och yrkesintroduktion för grupp av elever eller för enskild elev.

Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna:

- Naturbruksskolan Sötåsen,

med inriktningarna lantbruk, djurvård och trädgård inom gymnasieskolan samt skog, mark och djur inom anpassad gymnasieskola.

- Naturbruksskolan Svenljunga,

med inriktningarna skogsbruk samt naturturism.

- Naturbruksskolan Uddetorp,

med inriktningen lantbruk.

- Axevalle hästcentrum,

med inriktning hästhållning.

Programinriktat val och Yrkesintroduktion för grupp av elever och/eller för enskild elev kan anordnas på samtliga enheter i mån av plats.

De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

För de fall att regionen kommer att anordna och erbjuda naturbruksutbildning vid ytterligare någon skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal även gälla för denna utbildning.

Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.

4. Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2029-01-01. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den.

Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.

5. Lagstiftning

Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt därtill anslutande reglering.

Regionen följer även andra relevanta regelverk för de jordbruk, skogsbruk, djurhållning mm som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

6. Ekonomi

6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

6.1.1 Hur ersättningen beräknas

Utgångspunkten för ersättning från kommunerna till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen.

Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris.

Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris.

Interkommunal ersättning för

- gymnasieskolans naturbruksprogram sker enligt 16 kap. 50-51 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet programinriktat val beräknas enligt 17 kap. 23-24 §§ skollagen,
- introduktionsprogrammet yrkesintroduktion beräknas utifrån anordnarens självkostnad, och för
- anpassade gymnasieskolans program för skog, mark och djur sker enligt 19 kap. 43-44 §§ skollagen.

Den interkommunala ersättningen beräknas och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Som ledning för hur ersättningen beräknas används reglerna om ersättning till fristående skolor i tillämpliga delar. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla och framgår av protokollet från Ledningsrådet.

Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt skollagens krav. I de fall en elev har omfattande behov av särskilt stöd, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om utökad interkommunal ersättning, efter ansökan från naturbruksförvaltningen

Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenheter där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk.

Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.

Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat.

6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas

Avstämning av antalet elever sker en gång per månad och interkommunal ersättning (IKE) betalas månadsvis av kommunerna efter faktura från regionen.

Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter överenskommelse med hemkommunen.

6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts

Hemkommunen lämnar ekonomiskt stöd till elever som behöver inackordering på grund av skolgången, enligt 15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen.

Hemkommunen ansvarar för elevresor mellan bostad och skola för elever i gymnasieskolan som inte har inackorderingstillägg. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning.

Hemkommunen ansvarar även för kostnader för skolskjuts för de elever i anpassade gymnasieskolan som har behov av det, enligt 18 kap. 30–31 §§ skollagen. Inför hemkommunens beslut ska samråd ske mellan VGR och kommunen i de fall som det bedöms att skolskjutsen behöver ombesörjas med till exempel taxiresor.

Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen. För en elev utan

inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar däremot för eventuella resekostnader när platsen för APL ligger utanför Västra Götaland.

I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.

7. Parternas samverkan och ansvar

Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.

7.1 Politiskt Samråd Naturbruk

Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling.

Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs.

Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.

7.2 Ledningsråd Naturbruk

Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Förvaltningsledningen och Ledningsrådet för dialog inom ramen för planering av verksamhet och ekonomi.

Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.

7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen

För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i Ledningsrådet.

7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen

Som huvudman ansvarar Västra Götalandsregionen för att aktuella utbildningar följer relevant lagstiftning i skollagen och anslutande reglering.

Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd och utbildningen hanteras av naturbruksförvaltningen, Västra Götalandsregionen. De gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen.

Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna och lämnar regelbundna uppdateringar till kommunerna.

Vidare ansvarar regionen för att snarast anmäla till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid någon av regionens skolor.

Regionen informerar också berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

7.5 Kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

8. Force majeure

Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.

9. Tvister

Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

10. Underskrifter

För regionen

För kommun _____

Datum

Datum

Underskrift

Underskrift

Namn, befattning

Namn, befattning

Bilaga 2. Genomgång av samtliga ändringar i slutliga avtalet jämfört med remissversionen

REMISSFÖRSLAG	SLUTLIGT AVTAL
Innehållsförteckning	Innehållsförteckning
1. Avtalsparter 2. Syfte med samverkansavtal 3. Omfattning 4. Avtalstid 5. Lagstiftning 6. Ekonomi 6.1 Ekonomi – gymnasieskola och anpassad gymnasieskola 6.2 Ekonomi – vuxenutbildning 7. Parternas ansvar och samverkan 7.1 Politiskt samråd Naturbruk 7.2 Ledningsråd Naturbruk 7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen 7.4 Västra Götalandsregionens ansvar 7.5 Kommunens ansvar 8. Force majeure 9. Tvister 10. Underskrifter	1. Avtalsparter 2. Syfte med samverkansavtal 3. Omfattning 4. Avtalstid 5. Lagstiftning 6. Ekonomi 6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan 6.1.1 Hur ersättningen beräknas 6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas 6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts 7. Parternas samverkan och ansvar 7.1 Politiskt samråd Naturbruk 7.2 Ledningsråd Naturbruk 7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen 7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen 7.5 Kommunens ansvar 8. Force majeure 9. Tvister 10. Underskrifter
1. Avtalsparter Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen ('regionen') och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland ('kommunerna') som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som 'parterna'.	1. Avtalsparter Avtalsparter i avtalet är Västra Götalandsregionen ('regionen', 'VGR') och var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland ('kommunerna') som anslutit sig till avtalet. För att avtalet ska gälla måste parterna teckna avtalet. I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som 'parterna'.
2. Syfte med samverkansavtal Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med	2. Syfte med samverkansavtal En region får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och introduktionsprogrammet programinriktat val

hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet. Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet är baserat på föreskrifter i Skollagen (2010:800, 15 kap. 30 a §). Syftet med ett sekundärt samverkansavtal är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud genom sekundära avtal med kommuner eller regioner utanför det primära samverkansområdet. Elever boende i kommuner som omfattas av samverkansavtalet blir förstahandsmottagna vid antagning till de i avtalet ingående utbildningarna och konkurrerar om plats på lika villkor med sökande i övriga kommuner som ingått avtalet.	som är inriktat mot det nationella programmet. Därutöver får en region, efter överenskommelse med en kommun anordna introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Detta regleras i 15 kap. 31 § och 17 kap. 17 och 18 §§ skollagen. Efter överenskommelse med en kommun får en region även anordna utbildning i anpassade gymnasieskolan på nationella program, det regleras i 18 kap. 29 § skollagen. Avtalet syftar till att elever i kommuner i Västra Götaland som ansluter sig till avtalet ska ha tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalité till självkostnadspris inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet. Avtalet är ett sekundärt samverkansavtal. Avtalet utgår från regleringen i 15 kap. 30 a § skollagen (2010:800). Syftet med samverkansavtalet är att förstärka ett allsidigt utbildningsutbud och sörja för kompetensförsörjningen i regionen. De elever som bor i kommuner som ingår i avtalet kommer tas emot i första hand till de nationella program och de introduktionsprogram som anordnas för en grupp elever av regionen. De elever som söker till utbildning som anordnas för en enskild elev kommer tas emot till regionens utbildning utifrån individuell bedömning. Därmed kommer elever konkurrera om plats på lika villkor med övriga sökande i de kommuner som ingått avtalet.
3. Omfattning Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, motsvarande utbildningar inom anpassad gymnasieskola, introduktionsprogrammen Programinriktat val för grupp av elever eller enskild elev och Yrkesintroduktion för grupp av elever eller enskild elev, samt vuxenutbildningar på gymnasial nivå inom naturbruksområdet. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna: • Naturbruksskolan Sötåsen, med inriktningarna Lantbruk, Djurvård, Trädgård samt anpassad gymnasieskola. • Naturbruksskolan Svenljunga, med inriktningarna Skogsbruk samt Naturturism.	3. Omfattning Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, programmet för skog, mark och djur inom den anpassade gymnasieskolan, introduktionsprogrammen programinriktat val för grupp av elever eller för enskild elev och yrkesintroduktion för grupp av elever eller för enskild elev. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna: • <u>Naturbruksskolan Sötåsen</u>, med inriktningarna lantbruk, djurvård och trädgård inom gymnasieskolan samt skog, mark och djur inom anpassad gymnasieskola. • <u>Naturbruksskolan Svenljunga</u>, med inriktningarna skogsbruk samt naturturism. • <u>Naturbruksskolan Uddetorp</u>,

- Naturbruksskolan Uddetorp, med inriktningen Lantbruk. - Hästupbildningarna är samlade på Axevalla hästcentrum utanför Skara. Vuxenutbildningarna erbjuds vid alla ovan nämnda skolenheter samt vid Angereds gård. De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar. För de fall att regionen bedriver naturbruksutbildning vid ytterligare skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal gälla för sådan utbildning. Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.	med inriktningen lantbruk. <u>Axevalla hästcentrum</u>, med inriktning hästhållning. Programinriktat val och Yrkesintroduktion för grupp av elever och/eller för enskild elev kan anordnas på samtliga enheter i mån av plats. De termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar. För de fall att regionen kommer att anordna och erbjuda naturbruksutbildning vid ytterligare någon skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal även gälla för denna utbildning. Beslutade ändringar läggs som bilagor till avtalet och publiceras på VGRs naturbruksförvaltnings webb där samverkansavtalet finns.
4. Avtalstid Avtalet gäller från och med XXXX. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den. Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.	4. Avtalstid Avtalet gäller från och med 2029-01-01. Avtalstiden är fyra (4) år med en uppsägningstid på tolv (12) månader. Avtalet löper tills vidare i fyraårscykler med en uppsägningstid på 12 månader före respektive cykels avslut. En översyn av avtalsvillkor gällande utbildningsutbud och därmed sammanhängande frågor görs dock årligen inom ramen för parternas samverkan. Uppsägning ska ske genom skriftlig begäran till de parter som undertecknat avtalet. Vid uppsägning av samverkansavtalet har elever som påbörjat utbildning utifrån samverkansavtalet rätt att fullfölja den. Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna i detta avtal kan omförhandling eller uppsägning av avtalet i dess helhet ske.
5. Lagstiftning Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen, gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108).	5. Lagstiftning Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt därtill anslutande reglering. Regionen följer även andra relevanta regelverk för de jordbruk, skogsbruk, djurhållning mm som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

Även andra regelverk gäller för de jordbruk, skogsbruk och liknande som bedrivs i naturbruksskolornas regi.	
6. Ekonomi 6.1 Ekonomi – gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola Regionen erbjuder kommunerna gymnasieutbildningar, inklusive anpassad gymnasieskola, till självkostnadspris. Interkommunal ersättning (IKE) betalas av kommunerna vid avstämningsdatum efter faktura från regionen. Fakturan ska vara betald senast 30 dagar efter att kommunen mottagit den. Regionen förbehåller sig rätten att kräva dröjsmålsränta efter 30 dagar. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Priserna för gymnasieskolans naturbruksprogram, introduktionsprogram samt anpassad gymnasieskola, beräknas enligt gymnasieförordningens 13 kap. 3 § gymnasieförordningen och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla. Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat. Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. Ingen debitering görs om en elev skulle avbryta sin utbildning före dessa avstämningsdatum. I de fall en elev avbryter en utbildning mellan den 15 september och den 15 oktober eller mellan den 15 februari och 15 mars krediteras kommunen endast halva terminskostnaden. Ingen kreditering sker i de fall en elev avbryter en utbildning efter 15 oktober respektive 15 mars. I övriga fall betalas hela terminskostnaden. Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter dialog med hemkommunen. Kommunen svarar för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan bostad och skola för de elever på gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola som är under 20 år och inte har inackorderingstillägg. Det arbetsplatsförlagda	6. Ekonomi 6.1 Interkommunal ersättning– gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan 6.1.1 Hur ersättningen beräknas Utgångspunkten för ersättning från kommunerna till regionen i samverkansavtalet är bestämmelserna om interkommunal ersättning i skollagen. Regionen erbjuder gymnasieutbildning till självkostnadspris. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Interkommunal ersättning för • gymnasieskolans naturbruksprogram sker enligt 16 kap. 50-51 §§ skollagen, • introduktionsprogrammet programinriktat val beräknas enligt 17 kap. 23-24 §§ skollagen, • introduktionsprogrammet yrkesintroduktion beräknas utifrån anordnarens självkostnad, och för • anpassade gymnasieskolans program för skog, mark och djur sker enligt 19 kap. 43-44 §§ skollagen. Den interkommunala ersättningen beräknas och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk. Som ledning för hur ersättningen beräknas används reglerna om ersättning till fristående skolor i tillämpliga delar. Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla och framgår av protokollet från Ledningsrådet. Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt skollagens krav. I de fall en elev har omfattande behov av särskilt stöd, kan regionen och hemkommunen träffa en överenskommelse om utökad interkommunal ersättning, efter ansökan från naturbruksförvaltningen.

lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen, och för en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar för eventuella resekostnader där platsen för APL ligger utanför Västra Götaland. I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL. Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk. Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.	Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenhet där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk, senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk. Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser. Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat. 6.1.2 Hur den interkommunala ersättningen betalas Avstämning av antalet elever sker en gång per månad och interkommunal ersättning (IKE) betalas månadsvis av kommunerna efter faktura från regionen. Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kommer utbildningstiden förlängas först efter överenskommelse med hemkommunen. 6.1.3 Elevresor, inackordering och skolskjuts Hemkommunen lämnar ekonomiskt stöd till elever som behöver inackordering på grund av skolgången, enligt 15 kap. 32 § och 18 kap. 32 § skollagen. Hemkommunen ansvarar för elevresor mellan bostad och skola för elever i gymnasieskolan som inte har inackorderingstillägg. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Hemkommunen ansvarar även för kostnader för skolskjuts för de elever i anpassade gymnasieskolan som har behov av det, enligt 18 kap. 30–31 §§ skollagen. Inför hemkommunens beslut ska samråd ske mellan VGR och kommunen i det fall som det bedöms att skolskjutsen behöver ombesörjas med till exempel taxiresor. Omfattningen av hemkommunens ansvar och reseersättningarnas storlek regleras i lag
--	---

	(1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och anslutande förordning. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen. För en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar däremot för eventuella resekostnader när platsen för APL ligger utanför Västra Götaland. I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.
6.2 Ekonomi – Vuxenutbildning Regionen erbjuder kommunerna vuxenutbildningar inom naturbruksområdet på gymnasial nivå till självkostnadspris, beräknat enligt samma principer som för gymnasieskolan. När en ansökan till vuxenutbildning i regionens regi har gjorts ska kommunen enligt 20 kap. 21 § skollagen skyndsamt skicka ansökan till regionen och bifoga ett yttrande. Eleven betalar själv sina kostnader för resor, litteratur och annan utrustning som behövs för utbildningen. Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. För elever som påbörjar utbildningen efter dessa datum sker terminsdebiteringen vid efterföljande månadsskifte. I de fall en elev avbryter utbildningen debiteras kommunen en administrativ avgift som motsvarar kostnaden för tre veckors studier i elevens takt, oavsett hur lång tid efter att eleven avbryter utbildningen, och därefter krediteras kommunen för de poäng som eleven inte genomfört. Vid behov kan en kommun själv, eller i samverkan med andra kommuner, avtala med regionen om vuxenutbildningar som uppdrag eller utanför ordinarie utbud.	
7. Parternas ansvar och samverkan Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge	7. Parternas samverkan och ansvar Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverkan mellan parterna. Regionen ansvarar för att kalla till möten, att leda dem samt ge

administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.	administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.
7.1 Politiskt Samråd Naturbruk Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling. Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.	7.1 Politiskt Samråd Naturbruk Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja den regionala naturbruksutbildningens verksamhet och utveckling. Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resurssättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning, dimensionering och ekonomi, till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Samrådet träffas en gång per termin och består av fyra representanter från kommunerna samt fyra representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande och leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.
7.2 Ledningsråd Naturbruk Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.	7.2 Ledningsråd Naturbruk Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Förvaltningsledningen och Ledningsrådet för dialog inom ramen för planering av verksamhet och ekonomi. Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Kommunernas ledamöter utses av kommunalförbunden. En representant för kommunalförbunden i Västra Götaland har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande samt leder mötena. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.
7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att	7.3 Möte mellan kommunala avtalsparterna och Västra Götalandsregionen För att öka kunskapen om naturbruksförvaltningens verksamhet och programinriktningar samt förbättra dialogen mellan utbildningshuvudman och kommunala avtalsparter kommer parterna att få möjlighet att

träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i ledningsrådet.	träffas vid ett årligt möte. Mötena förbereds i Ledningsrådet.
7.4 Västra Götalandsregionens ansvar Genom avtalet tar VGR ansvar för de frågor som följer av huvudmannaskapet för gymnasieutbildningar, inklusive den anpassade gymnasieskolans utbildningar, inom naturbruksområdet. Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd i regionen. Enligt skollagen får en region anordna utbildningar inom naturbruk, och Västra Götalandsregionen har därmed stöd i samma lagrum för sin verksamhet som en kommun. Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna. Regionen ansvarar för att stämma av vilka elever som påbörjat gymnasieutbildning den 15 september på höstterminen och den 15 februari på vårterminen. Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt vad som anges i 3 kap. 5 § skollagen. I de fall en elev har behov av ytterligare stöd utöver detta, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om tilläggsbelopp, efter ansökan från naturbruksförvaltningen. Regionen ska informera berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Regionen ska inom 14 dagar informera berörd kommun om en elev avbryter utbildningen.	7.4 Västra Götalandsregionens ansvar för utbildningen Som huvudman ansvarar Västra Götalandsregionen för att aktuella utbildningar följer relevant lagstiftning i skollagen och anslutande reglering. Miljö- och regionutvecklingsnämnden är ansvarig nämnd och utbildningen hanteras av naturbruksförvaltningen, Västra Götalandsregionen. De gröna näringarna är högt prioriterade i den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland, liksom insatser för kompetensförsörjningen av lant- och skogsbruksnäringen. Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna och lämnar regelbundna uppdateringar till kommunerna. Vidare ansvarar regionen för att snarast anmäla till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid någon av regionens skolor. Regionen informerar också berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.
7.5 Kommunens ansvar Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet. Kommunen ansvarar för att möjliggöra och underlätta för regionen att delta i informations- och marknadsföringsaktiviteter på samma villkor som övriga anordnare av gymnasieutbildningar. Kommunen ansvarar för att inför gymnasievalet lämna uppdaterad information till sina elever inom grundskola och anpassad grundskola om naturbruksutbildningarna som avses i avtalet.	7.5 Kommunens ansvar Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Kommunen ansvarar för att vid terminsstart informera regionen om elevers behov av stöd, enligt vad som anges i 3 kap. 12 j § skollagen. Informationen syftar till att ge eleverna det stöd de behöver och en god start på utbildningen. Kommunen ansvarar för att informera regionen om naturbruksutbildningar anordnas i egen regi, eller om samverkansavtal för utbildningar på naturbruksområdet tecknas med annan kommun eller region. Informationen ska lämnas till regionen eller kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk senast terminen före det att utbildningarna planeras starta, för att tas upp på nästkommande möte i ledningsrådet. Kommunens betalningsansvar kvarstår för de elever som antagits eller påbörjat en utbildning till dess att eleven fullföljt sin utbildning, även om utbildningen blir förlängd eller om avtalet upphör att gälla.																	
8. Force majeure Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.	8. Force majeure Om Västra Götalandsregionen inte kan fullgöra ett åtagande på grund av omständigheter utanför regionens kontroll till exempel arbetskonflikt, eldsvåda, krigshändelse med mera, är inte regionen ansvarig för den skada eller förlust som kan uppkomma för motparten.																
9. Tvister Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).	9. Tvister Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).																
10. Underskrifter <table border="0"> <tr> <td>För regionen</td> <td>För kommun</td> </tr> <tr> <td>Datum</td> <td>Datum</td> </tr> <tr> <td>Regionstyrelsens ordf.</td> <td>Firmatecknare kommun</td> </tr> <tr> <td>Regiordirektör</td> <td></td> </tr> </table>	För regionen	För kommun	Datum	Datum	Regionstyrelsens ordf.	Firmatecknare kommun	Regiordirektör		11. Underskrifter <table border="0"> <tr> <td>För regionen</td> <td>För kommun</td> </tr> <tr> <td>Datum</td> <td>Datum</td> </tr> <tr> <td>Underskrift</td> <td>Underskrift</td> </tr> <tr> <td>Namn, befattning</td> <td>Namn, befattning</td> </tr> </table>	För regionen	För kommun	Datum	Datum	Underskrift	Underskrift	Namn, befattning	Namn, befattning
För regionen	För kommun																
Datum	Datum																
Regionstyrelsens ordf.	Firmatecknare kommun																
Regiordirektör																	
För regionen	För kommun																
Datum	Datum																
Underskrift	Underskrift																
Namn, befattning	Namn, befattning																

Synpunkter & förändrin	Synpunkter i detalj	Kommentar	Åtgärder
Många kommuner ställer sig positiva till avtalsförslaget under förutsättning att VGR fortsatt finansierar i samma utsträckning som i nuläget.	Ambitioner som ligger utöver vad som är gängse standard inom branschen och/eller med syfte att utveckla branschens praxis skulle kunna finansieras genom VGR:s finansiering av utbildningsrelaterade kostnader.	Många kommuner motiverar ett ekonomiskt engagemang från VGR med att kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna är av strategiskt intresse för livsmedelsproduktionen, för livsmedelsförsörjning och beredskap. VGR delar denna bedömning vilken också kommer till uttryck i den regionala utvecklingsstrategin för 2021–2030. Kommunerna anser att VGR därför borde lämna ett årligt bidrag motsvarande det bidrag man lämnar inom ramen för det tidigare avtalet. Det sammanlagda bidraget till gymnasieutbildningen och ersättning till kommunerna för elever som studerar utanför länet uppgick år 2025 till över 40 mkr.	avtalet – under punkt 7. Parternas samverkan och ansvar – att VGR har ett strategiskt intresse av att främja utbildning inom lant- och skogsbruk. Det innebär att VGR prioriterar de gröna näringarnas kompetensförsörjning resursmässigt inom ramen för VGR:s regionala utvecklingsansvar. I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är "gröna och skogliga näringar" samt livsmedel utpekade som områden av "särskilt stor betydelse". Omfattningen av insatser för att nå dessa mål beslutas i miljö- och
Många kommuner vill ha en avtalsstart 2029-01-01.	De kommuner som önskar avtalsstart 29-01-01 har gemensamt att de får högre kostnader för VGR:s naturbruksutbildning med det nya avtalet.	Genom att lägga avtalsstarten så sent som möjligt kan kostnadsökningen för kommuner som drabbas av höjda kostnader inträffa ett år senare.	Avtalsstart för avtalet fastställs till 2029-01-01.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.1 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för IM-programmet ska ses över.	VGR uppfattar att synpunkterna i grunden handlar om att man anser att grunderna för prissättningen av IM-programmen är	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Det slutliga avtalet är ändrat och därmed förtydligat.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.2 om ekonomi i avtalet rörande faktureringsdatum ska ses över	Kommuner anser att VGRs val av modell för debitering innebär att kommunerna kan ha dubbla kostnader för elever om eleven avbyter VGR-utbildningen och väljer att börja en annan utbildning. Det är inte likvärdigt mot hur kommuner hanterar andra kommunala eller fristående skolor.	SKRs skoljurister har konsulterats på denna punkt	Med hänsyn till likvärdigheten och att månadsfaktureringsnumera är det vanligaste sker fakturering månadsvis i det slutliga avtalet, enligt SKR:s rekommendation.
Flera kommuner vill att punkt 6.1.3 om ekonomi i avtalet rörande kostnad för elevernas resor ska ses över	Synpunkten gäller rådighet över beslut om skolskjuts på anpassad gymnasieskola samt kostnad för transport till arbetsplatsförlagt lärande (APL) i gymnasiet.	Formuleringen i remissförslaget behöver förtydligas i det slutliga avtalet. SKR har konsulterats och en slutlig skrivning har därefter tagits fram efter beredning mellan VGR och kommunerna i den politiska beredningsgruppen .	I det slutliga avtalet framgår att hemkommun och VGR ska samråda angående elevernas skolskjutsbehov inför kommunernas beslut
Flera kommuner vill att punkt 7.4 (VGRs ansvar) respektive 7.5 (Kommunens ansvar) i avtalet rörande nationella regelverket ska ses över	Detaljerna har framkommit i yttranden och i samtal med berörda kommuners skoljurister.	VGR tittar på inkomna ändringsförslag tillsammans med SKR:s jurister. Omdisponering av avtalstext rörande kostnadsfrågor föreslås flyttas till punkt 6 (ekonomi).	Ändringar i texten är införda i slutliga avtalet, baserat på SKR:s förslag.
Det finns behov av att inrätta forum för dialog mellan VGR och avtalskommunerna.	Det finns behov av att finna former för att säkra en skäligh och transparent hantering av kostnadsutveckling över tid. Avtalet innebär att VGR beslutar om ambitionsnivå vad avser kvalitet och kostnad för utbildningen. Avtalskommunerna får betala självkostnadspris för utbildningsplatser. Dialogen behöver hantera ambitionsnivå rörande utbildningarnas spets, dess påverkan på utbildningskostnaden samt kring den ekonomiska risken relaterad till att	Punkt 7. Parternas samverkan och ansvar i avtalet beskriver funktion och roll för Politiskt samråd och Ledningsråd samt det nyinrättade årliga mötet mellan VGR och kommuner som ingår i samverkansavtalet. Inom dessa forum finns utrymme för information och dialog om verksamhetens ekonomi samt möjligheter för kommunerna att utöva inflytande över verksamhetens utveckling.	Det framgår tydligare i det slutliga avtalet att dialog mellan VGR och avtalskommunerna kring verksamhet och ekonomi primärt äger rum i Ledningsrådet inför beslut om priser kommande läsår.
Förslag om övergångslösningar, en "övergångsmodell" eller kompensatoriska mekanismer	Bakgrunden till förslaget är att det nya avtalet innebär höjda kostnader för vissa kommuner och effekten av dessa kan dämpas med en övergångslösning.	VGR:s möjligheter att kompensera enskilda kommuner som får högre kostnader med det nya avtalet är mycket begränsad, vilket framgår av utredningen som gjordes inför nya avtalet. En övergångslösning har inte ansetts motiverad i de samlade politiska dialogerna. Genom att avtalet träder ikraft först 2029-01-01 kan kommunerna förhoppningsvis förbereda sig på det nya avtalet.	Ingen åtgärd
Krav på kostnadseffektivitet i det nya samverkansavtalet	Den gamla finansieringsmodellen skapade incitament för VGR att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet genom att försöka hålla kostnaden inom den "ram" som skatteväxlingen gav. Förslaget bör ses utifrån att det nya förslaget till finansieringsmodell inte ger samma incitament. Ett avtalat krav skulle ge kommunerna en tydligare garanti för att utbildningarnas priser inte höjs i en takt som	I miljö- och regionutvecklingsnämndens uppdrag till styrelsen för naturbruk ingår att erbjuda naturbruksutbildning till självkostnadspris för kommunerna. I avtalet framgår att VGR följer självkostnadsprincipen. Historiskt har VGR legat under riksprislistan på alla inriktningar vilket inneburit att kostnaden varit mellan 5 och 15 procent lägre än priserna hos enskilda huvudmän. En viktig förklaring till den relativt låga prisnivån har varit att VGR har kunnat utnyttja sina skalfördelar. SKR har anlitats för att granska remisstexten och ge förslag på	Texten om grunderna för att fastställa självkostnadspris för de utbildningar som erbjuds har förtydligats i det slutliga avtalet, enligt förslag från SKR.
Några kommuner efterlyser förtydliganden i avtalet kring hur självkostnadspriset tas fram.		I det nationella regelverket specificeras vilka kostnader som ska ingå i interkommunal ersättning baserat på självkostnadspris.	Se raden ovan – förtydliganden har skett.
Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet.	Det efterlyses tydligare uppföljning och redovisning av kostnader, exempelvis på skol- eller inriktningsnivå	Vuxenutbildningen bör inte ingå i avtalet. VGR:s naturbruksförvaltning har fortsatt goda möjligheter att samverka med kommunerna om vuxenutbildning genom andra forum än avtalet om gymnasieskolan.	Skrivningar om vuxenutbildning ingår inte i det slutliga avtalet.
Det efterlyses tydligare uppföljning och redovisning av kostnader, exempelvis på skol- eller inriktningsnivå	Bakgrunden till förslaget är att ökade kostnader skapar ett behov av mer insyn och kontroll av kostnader.	Se ovan angående uppdraget att bedriva utbildning till självkostnadspris samt möjligheter till insyn via samverkansorgan som Ledningsrådet.	Se ovan angående förtydliganden i den slutliga avtalstexten.
Det föreslås att kravet på dialog med hemkommunen vid förlängd studietid tas bort då huvudmannen vid särskilda skäl själv har rätt att fatta beslut om förlängning		VGRs huvudlinje är att en god dialog med hemkommunerna är av godo för både elev, vårdnadshavare och övriga inblandade parter.	Ingen åtgärd
Ett nytt avtal bör inte bara reglera ekonomi, utan även innehålla en tydlig strategi för hur VGR ska nå ut till och vara ett relevant alternativ för elever i hela regionen, inklusive de regiondelar där man har låg närvaro genom att det saknas skolor (Dalsland har	Synpunkten relaterar till att avståndet från många av kommunerna till orterna där naturbruksskolor är lokaliserade är långt och därför kräver internatboende. Synpunkten har inkommit från västra länsdelen där det idag saknas skolor.	Genom sitt breda uppdrag – med olika former av ungdomsutbildning såväl som vuxenutbildning inklusive yrkeshögskoleutbildning – har VGR möjlighet att bedriva utbildning på orter där det saknas naturbruksskola. Det kan till exempel ske genom VGR:s folkhögskolor eller med annan samarbetspartner. Miljö- och regionutvecklingsnämnden har möjlighet att bidra till sådana initiativ.	I det slutliga avtalet framgår att VGR har ett brett engagemang i kompetensförsörjningen av de gröna näringarna. Det finns en uttalad ambition att bidra till kompetensförsörjningen oberoende av var i Västra Götaland som behoven finns. Det kräver dock närmare samarbete med kommunerna.

Regler för redovisning till nämnd avseende upphandling av principiell karaktär

Dnr KS 2025/345

Sammanfattning

Förvaltningen har tagit fram regler för hur planerade upphandlingar ska redovisas till respektive nämnd och när de kan vara av principiell karaktär. Syftet är att skapa en tydlig och likartad process som ger nämnden möjlighet att i god tid bedöma vilka upphandlingar som har strategisk betydelse för kommunens verksamhet, ekonomi, servicenivå eller framtida inriktning.

Reglerna innebär att förvaltningen årligen ska redovisa kommande upphandlingar och utgående avtal till nämnden, med särskild markering av sådana upphandlingar som kan vara av principiell karaktär. Om nämnden beslutar att en upphandling är av principiell karaktär ska förfrågningsunderlaget därefter godkännas av nämndens arbetsutskott innan anbudsfrågan publiceras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2026-08-31

Regler för redovisning till nämnd avseende upphandling av principiell karaktär

Ekonomisk bedömning

Beslutet medför i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser. Däremot kan den föreslagna processen bidra till bättre framförhållning och mer genomarbetade beslutsunderlag inför upphandlingar som kan ha stor ekonomisk betydelse för kommunen.

Sociala konsekvenser

Beslutet bedöms kunna bidra till ökad insyn och tydlighet i frågor som kan påverka kommuninvånarnas service och tillgång till kommunala tjänster. Genom att upphandlingar av principiell karaktär blir föremål för politisk behandling skapas bättre förutsättningar för att väga in verksamhetsmässiga och sociala aspekter tidigt i processen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen

Elisabeth Linderöth
Kommunchef

Beslut expedieras till
Sektorschef Peter Almgren
Sektorschef Ivana Egert
Sektorschef Karin Hallhagen Bagby

Beslutet skickas för kännedom till
Controller Peter Jimmefors

Regler för redovisning till nämnd avseende upphandlingar av principiell karaktär

Fastställt av: kommunchefen

Datum: 2026-08-31

Version: 1.5

LILLA EDETS
KOMMUN

1. Inledning och syfte

En upphandling innebär att varor, tjänster eller byggentreprenader införskaffas genom att, vilket är styrt genom lag, tillfråga flera potentiella leverantörer och teckna avtal med en eller flera av dem. Avtal kan bl.a. vara i form av ett ramavtal. Då har en upphandling redan genomförts och alla krav/villkor med leverantören är redan fastställda och köp sker genom ett så kallat avrop.

Den här instruktionen ska ge vägledning i hur förvaltningen ska gå till väga för att informera och ge politikerna i respektive nämnd förutsättningar att i god tid fastställa om en planerad upphandling är av ”principiell karaktär”. Avrop från redan tecknade ramavtal omfattas inte av dessa regler.

2. Berörda

Samtliga sektorer.

3. Definition av begreppet principiell karaktär

Upphandling av principiell karaktär avser ärenden som har stor betydelse för kommunens övergripande verksamhet, servicenivå, ekonomi eller struktur. Dessa upphandlingar är inte bara taktiska inköp utan har en strategisk dimension som kan påverka kommuninvånarna och den framtida verksamhetsutformningen. Exempel på sådana ärenden kan vara utlokalisering av en hel eller del av verksamhet, infrastrukturprojekt eller strategiska byggnader.

4. Förutsättningar

Nämnderna fastställer vilka upphandlingar som är av principiell karaktär, och ska presenteras ett underlag till beslut årligen i september månad. *Underlaget ska innehålla samtliga upphandlade avtal som löper ut de nästkommande två åren (januari till och med december), både sådana som finns i avtalsdatabasen och eventuella avtal som ligger utanför.* Eftersom upphandlingar av principiell karaktär ofta tar längre tid att genomföra, då det kan finnas behov av flera avstämningar mellan politiker och tjänstepersoner, är en god planeringshorisont nödvändig. Ska en upphandling vara genomförd tidigt under året kan en tre månaders buffertzon av innevarande år vara nödvändig, därav politisk behandling i september.

5. Instruktion

- Under våren tillhandahåller ekonomiavdelningen ett underlag med de avtal som finns i avtalsdatabasen och som löper ut under perioden januari-december nästkommande år samt året efter.
- Sektorn kompletterar ovanstående underlag med eventuella utgående avtal som ligger utanför avtalsdatabasen samt med övriga planerade upphandlingar under perioden.
- Sektorn gör bedömningen och markerar i underlaget om utgående avtal inte ska förnyas eller upphandlas på nytt. Alla upphandlingar ska av förvaltningen bedömas om de bör anses vara av principiell karaktär, utifrån definitionen ovan, eller ej. Detta underlag ska utgöra en bilaga till tjänsteskrivelsen.
- Ärendet läggs till politisk behandling i respektive nämnds arbetsutskott i september månad.
- Skulle nämnden därefter besluta att något ärende är av principiell karaktär ska förvaltningen presentera förslag till förfrågningsunderlag, som nämnden kan lämna synpunkter på.
- Respektive nämnds arbetsutskott ska godkänna förfrågningsunderlag avseende ärenden som beslutats vara av principiell karaktär innan anbudsförfrågan läggs ut.

6. Presentation

Samtliga avtal (både sådana som löper ut men inte ska förnyas, sådana som löper ut och ska förnyas samt helt nytillkomna behov) ska presenteras på ett likartat sätt till samtliga nämnder, då det underlättar för ledamöterna. Följande struktur ska användas.

- Vara/tjänst som ska upphandlas, alternativt avtal som löper ut och inte ska upphandlas.
- Upphandlingen bedöms vara färdigställt och klart för avrop (år/månad).
- Om värdet på upphandlade varor/tjänster/entreprenader bedöms överstiga 5 mnkr markera med "X" i avsedd kolumn.
- Sektorns bedömning om upphandlingen bör klassas som principiell karaktär markeras med ett "X".

Exempel på tabellens utseende

Vara/tjänst	Färdigställt	Värde	Principiell karaktär
Skolskjuts	2027-05	X	X
Klassrumsmöbler	2027-08		
Lekmateriel och förskolecyklar	Förnyas ej		
Ny friidrottsarena	2027-10	X	
Hantverkstjänster fritidsfastigheter	2027-03	X	
24/7-öppna bibliotek	2027-12		X

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2026-09-01 Utskriven av: Maria Olegård

Diarieenhet:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Riktning:	Inkomna, Upprättade
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2026-09-08
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2026.2546	Beslut om disciplinpåföljd i form av skriftlig varning. Enligt delegationsordning punkt 7.3.6.	Övriga delegationsbeslut §8/2026
2026-05-25 KS 2026/198	***Sekretess***	Peter Almgren
2026.2547	Ledighet med lön för facklig utbildning Enligt delegationsordning punkt 7.4.2.	Övriga delegationsbeslut §50/2026
2026-05-25 KS 2026/17	***Personuppgift***	Jeanette Sjölund
2026.2593	Ledighet med lön för facklig utbildning Beslut enligt delegationsordning punkt 7.4.2	§51/2026
2026-05-27 KS 2026/17		Jeanette Sjölund
2026.2611	Avtal avseende affärsinformation Creditsafe tillsammans med Stenungsunds- Tjörn- och Lilla Edets kommun 2026 Enligt delegationspunkt 6.5	Övriga delegationsbeslut §1/2026
2026-05-28 KS 2026/202	Creditsafe	Per Einarsson
2026.2639	Parkeringsavtal gällande Klostergatan 1 (Klostret 6:3) Enligt delegationsordsordning punkt 13.2	Övriga delegationsbeslut §33/2026
2026-05-27 KS 2026/205	Fortinova	Maria Wagerland

2026.2705	Avtal gällande lägenhetsarrende, Fastighetdel av Tingberg 4:77 Enligt delegationsordning punkt 13.2	Övriga delegationsbeslut §34/2026
2026-06-02 KS 2026/208	AB EdetHus	Maria Wagerland
2026.2738	Förordnande av tillfällig kommunchef Enligt delegationsordning punkt 7.1.4.	Övriga delegationsbeslut §5/2026
2026-06-02 KS 2026/6		Julia Färjhage
2026.2808	Personuppgiftsbiträdesavtal (PUBA) för IDP - säker inlogg enligt delegationspunkt 3.1	Övriga delegationsbeslut §7/2026
2026-06-05 KS 2026/215	MobilityGuard	
2026.2835	Protokoll SSG samhälle 2026-05-21 Enligt delegationsordning punkt 7.3.5.	Protokoll §8/2026
2026-06-09 KS 2026/41	Sektor Sanhälle	Ivana Egert
2026.2870	Hysesavtal för lokal i andrahand (Skolan 1), Lilla Edets Fotoklubb Enligt delegationsordning punkt 13.2.	Övriga delegationsbeslut §35/2026
2026-06-09 KS 2026/20	Lilla Edets Fotoklubb	Maria Wagerland
2026.2871	Hysesavtal av lokal i andrahand (Skolan 1), Lions Club Lilla Edet Enligt delegationsordning punkt 13.2.	Övriga delegationsbeslut §36/2026
2026-06-09 KS 2026/54	Lions Club	Maria Wagerland
2026.2872	Hysesavtal av lokal i andrahand (Ljungkullen 5), Hembygdsföreningen Enligt delegationordning punkt 13.2.	Övriga delegationsbeslut §37/2026
2026-06-09 KS 2026/159	Lilla Edets Hembygdsförening	Maria Wagerland
2026.2938	Hysesavtal i andrahand Fuxerna 6:32, Lilla Edets Brukshundsklubb Enligt delegationsordning punkt 13.2.	Övriga delegationsbeslut §38/2026
2026-06-05 KS 2024/125	Lilla Edets Brukshundsklubb	Maria Wagerland
2026.2951	Beslut enligt upphandling av strategiskt och operativt stöd e-tjänster. Enligt delegationspunkt 6.4	Upphandling §3/2026

2026-06-12
KS 2026/214

Mikael Formunt

2026.2972	Förordnande av tillfällig kommunchef Enligt delegationsordning punkt 7.1.4.	Övriga delegationsbeslut §6/2026
2026-06-15 KS 2026/6	***Personuppgift***	Julia Färjhage
2026.2977	CSG protokoll 2026-05-26, enligt delegationsordning punkt 7.3.5	Protokoll §8/2026
2026-06-15 KS 2026/39	Central samverkansgrupp	Elisabeth Linderöth
2026.3003	Avtal om användande av väg, gemensamhetsanläggning Ballbo ga:1. Enligt delegationsordning punk 13.2.	Övriga delegationsbeslut §39/2026
2026-06-17 KS 2026/27	Ballabo-lvarslunds samfällighetsförening	Maria Wagerland
2026.3066	Lilla Edets kommuns yttrande över detaljplan för Västergårdsbron, Trollhättans kommun. Enl punkt 1.2 i KS delegationsordning	Övriga delegationsbeslut §40/2026
2026-06-22 KS 2026/200	Trollhättans Stad	Maria Wagerland
2026.3074	Tillsättningsbeslut Fritidschef 2026/49 Enligt delegationspunkt 7.1.2.	Övriga delegationsbeslut §1/2026
2026-06-23 KS 2026/8		Helen Larsholt
2026.3081	Köpebrev Hanström 2:9 Enligt punkt 13.1	§41/2026
2026-06-23 KS 2025/267	**personuppgift**	Maria Wagerland
2026.3145	Nyttjanderättsavtal - Lokal (andrahandsupplåtelse) Enligt punkt 13.2	Övriga delegationsbeslut §42/2026
2026-06-26 KS 2026/160	Hyresavtal i andrahand Fridhemsstugan, Hembygdsföreningen	Maria Wagerland
2026.3147	202640 Tillsättningsbeslut Verksamhetsutvecklare säkerhet och beredskap Enligt punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §1/2026
2026-06-26 KS 2026/7		David Morgardt

		Robin Svendberg
2026.3150	202652 Tillsättningsbeslut Punkt 7.1.3	§3/2026
2026-06-26 KS 2026/7		Annika Frisk Spångberg
2026.3275	Förhandling enligt 11 § MBL med anledning av arbetsbrist på enheten Avfall och återvinning. Enligt delegationsordning punkt 7.3.3	Övriga delegationsbeslut §2/2026
2026-06-29 KS 2026/252	Sveriges ingenjörer	Ivana Egert
2026.3276	Uppsägning på grund av arbetsbrist på enheten Avfall och återvinning. Enligt delegationsordning punkt 7.2.2	Övriga delegationsbeslut §9/2026
2026-07-01 KS 2026/252	***Personuppgift***	Ivana Egert
2026.3301	Tillsättningsbeslut 2026/88 Skolfritidsledare Strömsskolan Enligt delegationsordning punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §2/2026
2026-07-03 KS 2026/8		Agneta Johansson
2026.3304	Tillsättningsbeslut 2026/87 Grundskollärare 1-3, Strömsskolan Enligt delegationsordning punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §3/2026
2026-07-03 KS 2026/8		Agneta Johansson
2026.3313	Tillsättningsbeslut 2026/57 Enhetschef till hemtjänsten Enligt delegationsordning punkt 7.1.2	Tjänstetillsättning §4/2026
2026-07-03 KS 2026/10		Evelina Wigstrand
2026.3316	Tillsättningsbeslut 2026/65 Grundskollärare F-3 till Ryrsjöskolan Enligt delegationsordning punkt 7.1.3.	Tjänstetillsättning §1/2026
2026-07-03 KS 2026/8		Annie Blom-Björk
2026.3322	Tillsättningsbeslut 2026/92 Lärare i fritidshem Anpassad grundskola Enligt delegationsordning punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §1/2026
2026-07-03 KS 2026/8	Avslutade rekryteringar BIN 2026 samlingsärende	Anna-Karin Lauste

2026.3351	Tillsättningsbeslut 2026/101 Skolfritidsledare 4-9, Fuxerna resursskola Enligt delegationsordning punkt 7.1.3.	Tjänstetillsättning §1/2026
2026-07-08 KS 2026/8		Elisabet Gunnarsson
2026.3357	Tillsättningsbeslut 2026/90 Socialsekreterare Barn och Familj, IFO Enligt delegationsordning punkt 7.1.3.	Tjänstetillsättning §3/2026
2026-07-08 KS 2026/10		Annette Alexandersson
2026.3360	202651 Tillsättningsbeslut Ekonom Enligt punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §12/2026
2026-06-24 KS 2026/7		Per Einarsson
2026.3362	202675 Tillsättningsbeslut Näringslivsutvecklare KS enligt punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §3/2026
2026-06-26 KS 2026/7		Ellinor Östlund
2026.3365	202679 Tillsättningsbeslut Danslärare till Kulturskolan KS enligt punkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §2/2026
2026-06-25 KS 2026/8		Marit Foss Fredriksson
2026.3418	Grannemedgivande för altanbygge på fastigheten Åkervädden 9 enligt delegationspunkt 13.4	Övriga delegationsbeslut §44/2026
2026-07-16 KS 2026/263		Maria Wagerland
2026.3608	Planavtal avseende ändring av detaljplan för Pappersbruket 3 enligt punkt delegationsordning 16.2	Övriga delegationsbeslut §45/2026
2026-08-14 KS 2026/169	Essity Hygiene and Health AB	Maria Wagerland
2026.3627	Låneavtal 188132 Kommuninvest enligt KS delegationspunkt 5.1	Övriga delegationsbeslut §13/2026
2026-08-17 KS 2026/281	Kommuninvest	Per Einarsson
2026.3628	Ramavtal 59-2025-03 Tekniska konsulter - Vibrations- och omgivningspåverkan Lilla Edet Enligt delegationspunkt 6.8 kommunstyrelsen	Övriga delegationsbeslut §14/2026
2026-08-17 KS 2026/282	Metron Miljökonsult AB	Per Einarsson

2026.3629	Ramavtal 59-2025-01 Tekniska konsulter - Vibrations- och omgivningspåverkan Lilla Edet Enligt delegationspunkt 6.8 kommunstyrelsen	§15/2026
2026-08-17	MEXL. AB	Per Einarsson
KS 2026/282	.	
2026.3630	Ramavtal 59-2025-02 Tekniska konsulter - Vibrations- och omgivningspåverkan Lilla Edet Delegationspunkt 6.8 kommunstyrelsen	§16/2026
2026-08-17	AFRY Infrastructure AB	Per Einarsson
KS 2026/282		
2026.3637	Attestbehörighet Ekonomiavdelningen Enligt delegationspunkt KS 5.4	Övriga delegationsbeslut §20/2026
2026-08-18	**personuppgift**	Per Einarsson
KS 2026/283		
2026.3638	Attestbehörighet Ekonomiavdelningen Enligt delegationspunkt KS 5.4	Övriga delegationsbeslut §17/2026
2026-08-18	**personuppgift**	Per Einarsson
KS 2026/283		
2026.3639	Attestbehörighet Ekonomiavdelningen Enligt delegationspunkt KS 5.4	Övriga delegationsbeslut §19/2026
2026-08-18	**personuppgift**	Per Einarsson
KS 2026/283		
2026.3640	Attestbehörighet Ekonomiavdelningen Enligt delegationspunkt KS 5.4	§18/2026
2026-08-18	**personuppgift**	Per Einarsson
KS 2026/283		
2026.3653	Tilldelningsbeslut Upphandling planarkitekter enligt delegationsordning punkt 6.6	Övriga delegationsbeslut §21/2026
2026-08-19	Stenungsunds kommun	Per Einarsson
KS 2026/285		
2026.3753	Tilldelningsbeslut Konferenstjänster enligt punkt 6.6	Övriga delegationsbeslut §22/2026
2026-08-25	Stenungsunds kommun	Per Einarsson
KS 2026/294		
2026.3923	Delegationsbeslut om tjänstledighet inom sektor samhälle enligt punkt 7.4.1	Övriga delegationsbeslut §10/2026
2026-08-26		Ivana Egert
KS 2026/299	Tjänstledighet som inte är lag- eller avtalsreglerad inom Sektor samhälle	Övriga delegationsbeslut
		Ivana Egert
2026.4040	Tillsättningsbeslut 2026110 Redovisningsansvarig Delegationspunkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §23/2026

2026-08-27
KS 2026/7

Per Einarsson

2026.4042	Tillsättningsbeslut Lokalplanerare 2026113 delegationspunkt 7.1.3	Tjänstetillsättning §24/2026
-----------	--	------------------------------

2026-08-27
KS 2026/7

Per Einarsson

2026.4108	Protokoll SSG sektor samhälle 2026-08-20 Enligt delegationsordning punkt 7.3.5.	Protokoll §3/2026
-----------	--	-------------------

2026-08-28
KS 2026/41

Sektor Samhälle

Ivana Egert

Inkomna skrivelser och rapporter

Vid dagens sammanträde redovisas sammanställning av inkomna skrivelser

Förslag till beslut

Xnämnden antecknar informationen

Diarienummer	Rubrik	Från
KS 2026/11 KS 2026.2540	Protokoll årsstämma AB EdetHus 2026-05-12, signerat	AB EdetHus
KS 2026/11 KS 2026.2566	2026-05-12 Protokoll till styrelsemöte i AB EdetHus	AB EdetHus
KS 2026/13 KS 2026.2577	Protokoll Årsstämma SOLTAK AB, 260520. signerat	SOLTAK AB
KS 2026/13 KS 2026.2602	Protokoll styrelsemöte 30 april 2026 SOLTAK AB digitalt signerat	SOLTAK AB
KS 2026/13 KS 2026.2605	Protokoll styrelsemöte 13 maj 2026 SOLTAK AB digitalt signerat	SOLTAK AB
KS 2026/15 KS 2026.2654	Protokoll ÖFN 2026-05-27 Offentligt	Överförmyndarnämnden
KS 2026/14 KS 2026.2727	Beslut FS 2026-05-27 Delårsredovisning per mars 2026	Räddningstjänstförbundet Storgöteborg
KS 2026/204 KS 2026.2936	Handlingsprogram för Räddningstjänsten Fyrbodal 2026	Räddningstjänsten Fyrbodal
KS 2026/11 KS 2026.3069	Protokoll styrelsemöte i AB EdetHus 2026-06-16, signerat	AB EdetHus
KS 2026/15 KS 2026.3129	Protokoll ÖFN 2026-06-24 Offentligt	Överförmyndarnämnden
KS 2026/15 KS 2026.3130	Delegationsordning	Överförmyndarnämnden
KS 2026/15 KS 2026.3131	Verksamhetsplan	Överförmyndarnämnden
KS 2026/255 KS 2026.3295	Skrivelse till Trafikverket gällande återaktualisering av påfart i norrgående riktning vid Alvhem, E45	Lilla Edet & Ale kommun
KS 2026/255 KS 2026.3296	Svar från Trafikverket angående att genomföra en	Trafikverket

	åtgärdsvalsstudie för E45 påfart norr tpl. Alvhem	
--	--	--

Förslag till beslut

Xnämnden antecknar informationen

Årsstämmaprotokoll

fört vid ordinarie årsstämma i Lilla Edet 2026-05-12 med aktieägaren i AB EdetHus, 556206-2777.

Plats: AB EdetHus kontor, Göta

Närvarande aktieägare	Antal aktier	Antal röster
Lilla Edets Kommun genom av fullmäktige i Lilla Edets kommun utsedd representant för ägaren, Julia Färjhage.	540 000	540 000

Närvarande övriga:

Bert Åkesson (S)
Ove Olsson (M)
Ethel Augustsson (C)
Andreas Nelin (-)
Vesna Källström (C)
Lars Ivarsbo (C)
Tomas Reuterberg
Jörgen Karlsson

§ 1 Stämmans öppnande

Bert Åkesson inledde stämman med att hälsa alla välkomna och stämman förklarades öppnad.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare för stämman

Till ordförande för stämman valdes Bert Åkesson och till sekreterare valdes Jörgen Karlsson.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Såsom röstlängd godkändes ovanstående förteckning över närvarande aktieägare.

§ 4 Val av justeringsman

Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Julia Färjhage.

§ 5 Godkännande av dagordning

Stämman godkände förelagt förslag till dagordning.

§ 6 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Kallelse till årsstämman skickades ut den 20 april 2026, vilket var 22 dagar före stämman och därmed i enlighet med bolagsordningens bestämmelser.

Då samtliga aktier och röster var representerade förklarades stämman vara behörigen sammankallad.

§ 7 Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport för år 2025.

Årsredovisning med förvaltningsberättelse, revisionsberättelse och granskningsrapport för räkenskapsåret 2025 föredrogs av VD Tomas Reuterberg och Ekonomichef Jörgen Karlsson.

§ 8 Beslut om resultat- och balansräkning, resultatdisposition och ansvarsfrihet.

- a) Resultaträkning och balansräkning för räkenskapsåret fastställdes.
- b) I enlighet med styrelsen och VD:s förslag beslutade man att till förfogande stående vinstmedel, skall disponeras enligt följande:

till aktieägarna utdelas	0
i ny räkning överföres	64 769 882

- c) Styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2025.

§ 9 Fastställande av arvoden

Det beslutades att styrelsearvode skall utgå enligt "bestämmelserna om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Lilla Edets Kommun".

Det beslutades att ersättning till auktoriserade revisorn skulle utgå enligt faktura. Ersättning till förtroendevalda revisorer utgår enligt "bestämmelserna om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Lilla Edets Kommun".

§10 Val av styrelsen 2026/27

Styrelsen skall bestå av 9 ledamöter.

Stämman beslutade att styrelsen för verksamhetsåret 2026/27 ska bestå av följande ledamöter

Bert Åkesson (S), Andreas Nelin (-), Vesna Källström (S), Johan Sösaeter Johansson (SD), Paulina Svenungsson (C), Ethel Augustsson (C), Ove Olsson (M), Lorentz Lindell (SD) Niclas Ahlberg (SD).

Bert Åkesson valdes till ordförande och Johan Sösaeter Johansson till vice ordförande.

§11 Val av revisor och revisorssuppleant samt lekmannarevisorer för 2025.

För perioden 2026-01-01 – 2026-12-31 valdes Azets Revision & Rådgivning AB som revisionsbolag med ansvarig revisor Susanna Everborn.

Stämman utsåg följande lekmannarevisorer

1. Peder Engdahl (-)
2. Harry Berglund (S)

(Sakkunnigt biträde till lekmannarevisorerna: Liz Gard, KPMG)

§ 12 Övriga ärenden/frågor

Inga övriga beslut eller ärenden behandlades.

§ 13 Avslutning

Ordförande tackade styrelseledamöterna för gott samarbete det gångna året och förklarade stämman avslutad.

Protokollförare

Ordförande

Jörgen Karlsson

Bert Åkesson

Justerare

Julia Färjhage

Verifikat

Dokument-ID 09222115557578667253

Dokument

Årsstämmaprotokoll i AB EdetHus 2026-05-12
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2026-05-21 08:20:34 CEST (+0200) av Jörgen Karlsson (JK)
Färdigställt 2026-05-21 19:45:55 CEST (+0200)

Initierare

Jörgen Karlsson (JK)
AB EdetHus
jorgen.karlsson@edethus.se

Signerare

Julia Färjhage (JF)
julia.farjhage@lillaedet.se
Signerade 2026-05-21 19:45:55 CEST (+0200)

Bert Åkesson (BÅ)
bert.akesson@lillaedet.se
Signerade 2026-05-21 08:24:03 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Protokoll konstituerande styrelsemöte i AB EdetHus

Datum 12 maj 2026

Plats: EdetHus kontor i Göta

Tid: 17:00-20:15

Närvarande: Bert Åkesson, Ordförande

Ove Olsson

Vesna Källström

Ethel Augustsson

Andreas Nelin deltog fram till kl. 18:15 (deltog under § 5, 8, 9 och 10)

Niclas Ahlberg anslöt till mötet under § 10 och deltog därefter under §§ 6–8

Tomas Reuterberg, VD

Jörgen Karlsson, Ekonomichef

Frånvarande: Lorentz Lindell, Paulina Svenungsson, Johan Sösaeter Johansson

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande Bert Åkesson hälsade alla välkomna och öppnade dagens styrelsemöte.

§ 2 Val av justeringsman och sekreterare

Att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll valdes Ove Olsson

Jörgen Karlsson utsågs till sekreterare.

§ 3 Fastställande av dagordningen

Dagordningen som framlades vid mötet godkändes med tillägg av ett ärende avseende grafisk profil under § 10 Övrig information.

§ 4 Föregående mötesprotokoll

Mötet godkände föregående protokoll utan anmärkning.

Styrelsen beslutade att

Lägga protokoll till handlingarna

§ 5 Återkommande ärenden enligt §9, styrelsens arbetsordning

Styrelsen behandlade återkommande ärenden enligt styrelsens arbetsordning.

Beslut fattades avseende firmatekningsrätt och attestreglemente för verksamhetsåret 2026.

Vidare fastställdes styrelsens arbetsordning samt VD-instruktion.

Styrelsen beslutade även om organisation för utlämnande av allmänna handlingar.

Preliminära sammanträdesdagar för verksamhetsåret 2026 fastställdes enligt följande:

– 16 juni 2026

– 8 september 2026

– 20 oktober 2026

– 8 december 2026

Några särskilda stämmodirektiv förelåg inte.

Styrelsen beslutade att

Fastställa firmateckningsrätt och attestreglemente.

Fastställa styrelsens arbetsordning samt VD-instruktion.

Fastställa preliminära sammanträdesdagar för verksamhetsåret 2026.

§ 6 Ekonomisk rapportering

§ 6.1 Ekonomiskt utfall jan-mars. 2026

Ekonomichefen redogjorde för resultatrapporten för perioden januari–mars 2026 samt utfall mot budget och föregående år.

De totala intäkterna uppgår till cirka 40,7 mkr jämfört med budget om cirka 34,0 mkr. Avvikelsen förklaras främst av högre hyresintäkter samt övriga rörelseintäkter under perioden.

Driftnettot uppgår till cirka 22,2 mkr, vilket är högre än budget och föregående år. Driftkostnaderna för fastigheterna ligger fortsatt på en stabil nivå, samtidigt som kostnader för planerat underhåll är högre än budgeterat till följd av genomförda och pågående underhållsinsatser.

Rörelseresultatet uppgår till cirka 9,1 mkr jämfört med budget om cirka 4,4 mkr. Resultatet efter finansiella poster uppgår till cirka 4,7 mkr för perioden, vilket är en tydlig förbättring jämfört med budget samt motsvarande period föregående år.

Helårsprognosen för 2026 uppgår till cirka 1,3 mkr och bedöms i nuläget vara i nivå med budgeterat helårsresultat. Fortsatt fokus kommer att ligga på kostnadskontroll, ränteutveckling samt uppföljning av större underhålls- och investeringsprojekt.

Styrelsen konstaterade att bolagets ekonomiska utveckling under årets första kvartal är stabil och bättre än budget, samtidigt som osäkerhet fortsatt råder kring ränteläge och kostnadsutveckling inom vissa projekt och underhållsåtgärder.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna.

§ 6.2 Finansrapport från Entropi

Ekonomichefen redogjorde för bolagets finansrapport per 2026-03-31.

Bolagets genomsnittsränta uppgår till 2,05 procent med en genomsnittlig räntebindning om 2,23 år och en kapitalbindning om 0,80 år. Total lånevolym uppgår till cirka 799 mkr.

Vidare redovisades bolagets derivatportfölj där marknadsvärdet per balansdagen uppgår till cirka 18,0 mkr. Värdeförändringen vid ett ränteläge motsvarande +1 procent redovisades till cirka 14,7 mkr.

Ekonomichefen redogjorde även för prognostiserade räntekostnader för perioden 2026–2028 baserat på marknadens förväntningar samt scenario med ett ränteläge motsvarande +1 procent.

Enligt nuvarande marknadsprognos bedöms räntekostnaden uppgå till cirka:

– 17,4 mkr år 2026

– 19,9 mkr år 2027

– 20,6 mkr år 2028

Vid ett ränteläge motsvarande +1 procent bedöms räntekostnaden istället uppgå till cirka:

– 19,9 mkr år 2026

– 23,8 mkr år 2027

– 24,8 mkr år 2028

Styrelsen informerades även om bolagets räntekänslighet samt fördelningen mellan fast och rörlig ränta i låneportföljen.

Styrelsen konstaterade att bolagets finansiering och riskhantering fortsatt sker inom ramen för fastställd finanspolicy samt att finanssituationen bedöms vara stabil trots fortsatt osäkerhet på räntemarknaden.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 6.3 Skattekontoutdrag

Ekonomichefen presenterade utdrag från bolagets skattekonto, enligt bifogade dokument. Bolaget har inga förfallna eller obetalda skatter och avgifter.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna.

§ 7 Övriga rapporter

§ 7.1 Pågående projekt

VD redogjorde översiktligt för status i bolagets pågående projekt och investeringar.

Styrelsen informerades bland annat om pågående arbeten vid Rysrjösolan, Strömssolan, Soläng Hemtjänst samt projektering av Ekebergssolan och ny brandstation.

Vidare lämnades information om energi- och underhållsprojekt inom fastighetsbeståndet samt status för Centralen 4, ÅVC, Fågelstogens förskola och tennisbanor vid Fuxernaskolan.

Styrelsen konstaterade att projekten i huvudsak följer planerade tidplaner och budgeterade förutsättningar, även om vissa projekt fortsatt påverkas av osäkerhet kring kostnadsutveckling och tidplaner.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen om pågående projekt till handlingarna.

§ 7.2 Personal

Information lämnades om aktuella personalfrågor inom bolaget.

Styrelsen informerades om genomförd lönerevision för samtliga avtalsområden samt aktuell sjukfrånvaro inom verksamheten. Frånvaron bedöms i nuläget vara på normal nivå, även om en längre sjukskrivning fortsatt pågår till följd av skada utanför arbetet.

Vidare informeras om planering inför sommaren, fastställda semesterperioder samt att bolaget under sommaren kommer att ta emot 16 sommarjobbare uppdelade på två perioder.

Styrelsen informeras även om genomfört fackligt samråd samt fortsatt arbete med arbetsmiljö- och friskvårdsfrågor inom bolaget.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 7.3 Uthyrningsläget

Bolagets uthyrningsläge redovisades för maj månad.

Uthyrningsgraden bedöms fortsatt vara stabil med låg vakansnivå och fortsatt god efterfrågan på bolagets bostäder och lokaler.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 8 Information/anmälningar

Information lämnades avseende tillträde till Bäckvägen och Sänkvägen samt pågående arbete kopplat till tidigare genomförd fastighetsförsäljning och tillhörande prisjustering.

Vidare informeras styrelsen om vision och fortsatt utvecklingsarbete kring Lödöse Varv samt pågående arbete med avstyckning av del av Klostret 4:3.

Styrelsen informeras även om att årets hyresförhandling nu är avslutad.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 9 Beslutsärenden

§ Antagande av styrdokument

Styrelsen behandlade förslag till arbetsmiljöpolicy, kvalitetspolicy och miljöpolicy för bolaget.

Styrelsen konstaterade att styrdokumenterna utgör en viktig del i bolagets fortsatta arbete med kvalitet, arbetsmiljö, hållbarhet och verksamhetsutveckling.

Styrelsen beslutade att

Anta arbetsmiljöpolicy, kvalitetspolicy och miljöpolicy enligt framlagda förslag

§ 10 Övrig information

VD presenterade ett utkast till ny grafisk profil för bolaget samt redogjorde översiktligt för tankar kring fortsatt utveckling av bolagets visuella identitet och kommunikation.

Styrelsen ställde sig positiv till presenterat förslag och gav VD i uppdrag att arbeta vidare med den grafiska profilen.

Styrelsen beslutade att

Ge VD i uppdrag att fortsätta arbetet med framtagande av ny grafisk profil för bolaget.

§ 11 Avslutning (inkl. nästa sammanträde)

Ordföranden Bert Åkesson tackade för engagemanget och förklarade mötet avslutat.

Nästa sammanträde äger rum den 16 juni 2026 kl. 17:00.

Protokollförare

Justerare

Jörgen Karlsson

Bert Åkesson

Ove Olsson

Verifikat

Dokument-ID 09222115557578964376

Dokument

Protokoll till styrelsemöte i AB EdetHus 2026-05-12
Huvuddokument
5 sidor
Startades 2026-05-25 08:04:52 CEST (+0200) av Jörgen Karlsson (JK)
Färdigställt 2026-05-25 17:12:20 CEST (+0200)

Initierare

Jörgen Karlsson (JK)
AB EdetHus
jorgen.karlsson@edethus.se

Signerare

Bert Åkesson (BÅ)
bert.akesson@lillaedet.se
Signerade 2026-05-25 11:34:39 CEST (+0200)

Ove Olsson (OO)
ove.olsson@lillaedet.se
Signerade 2026-05-25 17:12:20 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Sammanträdesprotokoll årsstämma

Plats och tid	SOLTAK AB, konferensrum Ursholmen 2026-05-21, kl. 13:00 – 13:45	
Aktieägare	Lilla Edets kommun genom Jörgen Andersson	175 aktier
	Kungälv kommun genom Anders Holmensköld	175 aktier
	Tjörns kommun genom Rikard Larsson	175 aktier
	Stenungsund kommun genom Olof Lundberg	175 aktier
Övriga	Åke Sparringsjö Ingrid Dahl Johansson Lena Ohlén Johan Fritz Robert Mattsson Mats Gjertz Carlos Rebelo Da Silva	Ordförande
Underskrifter		
Sekreterare	_____	
	Lena Ohlén	
Ordförande	_____	
	Anders Holmensköld	
Justerare	_____	
	Rikard Larsson	Olof Lundberg

§ 1

Stämmans öppnande

Styrelsens ordförande, Åke Sparringsjö, öppnar mötet och hälsar mötesdeltagarna välkomna.

§ 2**Val av ordförande och sekreterare**

Stämman utser Anders Holmensköld till ordförande.

Stämman utser Lena Ohlén till sekreterare.

§ 3**Upprättande och godkännande av röstlängd**

Ovanstående förteckning över närvarande aktieägare godkändes som röstlängd.

§ 4**Val av justerare**

Till justerare jämte ordförande utsågs Rikard Larsson och Olof Lundberg.

§ 5**Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad**

Kallelse är utsänt via e-post till stämmoombud och styrelse och revisorer. Stämman har blivit behörigen sammankallad.

§ 6**Godkännande av dagordning**

Dagordningen har sänts ut med kallelsen och godkändes.

§ 7**Framläggande av årsredovisning och revisionsberättelse samt lekmannarevisorernas granskningsrapport**

Årsredovisning 2025, revisionsberättelse, samt lekmannarevisorernas granskningsrapport enligt utskickade handlingar presenterade vid stämman.

Stämman beslutade

Att notera informationen

§ 8**Fastställande av resultat- och balansräkning****Stämman beslutade**

- a) att fastställa upprättad resultat- och balansräkning för 2025 för SOLTAK AB
- b) om dispositioner av bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen för 2025, där den ansamlade vinsten om 17 433 849 SEK balanseras i ny räkning

Balanserad vinst	17 421 675
Årets vinst	12 147
Summa eget kapital	17 433 849

- c)** att bevilja ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och verkställande direktör.

§ 9

Bekräftelse av kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, lekmannarevisorer samt arbetstagarrepresentanter som utsetts av de fackliga organisationerna

Kommunerna har i respektive KF valt följande personer till styrelseledamöter i SOLTAK AB:

Åke Sparringsjö Ordförande, vald av samtliga ägarkommuner.

Robert Mattsson (C)	Ledamot, Tjörns kommun, vice ordförande.
Carlos Rebelo Da Silva (S)	Ledamot, Lilla Edets kommun.
Peter Harrysson (M)	Ledamot, Kungälv's kommun.
Mats Gjertz (M)	Ledamot, Stenungsunds kommun.
Andreas Freiholtz (SD)	Ersättare, Lilla Edets kommun.
Kristina Svärd Johansson (S)	Ersättare, Kungälv's kommun.
Rosalie Sanyang (S)	Ersättare, Tjörns kommun.
Henrik Hansson (KD)	Ersättare, Stenungsunds kommun.

Kommunerna har i respektive KF valt följande personer till lekmannarevisorer i SOLTAK AB:

Peder Engdahl (-)	Lekmannarevisor, Lilla Edet.
Anders Forsman(S)	Lekmannarevisor, Tjörns kommun.
Anita Dentén (UP)	Lekmannarevisor, Kungälv kommun.
Jakob Hallman (KD)	Lekmannarevisor, Stenungsunds kommun.

Vision har valt följande arbetstagarrepresentanter till styrelsen i SOLTAK AB:

Ingrid Dahl Johansson	Ordinarie, SOLTAK AB
Nicolas Lundberg	Ersättare, SOLTAK AB

Stämman beslutar

Att notera kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och lekmannarevisorer, samt arbetstagarrepresentanter som utsetts av de fackliga organisationerna.

§ 10**Val av revisor och revisorssuppleant**

Till revisorer för 2026 förslås följande:

Ernst & Young AB med Bjarne Fredriksson (auktoriserad revisor) som Huvudansvarig revisor, samt Anna Elisabeth De Blanche (auktoriserad revisor) till revisorssuppleant.

Stämman beslutar

Att välja Ernst & Young AB enligt förslag som revisionsbyrå för SOLTAK AB.

§ 11**Annat ärende, som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen eller ägardirektiv**

Strategisk plan för SOLTAK AB presenterades vid mötet.

VD informerade bolagsstämman om nuläge och aktuella frågeställningar framåt.

Stämman beslutar

Att anta den strategiska planen för SOLTAK AB.

Att notera information om nuläget och aktuella frågeställningar framåt.

§ 12**Stämman avslutas**

Ordförande tackar samtliga för visat intresse under dagens stämma och förklarar stämman avslutad.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

  LENA OHLÉN F+aCK38X2KPmXcQsN4LxXw2026-05-26 09:58:10Z	 RIKARD LARSSON x9dvfCV0RRXGGUdX7pdr+g2026-05-26 09:59:12Z
  OLOF LUNDBERG lcS2D9la1SPgij1Sw5HMBw2026-05-26 10:41:03Z	 ANDERS HOLMENSKÖLD cs3fQ0U4+SSlboxhWbk3f/g2026-05-26 12:54:39Z

Dokument i försändelsen

260520_Protokoll_Årsstämma_SOLTAK_AB.pdf	SHA256: 6d48f31c1759fd1ea02f3e642c43970f75699a5eea47c108d0bd3fd6a3c2c02b
--	--

Addo Sign ID-nummer: f4d501ce-3a5b-4655-8643-7cf47be17fe4

 Addo Sign
Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet
Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Protokoll styrelsemöte SOLTAK AB

Plats och tid SOLTAK AB, 2026-04-30, kl. 13.00 – 14.00

Beslutande	Åke Sparringsjö	Ordförande §1- §6
	Peter Harrysson	
	Robert Mattsson	Ordförande §7-8
	Mats Gjertz	
	Carlos Rebelo Da Silva	
Suppleanter	Ingrid Dahl Johansson	Arbetstagarrepresentant
	Rosalie Sanyang	
	Henrik Hansson	
	Nicolas Lundberg	Arbetstagarrepresentant
Övriga	Lena Ohlén	Ekonomichef
Ej närvarande	Andreas Freiholtz	Meddelat förhinder
	Kristina Svärd Johansson	Meddelat förhinder

Underskrifter

Sekreterare

Lena Ohlén

Ordförande

Åke Sparringsjö

Justerare

Robert Mattsson

§ 1 Mötets öppnande med upprop

Styrelsens ordförande, Åke Sparringsjö, öppnar mötet och hälsar mötesdeltagarna välkomna.

§ 2 Val av justerare

Styrelsen utser Robert Mattsson till justerare.

§ 3 Fastställande av dagordning

Dagordningen har sänts ut med kallelsen.

Dagordningen godkändes.

§ 4 Fråga om jäv

Ordförande Åke Sparringsjö anmälde jäv i §7 och deltog inte i beslutet.

§ 5 Protokoll från föregående möte

Styrelsens sammanträdesprotokoll nr 36 är justerat och ligger på styrelsens gemensamma yta.

Styrelsen beslutar

Att anteckna informationen.

§ 6 Tillsättning av tillförordnad vd

Förslag att Johan Fritz anställs som tillförordnad vd, fram tills ny vd är på plats.

Rekryteringen hanteras av Åke Sparringsjö enligt de villkor som framgår av aktuellt avtal.

Styrelsen beslutar

Att godkänna förslaget att anställa Johan Fritz som tillförordnad vd.

§7 Övriga frågor

1. Ny Teamsyta har tagits fram för styrelsen arbete.

2. Ersättning till interims vd.

Ersättning utgår till Åke Sparringsjö enligt en månadslön om 61 000 kr. Ersättningen utbetalas per timme och omfattar samtliga nedlagda timmar. Gällande attest av eventuella utlägg utförs detta av Robert Mattsson samt Mats Gjertz under aktuell period.

Detta beslut ersätter tidigare beslut gällande omfattning av uppdraget i tid.

Styrelsen beslutar

Att notera informationen om ny teamsyta.

Att godkänna förslaget om ersättning för interims vd.

§8 Mötets avslutande

Mötet avslutas.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

ÅKE SPARRINGSJÖ
OmMXToLtq3QU7Ehyf6//Cg
2026-05-27 11:36:45Z

LENA OHLÉN
F+aCK38X2KpMxcQsN4LxXw
2026-05-27 11:39:43Z

ROBERT MATTSSON
DdrOWJ+fPoj9etYF1EYaSQ
2026-05-27 14:03:09Z

Dokument i försändelsen

Protokoll styrelsemöte 30 april 2026 SOLTAK AB .pdf SHA256: d2247c3805aefd2d6b8435d0f894d861eece64c8281515d6d8e71041ceaf6f0

Addo Sign ID-nummer: 95d93373-e528-4a2b-9b21-100fd6e73a4d

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Protokoll styrelsemöte SOLTAK AB

Plats och tid Thorskogs slott, 2026-05-13, kl. 13.00 – 15.00

Beslutande	Åke Sparringsjö Carlos Rebelo Da Silva Peter Harrysson Robert Mattsson Mats Gjertz Ingrid Dahl Johansson	Ordförande Arbetstagarrepresentant
Suppleanter	Rosalie Sanyang Henrik Hansson Kristina Svärd Johansson Andreas Freiholtz Nicolas Lundberg	 Arbetstagarrepresentant
Övriga	Johan Fritz Lena Ohlén Maria Jonsson	tf. VD Ekonomichef Kommundirektör Stenungsunds kommun

Underskrifter

Sekreterare

Lena Ohlén

Ordförande

Åke Sparringsjö

Justerare

Robert Mattsson

Den 12–13 maj hade styrelsen tillsammans med ledningsgruppen styrelsedagar.

§ 1 Mötets öppnande med upprop

Styrelsens ordförande, Åke Sparringsjö, öppnar mötet och hälsar mötesdeltagarna välkomna.

§ 2 Val av justerare

Styrelsen utser Robert Mattsson till justerare.

§ 3 Fastställande av dagordning

Dagordningen har sänts ut med kallelsen.

§ 4 Fråga om jäv

Ingen ledamot ansågs sig jävig i någon paragraf.
Inget jäv föreligger.

§ 5 Protokoll från föregående möte

Styrelsens sammanträdesprotokoll nr 37 är inte justerat, utan hanteras på nästkommande möte.

Styrelsen beslutar

Att anteckna informationen.

§ 6 Tertialrapport 1

Tertialrapport 1 2026 SOLTAK AB presenterad vid styrelsemötet.

Styrelsen beslutar

Att godkänna tertialrapport 1 2026 för SOLTAK AB samt ger VD i uppdrag att återkomma med ett förslag på finansiering av kommungemensamma projekt.

§ 7 Debiteringspolicy

Förslag till debiteringspolicy enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att fastställa debiteringspolicyn enligt förslag, med tillägg om att införa ett likviditetsmått i policyn. Likviditeten i bolaget ska uppgå till mellan 15–20%

§ 8 Attestreglemente

Förslag till attestreglemente enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att fastställa styrelsens arbetsordning enligt förslag.

§ 9 Styrelsens arbetsordning

Förslag till styrelsens arbetsordning enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att fastställa styrelsens arbetsordning enligt förslag.

§ 10 VD instruktion

Förslag till VD instruktion enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att fastställa styrelsens arbetsordning enligt förslag.

§ 11 Personalpolicy

Förslag till personalpolicy enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att fastställa personalpolicyn enligt förslag samt lägga till information om möjlighet till hemarbete enligt 40/60 principen.

§ 12 Uppföljning internkontrollplan 2026

Uppföljning T1 av interkontrollplan 2026 presenterad vid styrelsemötet

Styrelsen beslutar

Att notera informationen.

§ 13 Kompetensförsörjningsplan

Förslag till kompetensförsörjningsplan enligt utskickad handling presenterad vid mötet.

Styrelsen beslutar

Att notera informationen.

§ 14 Uppföljning T1 personalstatistik

Uppföljning av personalstatistik 2026 (T1) enligt underlag presenterad vid mötet

Styrelsen beslutar

Att notera informationen samt ge tf. VD i uppdrag att se över hur man kan mäta temperaturen i ledningen.

§15 VD informerar

- SOC:
- Arbetsmiljörapport: Arbete ska påbörjas för att se över bolaget efter information ur den arbetsmiljöutredning som har genomförts.

Styrelsen beslutar

Att notera informationen

§16 Övriga frågor**VD-rekrytering**

Ordförande informerade om den pågående rekryteringen av ny VD till bolaget. Annonser finns ute och i dagsläget är det över hundra ansökningar.

Styrdokumenten

Ordförande informerade om status om styrdokumenten. Enligt information är dessa nu på väg upp till beslut i respektive Kommunfullmäktige.

Styrelsen beslutar

Att ge presidiet i uppdrag att göra ett urval av ansökningarna. Därefter sker intervjuer av styrelsen, ledningsgrupp samt den fackliga organisationen.

Att notera informationen

§14 Mötets avslutande

Ordförande tackar för visat intresse och avslutar mötet.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

LENA OHLÉN
F+aCK38X2KpmXcQsN4LxXw
2026-05-26 09:30:02Z

ROBERT MATTSSON
DdrOWJ+fPoj9etYF1EYaSQ
2026-05-26 09:45:33Z

ÅKE SPARRINGSJÖ
OmMXToLtq3QU7Ehyf6//Cg
2026-05-26 11:25:02Z

Dokument i försändelsen

Protokoll styrelsemöte 13 maj 2026 SOLTAK AB.pdf SHA256: ed8f726611a522ab0ee2142c07cd665d519369884c225ca0a555f5827573e6c3

Addo Sign ID-nummer: db76a529-a37c-4489-bb50-5673d4d5d283

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum 2026-05-27

Tid: 15:00-15:50

Plats: Rodret

Beslutande

Ina Olsvik (M), ordförande på sammanträdet

Ingela Ström (C), ersätter Claes Olsson (S)

Vips Sohlberg (V), ersätter Maria Aras (C)

Karin Mattsson (C)

Ersättare

Göran Hermansson (S)

Övriga närvarande

Helena Maxon, enhetschef

Camilla Holmgren, sekreterare

Justeringsdag: 2026-06-01

Justerare: Karin Mattsson (C)

Camilla Holmgren
sekreterare

Ina Olsvik (M)
ordförande

Karin Mattsson (C)
justerare

Protokollet är justerat digitalt och innehåller enbart digitala signaturer.

Tillkännagivande om justerat protokoll

Protokoll 1 (1) har justerats. Justeringen har gjorts offentlig genom anslagsbevis på kommunens anslagstavla.

Överförmyndarnämnden

Justeringsdatum: 2026-06-01

Paragrafer: 19-31

Datum då anslaget sätts upp: 2026-06-02

Datum då anslaget tas ned: 2026-06-24

Protokollet förvaras på överförmyndarenheten.

Camilla Holmgren
sekreterare

Innehållsförteckning

- § 19 Fastställande av föredragningslistan**
- § 20 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning
 enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, akt nr 10152**
- § 21 Vitesföreläggande för att inkomma med
 årsräkning för 2025 enligt föräldrabalken
 14 kap. 15 § och 16 kap. 13 §, Akt nr 9988**
- § 22 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning
 enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Akt nr 10121**
- § 23 Ansökan om entledigande av god man enligt
 föräldrabalken 11 kap. §§ 20 och 21, Akt nr 5341**
- § 24 Ansökan om entledigande av förvaltare enligt
 föräldrabalken 11 kap. §§ 20 och 21, Akt nr 9907**
- § 25 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning
 enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Akt nr 10081**
- § 26 Ansökan om entledigande av förvaltare enligt
 föräldrabalken 11 kap. 20 §, Akt nr 9590**
- § 27 Entledigande av god man enligt föräldrabalken
 11 kap. 20 §
 Förordnande av god man enligt föräldrabalken
 11 kap. 4 § 2 stycket Akt nr 9482**
- § 28 Revisionens Grundläggande granskning 2025, ÖFN 2026/9
 Överförmyndarnämnden**
- § 29 Information från verksamheten**
- § 30 Ansökan om samtycke till försäljning av
 bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §,
 akt nr 9993**
- § 31 Ansökan om samtycke till försäljning av
 bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §,
 akt nr 9223**

§ 19

Fastställande av föredragningslistan

Beslut

Överförmyndarnämnden fastställer föredragningslistan med följande förändring:

Tillkommande ärenden

Ärende 13 Ansökan om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

Ärende 14 Ansökan om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9223.

§ 20

Aktnr/Dnr: 10152/ 77

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 10152

Sekretess.

[Faint, illegible text, likely a signature or stamp area]

§ 21

Aktnr/Dnr: 9988/165

Vitesföreläggande för att inkomma med årsräkning för 2025 enligt föräldrabalken 14 kap. 15 § och 16 kap. 13 §, Aktnr 9988

Sekretess.

§ 22

Aktnr/Dnr: 10121/ 26

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Sekretess.

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt

föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt
föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10121

§ 23

Aktnr/Dnr: 5341/ 290

**Ansökan om entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap.
§§ 20 och 21, Aktnr 5341**

Sekretess.

[Faint, illegible text from the main body of the document, likely containing the details of the application and the council's decision.]

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

§ 24

Aktnr/Dnr: 9907/ 191

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. §§ 20 och 21, Aktnr 9907

Sekretess. *[Faint signature]*

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

§ 25

Aktnr/Dnr: 10081/92

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10081

Sekretess.

[Faint, illegible text, likely a redacted document or a very low-quality scan of a document.]

§ 26

Aktnr/Dnr: 9590/ 432

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Sekretess.

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

Ansökan om entledigande av förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §, Aktnr 9590

§ 27

Aktnr/Dnr: 9482/139

**Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §
Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket,
Aktnr 9482**

Sekretess.

Överförmyndarnämnden

2026-05-27

1. Aktnr

2. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

3. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

4. Aktnr

5. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

6. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

7. Aktnr

8. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

9. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

10. Aktnr

11. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

12. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

13. Aktnr

14. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

15. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

16. Aktnr

17. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

18. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

19. Aktnr

20. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

21. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

22. Aktnr

23. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

24. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

25. Aktnr

26. Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket

27. Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §

28. Aktnr

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Överförmyndarnämnden har behandlat och beslutat om följande ärenden:

1. Ärende nr 1: [Förtydligande av beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27.]

2. Ärende nr 2: [Förtydligande av beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27.]

3. Ärende nr 3: [Förtydligande av beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27.]

4. Ärende nr 4: [Förtydligande av beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27.]

5. Ärende nr 5: [Förtydligande av beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27.]

Överförmyndarnämnden har beslutat om följande:

1. Beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 1 i protokollet för den 2026-05-27.]

2. Beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 2 i protokollet för den 2026-05-27.]

3. Beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 3 i protokollet för den 2026-05-27.]

4. Beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 4 i protokollet för den 2026-05-27.]

5. Beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27. Beslutet i ärendet nr 5 i protokollet för den 2026-05-27.]

§ 28

Dnr: ÖFN 2026/9

Information - Grundläggande granskning av överförmyndarnämnden 2025

Beslut

Överförmyndarnämnden noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Azets Revision & Rådgivning har av Stenungsunds kommunrevision fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning av överförmyndarnämnden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om överförmyndarnämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att överförmyndarnämnden i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Överförmyndarnämnden har antagit en verksamhetsplan med mål och tillhörande aktiviteter, vilket följs upp genom indikatorer. Nämnden har uppfyllt 2 av 3 mål, där det sista målet gällande digital handläggning anses delvis uppfyllt.

Nämnden erhåller löpande uppföljning kopplat till verksamhetsmålen samt ekonomisk uppföljning. Vidare bedöms nämnden ha säkerställt en tillräcklig struktur för arbetet med intern kontroll i enlighet med fastställda riktlinjer.

Utifrån resultatet av granskningen lämnar kommunrevisionen inga rekommendationer till överförmyndarnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-05-19

Revisionsrapport Grundläggande granskning av överförmyndarnämnden 2025

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

§ 29

Information från verksamheten

Beslut

Överförmyndarnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Uppföljning verksamhetsmål

Granskning av årsredovisningar.

Totalt antal redovisningar som ska inkomma för 2025: 583

Inkommit: 580

Granskade: 285 (49 %)

Antal uppdrag per ställföreträdare

Antal uppdrag per ställföreträdare

Ingen ställföreträdare har 12 uppdrag, en har 11 uppdrag och sex ställföreträdare har 10 uppdrag vardera. Alla övriga har färre uppdrag.

Aktuella domar

Inga aktuella domar redovisades.

Övrig information

För att visa på svårigheten i att rekrytera vill förvaltningen informera nämnden om hur många ärenden som det pågår aktiv rekrytering i.

Just nu finns det 8 ärenden med rekrytering för att hitta lämplig ställföreträdare. Inte i något av dessa ärenden har rekryteringen pågått i mer än 6 månader.

Överenskommelse om handläggning i jävssituationer inom överförmyndarverksamheten har gjorts med Uddevalla kommun.

Denna överenskommelse syftar till att möjliggöra ömsesidig hjälp vid handläggning av enskilda ärenden inom överförmyndarens uppdrag när det bedöms olämpligt att ordinarie handläggare utreder ärendet, exempelvis på grund av jäv eller när den enskilde som är föremål för ärendet själv arbetar inom överförmyndarorganisationen.

Syftet är att säkerställa en rättssäker, objektiv och oberoende handläggning i enlighet med föräldrabalken och förvaltningslagen. Överenskommelsen avser handläggning av enstaka ärenden och omfattar:

- utredning enligt föräldrabalken, samt
- upprättande av förslag till beslut för överförmyndare eller överförmyndarnämnd.

Överförmyndarenheten samverkar med Kungälv's överförmyndarenhet och genomför idag Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) utbildning kring kommande lagändringar för ställföreträdare på Stenungsbaden. Drygt 90 personer är anmälda.

Länken till SKRs sändning för ställföreträdare sänds idag ut till ca 300 förordnade ställföreträdare (inkluderat de som deltar på plats idag) för att de ska få möjlighet att se den i efterhand så att de får nödvändig utbildning kring lagändringarna.

§ 30

Aktnr/Dnr: 9993/ 54

Ansökan om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993

Sekretess.

Överförmyndarnämnden

Stenungsunds kommun

1. Ansökan

Överförmyndarnämnden har fått in en ansökan från föräldrar till en minderårig person om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

2. Överförmyndarnämndens beslut

Överförmyndarnämnden har beslutat att ge sitt samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

Överförmyndarnämnden har beslutat att ge sitt samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

3. Överförmyndarnämndens motivering

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

4. Överförmyndarnämndens beslut

Överförmyndarnämnden har beslutat att ge sitt samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

Överförmyndarnämnden har beslutat att ge sitt samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

Överförmyndarnämnden har beslutat att ge sitt samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, aktnr 9993.

5. Överförmyndarnämndens motivering

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

Överförmyndarnämnden har tagit del av den information som finns tillgänglig i den offentliga registern och i de uppgifter som har lämnats in av den sökande.

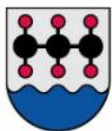
§ 31

Aktnr/Dnr: 9223/ 106

Ansökan om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, akt nr 9223

Sekretess.

Sekretess.

**Stenungsunds
kommun**

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: INA SALMONSON OLSVIK

Date: 2026-06-01 14:03:55

BankID refno: 019e8311-87c1-7e39-9fdb-0cdeae930596

Ina Salmonson Olsvik

Signed by: KARIN MATTSSON

Date: 2026-06-01 14:02:27

BankID refno: 019e830f-f4a0-7d34-b77e-eb7fd8cb92ae

Ledamot: Karin Mattsson

§ 46

Dnr 2026/236

Delårsredovisning per mars 2026

Beslut

1. Förbundsstyrelsen godkänner delårsredovisningsrapporten per mars 2026.
2. Förbundsstyrelsen översänder delårsredovisningsrapporten till medlemskommunerna
3. Förbundsstyrelsen beslutar:
 - att direktören tillser att en plan för ekonomin på längre sikt, tas fram.
 - att åtgärderna är penningssatta.
 - att uppdraget del-redovisas på septembermötet.

Sammanfattning av ärendet

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) lämnar fem uppföljningsrapporter per år. Föreliggande rapport avser delårsredovisning per mars 2026. Rapporten redovisar ekonomiskt utfall per den 31 mars, samt budget och prognos för helåret.

Efter det goda resultatet i bokslutet 2025, kunde tidigare års underskott direkt återställas till eget kapital. Utifrån att inget mer kvarstår att återställa under 2026 samt att en del justeringar av intäkter och kostnader har kunnat göras inom budgetramen, har RSG gjort omfördelningar i resultatbudgeten för 2026. Omfördelningen i budget 2026 framgår av tabell 1, avsnitt 3.3.

Utifrån den justerade budgeten prognostiseras ett årsresultat på -1,1 mkr, vilket är ett överskott på 2,9 mkr jämfört med budget -4,0 mkr. Budgeten är underbalanserad med -4,0 mkr med hänsyn till sedan tidigare beviljat nyttjande av eget kapital för större investeringsprojekt avseende utbildnings- och övningsanläggning respektive säkerhet och robusthet.

Beslutsunderlag

Förbundsdirektörens tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2026.

Förslag till beslut på sammanträdet

Förbundsstyrelsens ordförande lämnar följande yrkande:

RSG har, enligt årsrapport per mars, en budget i balans, men förändrade förutsättningar i omvärlden medför att ekonomin är väldigt osäker och svår att prognostisera på längre sikt. Förbundet står dessutom inför stora utmaningar både avseende fastighetskostnader, RUHB, digitalisering och investeringar.

Det är svårt att idag överblicka, vad detta kommer att medföra i ökade kostnader på sikt. Styrelsen kommer behöva vidta åtgärder för att minska kostnader och öka intäkter de kommande åren.

Styrelsen yrkar därför:

- Att direktören tillser att en plan för ekonomin på längre sikt, tas fram.
- Att åtgärderna är penningssatta.
- Att uppdraget del-redovisas på septembermötet.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att förbundsstyrelsen bifaller yrkandet.

Protokollsanteckning

Förbundsstyrelsens ordförande hänvisar till förbundsstyrelsens beslut 2025-10-08 § 110 om att årsrapport och delårsrapport ska ha en egen rubrik som beskriver hur förbundet arbetat med jämställdhetsfrågorna under perioden och påtalar att jämställdhet ska redovisas även i de ekonomiska redovisningarna per mars, maj och oktober.

Beslutet skickas till medlemskommunerna

2026-06-05 | Diarienummer 5050-2026-001389

Handlingsprogram

För förebyggande verksamhet och
räddningstjänst enligt lag (2003:778)
om skydd mot olyckor

Handlingsprogram

Typ av dokument: Överordnande dokument	Beslutad av: Förbundsdirektionen
Diarienummer: 5050-2026-001389	Antagen av: <i>Färgelanda, 2026-03-04 §31 dnr 2025/399</i> <i>Lysekil, 2026-02-25 §10 dnr 2025-000417</i> <i>Mellerud, 2026-03-25 §14 dnr KS-2025-00512</i> <i>Munkedal, 2026-02-23 §28 dnr KS-2025-000274</i> <i>Trollhättan, 2026-03-23 §64 dnr KS 2025/1267</i> <i>Uddevalla, 2026-04-08 §59 dnr KS/2025:813</i> <i>Vänersborg 2026-05-20 § 81 dnr KS 2025/479</i>
Datum för beslut: 2025-12-11, § 96	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Räddningstjänsten Fyrbodal

Telefon 010-705 40 00

E-post info@rtjfyrbodal.se

Webb www.rtjfyrbodal.se

Begreppsförklaring

BFS	-	<i>Boverkets författningssamling</i>
CBRN	-	<i>Kemiska, Biologiska, Radioaktiva, och Nukleära risker</i>
Civo	-	<i>Civilområde</i>
FOI	-	<i>Totalförsvarets forskningsinstitut</i>
IVPA	-	<i>Åtgärder i väntan på ambulans</i>
LBE	-	<i>Lagen om brandfarliga och explosiva varor</i>
LC	-	<i>Ledningscentral</i>
LSO	-	<i>Lagen om skydd mot olyckor</i>
MCF	-	<i>Myndigheten för civilt försvar, tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>
MSBFS	-	<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling</i>
NÄL	-	<i>Norra Älvsborgs länssjukhus</i>
OXA	-	<i>Oexploderad ammunition</i>
PDV	-	<i>Pågående dödligt våld</i>
RFBD	-	<i>Räddningstjänsten Fyrbodals</i>
RiB	-	<i>Räddningspersonal i beredskap</i>
RLS	-	<i>Räddningsledningssystem</i>
RRVG	-	<i>Räddningsregion Västra Götaland</i>
SCB	-	<i>Statistiska centralbyrån</i>
UAV	-	<i>Unmanned aerial vehicle (drönare)</i>
VMA	-	<i>Viktigt meddelande till allmänheten</i>

Innehåll

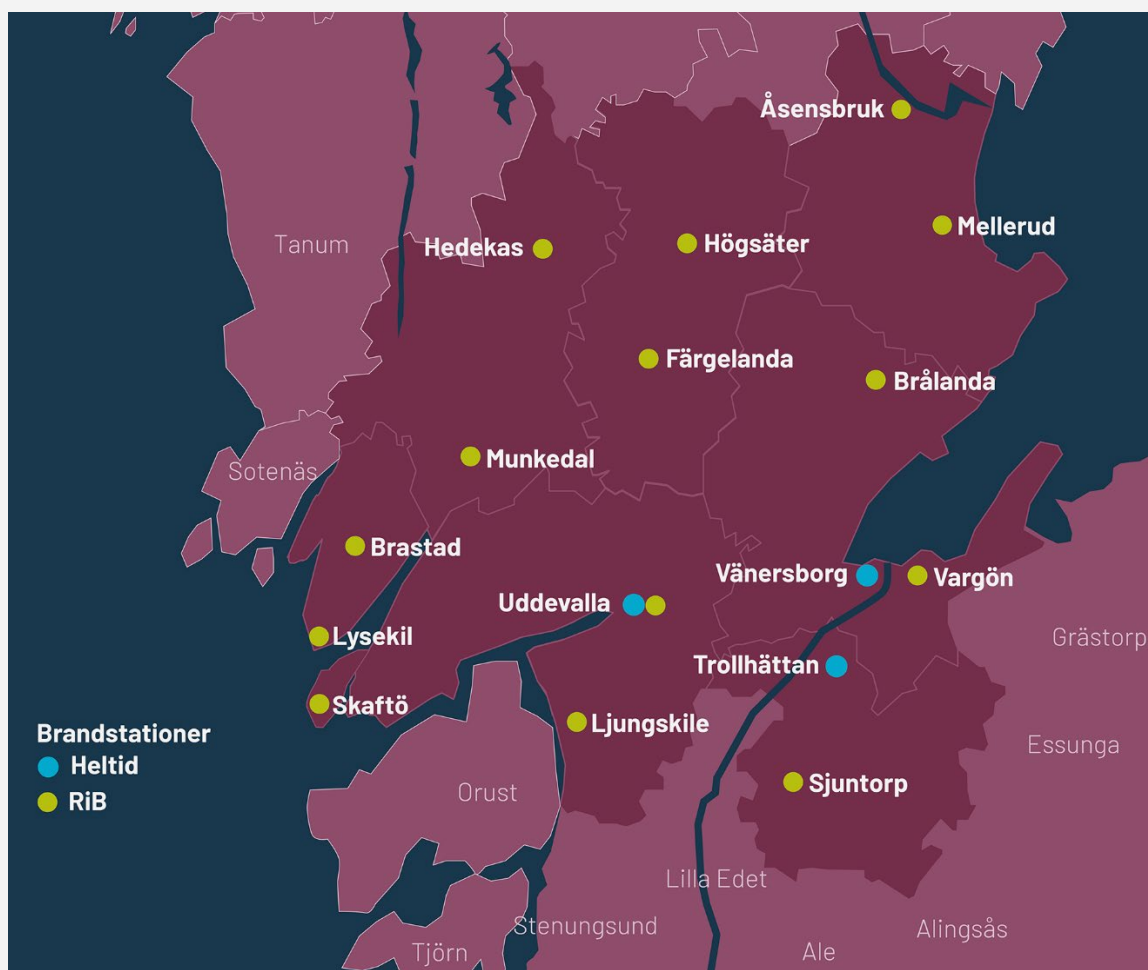
1	Inledning	1
2	Beskrivning av kommunerna	2
3	Styrning av skydd mot olyckor	4
4	Risker	7
	Övergripande beskrivning	7
	Beskrivning per olyckstyp	13
5	Värdering	24
	Övergripande värdering	24
	Värdering per olyckstyp	26
	Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden	29
6	Mål	31
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet	32
	Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor	32
	Stöd till den enskilde	33
	Rengöring och brandskyddskontroll	34
	Övriga förebyggande åtgärder	34
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	35
	Övergripande beskrivning	35
	Beskrivning av förmåga per olyckstyp	42
	Ledning i räddningstjänst	50
	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	51
	Räddningstjänst under höjd beredskap	51
9	Uppföljning, utvärdering och lärande	53
	Uppföljning av handlingsprogram	53
	Undersökningsrapport	53
	Lärande	53
	Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar	54

1 Inledning

Räddningstjänsten Fyrbodol (RFBD) är ett kommunalförbund som är ansvarig för att fullgöra de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt förordningen (SFS 2003:789) om skydd mot olyckor med undantag för:

- att samordna olycksförebyggande verksamhet i medlemskommunen (1 kap. 6 §),
- att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §), samt
- när medlemskommunen är att betrakta som enskild (2 kap.) samt att ansvaret för att samordna kommunens totala arbete för skydd mot olyckor kvarligg på den enskilda kommunen.

RFBD består av kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Nedan är en karta som visar var samtliga stationer är belägna inom förbundets geografiska område.

2 Beskrivning av kommunerna

Förbundets geografiska område har en landareal på 3 636 km² och har 195 743 invånare vid årsskiftet 2024/2025. Inom förbundets område finns det flertalet vattenområden, från Vänern och Göta Älv i öster till havet och fjordar i väster.

Inom förbundet finns större verksamheter såsom petroleumraffinaderi, gasterminal, hamnverksamhet, fordonsindustri, kraftstationer, försvarsindustri, köpcenter, högskola, institutionell verksamhet i form av sjukhus, vårdanläggningar, rättsväsende, anstalter och anläggningsboenden med mera.

Genom förbundets geografiska område passerar flera stora trafikleder såsom Europaväg 6, Europaväg 45, och väg 172. Dessa leder genererar ett betydande trafikflöde, som ökar ytterligare under sommarmånaderna när turism och fritidsboende intensifieras.

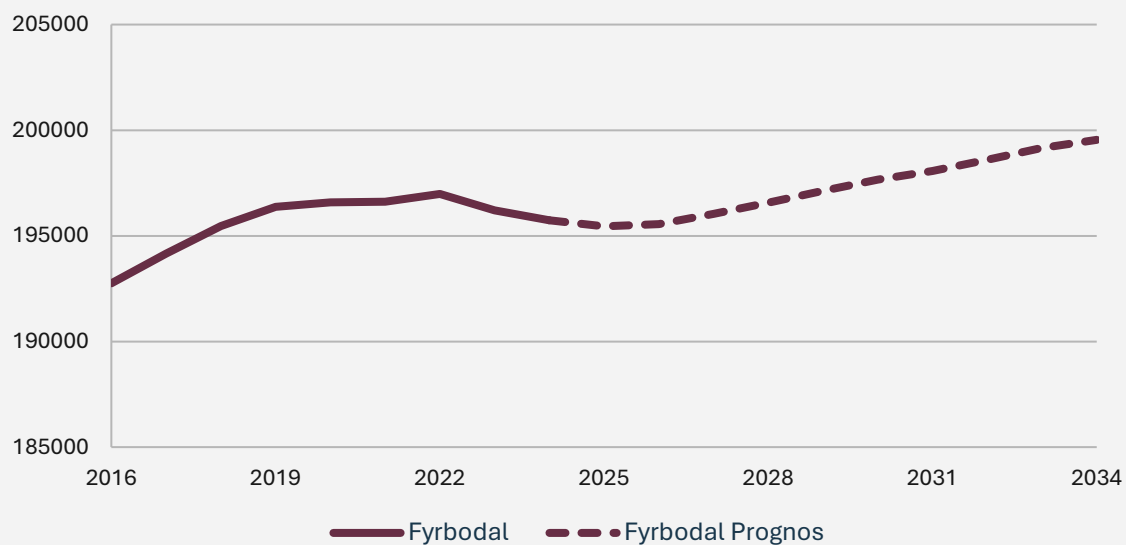
Järnvägssträckor med tillhörande tunnlar korsar också området. Utmed Göta älv finns Trollhätte kanal med flera större slussar som möjliggör sjöfart mellan Vänern och Västerhavet. Området rymmer även flera flygplatser i varierande storlek.

Götaälvdalen och Vänern har komplexa förutsättningar med flera olika intressen och risker, såsom kraftproduktion, dricksvattentäkt, naturintressen, fartygstrafik, dammar och slussar, samt geotekniska förutsättningar. Upperudsälven och Dalslands kanal löper i förbundets norra delar och även här finns liknande förutsättningar, om än i mindre omfattning. Utöver Göta älv förekommer omfattande fartygstrafik runt förbundets kustområden, djuphamnen i Brofjorden är en av Sveriges största. Utöver denna finns även handelshamnar i Lysekil, Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla.

Inom bland annat Lysekils kommun, finns skyddsvärda samhällen där husen är byggda i trä med korta avstånd mellan huskropparna. Det finns även ett antal bebyggda och bebodda öar utan vägförbindelse. Sommartid är förbundets kustkommuner med hav och skärgård en turisttät geografi med mycket bad- och båtliv.

Den demografiska sammansättningen i medlemskommunerna är relativt lik Sverige som helhet, framför allt i kommunerna Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla där flest antal invånare bor. I kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud och Munkedal finns det något färre barn 0-15 år och något fler äldre personer från 65 år och uppåt jämfört med Sverige som helhet. Grafen nedan visar den prognostiserade befolkningsutvecklingen inom förbundet. Prognosen är baserad respektive kommuns befolkningsprognos om sådan finns samt Västra Götalandsregionens befolkningsprognos.

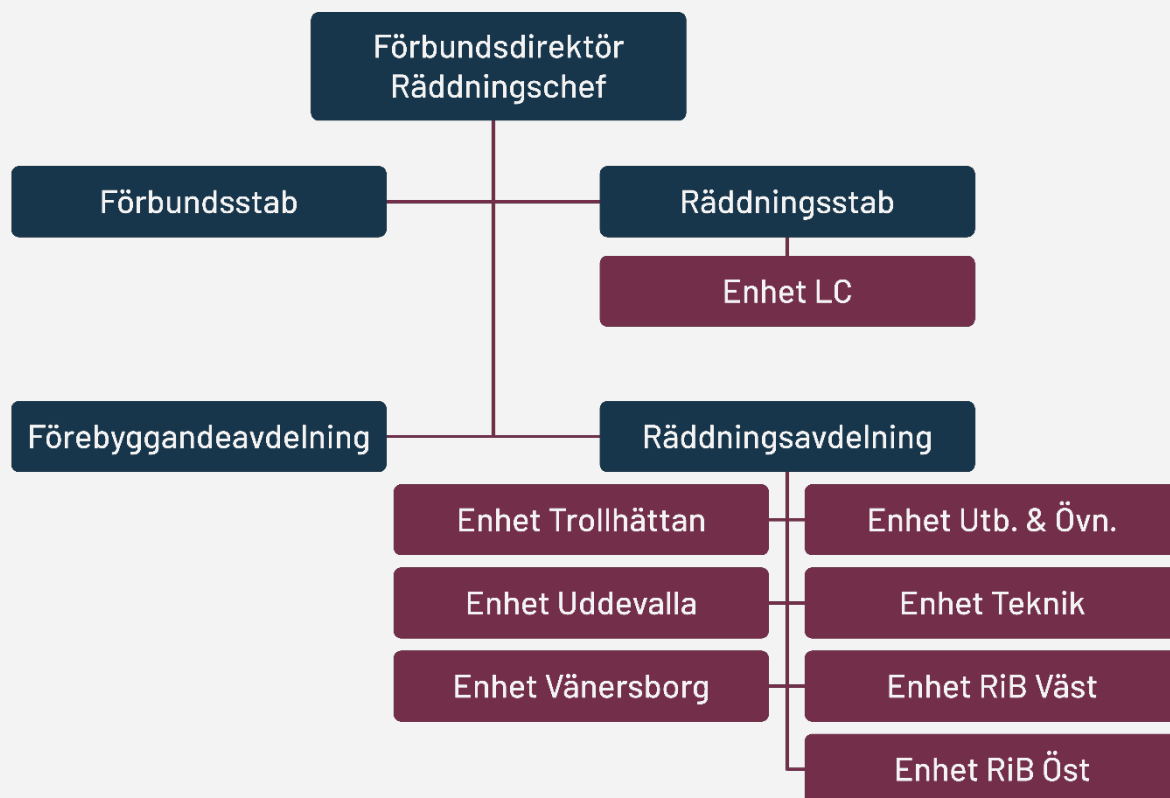
Befolkningsutveckling och prognos för Räddningstjänsten Fyrbodal

3 Styrning av skydd mot olyckor

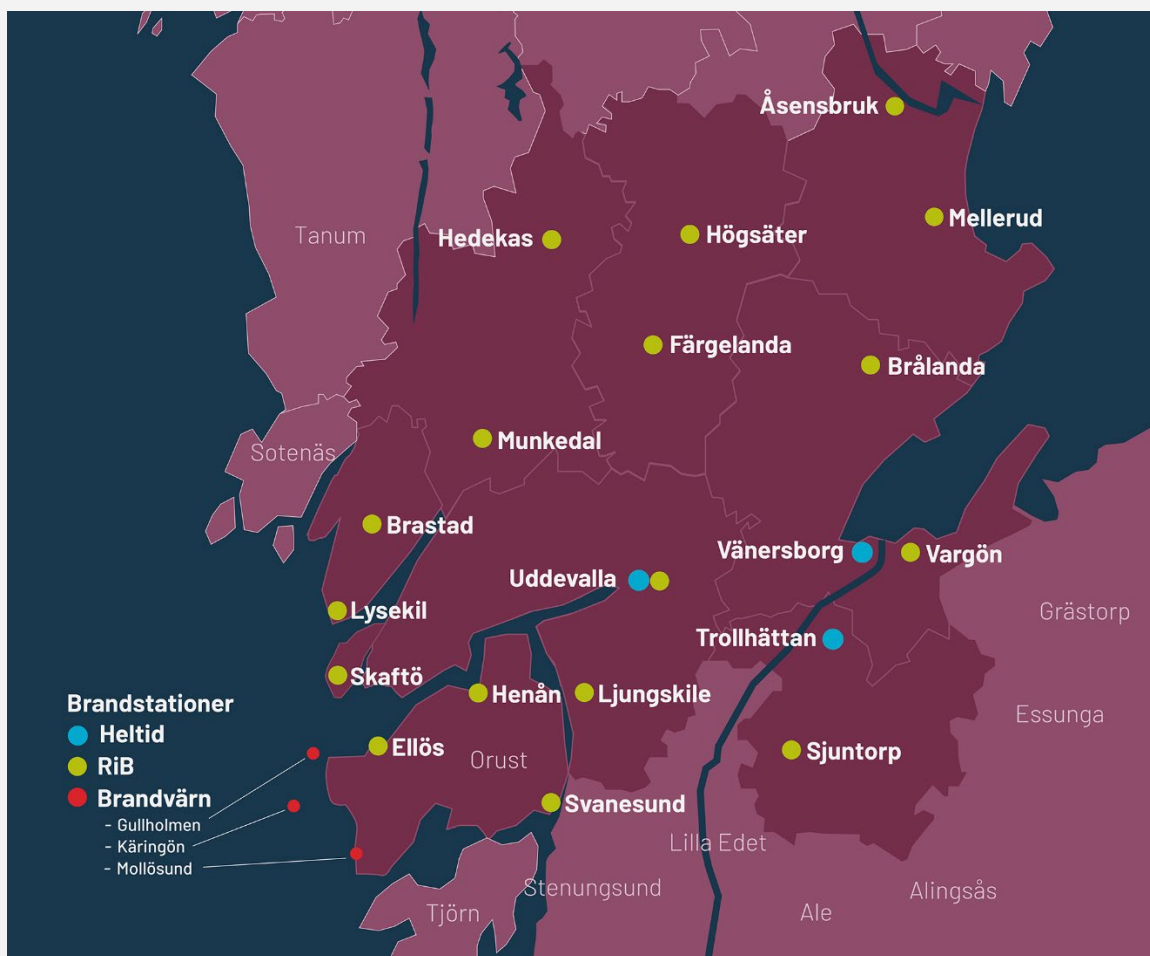
Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) styrs av en direktion som består av valda ledamöter från medlemskommunerna. Direktionen består av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare, där varje kommun har lika många representanter. Direktionen är ansvarig för att genomföra medlemsråd tillsammans med samtliga medlemskommuner för dialog kring genomförandet av förbundets verksamhet.

Förbundet leds av en förbundsdirektör tillika räddningschef, och organiseras enligt följande:

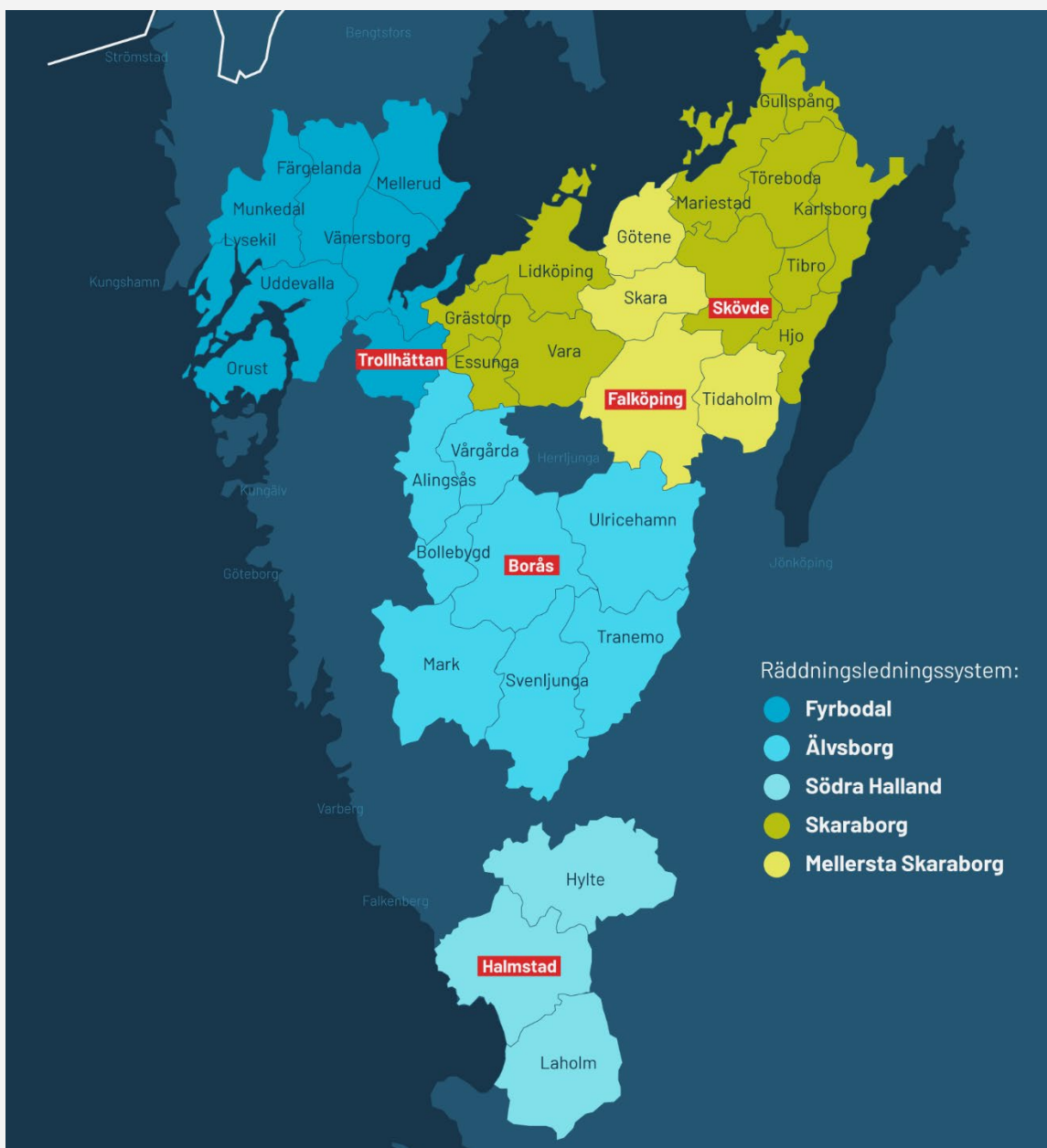

Totalt har förbundet cirka 460 anställda. Därav är cirka 300 anställda som räddningspersonal i beredskap (RiB), 100 är anställda brandmän på heltid samt 60 är anställda som dagtidspersonal. Dagtidspersonal arbetar utifrån olika roller i verksamhetens alla avdelningar.

RFBD verkar i sju kommuner och av de 16 stationerna är 3 bemannade med heltidspersonal och 14 är bemannade med RiB-anställda. Uddevalla brandstation rymmer både heltids- och RiB-styrka.

RFBD är driftansvarig för räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodalen och dess övergripande ledning samt ledningscentralen. Den övergripande ledningen av RLS utgår från en vakthavande räddningschef och vakthavande befäl. Dessa leder systemet, som även omfattar Orust räddningstjänst, genom räddningschefens principer och delegation.

RLS Fyrbodal är en del i Räddningsregion Västra Götaland (RRVG) som även utgörs av räddningsledningssystemen Skaraborg, Mellersta Skaraborg, Älvsborg samt Södra Halland.

4 Risker

Riskbilden inom förbundets geografiska ansvarsområde är både komplex och föränderlig. Inom det geografiska området finns både stadsbebyggelse och områden som är mer glest befolkade, därtill kust- och havsområden med hamnar och omfattande turism. Det finns höghusbebyggelse, tät trähusbebyggelse, industrier och byggnader som omfattar personintensiva och utrymningskritiska verksamheter. Därutöver finns en omfattande trafikinfrastruktur med väg-, järnvägs-, flyg- och sjötrafik. Sammantaget bidrar förutsättningarna inom förbundet till en differentierad och komplex riskbild.

Övergripande beskrivning

Förbundsområdet har stadsmiljö med varierande bebyggelsemiljö i de större tätorterna. Stora delar av Räddningstjänsten Fyrbodals (RFBD) område består av landsbygd med spridd bebyggelse. Inom vissa delar av förbundet finns en omfattande jordbruksverksamhet.

Det finns utbredd institutionell verksamhet i form av sjukvård, behovsprövade boenden eller anläggningsboende, fängelse, rättspsykiatrisk vård, domstolar och annan jämförbar verksamhet. Med dessa kommer bland annat risker för storskaliga bränder där personer inte alltid kan förväntas utrymma själva.

Inom förbundet finns områden där social oro förekommer. Med detta menas ett tillstånd som har sin grund i bristande livsvillkor och bristande tillit till offentliga aktörer. Detta kan manifestera sig mer eller mindre tydligt och konsekvenserna är svåra att sammanfatta och överblicka.

Små och medelstora industriverksamheter finns i alla delar av förbundsområdet, medan större produktionsindustrier och industriområden är mer geografiskt begränsade till vissa delar. I Trollhättan finns Stallbacka industriområde med ett antal större industrier inom bland annat flygmotorer, återvinning, och värmeproduktion. I Vänersborg finns området Trestad center med bland annat omfattande lagerverksamhet och en större avfallsanläggning. I Uddevalla finns industrier runt om hamnområdet och i delar av tätorten. I övriga delar av förbundet finns också omfattande industri i form av exempelvis raffinaderi, gasterminal, större pappersbruk, och produktion av stål.

En samhällstrend som påverkar riskbilden är övergången till förnybar energi. Detta arbete kräver energilagringsskapacitet vilket ofta utgörs av litium-jon batterier. Dessa batterier kan förekomma i allt från solcellsanläggningar på villor till storskaliga batterienergilagrar på industrier. Utöver batterier pågår arbeten med förnybara drivmedel där vätgas och biogas är alternativ som utforskas. I förbundet finns en handfull tankstationer för biogasfordon och en tankstation för vätgasfordon.

En mängd av dessa verksamheter och anläggningar medför olika typer av risker, bland annat omfattande och komplexa industribränder, bränder i petroleumprodukter och utsläpp av farliga ämnen. Inom förbundets område finns även infrastruktur som har inverkan på riskbilden, exempelvis; flygplatser, järnvägsnät och järnvägstunnlar, vägtunnlar, slussleder och kanaler, dammar och transportleder för farligt gods.

De geologiska förutsättningarna innebär att delar av förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt mest utpekade riskområdet för ras och skred. Inom förbundsområdet finns även ett antal större sammanhängande skogsområden som är svårtillgängliga. Inom vissa områden förekommer också påtagliga storm-, översvännings-, eller snöovädersrisker.

Antal räddningsinsatser per år

Räddningstjänsten larmas till omkring 2 150 händelser årligen. Larmen är fördelade mellan kommunerna enligt tabellen nedan, vilken avser händelser och uppdrag där någon uttryckande enhet från kommunal räddningstjänst kom fram till platsen.

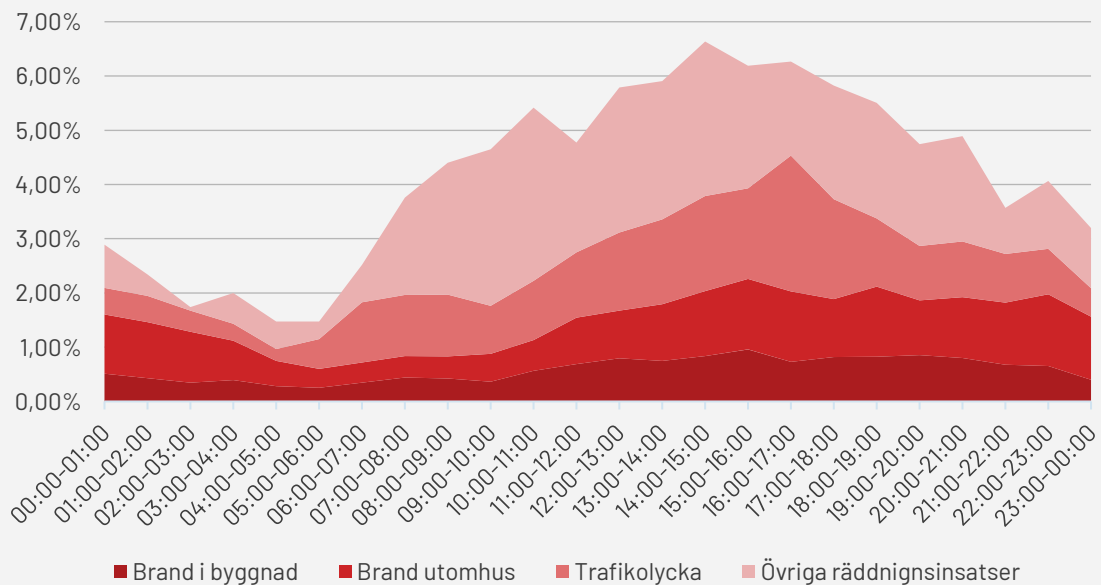
Antal händelser där minst en enhet från kommunal räddningstjänst har larmats

Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Färgelanda	66	71	88	74	72
Lysekil	203	216	190	223	205
Mellerud	110	132	116	126	111
Munkedal	189	188	197	197	193
Trollhättan	570	510	514	544	555
Uddevalla	655	610	584	574	617
Vänersborg	429	422	429	408	393
Summa	2 222	2 149	2 118	2 146	2 146

Flest händelser inträffar i Uddevalla nära följt av Trollhättan, mer än 75 % av händelserna är koncentrerade till Trestadsområdet. Över året inträffar en knapp majoritet av händelserna under sommarhalvåret med omkring 150 fler, en ökning mot vinterhalvåret på 14 %. Kommunen med överlägset störst ökning sommartid är Lysekil med en ökning på 69 % jämfört med vinterhalvåret. Vänersborg och Trollhättan ser öknings på 20 % respektive 10%, övriga kommuner ser mindre skillnader på mellan 5 % och -2 %.

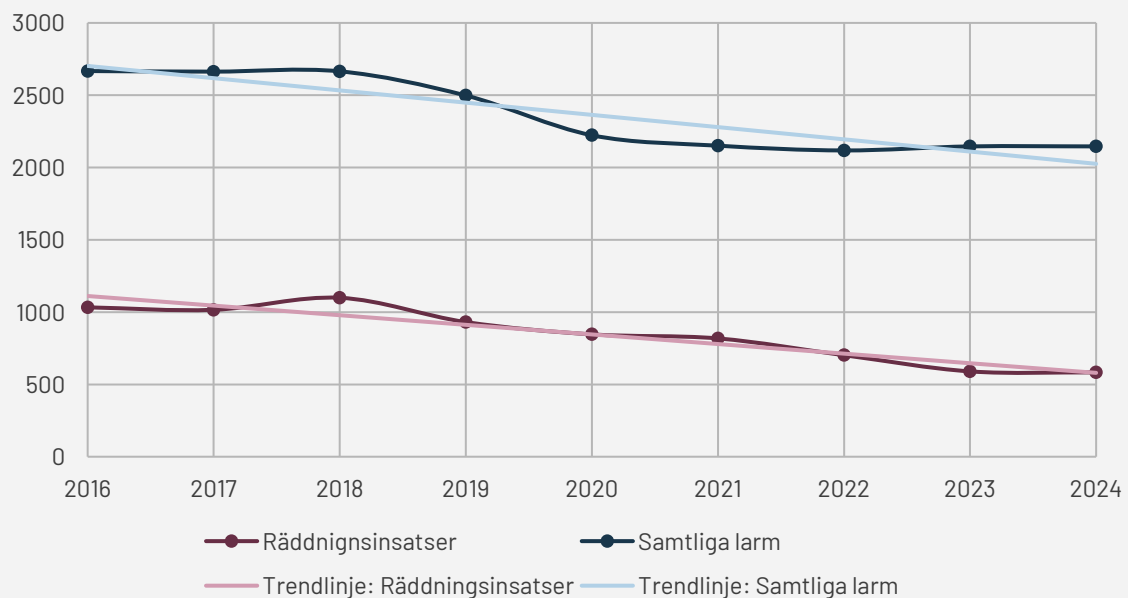
Majoriteten av förbundets larm inkommer dagtid, 61% inkommer mellan kl. 8 och 19. Brand i byggnad ökar i frekvens under eftermiddag och kväll medan brand ute ser en jämn frekvens över dygnet, undantaget förmiddag och tidig morgon där den är lägre. Trafikolyckor ökar i frekvens under vanliga pendlingstider, särskilt mellan kl. 16 och 17.

Andel av larm per timme över dygnet

Under perioden 2016 till 2024 är trenden för både totalt antal larm och räddningsinsatser nedåtgående. Det totala antalet larm har dock legat på en förhållandevis stabil nivå sedan 2020 medan antalet räddningsinsatser fortsatt minska. Grafen nedan visar dessa värden under perioden.

Antal larm och räddningsinsatser per år

Anledningen till den sjunkande trenden beror sannolikt på flera faktorer. En sådan faktor kan exempelvis vara systemledningen för RLS Fyrbodalen, vilken effektivt kan göra bedömningar om vad som utgör räddningsinsats eller ej innan en styrka anlåter till platsen.

Olyckor och händelser som inträffar sällan

För vissa risker i förbundet bedöms sannolikheten för att en olycka inträffar vara låg samtidigt som konsekvensen, om en olycka ändå inträffar, blir omfattande. Sådana risker kommer leda till stora eller komplexa olyckor. Räddningstjänsten har valt att fokusera särskilt på vissa utvalda typhändelser då de bedöms som särskilt relevanta under detta handlingsprogramms giltighetstid. Händelserna är följande:

Omfattande brand i byggnad

Inom förbundsområdet finns komplexa verksamheter såsom köpcentrum, sjukhus, och stora industrier där en brand riskerar orsaka omfattande skada och hota människors liv och hälsa. En sådan brand kommer vara mycket komplex att hantera och kommer kräva omfattande resurser. Utöver enskilda verksamheter finns områden med känslig träbebyggelse i flera av medlemskommunerna, exempel på detta är kvarteret Falken i Uddevalla, Gamlestan i Lysekil, samt Fiskebäckskil och Grundsund. En brand i denna typ av bebyggelse riskerar spridas till flera byggnader och blir då en mycket omfattande och komplex olycka.

Omfattande skogsbrand

Inom förbundet finns vidsträckta skogsområden, framför allt i de norra delarna. Risken för skogsbränder är väderberoende där åren 2014 och 2018 sticker ut kraftigt som år med påtaglig skogsbrandsrisk till följd av långvarig torka och höga temperaturer. Exempel på sådana omfattande skogsbränder är Västmanlandsbranden och branden i Ljusdal. En liknande brand skulle medföra stora och långvariga påfrestningar för RFBD.

Omfattande brand i brandfarliga ämnen

Inom förbundet finns flera industrier som hanterar, förvarar, eller förbrukar brandfarliga varor i hög omfattning. Till dessa verksamheter sker även regelbundna transporter liksom att det förekommer transportflöden med sådana varor som passerar förbundet längs exempelvis E6, E45, eller Göta älv. En omfattande brand i dessa ämnen, antingen vid en förvaringsplats såsom en cistern eller vid en transportolycka, kan orsaka stora och komplexa händelser. Exempel på sådana ämnen som hanteras och transporteras inom förbundet är bensin, diesel, fotogen och LNG (Liquefied Natural Gas).

Olycka med större fartyg

Inom förbundet finns flera hamnverksamheter och farleder för fartyg, både längs kusten och Göta älv upp till Väneren. Om en olycka inträffar på ett fartyg som befinner sig inom ett hamnområde eller Göta älv ansvarar RFBD för räddningsinsatsen. Exempel på olyckor som kan inträffa med sådana fartyg är brand, grundstötning eller omfattande drivmedelsläckage. Det finns flera exempel på när sådana händelser inträffat inom förbundet, framför allt längs Göta älv. Både Uddevalla och Lysekils hamn kan ta emot större fartyg och kan därför nyttjas som nödhamnar. Detta innebär att olycksdrabbade fartyg till havs kan bärgas till dessa hamnar där RFBD kommer bli en viktig samverkande aktör. Exempel på en sådan händelse är Scandinavian Star som bärgades till Lysekils hamn.

Flyghaveri

Inom förbundet finns två flygplatser som är frekvent trafikerade, en för kommersiella flygplan och en för helikoptrar. Utöver detta finns flera flygplatser i närhet till förbundet för både militärt och civilt bruk. Om en flygolycka inträffar inom förbundets område blir händelsen sannolikt omfattande och komplex med ett stort samverkansbehov.

Stort utsläpp av farligt ämne

Dagligen passerar flera transporter med farligt gods genom förbundet liksom att flera verksamheter hanterar sådana varor i stor omfattning. Om ett utsläpp av ett särskilt farligt ämne sker kan riskområdet bli väldigt omfattande. Inträffar det i närhet till någon tätort kan olyckan bli extremt komplex och utbredd med ett stort skadeutfall. Ett antal händelser med risk för sådant utsläpp har inträffat inom förbundet. Det finns även en ständigt ökande risk att sådana ämnen kan förekomma i antagonistiska syften.

Ras och skred i tätbebyggt område

Längs Göta älv och flera andra vattendrag samt vissa andra särskilt känsliga markområden i förbundet finns en ökad risk för ras och skred. Om ett ras eller skred inträffar inom eller i närhet till byggnation finns risk för byggnads- och infrastrukturkollaps inom ett potentiellt väldigt omfattande område och med ett stort skadeutfall.

Dammhaveri

Flera av vattendragen i förbundet är försedda med kraftdammar, slussar, eller liknande fördämningar. Om fel uppstår i en sådan fördämning vilket leder till ett plötsligt ökat flöde, kan effekterna nedströms bli väldigt påtagliga. Effekterna som kan uppstå beror på omfattningen av haveriet, men kan exempelvis vara omfattande översvämningar, flodvågor, eller ras och skred utmed vattendraget.

Extremväder

Extremväder omfattar väderrelaterade fenomen som är ovanligt förekommande eller ovanligt långvariga, exempelvis torka, värmeböljor, skyfall, eller stormar. Extremväder kan antingen orsaka direkta skador, såsom översvämningar eller stormskador, eller öka risken för andra olyckor som skogsbrand och trafikolycka.

Pågående dödligt våld (PDV) och terrorattentat

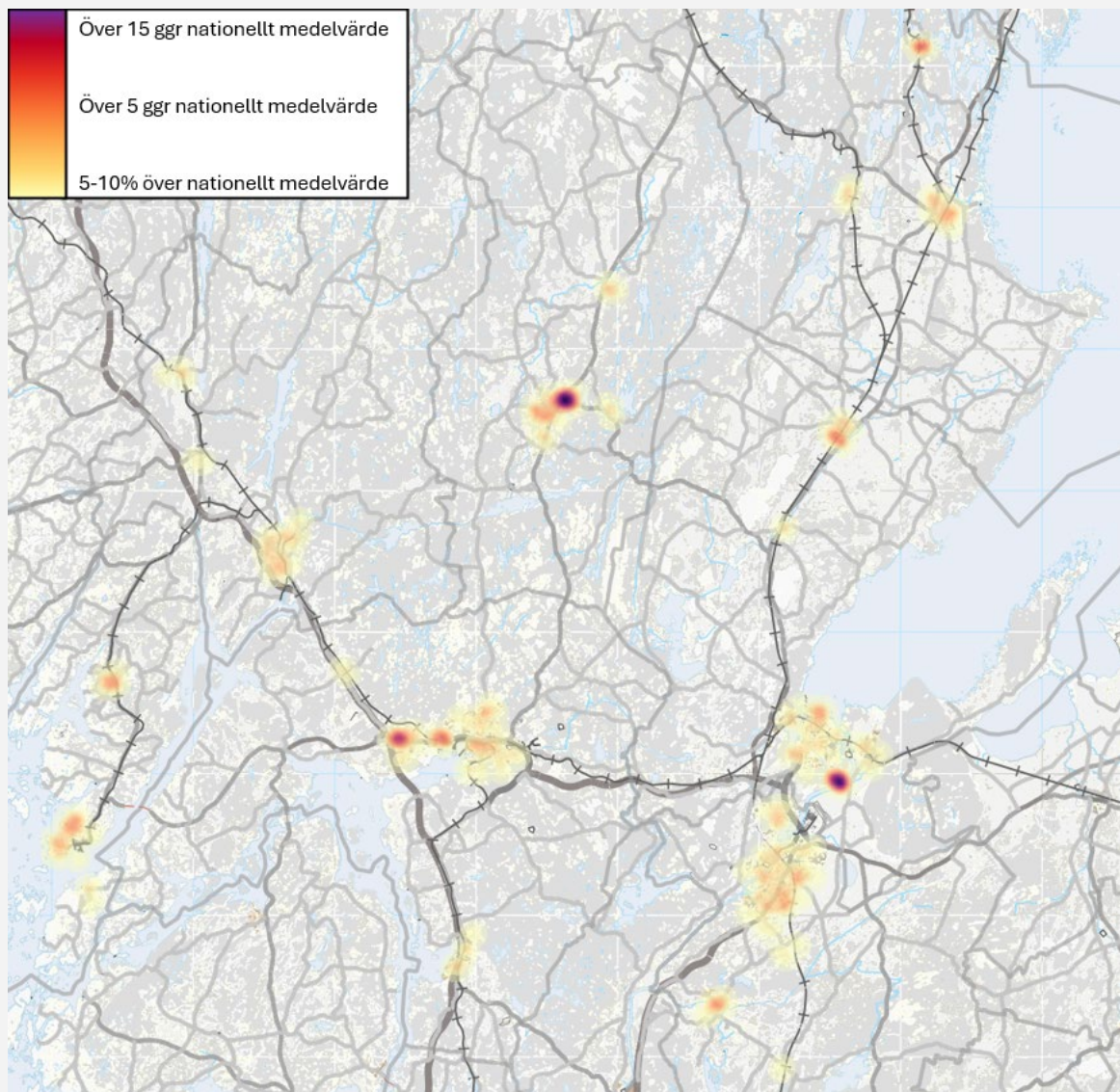
Risken för antagonistiska dåd kan inte uteslutas inom förbundsområdet. PDV kan förekomma både i publika miljöer som skolor och köpcentrum, liksom mer privata sammanhang som fester och läger. Terrorattentat kan förekomma inom förbundsområdet riktat antingen mot allmänheten eller offentliga och privata aktörer. Tillvägagångssätt och motiv skiljer sig mellan terrorattentat och PDV, dock är konsekvenserna snarlika. Dessa händelser kan orsakas på en mängd olika sätt men karakteriseras av risken för ett stort antal skadade.

Social oro

Social oro kan yttra sig i form av skadegörelse, stenkastning, och anlagda bränder. Vid räddningsinsatser har personal blivit utsatta för hotfulla situationer, vilket riskerar att påverka insatsresultatet. Liknande företeelser har även skett i andra delar av Sverige.

Inom förbundet har det inträffat händelser där social oro bidragit till förlopp med flera samtidiga och relativt omfattande händelser, där belastningen på räddningstjänsten varit långvarig och med stort behov av ledning.

Förbundet har genomfört en densitetsanalys för områden där brand i byggnad och brand utomhus är överrepresenterade jämfört med riksgenomsnittet i förhållande till antalet invånare. Resultatet visar inte nödvändigtvis ett mått på social oro men ger en uppskattning om var denna problematik kan förekomma. Bilden nedan visar denna analys.

Höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap har under de senaste åren aktualiserats genom ett starkt förändrat omvärldsläge och efter beslut av bland annat riksdag och regering. De grundläggande uppgifterna framgår av LSO. Hot- och riskbilden framgår av scenarier framtagna av bland annat Totalförsvarets Forskningsinstitut (FOI), Myndigheten för civil beredskap (MCF), Länsstyrelsen och Försvarsmakten.

Inom förbundet finns objekt och områden av stor betydelse för totalförsvaret. Det finns också särskilda omständigheter i området som vid höjd beredskap påverkar riskbild och bedömningar. Sådana omständigheter är bland andra områdets betydelse för mottagning och transporter av civilt och militärt stöd från andra nationer. Detta planeringsarbete kallas världlandsstöd. I förbundsområdet finns viktiga infrastrukturobjekt samt vissa militära objekt och områden.

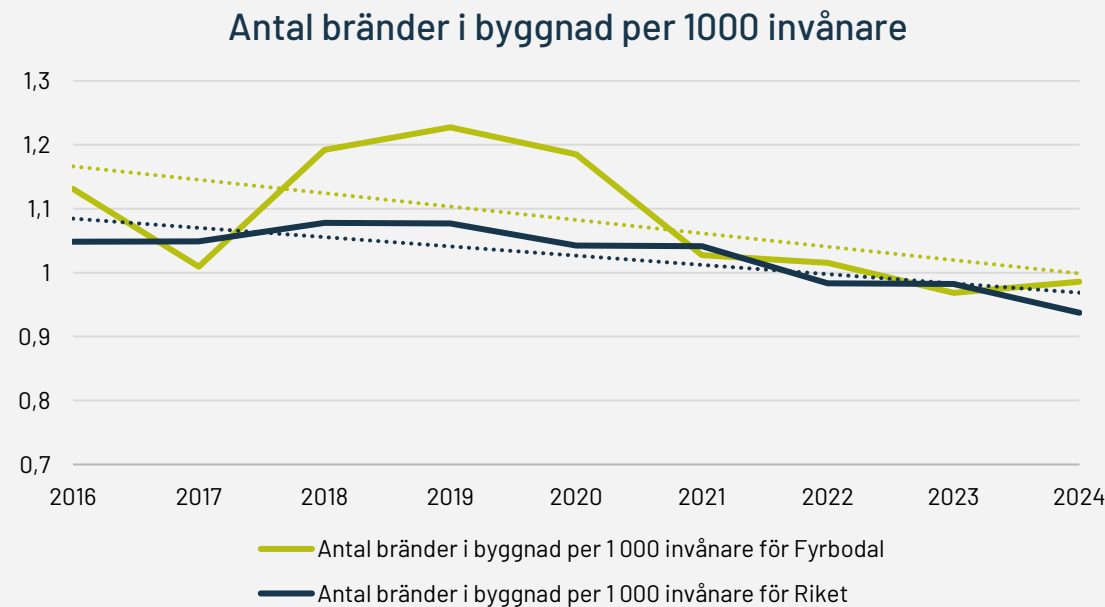
Beskrivning per olyckstyp

Tabellen inkluderar automatlarm och IVPA som utförs enligt avtal med anläggningsägaren respektive Västra Götalandsregionen. Vissa händelser har exkluderats, såsom andra uppdrag och ej kategoriserade larm.

Beskrivning	2020	2021	2022	2023	2024
Automatlarm	750	721	764	741	739
IVPA	256	214	248	295	252
Trafikolycka	281	324	264	248	271
Brand utomhus	323	285	300	222	188
Brand i byggnad	233	202	200	190	191
Nödställd person	73	56	37	79	82
Annan händelse utan risk för skada	74	99	80	64	59
Utsläpp av farligt ämne	58	52	50	57	59
Vattenskada	17	69	58	44	17
Stormskada	10	0	0	13	17
Annan olycka	19	22	11	11	11
Drunkning	17	16	8	9	13
Nödställt djur	8	5	3	6	12
Översvämning	2	6	1	3	3
Ras eller skred	2	1	2	1	1
Summa	2 123	2 072	2 026	1 983	1 915

Brand i byggnad

Under 2016 till 2024 inträffade cirka 210 bränder i byggnader per år. Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i bostad

Bebyggelsen inom förbundet är varierad med avseende på byggnadsålder, byggnadstyp, och typer av fysisk planering. Över förbundet är bostäderna jämt delade mellan småhus och flerbostadshus med en handfull övriga hus och specialbostäder. Kommunerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg har en högre andel flerbostadshus än resterande medlemskommuner. Flerbostadshusen är ofta koncentrerade till de större tätorterna medan småhus förekommer mer i förorter och glesbygd. Tabellen nedan visar fördelning och typ av bostadslägenhet per kommun.

Andel bostadstyper i medlemskommunerna 2024 (hämtat från SCB)

Kommun	Småhus		Flerbostadshus		Övriga hus		Specialbostad		Summa	
Färgelanda	2 603	(79 %)	462	(14 %)	57	(1,7 %)	165	(5,0 %)	3 287	(3 %)
Lysekil	4 121	(51 %)	3 479	(43 %)	131	(1,6 %)	326	(4,1 %)	8 057	(8 %)
Mellerud	3 346	(70 %)	1 140	(23 %)	42	(0,9 %)	255	(5,3 %)	4 783	(5 %)
Munkedal	3 636	(71 %)	1 208	(24 %)	57	(1,1 %)	208	(4,1 %)	5 109	(5 %)
Trollhättan	11 212	(37 %)	16 190	(55 %)	221	(0,7 %)	1 967	(6,7 %)	29 590	(30 %)
Uddevalla	12 023	(43 %)	14 512	(51 %)	562	(2,0 %)	1 172	(4,2 %)	28 269	(29 %)
Vänersborg	9 560	(48 %)	9 164	(46 %)	290	(1,5 %)	737	(3,7 %)	19 571	(20 %)
Summa	46 501	(47 %)	46 155	(47 %)	1 360	(1,4 %)	4 830	(5 %)	98 846	

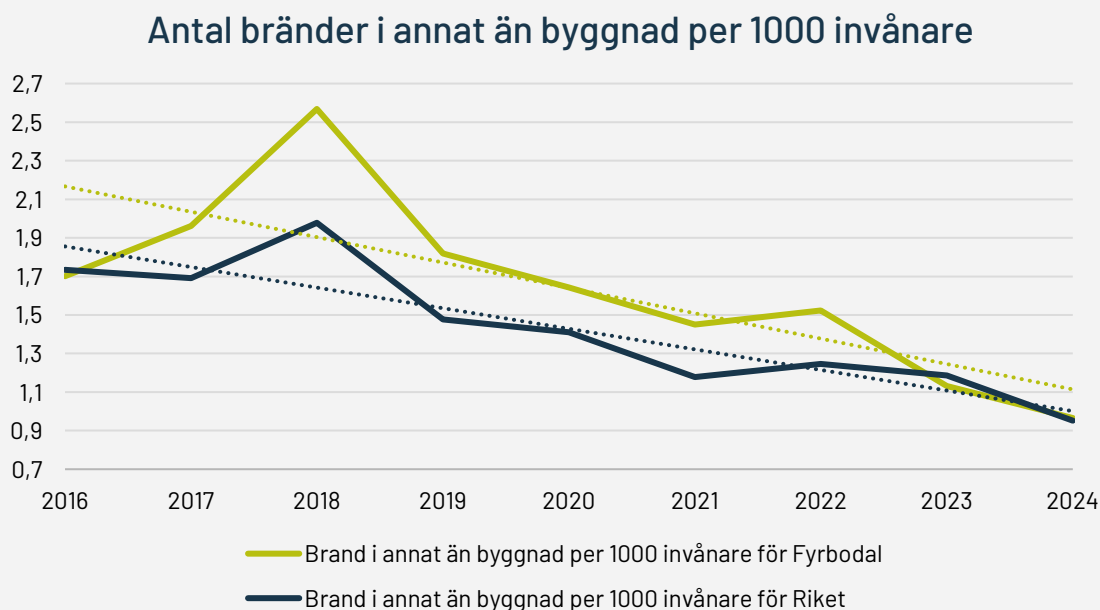
Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 125 bränder i bostad per år. Dessa var relativt jämnt fördelade över små- och flerbostadshus. Dessa bränders slutliga omfattning är ofta begränsad till startutrymmet eller startbostaden.

Brand i andra byggnader

Utöver bränder i bostäder inträffar bränder i andra byggnader och dessa uppgår till omkring 85 händelser per år. Dessa objekt kan exempelvis utgöras av skolor, vårdlokaler, publika lokaler eller industrier. Dessa kategorier av byggnader tenderar att vara större och mer komplexa än bostäder och risken för komplexa och omfattande bränder är därför något högre.

Brand utomhus

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 280 bränder per år utomhus. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet.

Brand i skog och mark

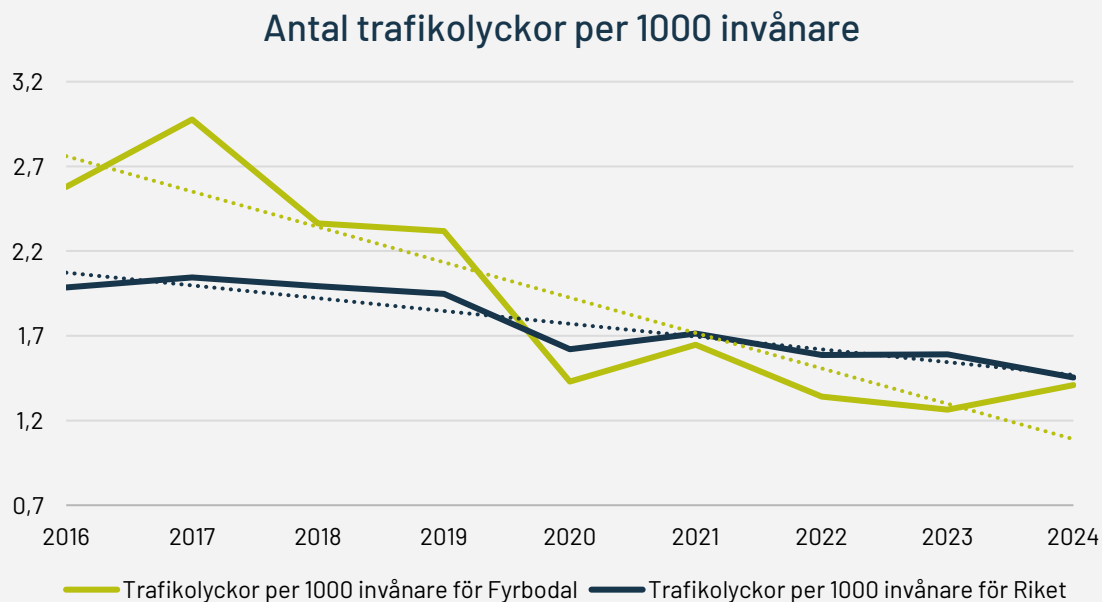
Inom förbundsområdet finns stora arealer med skogsmark, även i nära anslutning till tätorter och annan bebyggelse. Vid torka finns risk för större skogsbränder vilka kan skada människor och egendom. En skogsbrand kan bli mycket omfattande och drabba ett stort geografiskt område. Det är även en händelsetyp som kan bli mycket påfrestande för räddningstjänsten. Årligen inträffar omkring 90 bränder i skog och mark per år.

Brand i föremål ute

Utöver brand i terräng inträffar ett antal bränder i andra föremål ute, såsom fordon, containrar, eller brandfarlig vätska. Dessa bränder inträffar ofta under kväll eller natt och är generellt begränsade till startobjektet. Årligen inträffar omkring 190 bränder i föremål ute.

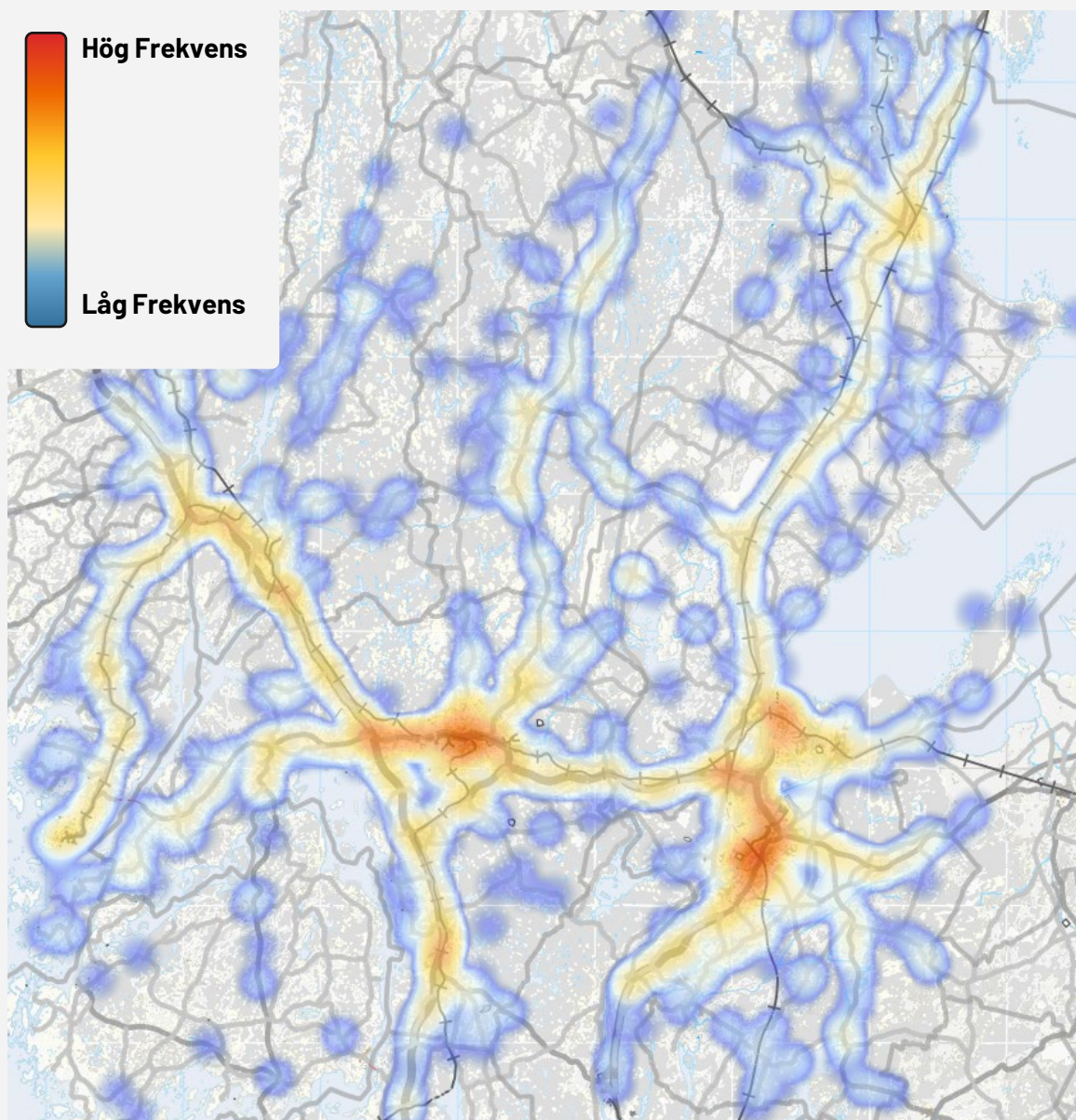
Trafikolycka

Under åren 2016 till 2024 inträffade det i snitt 370 trafikolyckor per år. Trenden är nedåtgående under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger de senaste åren något under riksgenomsnittet. De flesta olyckorna som inträffade involverar personbilar, men olyckor sker även med mindre motorfordon, tung trafik, liksom påkörningsolyckor.

Vägtrafikolycka

Flera större vägar passerar genom förbundsområdet, exempelvis E6, E45, och riksväg 44. Majoriteten av vägtrafikolyckorna sker längs med de mest trafikerade vägarna, särskilt vid knutpunkter såsom korsningar och trafikplatser. Kartan nedan visar en densitetsanalys av trafikolyckor under perioden 2016 till 2024.

Densitetsanalys för trafikolyckor åren 2016 till 2024. Röda områden innebär att fler olyckor inträffat inom tidsspännat medan blå områden innebär en lägre mängd.

Längs vägnätet inom förbundet finns flera broar och tunnlar. De två längsta av dessa är Uddevallabron och Stallbackabron vilka båda är längre än en kilometer. Det förekommer även vägtunnlar inom förbundet där den längsta är belägen i Uddevalla med längden 380 meter.

Spårtrafikolycka

Flera järnvägslinjer passerar genom förbundet, däribland Älvsborgsbanan, Vänerbanan och Bohusbanan. Vissa av dessa passerar genom tunnlar där den längsta utgörs av Trollhättetunneln med längden 3 540 meter. Längs Bohusbanan och Älvsborgsbanan finns flera kortare tunnlar där den längsta är 480 meter. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 8 spårtrafikolyckor per år.

Flygolycka

Från Göteborg Stallbacka Airport förekommer regelbunden trafik till och från Stockholm samt privat sportflygning. Sedan 2020 är flygplatsen en beredskapsflygplats, vilket innebär att den kan ta emot samhällsviktiga lufttransporter dygnet runt. På Norra Älvsborgs Länssjukhus (NÄL) finns en helikopterflygplats som trafikeras av ambulanshelikoptrar och annan akut sjuktransport.

Utöver dessa finns flera flygplatser i omringliggande områden, både för civilt och militärt bruk. Flera regelbundna flygningar passerar dagligen förbundsområdet.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns det 25 verksamheter som är klassade som farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Av dessa är dessutom 18 klassade som lägre och 2 som högre enligt Sevesolagstiftningen.

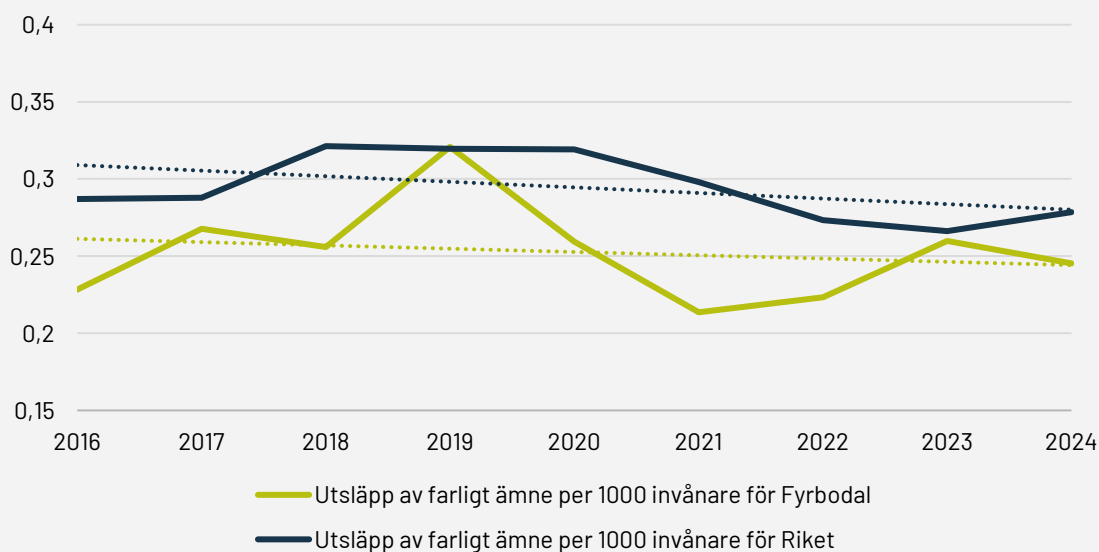
Därutöver finns omkring 520 verksamheter som hanterar brandfarlig eller explosiv vara. Sådan hantering innefattar allt från småskalig försäljning till hamnverksamhet, tillverkningsindustri, och petroleumindustri. Det finns även omkring 110 verksamheter som bedriver tillståndspliktig miljö- eller hälsofarlig verksamhet inom förbundsområdet. Utöver dessa finns andra verksamheter som hanterar olika farliga ämnen, exempelvis sjukhus eller verksamheter som använder ammoniak som kylmedel.

På väg och järnväg inom förbundet transporteras farligt gods som kan ge upphov till olika konsekvenser vid en olycka. De händelser som medför störst konsekvens för människors liv och hälsa är sådana som involverar giftiga gaser. Dessa händelser kan ge stora riskavstånd och därmed även stort skadeutfall om de inträffar på ogynnsamma platser. Olyckor med explosiva ämnen och brandfarlig gas kan också ge stora konsekvenser. Exakt vilka ämnen och vilka kvantiteter som transporteras på väg och järnväg är inte lika välkänt som de ämnen som hanteras inom verksamheter.

Utöver risken för olyckor med farliga ämnen förekommer risken för avsiktliga explosioner inom förbundets område. Nationellt är trenden för sprängdåd fortsatt hög och denna trend påverkar även förbundet då sådana händelser har inträffat.

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 65 olyckor med farliga ämnen per år. Majoriteten av dessa har utgjorts av drivmedelsläckage. Trenden är i princip konstant under tidsspannet i grafen nedan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger under riksgenomsnittet.

Larm om olycka med farligt ämne per 1000 invånare

Begränsat läckage av drivmedel

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 50 olyckor per år med farliga ämnen till följd av begränsat läckage av drivmedel.

Utsläpp av farligt ämne

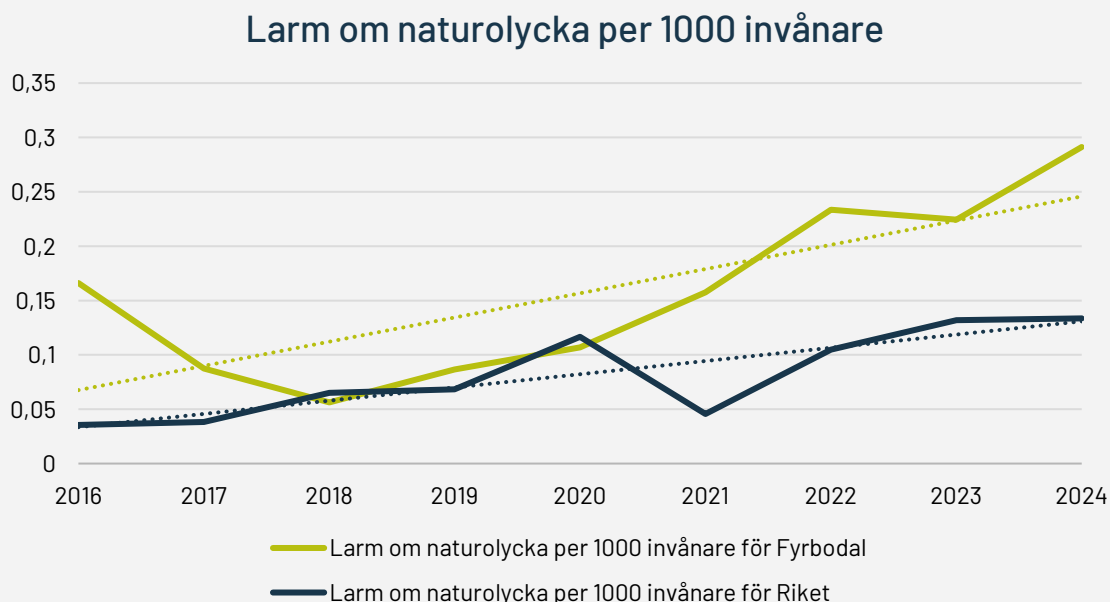
Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka tio olyckor per år med farliga ämnen till följd av utsläpp. Under åren 2022 – 2024 är årsvärdet per 1000 invånare för Fyrbodalen dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

Explosioner

Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tre händelser per år till följd av en explosion. Under samma period larmades räddningstjänsten till omkring två händelser per år där det förekommit ett misstänkt föremål.

Naturolycka

Förbundets geografiska förutsättningar medför risker för naturolyckor. Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 40 naturolyckor per år. Trenden är kraftigt uppåtgående under perioden. Den nationella statistiken har ett bryt år 2022, värden innan detta år är inte helt tillförlitliga.

Följder av extremt väder

Olyckor till följd av extremt väder kan exempelvis vara stormar, snöoväder, värmebölja, torka, eller skyfall. Extremväder är ett allt vanligare fenomen, både nationellt och globalt. I vissa fall kan det extrema vädret ge upphov till följdolyckor där det finns behov av räddningsinsatser, i andra fall kan det extrema vädret ge upphov till svårigheter att genomföra räddningsinsatser.

Extremväder leder inom förbundet ofta till översvämningar. Det finns flera områden som är särskilt utsatta, både för höga vattennivåer i hav eller sjö och för skyfall. Extremväder kan även orsaka kraftigt snöfall, särskilt längs Vänerens kust, eller stormskador där byggnader eller personer skadas av föremål som dras med av starka vindar. Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring 40 olyckor per år till följd av extremt väder.

Ras och skred

Förbundsområdet är lokaliserat i det nationellt utpekade riskområdet för ras och skred vid namn "Västkusten och Göta Älvdalen". Detta är det högst riskutsatta området i Sverige avseende ras och skred. De största riskerna för skred återfinns längs med Göta älv.

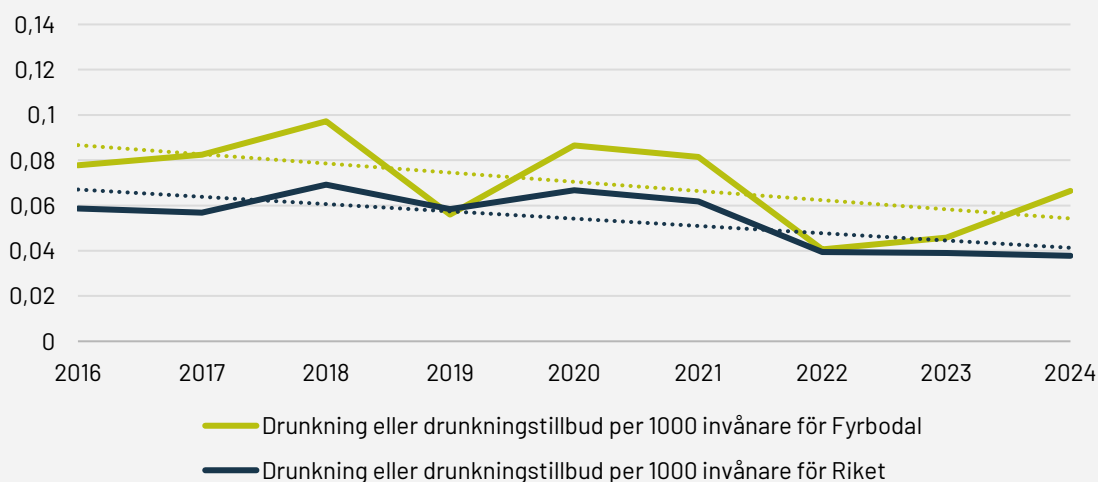
2006 inträffade ett skred vid Småröd, ca 5 km söder om Munkedal, vilket orsakade att delar av E6 kollapsade och ett 30-tal personer skadades. Ännu ett skred längs E6 inträffade 2023 precis utanför förbundets gräns. Under perioden 2016 till 2024 inträffade ungefär en (1) olycka till följd av ras och skred årligen.

Drunkning

Inom förbundet finns ett stort antal badplatser och vattenområden som används av allmänheten – dels utmed kusten och skärgården i havet, i Vänern, och i Göta älv, dels i mindre sjöar och vattendrag. Det finns även badhus och privata poolanläggningar. Inom förbundets fjordar finns ett antal dykplatser på statligt vatten där dykolyckor kan inträffa.

Under åren 2016 till 2024 inträffade omkring tolv olyckor per år till följd av drunkning och drunkningstillbud. Årligen inträffar ungefär en (1) dykolycka på statligt vatten där räddningstjänsten deltar vid insatsen.

Antal drunkningar eller drunkningstillbud per 1000 invånare

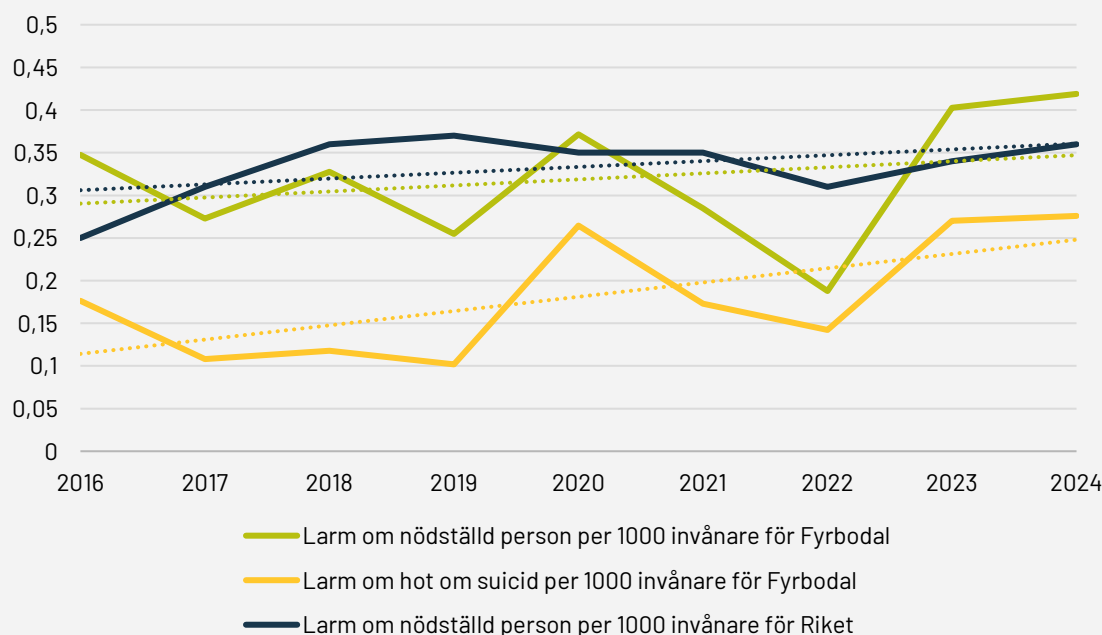

Trenden är svagt nedåtgående under tidsspannet i grafen ovan. Antalet inträffade händelser per tusen invånare ligger något över riksgenomsnittet. Majoriteten av dessa händelser inträffar kring tätorterna Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, och Lysekil.

Nödställd person

Olyckor där personer blir nödställda innefattar situationer där personer på egen hand inte kan ta sig ifrån en plats. Detta kan handla om att någon har förflyttat sig till en farlig plats och inte kan komma därifrån själv eller att en person exempelvis blivit fastklämd. En stor del av dessa händelser är relaterade till hot om suicid. Det finns inom förbundet ett antal berg, anläggningar, avloppssystem, broar, och tunnlar där förutsättningar finns för att personer ska bli nödställda.

Larm om nödställd person per 1000 invånare

Under åren 2016 till 2024 inträffade cirka 60 olyckor per år till följd av att en person blev nödställd. Trenden är generellt uppåtgående under tidsspannet 2016 – 2024 och trenden för hot om suicid är starkt uppåtgående under samma period.

Fartygsolycka på kommunalt vatten

Inom förbundsområdet finns omfattande sjöfartsverksamhet; havet, Göta älv, Dalslands kanal och Vänern. Havet, Göta Älv och Vänern trafikeras både av fritidsbåtar och större transportfartyg. I Trollhättan finns fyra slussar och i Vänersborg finns en (1) sluss. Dalslands kanal är främst en transportled för fritidsbåtar och den innehåller flera mindre slussar.

Längs kuststräckan finns flera hamnar för fritidsbåtar samt djuphamnar i Brofjorden, Lysekil, och Uddevalla. Hamnen i Brofjorden är Sveriges tredje största hamn mätt i godsvolym. Djuphamnarna hanterar primärt godstransporter, dock hanterar Lysekils hamn emellanåt större passagerarfartyg. Trollhättan och Vänersborg har också handelshamnar mot Göta älv.

Utöver hamnverksamhet finns längs kusten ett antal färjeleder med linjetrafik. Vägfärjeleder går mellan Bokenäset (Skår, Uddevalla kommun) och Finnsbo (Lysekils kommun) liksom mellan Dragsmark och Ängö samt Fröjdendal och Malö (Orust kommun), personfärjor går mellan Skaftö och Lysekil liksom säsongvis längs kusten med utgång från Uddevalla.

Under perioden 2016 till 2024 larmades räddningstjänsten på omkring 10 fartygsolyckor per år. Under åren 2011 till 2024 inträffade totalt sex olyckor med större fartyg.

Antagonistiska händelser

Kategorin antagonistiska händelser avser olyckor eller olycksliknande scenarion som orsakats av en eller flera personer i syfte att skada. Till kategorin kan flera händelsetyper tillskrivas, exempelvis anlagda explosioner, terrordåd, eller pågående dödligt våld.

Under senare år har ett flertal större terrordåd inträffat i Europa varav ett par i Sverige. Dåden har både varit koordinerade attacker med handeldvapen och/eller bomber samt vansinnesdåd av enstaka individer. Liknande dåd skulle även kunna inträffa i förbundets medlemskommuner. Det är Polismyndigheten, sjukvården och den kommunala räddningstjänsten som möter de omedelbara effekterna av ett sådant attentat.

Pågående dödligt våld (PDV) är ett samlingsbegrepp som beskriver grova våldsyttningar i publika eller folkrika miljöer som exempelvis skolor, arbetsplatser, köpcentrum eller allmänna platser såsom torg och gågator.

Antagonistiska händelser i den skalan som avses här, är ovanliga både nationellt och inom förbundet. Oaktat detta har ett fåtal antagonistiska händelser inträffat inom förbundsområdet, den mest omfattande var attacken på skolan Kronan i Trollhättan 2015. Det har även inträffat ett antal händelser med misstänkt eller konstaterat hot om våld i publik miljö. Det kan därför inte uteslutas att sådana händelser riskerar inträffa inom förbundets medlemskommuner framgent. Ett sådant larm inkommer ungefär vartannat år.

5 Värdering

Utifrån föregående kapitel med beskrivning av olika olyckstyper och förbundets riskanalyser har följande slutsatser kunnat dras avseende värdering av identifierade risker. Slutsatserna behöver ges hänsyn i de mål som sätts för att uppnå ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Det är sannolikt att den totala mängden räddningsinsatser och olyckor kommer vara förhållandevis konstant de kommande åren. Detta eftersom minskningen av frekvens för olyckor förväntas hålla en ungefärligt jämn takt med befolkningsökningen. Dock förväntas andra faktorer, som ökade trafikflöden och klimatförändringar, påverka frekvensen av vissa händelser.

Under de senaste åren har ett antal händelser inträffat där det kan konstateras att riskbilden blir alltmer komplex. Exempel på detta är två omfattande och komplicerade bränder i batteriupplag. Uppdragets komplexitet drivs av ett antal trender, exempelvis:

- Klimatförändringar,
- Utbyggnaden av totalförsvaret,
- Åldrande befolkning,
- Åldrande infrastruktur, byggnadsbestånd och ändrade byggmetoder,
- Förtätning av stadsmiljöer,
- Globaliserad konfliktfylld värld,
- Digitalisering, ökad elektrifiering, ny teknik, och artificiell intelligens.

RFBD har en likartad frekvens av olyckor som det nationella genomsnittet, dock har fyra händelsetyper en något högre frekvens än detta genomsnitt. Dessa händelsetyper utgörs av brand i byggnad, brand utomhus, naturolycka, och drunkningstillbud.

Övergripande värdering

Riskerna som förekommer inom Räddningstjänsten Fyrbodals (RFBD) område karakteriseras dels av de vanligt förekommande olyckorna, dels mer omfattande men mindre frekvent inträffande händelser. Värderingen görs separat för komplexa händelser och för vanligt förekommande olyckor.

Uppdragets komplexitet

Utifrån de sju medlemskommunernas befolkningsprognoser och målsättningar kan en framtida befolkning bestå av cirka 200 000 personer år 2034. För att detta ska vara möjligt planeras nya stadsdelar, bostadsområden och industriområden. Dessa finns beskrivna i respektive kommuns översiktsplaner. Med utbyggnationen av samhället kommer även högre belastad infrastruktur, mer folk i rörelse, och fler verksamheter såsom industrier.

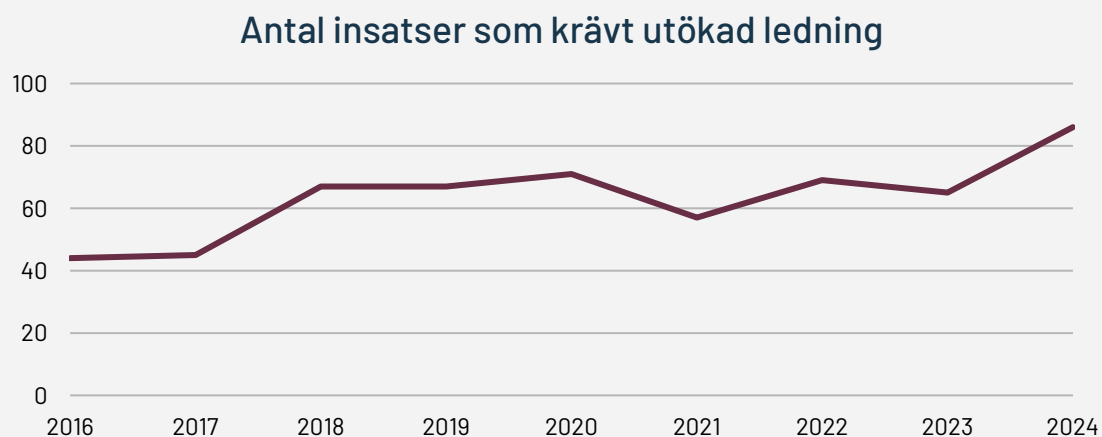
Antalet larm per år förväntas var förhållandevis statistiskt framöver, detta då de nedåtgående trenderna för vissa olyckor mätt per 1000 invånare sjunker i ungefär samma takt som befolkningen ökar. Dock förväntas de olyckor som ändå kommer inträffa bli mer komplexa.

Inom förbundets geografiska område finns ett antal faktorer som medför att komplexa olyckor kan inträffa även om det sker sällan. Av dessa möjliga händelser har räddningstjänsten valt att särskilt belysa ett fåtal i detta handlingsprogram, antingen till följd av dess sannolikhet eller konsekvens. Dessa utgörs som tidigare beskrivet av:

- Omfattande brand i byggnad
- Omfattande skogsbrand
- Omfattande brand i brandfarlig vätska
- Olycka med större fartyg
- Flyghaveri
- Stort utsläpp av farligt ämne
- Ras eller skred i tätbebyggt område
- Dammhaveri
- Extremväder
- PDV eller terrorattentat

Utifrån flera av de faktorer, exempelvis den pågående utbyggnaden av totalförsvaret, som beskrivs nedan i detta avsnitt kan det förväntas att räddningstjänstens uppdrag ökar i komplexitet de kommande åren.

Ett konstaterande som pekar i den riktningen är att antalet insatser som krävt utökad insatsledning, alltså där insatsledare larmats, och varat i mer än 2 timmar har ökat. Grafen nedan visar en ökning från omkring 45 insatser 2016 till omkring 85 insatser 2024.

Även antalet insatser som krävt ytterligare ledning, alltså då två insatsledare larmats till samma händelse, var under perioden 2022 till 2024 15 styck jämfört med 5 styck för perioden 2016 till 2022.

Värdering per olyckstyp

Värderingen per olyckstyp väger in både aspekterna för vardagsolyckor liksom mer komplexa händelser.

Brand i byggnad

Brand i byggnad är en av de vanligare händelsetyperna inom förbundet och riskerar ge mycket stora konsekvenser för människors liv och hälsa, egendom och i vissa fall även miljön. Bränder i byggnad är, delat med drunkningstillbud, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Inom förbundet finns kraftigt varierande bebyggelse från flerbostadshus, stora industrier, och undermarksanläggningar runt Fyrstad (Lysekil, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg) till stora lantbruksbyggnader, tät trähusbebyggelse, och småhus i andra delar av förbundet.

Frekvensen för bränder i byggnad är något högre än riksgenomsnittet mätt per 1 000 invånare. Majoriteten av dessa bränder inträffar i bostäder och omfattar vanligtvis endast en bostad. Dock förekommer bränder i andra byggnader såsom industrier, butiker eller offentliga byggnader, om än mer sällan. Det finns inom förbundet både komplex och äldre bebyggelse som kan ge oförutsägbar och omfattande brandspridning. Sådan spridning kan också ske på grund av byggfel, obeprövade byggnadslösningar eller ovanligt hög brandbelastning. I takt med att befintlig bebyggelse åldras ökar även risken för fel vid exempelvis renovering eller ändrade byggnadsändamål vilket ger samma effekt.

En pågående trend inom byggsektorn är att bygga med klimatvänliga byggmaterial såsom trä liksom att kostnadseffektivisera byggandet genom att nyttja nya och billigare material såsom cellplast. Samtidigt har de senaste byggreglerna, BFS 2024:7, öppnat mycket för experimentella och alternativa lösningar vid dimensionering av byggnader. Även en ökande förekomst av olika energilagringslösningar kan påverka brandförlopp och därmed komplexiteten av händelser. Dessa trender ökar sammantaget risken för komplexa bränder.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot människors liv och hälsa, egendom och miljö bör förmågan mot bränder i byggnader vara hög inom förbundet. Eftersom risken för mer komplexa händelser kan förväntas öka, bör förbundet fokusera på att utveckla både insats- och förebyggandeförmågan mot komplex brand i byggnad för att hålla jämn takt med utvecklingen.

Brand utomhus

Bränder utomhus är en av de vanligaste händelsetyperna i förbundet. Dessa händelser riskerar framför allt skador på egendom och miljö. Inom kategorin förekommer både frekventa händelser såsom bilbränder, brand i containrar eller gräsbränder, liksom sällanhändelser såsom större skogsbränder eller brand i brandfarlig vara.

Frekvensen för dessa bränder ligger något över riksgenomsnittet samtidigt som risken för komplexa händelser förekommer inom förbundet i form av skogsområden, cisterner med brandfarlig vätska, och omfattande transporter av brandfarliga varor.

Till följd av förhöjd frekvens och riskerna mot egendom och miljö bör förmågan mot bränder utomhus vara hög inom förbundet. Det finns dock ett behov av att utveckla förmågan mot specifika och mer komplexa olyckor.

Trafikolycka

Trafikolyckor är en av de vanligast förekommande händelsetyperna i förbundsområdet och kan ge stora konsekvenser på liv, hälsa, egendom, och miljö, liksom samhällsstörningar. I många fall leder olyckorna till personskador; sett till antalet omkomna är trafikolycka den händelse som leder till flest antal dödsfall per år inom förbundet.

Inom förbundets geografiska område är flera vägavsnitt utnyttjade i hög grad. Trots detta ligger antalet mätt per 1 000 invånare under riksgenomsnittet med en starkt sjunkande trend.

Till följd av risken för människors liv och hälsa bör räddningstjänstens kompetens och utrustning vara väl anpassad för uppgiften. I detta ingår att omvärldsbevaka och implementera nya metoder och teknisk utrustning. Förbundet rapporterar även uppmärksammade brister eller negativa trender i trafikinfrastruktur till ansvarig aktör.

Olycka med farliga ämnen

Inom förbundet finns flera riskkällor som kan leda till en olycka med farligt ämne. Antalet olyckor per 1000 invånare ligger något under riksgenomsnittet, dock är detta värde för andra olyckor än utsläpp av drivmedel eller olja dubbelt så högt som riksgenomsnittet.

De mest komplexa olyckorna med farliga ämnen involverar giftiga gaser, explosiva ämnen, eller brandfarlig gas. Det finns flera verksamheter som hanterar dessa ämnen inom förbundet och konsekvenserna av en sådan olycka kan bli mycket omfattande. Dock utgörs majoriteten av händelserna av mindre läckage av drivmedel eller oljeprodukter som endast medför begränsad risk för skador på miljön.

Med anledning av detta behöver förbundet förmåga att både hantera de mindre omfattande olyckorna liksom de mer komplexa med omfattande risk för människors liv och hälsa. Förbundet bör fortsättningsvis verka för att stärka operativ förmåga mot komplexa händelser genom att utveckla och applicera nya metoder och ny teknik.

Naturolycka

Naturolyckor varierar naturligt beroende på förekomsten av exempelvis stormar och höga vattenstånd. Trots frekvensens variation syns en kraftigt uppåtgående trend sedan 2016.

Dels då trenden är ökande, dels då stora delar av förbundets områden klassas som riskområden för såväl ras som skred som översvämningar behöver naturolyckor beaktas framgent. Förbundet behöver anpassa och fortsatt utveckla förmågan för att hantera hjälpbehovet vid denna olyckstyp, men kan inte ensamt hantera omfattande händelser.

Drunkning

Trenden för drunkningstillbud är förhållandevis konstant under perioden 2016 till 2024. En trend som kan urskiljas är att frekvensen ökar under varma år eller perioder. Antalet mätt per 1000 invånare ligger över riksgenomsnittet och beror sannolikt på mängden vattenmiljöer och badplatser runt om i förbundet. Drunkningstillbud är, delat med brand i byggnad, den tredje vanligaste olyckstypen inom förbundet där dödsfall inträffar.

Tidsaspekten för drunkningstillbud är viktig och förmågan bör därför vara högst i närhet till de platser där dessa händelser inträffar. Majoriteten av händelserna är förhållandevis jämnt fördelade mellan orterna Lysekil, Vänersborg, Trollhättan, och Uddevalla. Förbundet bör fortsatt utveckla förmåga mot drunkningstillbud då det är en relativt vanlig orsak till dödsfall inom förbundsområdet.

Nödställd person

Inom olyckstypen ryms såväl hot om suicid som till exempel hiss-, kläm-, eller klättringsolyckor. Räddningstjänsten har en särskilt viktig roll vid händelser med hot om suicid och trenden för dessa händelser är starkt uppåtgående. Händelsetypen nödställd person är den näst vanligaste olyckstypen som resulterar i dödsfall inom förbundsområdet, trenden för dessa händelser är som helhet också uppåtgående.

Kunskap, utrustning, rutiner, och förmåga kring de typiska olyckssituationerna ska både underhållas och utvecklas. Det är särskilt viktigt att utveckla specifika delar av förmågan då dessa olyckor är en vanlig orsak till dödsfall. Förbundet bör vidareutveckla samverkan med andra aktörer för att förebygga dessa händelser.

Fartygsolycka kommunalt vatten

Även om risken för större fartygsolyckor sällan realiseras kan konsekvenserna av en sådan bli stora. Konsekvensen av denna olyckstyp berör framför allt miljö- och egendomsskador men de kan även förorsaka personskador. De mindre fartygsolyckorna som inträffar förorsakar ofta liknande konsekvenser men i mindre skala.

Utöver riskerna kopplat till förbundets hamnar utgör även Göta älv kommunalt vatten. Nationellt är det ovanligt att en så pass omfattande farled är helt belägen inom det

kommunala ansvarsområdet. Sammantaget ökar risken för olyckor med små liksom stora fartyg.

Till följd av risken för dessa olyckor behöver förbundet förmåga att hantera olyckor med mindre fartyg på de platser där risken förekommer. Till följd av de potentiellt stora konsekvenserna behöver förbundet även förmåga att hantera större fartygsolyckor i samverkan med andra berörda aktörer där den risken förekommer. Exempel på sådana aktörer är Sjöfartsverket och Kustbevakningen.

Trots att det finns viss förmåga att hantera fartygsolyckor i dagsläget behöver förbundet utveckla förmågan att hantera olyckor med större fartyg i samverkan med andra berörda aktörer.

Antagonistisk händelse

Risken för antagonistiska händelser är oförutsägbar då sådana förekommer relativt sällan, även ur ett nationellt perspektiv. Gemensamt för samtliga av dessa händelser är att de medför risk för omfattande skadeutfall rörande människors liv och hälsa. Erfarenheter från nationella händelser delger att vårdbehovet kommer vara högt och mycket tidskritiskt, liksom ett stort samverkansbehov mellan berörda aktörer.

Eftersom den potentiella omfattningen av dessa händelser inte går att förutsäga behöver räddningstjänsten besitta en hög men flexibel förmåga att lindra de omedelbara konsekvenserna. Till följd av att dessa händelser är ovanliga bör metodiken och utrustningen i största mån samordnas och likriktas med andra, liknande, händelsetyper.

Räddningstjänstens förmåga att hantera riskbilden

Räddningstjänstens uppdrag kan förväntas förändras i både omfattning och komplexitet i takt med samhällsovergripande trender. Exempel på detta är klimatförändringar, risken för krig i Europa, och en åldrande befolkning. Ett resultat av dessa trender är förekomsten av mer komplexa olyckor och olyckstyper; frekvensen för dessa är redan i nuläget ökande.

Räddningstjänsten bedömer att förmågan till insats mot majoriteten av de vanligt förekommande olyckorna är god. Under handlingsprogrammet framtagande har dock en del aspekter noterats, vilka bör resultera i utvecklingsarbete kring delar av förmågan. Flera av dessa aspekter grundas i Räddningstjänsten Fyrbodals historia som två tidigare förbund. Dessa förändringar innebär anpassning av vissa stationers förmåga samt utökad övning.

Även förbyggandeuppdraget kan förväntas förändras, bland annat genom ökade krav på rättssäkerhet, fler komplexa och nya brandtekniska lösningar samt en teknikutveckling i samhället som går snabbare än dess reglering. Nybyggnationer med nya metoder och material riskerar att orsaka en mer komplex risktopografi samtidigt som förtätning av städerna riskerar att öka konsekvenserna av stora olyckor.

Till följd av en alltmer komplex omvärld är behovet tydligt att räddningstjänsten behöver bistå andra samhällsaktörer med sin kompetens och samtidigt delge sina behov. Det är viktigt att förbundet proaktivt arbetar för att säkerställa skäligt brandskydd och god riskhantering inom medlemskommunerna.

Till följd av den ökande komplexiteten finns risken att även hjälpbehoven blir mer komplexa, detta medför att olyckor behöver beaktas i större sammanhang och samhällspåverkan blir i vissa fall oundviklig. Detta belyser behovet av att inte bara hantera de omedelbara effekterna av en olycka utan att även beakta hur vissa åtgärder och insatsmetoder kommer påverka samhället i övrigt, liksom övergången tillbaka till normalitet för de drabbade. Samtidigt är det fortsatt viktigt att beakta enskildas hjälpbehov för att skapa trygghet och bidra till en snabbare återgång till normalitet för den enskilda.

En trend som inte kan ignoreras är den ökande otryggheten både här och i omvärlden. De ökande oroligheterna i Europa uppmärksammar behovet av organisatorisk robusthet och vikten av att vara redo för det värsta tänkbara. I samtakt med förstärkning av befintliga förmågor till komplexa olyckor ökar även indirekt förmågan vid situationer där höjd beredskap råder. Det krävs dock ytterligare arbete för att säkerställa robusthet och resiliens vid kraftiga vardagspåfrestningar liksom vid höjd beredskap.

Den trend som i störst omfattning utmanar räddningstjänstens befintliga förmåga är att komplexa räddningsinsatser har ökat de senaste åren. Vid dessa insatser, som främst utgjorts av omfattande bränder, har det förekommit flaskhalsar i form av logistik och ledningskapacitet. RFBD ser ett tydligt behov av att utöka sin förmåga att bedriva långvariga och komplexa insatser.

I och med de ökande behoven och förväntningarna blir det allt viktigare att bränder, liksom andra olyckor, förebyggs. Branden som stoppas i det tidiga skedet, eller aldrig inträffar, kommer ge som lägst samhällspåverkan; personen med störst rådighet över händelsen i det skedet kommer vara den enskilde. Det är därför viktigt att aktivt bygga på den enskildes kunskaper och förmåga inom förbundet. En särskilt viktig kategori av enskilda är de särskilt riskutsatta, detta avser personer med begränsad rådighet mot, eller som upplever ökad frekvens av, bränder. Denna aspekt är inte minst relevant till följd av en åldrande befolkning.

Utifrån dessa aspekter kan slutsatsen dras att räddningstjänstens resurser behöver fortsätta utökas med ny teknik, ny utrustning och nya förmågor, både förebyggande och operativt. Befintliga förmågor behöver också effektiviseras för att möta samhällets och omvärldens utveckling och krav de kommande åren.

6 Mål

Utifrån de nationella målen i LSO, övergripande mål i förbundsordningen och förbundets reglemente, och den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel, formuleras följande mål för verksamheten. Målen konkretiseras i verksamhetsplaner, vilka upprättas och följs upp i delårs- och årsbokslut för respektive år.

RFBD ska verka för ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor

Risiktopgrafen inom Räddningstjänsten Fyrbodal (RFBD) är bred och komplex, den innefattar allt från vardagsolyckor till påfrestande sällanhändelser. Detta ställer höga krav på en robust och flexibel räddningstjänst. RFBD ska utvecklas för att bedriva standardisering och utveckling av utrustning och förmågor som samtidigt kan differentieras utefter lokal riskbild.

Samhällsansvaret för brandskydd och riskhantering ska säkerställas

Nybyggnation av bostäder och verksamheter är omfattande i kommunerna, samtidigt ökar komplexiteten av nybyggnationer. Detta leder till en förändrad riskbild. Räddningstjänsten ska aktivt verka för att samhället byggs med god brandsäkerhet och med övrig riskhänsyn, genom att delta i kommunernas bygg- och planprocesser liksom bedriva välavvägd tillsyn av byggnaders brandskydd. Enskildas ansvar för brandskydd ska underlättas genom information och utbildning.

Hela hjälpbehovet vid olyckor ska beaktas

Hjälpbehoven förväntas bli mer komplexa och de åtgärder och beslut som fattas behöver beaktas i ett större perspektiv för att minimera negativ samhällspåverkan. Det är särskilt viktigt vid parallella räddningsinsatser som leds av statliga myndigheter eller annan skadeavhjälpande verksamhet. RFBD ska därför aktivt arbeta med mervärdesskapande åtgärder samt samverkan med relevanta aktörer för att skapa trygghet, påskynda återgång till normalitet och bevara ett högt förtroende för samhällets samlade räddningstjänst.

Verksamhetens robusthet och förmåga ska öka

Med en förändrad riskbild i fredstid och vid höjd beredskap behöver RFBD både skapa en mer robust organisation att motstå påfrestningar samtidigt som förmågan behöver öka både i omfattning och kvalité. Det gäller både ansvaret för det förebyggande arbetet och arbetet vid skadeplats såväl som vid övergripande ledning.

Förmågan att förebygga och hantera långvariga och komplexa räddningsinsatser ska utvecklas

Räddningstjänsten utsätts för komplexa och omfattande olyckor i en allt ökande mängd. Behovet av att kunna avhjälpa dessa omfattande hjälpbehov kan därför förväntas fortsätta att öka de kommande åren. Detta tydliggör behovet för RFBD att utveckla sin förmåga vid komplexa sällanhändelser, inte minst sådana som kan uppstå under höjd beredskap. Likaså framkommer behovet av att i högre omfattning arbeta för att förebygga dessa händelser.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Handlingsprogrammet beskriver förbundets förebyggande arbete enligt 3 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) (LSO). Programmet omfattar alla brandförebyggande insatser som syftar till att:

- förhindra att bränder inträffar
- begränsa konsekvenserna av inträffade bränder

I takt med att samhället förändras ställs räddningstjänstens brandförebyggande arbete inför allt fler och mer komplexa utmaningar. Urbanisering, klimatförändringar, demografiska förändringar och ökad social ojämlikhet påverkar inte bara riskbilden, utan också förutsättningarna att arbeta med brandförebyggande insatser. Människors beteenden och förväntningar förändras, vilket ställer krav på vårt arbetssätt. Förbundet har behov av ökad samverkan med andra samhällsaktörer och förmåga ta sig an nya riskmiljöer. Att förebygga bränder är inte enbart en teknisk fråga, det är i hög grad en social och strategisk utmaning. Förbundets förebyggande förmåga behöver fortlöpande utvecklas med nya kompetenser för att möta teknik- och samhällsutveckling och ny lagstiftning.

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

Förbundet planerar och genomför tillsyn utifrån LSO. Tillsynen avser kontroll av efterlevnaden enligt LSO och tillhörande föreskrifter. Enligt 5 kap. 1 § LSO avser förbundets tillsyn en kontroll av att ägare och nyttjanderättshavare i skälig omfattning håller utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidtar de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand enligt 2 kap. 2 § LSO.

Tillsyn sker även då ägare eller den som utövar verksamhet på anläggning klassad som farlig verksamhet har analyserat sina risker och i skälig omfattning har beredskap samt vidtar nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador på människor eller miljön enligt 2 kap. 4 § LSO.

Tillsyn ska ske när det bedöms vara ett effektivt verktyg och är vanligtvis planerad i förväg eller sker som följd av uppmärksammat förhållande; situationsbaserad tillsyn. Planeringen av tillsyn framgår av förbundets dokument för tillsynsplanering. I tillsynsärendet bedöms om de organisatoriska och tekniska brandskyddsåtgärderna är tillräckliga och i skälig omfattning i förhållande till verksamhetens risker.

Förbundet utgör inom förbundsområdet tillstånds- och tillsynsmyndighet inom lagen om brandfarliga- och explosiva varor (SFS 2010:2011) (LBE). Kravet på tillstånd regleras i föreskrift och förbundet prövar ansökningar om tillstånd i samverkan med andra myndigheter. Tillstånd och tillsyn enligt LBE syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor.

Tillsyn genomförs på ett rättssäkert, likvärdigt och effektivt sätt. För att säkerställa att förbundet genomför tillsyn av den enskilde på ett ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt sätt ska handläggare vid räddningstjänsten inneha nödvändig sakkunskap och kompetens inom de områden som omfattas av tillsyn enligt LSO samt tillsyn enligt LBE. Förbundet ska ha tillräckliga resurser och kapacitet för uppdragen.

Planeringen för tillsyn innehåller fasta planerade verksamheter som huvudsakligen är återkommande från år till år och reaktiva områden som är situationsbaserade. I planeringsdokument beskrivs hur förbundet ska bedriva tillsynsverksamhet i enlighet med MSB:s föreskrift och allmänna råd MSBFS 2021:8, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Stöd till den enskilde

Förbundet ger rådgivning och information för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO. Information som lämnas med stöd av 3 kap 2§ LSO. Kunskap ska förmedlas på ett informativt sätt och i första hand ska råd och information riktas dit den bedöms göra störst nytta för att nå ett bättre brandskydd. Förbundet bör rikta informationsinsatser särskilt för att stärka brandskyddet i bostäder. Förbundet ska i sitt förebyggande arbete särskilt beakta att äldre personer och personer med funktionsnedsättningar är överrepresenterade bland dem som omkommer i bostadsbränder. Även ensamboende utgör en särskilt sårbar grupp, då många av de som omkommit har befunnit sig ensamma i bostaden vid brandtillfället, och ofta saknas fungerande brandvarnare.

Vidare bör förbundet väga in socioekonomiska faktorer, såsom låg utbildningsnivå och låg inkomst, som påverkar risken att skadas eller omkomma vid brand. Dessa faktorer är ofta kopplade till livsvillkor och levnadsvanor som kan öka sårbarheten och begränsa individens möjligheter att förebygga och hantera en brand.

Information och rådgivning sker via telefon, riktade insatser, externa webbplatsen, sociala medier, och vid publika evenemang. Inom områden som bedöms som viktiga ur ett brandförebyggande perspektiv erbjuder förbundet specifika utbildningar riktade till medlemskommunernas verksamheter. Förbundet erbjuder också utbildning inom brandskydd till allmänheten och organisationer. För att stödja den enskilde effektivt ska det vara lätt att komma i kontakt med förbundet. Information ska ges sakligt, korrekt och tydligt. För att säkerställa att förbundet fullgör sitt uppdrag att lämna råd och information till den enskilde enligt LSO ska handläggare i förbundet inneha nödvändig sakkunskap och kompetens för att kunna ge korrekt, tydlig och ändamålsenlig vägledning i frågor som rör förebyggande av brand.

Rengöring och brandskyddskontroll

En kommun ansvarar för att rengöring sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt av imkanaler (ventilationskanaler för matos, fett och ånga) i restauranger och storkök. Ansvariet omfattar även att brandskyddskontroll sker av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar ur brandskyddssynpunkt. Motsvarande gäller imkanaler i restaurang, storkök, och därmed jämförbara utrymmen.

Förbundet ska enligt förbundsordningen hantera upphandling av entreprenörer åt medlemskommunerna för det kommunala uppdraget om rengöring/sotning och brandskyddskontroll, samt kontrollera att uppdraget utförs korrekt. För att hantera upphandling och kontroll av uppdragets genomförande med sotning och brandskyddskontroll ska förbundet ha personal med kompetens inom området sotning och brandskyddskontroll samt stöd från medlemskommunerna vid upphandling.

Övriga förebyggande åtgärder

Förbundet samverkar med kommunala förvaltningar, Länsstyrelsen och andra myndigheter. Förbundet ska tidigt initieras i kommunernas plan- och byggverksamhet enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Kommunalförbundet stödjer även kommunerna i kommunernas byggprocess främst vad avser granskning av bygglovs- och bygganmälansärenden samt medverkan i byggsamråd. Samverkan sker främst i remissärenden med Polismyndigheten och kommunerna i frågor om offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och med kommunens handläggare för serveringstillstånd enligt alkohollagen samt med Länsstyrelsen i frågor om exempelvis miljö tillstånd. För att säkerställa att förbundet lämnar välgrundade, rättssäkra och ändamålsenliga yttranden inom ramen för sitt uppdrag ska handläggare i förbundet inneha god sakkunskap och kompetens inom de lagstiftningsområden där remisser regelmässigt inkommer.

Stationsvis förmågenivå:

Station	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Trollhättan	x	x	x
Uddevalla	x	x	x
Vänersborg	x	x	x
Lysekil	x	x	
Mellerud	x	x	
Munkedal	x	x	
Brålanda	x	x	
Färgelanda	x	x	
Högsäter	x	x	
Ljungskile	x	x	
Sjuntorp	x	x	
Uddevalla RIB	x	x	
Vargön	x	x	
Brastad	x		
Hedekas	x		
Skaftö	x		
Åsensbruk	x		

Tillgång till egna resurser

I Räddningstjänsten Fyrbodol (RFBD) finns totalt 16 brandstationer. Den normala beredskapen, utan några pågående räddningsinsatser, är att samtliga räddningsstyrkor är fullt bemannade och håller anspänningstiden. Tabellen nedan visar den lägsta kravställda bemanningen vilket innebär att en station vid vissa tillfällen kan ha en högre bemanning.

Förbundets basresurser

Station	Bemanning	Anspänningstid	Basresurser
Trollhättan	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Uddevalla	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Vänersborg	1+5	90 sek	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Lysekil	1+5	5 min	Räddningsenhet, Höjdenhet, Vattenenhet, Båt
Mellerud	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Munkedal	1+5	5 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Brålanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Färgelanda	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet, Båt
Högsäter	1+4	6 min	Räddningsenhet, Vattenenhet
Ljungskile	1+4	5 min	Räddningsenhet, Båt
Sjuntorp	1+4	6 min	Räddningsenhet
Uddevalla RIB	1+4	8 min	Räddningsenhet, Båt
Vargön	1+4	5 min	Räddningsenhet
Brastad	1+2	5 min	Räddningsenhet
Hedekas	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Skaftö	1+2	5 min	Räddningsenhet, Båt
Åsensbruk	0+2	5 min	Lätt Räddningsenhet, Båt

Utifrån tidigare målsättningar från de två tidigare förbunden eftersträvas att uppnå 1+4 på de stationer som har en lägsta bemanning som understiger den nivån (1+2). Utifrån försvårande förutsättningar för rekrytering kan endast en nivå på 1+2 säkerställas. Förbundet ska eftersträva att bemanna upp till 1+4 genom fyra skiftgrupper. Bemanningen kan därför vara högre än 1+2 om rekryteringsläget medger det.

Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning sker inom förbundets tätorter genom brandpostsystem. Respektive kommuns vattenhuvudman ansvarar för systemets funktion och underhåll. På platser utanför tätort anordnas vattenförsörjning med vattenenhet alternativt från öppet vattentag med motorspruta.

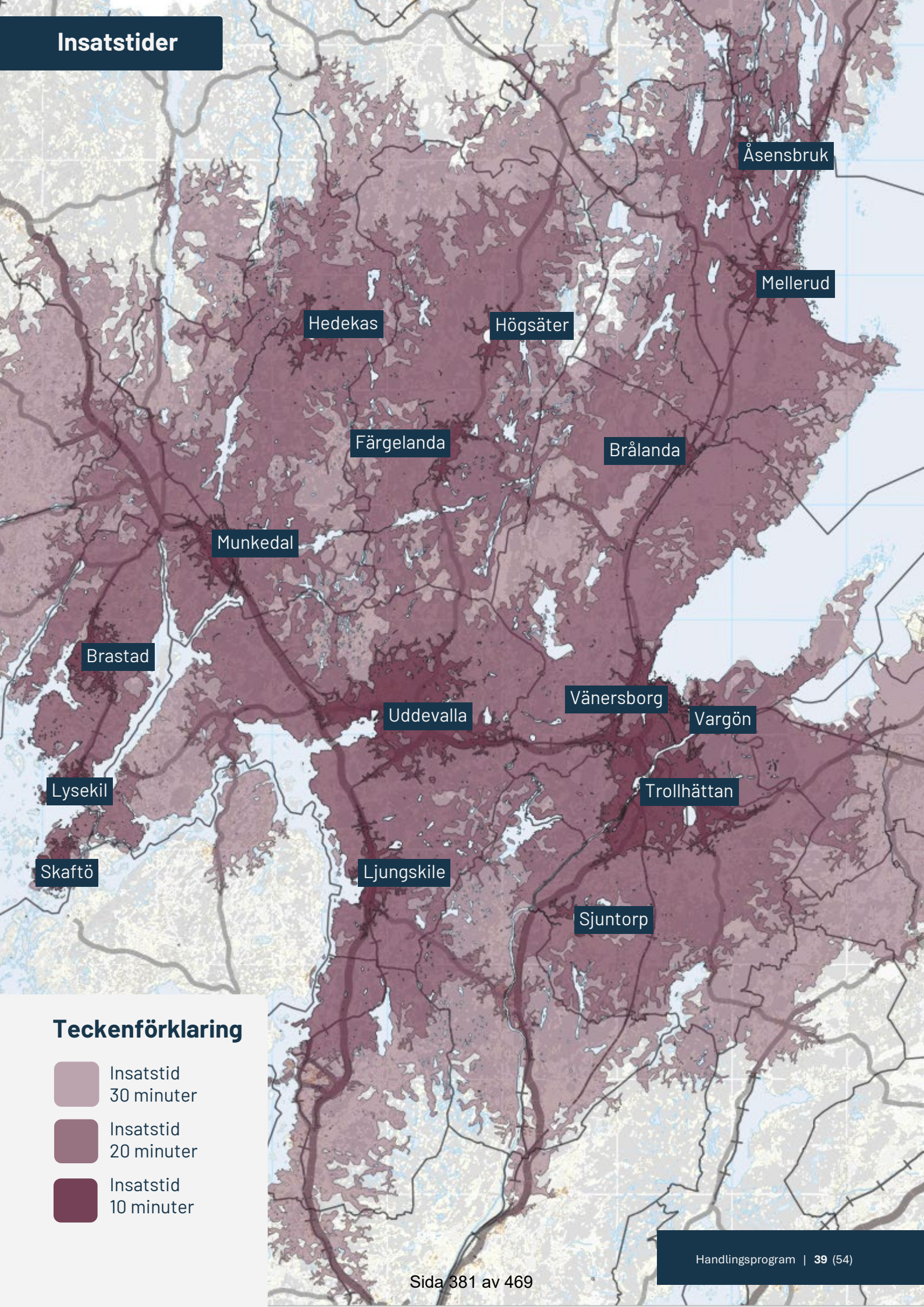
Insatstider

Insatstiderna varierar över förbundets yta och beror bland annat på stationsplacering, anspänningstid och vägnätet. Insatstiden avser tiden från det att larm inkommer tills första enhet är på plats och kan påbörja insats. Medelvärde av larmhanteringstiden, alltså tiden från att SOS Alarm svarar tills det att första enhet larmas, är 130 sekunder för larm inom förbundet.

Brandstationerna inom förbundet är placerade så att 70,6 % av befolkningen nås inom 10 minuter, 96,2 % inom 20 minuter, och 99,9 % inom 30 minuter insatstid. Utav den totala mängden larm, borträknat automatiska brandlarm, nås 70,4 % inom 10 minuter, 95,5 % inom 20 minuter, och 97,9 % inom 30 minuter insatstid.

Inom förbundets område finns vissa öar med sommarbostäder dit insatstiderna överstiger 30 minuter. Eftersom dessa öar i stort består av tät trähusbebyggelse är det viktigt att en insats har påbörjats innan räddningstjänstens framkomst. Räddningstjänsten utbildar i att släcka mindre brand ute och att utvändigt begränsa brand på Stora Kornö, Lilla Kornö, och Gåsö. Vart tredje år ges boende på respektive ö utbildning för dessa uppgifter.

Insatstider

Teckenförklaring

- Insatstid 30 minuter
- Insatstid 20 minuter
- Insatstid 10 minuter

Alarmering av räddningstjänsten

Kommunen ansvarar för att det finns fungerande system för att larma räddningstjänsten. Räddningsledningssystemet (RLS) Fyrbodals är bemannat dygnet runt och samordnar alla räddningsinsatser inom förbundets område, samt Orust kommun.

Inkommande 112-samtal tas emot av SOS Alarm. När ett samtal bedöms beröra ett räddningsärende inom området kopplas medlyssning in mellan SOS Alarm och vakthavande befäl i RLS Fyrbodals. Under denna medlyssning har SOS Alarm kontakt med hjälpsökande och ger råd, samtidigt som vakthavande befäl beslutar om en räddningsinsats ska inledas.

SOS Alarm genomför initial resurstilldelning utifrån fastställda rutiner och system. För att vinna tid kan SOS Alarm eller vakthavande befäl aktivera förlarm innan huvudlarmet bekräftas. Vakthavande befäl följer även upp och justerar tilldelade resurser vid behov. RLS Fyrbodals nyttjar ett system för dynamisk resurshantering, vilket ger förslag på de stationer som är närmast i tid till ett givet larm vid aktuellt beredskapsläge.

Under framkörning ansvarar SOS Alarm för dirigerings-, informationsförmedling, samband och samordning gentemot enheter i fält. Vakthavande befäl utser räddningsledare efter beslut om att inleda räddningsinsats fattats, medan insatschef utses vid andra insatser; första anländande befäl blir normalt räddningsledare eller insatschef. Vakthavande befäl kan initiera tidskritiska åtgärder som trafikstopp, VMA, och samverkan med andra aktörer.

Vid avbrott i telenätet vidtas särskilda åtgärder, såsom bemanning av RiB-stationer eller upprättande av mobila alarmeringsplatser. Vid behov kan även VMA begäras. Systemet syftar till att säkerställa snabba och samordnade räddningsinsatser med tydliga roller, effektiv resursanvändning och beredskapsproduktion även vid tekniska störningar.

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer är ett viktigt verktyg för att uppnå effekt vid olyckor. Genom samverkan kan insatser som helhet effektiviseras genom att kortare ledtider och gemensam förståelse.

Genom samverkan med andra myndigheter kan RFBD få tillgång till specialistförmågor och kompetens. Genom samverkan med andra räddningstjänster kan uthållighet och total insatsförmåga ökas vid en given olycka eller händelse.

Samverkan aktörer emellan ger en mer effektiv fördelning av samhällsresurser och bidrar till en gemensamt högre förmåga. RFBD ska därför eftersträva att samverka med dessa aktörer, både i vardagen och vid olyckor. Förbundet har ett antal avtal om samverkan med andra räddningstjänstorganisationer och andra aktörer i närområdet, se Bilaga A.

Varning och information till allmänheten

Vid en allvarlig olyckshändelse kan en varning skickas ut till medlemskommunernas invånare genom viktigt meddelande till allmänheten, VMA. Räddningstjänsten ger i uppdrag till SOS Alarm att lämna informationen till berörda radio- och tv-stationer. Dessa sänder sedan ut informationen till allmänheten via riks- och lokalmedia. SOS Alarm kan även skicka VMA via sms-meddelande till dem som vistas inom berört område.

Inom förbundets geografiska upptagningsområde finns ljudanläggningar för VMA företrädesvis inom medlemskommunernas tätorter. Aktivering av dessa ljudanläggningar sköts av räddningstjänstförbundet eller SOS Alarm. Detta gäller även vid händelser som inträffar utanför förbundets kommuner, men som kan komma att påverka de som vistas i berörd kommun. Kontroll och service av VMA-anläggningar utförs av särskilt utbildad personal inom förbundet och sker på uppdrag samt bekostas av respektive medlemskommun.

Beskrivning av förmåga per olyckstyp

En förmåga är möjligheten eller kapaciteten att utföra en handling eller uppnå ett specifikt syfte. Varje förmågenivå nedan är ett spann där förmågan kan variera något. Dock är förmågan aldrig sämre för en nivå än vad som beskrivs.

Förmågan beror på flera aspekter som kan variera stationsvis, exempelvis bemanning. RFBD har därför valt att beskriva förmåga som ett urval av uppgifter som kan genomföras vid en given olyckstyp. Detta ger en översiktlig bild av vilken effekt som kan uppnås.

Brand i byggnad

De effekter räddningstjänsten syftar uppnå vid brand i byggnad är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa brand utvändigt, antingen genom öppningar eller genom konstruktionen. • Att gå in i rökig miljö där det inte är tät brandrök för att släcka brand eller rädda personer. • Att begränsa spridning av brand mellan byggnader. • Att frilägga konstruktion genom elektriska verktyg. • Att skapa tillträde till branddrabbad lägenhet eller byggnad genom dörrbryt.	• Att rökdyka vid normal riskmiljö. • Att hitta och släcka rumsbrand och konstruktionsbrand. • Att begränsa spridning av brand och rök inom större byggnader.	• Att angripa brand utifrån genom yttervägg eller motsvarande. • Att rökdyka vid förhöjd risk och hög riskmiljö. • Tvärsnittshåltagning och annan håltagning på tak.

Förmåga till att utgöra alternativ utrymningsväg genom mobil stegutrustning beskrivs under kategorin nödställd person.

Brand utomhus

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid brand utomhus är följande: begränsa brandspridning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder mot brand. • Att angripa utvändig brand i föremål med vatten. • Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 1000 m². • Att begränsa spridning av brand till byggnader.	• Att angripa brand i mark eller skog med en yta mindre än 5000 m². • Att släcka mindre bränder i brandfarlig vätska.	• Att angripa större bränder i brandfarlig vätska med yta upp till 250 m².

Trafikolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid trafikolyckor är följande: hindra följdolyckor, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, begränsa följdskador på miljö och minimera långvarig samhällspåverkan. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Genomföra snabbt uttag i livräddande syfte. • Att stabilisera lätta fordon.	• Losstagnation av patient i fordon på hjul, sida eller tak.	• Inledande åtgärder vid olyckor med tung trafik. • Losstagnation med avancerade tekniker.

Utsläpp av farligt ämne

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid utsläpp av farliga ämnen är följande: begränsa olycksutbredning, förhindra spridning av farliga ämnen, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att spärra av olycksplatsen. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Indikering av vissa farliga ämnen. • Undsätta personer i riskmiljöer. • Genomföra livräddande personsanering. • Att samla upp eller begränsa mindre läckage av vissa kemikalier.	• Tätning av enklare läckage. • Indikering av viss typ av joniserande strålning. • Uppsamling och begränsning av utsläpp av vissa kemikalier. • Sanering av personal som kontaminerats av vissa kemikalier.	• Kemdykning. • Indikering av specifika riskkemikalier. • Avancerad kunskap om tätning och omhändertagande av utsläpp. • Avancerad kunskap om sanering av egen personal.

Naturolycka

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid naturolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att påbörja utrymning och avspärning av riskområden. • Att genomföra andra omedelbara åtgärder. • Att rädda personer tillgängliga utan särskild utrustning. • Att genomföra länsdumpning av begränsade utrymmen.	• Att genomföra enklare stabiliseringsåtgärder. • Att begränsa skador vid större översvämningar genom pumpning och avledning.	• Att genomföra mer avancerade stabiliseringsåtgärder.

Drunkning

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid drunkning är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Inom olyckstypen drunkning besitter förbundet endast förmåga till ytlivräddning. Det innebär dock att räddning under vattenytan kan ske under vissa förutsättningar. Förbundet har inte tillgång till egna vattendykare.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Att genomföra livräddning på ytan med simmande ytlivräddare. • Att genomföra strukturerat eftersök av försvunnen person i strandnära vatten.	• Att genomföra livräddning på is med hansabräda. • Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt alternativt hansabräda. • Att genomföra mindre neddykning vid klar sikt. • Att genomföra håltagning i is i syfte att nå en person.	• Att genomföra livräddning med ytlivräddare i båt. • Genomföra fridyk anpassat efter risker och sikt. • I samverkan med annan aktör stödja insats med vattendykare eller annan specialiserad resurs.

Nödställd person

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid nödställd person är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppnå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra akut omhändertagande av nödställd person. • Att samtala med suicidal person på ett tryggt och empatiskt sätt. • Att genomföra enklare åtgärder vid klämskador.	• Att loss göra fastklämd person med hjälp av klippverktyg och luftkuddar. • Undsätta nödställd person upp till 11 meter över mark med hjälp av utskjutsstege.	• Att kunna utföra avancerad losstagning av fastklämd person. • Undsätta nödställd person upp till 23 meter över mark med hjälp av maskinsteg.

Stegutrymning som alternativ utrymningsväg upp till 11 meter över mark kan genomföras av alla stationer undantaget Brastad, Hedekas, Skaftö, och Åsensbruk. Detta är möjligt inom områden som faller inom 10 minuters insatstid från aktuell station. Historiska stegutrymningsobjekt betjänas i vissa fall inom 20 minuter från station med den förmågan.

På stationerna Lysekil, Trollhättan, Uddevalla, och Vänersborg finns höjdenhet som möjliggör utrymning upp till 23 meter i stället för 11. Detta kräver att byggnaden är tillgänglig för ett sådant fordon liksom att det finns en eller flera frigjorda uppställningsplatser. Förutsättningar för att förbundet ska kunna utgöra alternativ utrymningsväg, både med utskjuts- och maskinstege, ska finnas beskrivet i separat dokument.

Fartygsolycka på kommunalt vatten

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid fartygsolyckor är följande: begränsa skadeutbredning, undsätta människor, minska eller hindra skador på människors hälsa, rädda hotat värde och begränsa följdskador på miljö. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Angripa mindre bränder på mindre fartyg från land. • Att länsa in begränsade läckage från mindre fartyg. • Att länspumpa begränsade volymer.	• Angripa bränder på mindre fartyg. • Att länsa in läckage från mindre fartyg. • Undsätta nödställd på mindre fartyg genom båt.	• Att i samverkan med andra aktörer rökdyka, livrädda, och bekämpa brand på större fartyg intill kaj. • Att från båt begränsa spridning av större läckage.

Antagonistisk händelse

De effekter räddningstjänsten syftar uppå vid antagonistiska händelser är följande: undsätta människor och minska eller hindra skador på människors hälsa, samt minska risken för ytterligare skador. De uppgifter som respektive nivå kan genomföra för att uppå denna effekt beskrivs nedan.

Basförmåga	Utökad förmåga	Avancerad förmåga
En enhet med basförmåga har normalt möjlighet att genomföra följande uppgifter:	Utöver basförmågan kan utökad förmåga normalt även genomföra:	Utöver utökad förmåga kan avancerad förmåga normalt även genomföra:
• Att genomföra omedelbara åtgärder. • Avspärrning och utrymning av berörda lokaler. • Grundläggande sjukvård av traumaskador. • Grundläggande prioritering av skadade.	• Transport av flera skadade till säker plats.	• Ytterligare sjukvård av traumaskador. • Agera i autonoma grupper.

Specialistförmågor

Inom förbundet finns ett antal specialistförmågor som betjänar hela förbundets yta. En specialistförmåga kan nyttjas inom flera olyckstyper och är inte nödvändigtvis knuten till en stations förmågenivå i övrigt.

Tungräddningsresurs

Förbundet har förmågan att genomföra avancerad tungräddning vid olyckor som kräver det. Denna resurs har utrustning för att stabilisera, lyfta, klippa, eller på annat sätt säkra tunga föremål såsom tunga fordon, byggnadsdelar eller motsvarande.

CBRN-resurs

Förbundet har förmågan att åtgärda mer avancerade olyckor med farliga ämnen genom en CBRN-resurs. Denna resurs har utökad utrustning och kompetens för att exempelvis indikera, pumpa, samla upp och minimera konsekvenser från utsläpp av farliga ämnen. Resursen har även skyddsutrustning som krävs för att agera inom kemiska riskområden.

Höghöjdsresurs

Förbundet har förmåga att genom rep och repsystem rädda nödställda personer eller utföra avancerade arbeten på hög höjd. Flera stationer inom förbundet har förmåga att lägga ut och hantera språngkudde vid risk för fall.

UAV-resurs

Flera stationer inom förbundet har förmåga att nyttja UAV (Unmanned Aerial Vehicle (drönare)) för att övervaka, kontrollera eller söka vid olika olyckstyper.

Skogsbrandsresurs

Förbundet har förmågan att tillgodose vattenförsörjning och omfattande slangsystem vid skogsbrand. Resursen har även särskild utrustning för att upprätta eller förstärka begränsningslinjer i terräng.

Oljeskyddsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skydda och akut minska konsekvenser av oljeutsläpp på land eller från hav.

Skyddsjordningsresurs

Flera stationer inom förbundet har förmågan att skyddsjorda vid arbete på järnväg med kontaktledning.

Djurlivräddningsresurs

Förbundet har förmågan att åtgärda djurlivräddningsuppdrag. Resursen har utökad kompetens och utrustning för att utrymma eller på annat sätt hjälpa nödställda djur.

Terrängresurs

Flera stationer inom förbundet har en specialistförmåga i form av terrängresurs. Omfattningen och utförandet varierar mellan stationerna och baseras på den omgivande terrängen och riskbilden. Förmågan kan exempelvis innefatta bandvagn, fyr- eller sexhjuling.

Ledning i räddningstjänst

RFBD ingår, tillsammans med räddningstjänsten Orust, i räddningsledningssystem Fyrbodal. Det övergripande systemledningsarbetet bedrivs från förbundets ledningscentral, LC Fyrbodal, i samverkan med SOS Alarm AB.

Övergripande ledning av räddningstjänsten

Den övergripande ledningen ansvarar för att samordna, prioritera, och fördela resurser mellan räddningsinsatser samt säkerställa att beredskapen motsvarar rådande riskbild. Räddningsledningssystemet ska kunna bedöma resursbehov, hantera flera samtidiga händelser, leda samverkan med andra aktörer och bedriva kontinuerlig omvärldsbevakning för att agera proaktivt.

Inom systemet finns ett antal ledningsfunktioner (vakthavande räddningschef, vakthavande befäl, och vakthavande befäl i beredskap) som tillsammans med övriga funktioner kan upprätthålla ledningsförmåga och besätta ledningsroller under en längre period. Med stöd från andra ledningscentraler kan denna uthållighet förlängas. Genom dessa funktioner skapas en tydlig styrning, enhetlig beslutsprocess och möjlighet till snabb omställning vid förändrade förutsättningar.

Ledning av räddningsinsatser

Ledningen av enskilda insatser sker främst genom styrkeledare och insatsledare. Alla stationer, undantaget Åsensbruk, har en styrkeledare som kan agera räddningsledare vid mindre händelser. Insattiden för dessa är densamma som för stationen i övrigt. Vid större insatser tar insatsledare över som räddningsledare och styrkeledare får roller såsom sektorchef.

Inom RFBD finns två insatsledare i ständig beredskap. Ledningsbehovet bedöms utifrån varje händelses omfattning och resurser tilldelas därefter. Vid väldigt komplexa insatser kan flera insatsledare vara involverade för att öka ledningskapaciteten.

Ledningskapaciteten på skadeplats kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid större händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i insatsen.

Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Förbundet har ledningskapacitet att hantera ett fåtal samtidiga insatser som hanteras av varsin styrka. Vid fler än ungefär fem samtidiga och mindre räddningsinsatser riskerar den övergripande ledningen att överbelastas. Vid mer resurskrävande händelser, där en räddningsstyrka inte räcker, kan två insatser genomföras samtidigt. Kapaciteten att hantera samtidiga eller omfattande händelser är högre under normala arbetstider.

Om flera omfattande händelser inträffar samtidigt finns samverkansavtal med närliggande räddningstjänster. Hjälpbehovet på olycksplatsen, tillgängliga resurser samt behovet av kvarvarande beredskap avgör när ytterligare förstärkning efterfrågas från annan. Vid behov av stöd kan detta begäras från närliggande räddningstjänster. Det finns fastslagna rutiner för samverkan med andra räddningsledningssystem.

Den övergripande ledningskapaciteten kan även stärkas genom ledningsstöd, exempelvis i form av stabspersonal. Vid omfattande eller flera samtidiga händelser förlitar sig förbundet i stor utsträckning på inkallad personal med specialkompetens. Vid större eller flera samtidiga händelser kan en stabschef utses för att leda och samordna detta stöd, vilket förbättrar beslutsunderlaget och effektiviteten i systemledningen.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Under höjd beredskap ska kommunerna genom förbundet, förutom kraven i LSO i sin helhet, även ansvara för de uppgifter som tillkommer enligt kapitel 8 i samma lag. De tillkommande uppgifterna är:

1. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
2. indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel, och
3. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Vid höjd beredskap övergår förbundets organisation till krigsorganisation.

Inledningsvis i planeringen

MCF är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Uppgiften innebär i stort att leda arbetet med att samordna åtgärder inom ansvarsområdet och inom hela hotskalan.

RFBD ska, liksom kommuner och regioner, vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser).

Ingångsvärden som är nödvändiga för att mer detaljerat beskriva förmågan att utföra de uppgifter som anges i 8 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor är under utveckling hos MCF.

Förbundet har påbörjat sitt planeringsarbete men avvaktar i vissa delar mer detaljerade vägledningar som krävs för det fortsatta förmågehöjande arbetet.

Med anledning av RFBDs bildande behöver riktlinjer med närmare anvisningar för förbundets organisation och arbete under höjd beredskap omarbetas.

Förbundets organisation för räddningstjänst under höjd beredskap kommer bygga på anpassning och förstärkning av den fredstida organisationen. Medarbetare i förbundet är därför till stora delar krigsplacerade.

För att göra RFBD mer robust samt öka förbundets förmåga, pågår olika aktiviteter såsom kontinuitetshantering och utbildning. Bland annat har genomförande av kompetenshöjande åtgärder i förbundet påbörjats och planeras fortgå, enligt direktiv från MCF.

Samverkan med medlemskommunerna, Länsstyrelsen, Civo Väst, MCF, Försvarsmakten samt med andra räddningstjänster kommer även fortsatt vara viktiga framgångsfaktorer i arbetet.

I ett senare skede

Förbundets krigsorganisation förstärks genom tillförandet av civilpliktig räddningspersonal.

Arbetet med förbundets planering för kontinuitetshantering fortsätter i nära samverkan med medlemskommunerna och länsstyrelsen.

Resurser för att kunna hantera risker med oexploderad ammunition (OXA) under höjd beredskap tillförs organisationen.

Ytterligare resurser för att kunna utföra indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel tillförs organisationen.

Förbundet har kunskap om kommunernas skyddsrum och förstärkningsresurser för tung räddning tillförs organisationen.

Förbundet har förmåga och robusta förutsättningar att leda och samordna förbundets verksamhet under höjd beredskap och krig.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Uppföljning av handlingsprogram

Uppföljning av förbundets handlingsprogram sker genom att verksamheten följs upp enligt fastställda rutiner och fastställd tidsplan.

Förbundets styrdokument för verksamhetsmål respektive internkontroll grundar sig bland annat på målen i förbundets handlingsprogram. Uppföljning och rapportering sker genom tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), internkontrollrapport samt årsredovisning.

Undersökningsrapport

Efter avslutad räddningsinsats ska förbundet se till att olyckan undersöks. Detta för att i skäligen omfattning klargöra orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Förbundet har tagit fram ett styrdokument för dessa undersökningar.

En grundläggande undersökningsrapport lämnas av räddningsledaren i den händelserapport som ska upprättas efter varje larm. Vid behov, utifrån fastställda kriterier, genomförs en fördjupad olycksundersökning av antingen intern eller extern utredare.

Lärande

För att kontinuerligt kunna tillgodose målsättningen i lagstiftningen om att effektivt kunna bekämpa eller förebygga bränder eller andra olyckor krävs att lärdomar dras efter genomförda insatser. RFBD ska bedriva ett aktivt och strukturerat uppföljningsarbete av olyckor och därmed verka för att:

- Minska risken för att nya liknande olyckor inträffar, mildra konsekvenser om olyckan ändå uppstår samt för att framtida räddningsinsatser ska bli mer effektiva.
- Kommentarer om brister och frågeställningar som dokumenteras i rapporterna ska systematiskt fångas upp och vidarebefordras inom organisationen.
- Skapa budskap och aktivt sprida kunskap internt inom förbundet för att bidra till mer effektiva framtida räddningsinsatser.
- Återföra erfarenheter i samband med tillståndsärenden, tillsyn, plan- och byggärenden, samt vid utbildning och informationsinsatser.
- Identifiera brister i såväl det byggnadstekniska som det organisatoriska brandskyddet och fånga upp nya fenomen som uppstår, exempelvis på grund av nya tekniska lösningar eller trender i samhället.

Funktionen olycksutredning finns inom förbundet, uppföljning av genomförande av insatsutvärderingar utförs regelbundet. Resurserna inom förbundet nyttjas samordnat utefter aktuella utredningsbehov. Delar av lärandet förs vidare vid överlämningar och enklare delgivning, medan andra delar kräver mer riktade insatser.

Under framtagandet av detta handlingsprogram har det konstaterats att förbundet till viss del behöver utveckla systematiken kring att ta vara på erfarenheter efter inträffade händelser. Detta kan exempelvis genomföras genom att utveckla förbundets arbete med analys och statistik.

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar

Dödsbrandsrapportering

När någon person omkommit till följd av brand ska en ytterligare undersökning av händelsen genomföras samt rapporteras till MCF.

Datainsamling och snabbanalys av inträffade händelser

Syftet med denna typ av olycksutredning är att i närtid efter en inträffad händelse upprätta en enklare dokumentation inför en eventuell ytterligare undersökning av händelsen. Syftet är också att snabbt kunna göra externa aktörer, exempelvis kommunen eller Trafikverket, uppmärksammade på den inträffade händelsen. Detta för att därigenom kunna vidta skadeförebyggande åtgärder efter genomförd olycksutredning.

Sakkunnigutlåtande till Polisen eller Åklagarmyndigheten

Utlåtanden skrivs av räddningstjänsten på begäran av förundersökningsledare alternativt åklagare.

Arbetsmiljöutredning

Ansvar för att utreda tillbud eller olycksfall i arbetet ligger på respektive chef men personal som arbetar med olycksutredningar kan delta som stöd i utredningen.

Bilaga A: Dokumentförteckning

I denna bilaga finns dokumentförteckning av samverkansavtal med andra aktörer samt dokument som hänvisas till i handlingsprogrammet.

Förkortningar

<i>AVRF</i>	Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund
<i>NÄRF</i>	Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
<i>RLS</i>	Räddningsledningssystem
<i>RMB</i>	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
<i>RRVG</i>	Räddningsregion Västra Götaland
<i>RS</i>	Räddningstjänsten Skaraborg
<i>RSGBG</i>	Räddningstjänsten Storgöteborg
<i>Räddsam</i>	Räddningstjänstsamverkan
<i>SMS</i>	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
<i>SÄRF</i>	Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
<i>VG</i>	Västra Götaland
<i>VGR</i>	Västra Götalandsregionen

Avtal med andra aktörer

Avtal om:	Motpart:
<i>Armeringstjänster enligt BAS-1 avtal.</i>	SOS Alarm AB
<i>Åtgärder i väntan på ambulans (IVPA).</i>	Västra götalandregionen
<i>Restvärdesräddning, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde.</i>	Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB
<i>Gemensam operativ systemledning.</i>	Orust kommun
<i>Gränslös räddningstjänst inom RLS Fyrbodal</i>	Samtliga medlemsorganisationer i RLS Fyrbodal
<i>Överenskommelse om operativt samarbete mellan räddningstjänsterna inom Räddsam VG.</i>	Samtliga räddningstjänstorganisationer i västra Götaland
<i>Avtal om ömsesidig räddningsinsats vid förbundets gränsområden.</i>	AVRF, RS, RSGBG, samt Bengtsfors, Dals-Ed, Tanum, Sotenäs, och Åmåls kommun.
<i>Avtal avseende samarbete mellan ledningssystem inom RRVG.</i>	RS, SMS, SÄRF, AVFR

Dokumentförteckning

Dokumentnamn:	Beslutsdatum:	Beslutsfattare:
<i>Förbundsordning för Räddningstjänsten Fyrbodal</i>	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
<i>Reglemente för Räddningstjänsten Fyrbodal</i>	2024-06-24	Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
<i>Handlingsprogram NÄRF</i>	2022-06-23	Förbundet NÄRF:s dåvarande direktion
<i>Handlingsprogram RMB</i>	2022-12-01	Förbundet RMB:s dåvarande direktion
<i>Styrdokument RLS Fyrbodal</i>	2024-12-07	Förbundsdirektör
<i>Riktlinje för förstärkningsresurser inom räddningstjänsterna i Västra Götaland och Halland</i>	2024-05-24	Styrgrupp Räddsam VG och Styrgrupp Räddsam Halland
<i>Instruktion för olycksutredning</i>	Arbetsmaterial	
<i>Anvisning: Uppställningsplats för mobil stegutrustning</i>	Arbetsmaterial	

Bilaga B: Beskrivning av samråd

I denna bilaga finns beskrivning av samråd gentemot de aktörer som bedöms kunna påverkas av det som framgår av handlingsprogrammet.

Samrådets omfattning och genomförande

Samrådet har genomförts som formell remiss med svarstid senast 2025-11-21. Remissen skickades ut 2025-10-24. Till remissen har missiv som beskrivit genomförda förändringar medsänts. Följande instanser har remitterats:

Medlemskommuner

Färgelanda kommun	Trollhättans Stad
Lysekils kommun	Uddevalla kommun
Melleruds kommun	Vänersborgs kommun
Munkedals kommun	

Övriga kommuner

Alingsås kommun	Orust kommun
Bengtsfors kommun	Sotenäs kommun
Dals-Ed kommun	Stenungsunds kommun
Essunga kommun	Strömstad kommun
Grästorps kommun	Tanums kommun
Lidköpings kommun	Tjörns kommun
Lilla Edets kommun	Åmål kommun

Räddningstjänstförbund/-organisationer

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	Räddningstjänsten Storgöteborg
Bohus Räddningstjänstförbund	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
Räddningstjänsten Skaraborg	Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Statliga myndigheter

Försvarsmakten	Polismyndigheten
Kustbevakningen	Sjöfartsverket
Länsstyrelsen i Västra Götaland	Trafikverket
Myndigheten för civilt försvar	

Övriga

SOS Alarm	Västra Götalandsregionen
-----------	--------------------------

Resultat av samråd

Flera av instanserna har yttrat sig över remissutgåvan av handlingsprogrammet, där flera av svaren framhåller helheten eller specifika delar som positiva.

Instanser som inte yttrat sig

Nedan anges de instanser vilka tillsänts remissen men valt att inte yttra sig, alternativt där svaret inte inkommit inom angiven tid.

Alingsås kommun	Samhällsskydd Mellersta Skaraborg
Bengtsfors kommun	SOS Alarm
Bohus Räddningstjänstförbund	Sotenäs kommun
Essunga kommun	Stenungssunds kommun
Lidköpings kommun	Tjörns kommun
Lilla Edets kommun	Trafikverket
Länsstyrelsen i Västra Götaland	Åmål Kommun
Orust kommun	

Instanser som yttrat sig utan erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig utan att föredra någon erinran över innehållet i remissen.

Dals Ed kommun	Räddningstjänsten Skaraborg
Försvarsmakten	Räddningstjänsten Storgöteborg
Grästorps kommun	Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Munkedals kommun	Tanums Kommun
Myndigheten för civilt försvar	Trollhättans Stad
Polismyndigheten	Uddevalla kommun

Instanser som yttrat sig med erinran

Nedan anges de instanser som valt att yttra sig ihop med erinran över innehållet i remissen.

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	Melleruds kommun
Färgelanda kommun	Sjöfartsverket
Kustbevakningen	Vänersborgs Kommun
Lysekils kommun	Västra Götalandsregionen

Omfattning av ändringar

Majoriteten av de aktörer som besvarat remissen har beskrivit handlingsprogrammet som positivt och välskrivet. Från de svar med erinran förekommer omkring 70 synpunkter varav flera lyfter liknande aspekter, flera synpunkter avser endast redaktionella förändringar. En sammanställning av samtliga synpunkter och bemötandet av dem finns diariefört i beslutshandlingarna.

Inga betydande förändringar har skett till följd av inkomna synpunkter, förändringarna som synpunkterna resulterat i är begränsade till redaktionella justeringar och förtydliganden där så bedömts nödvändigt.

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

I denna bilaga finns samtliga hamnar vilka utgör kommunalt vatten angivna.

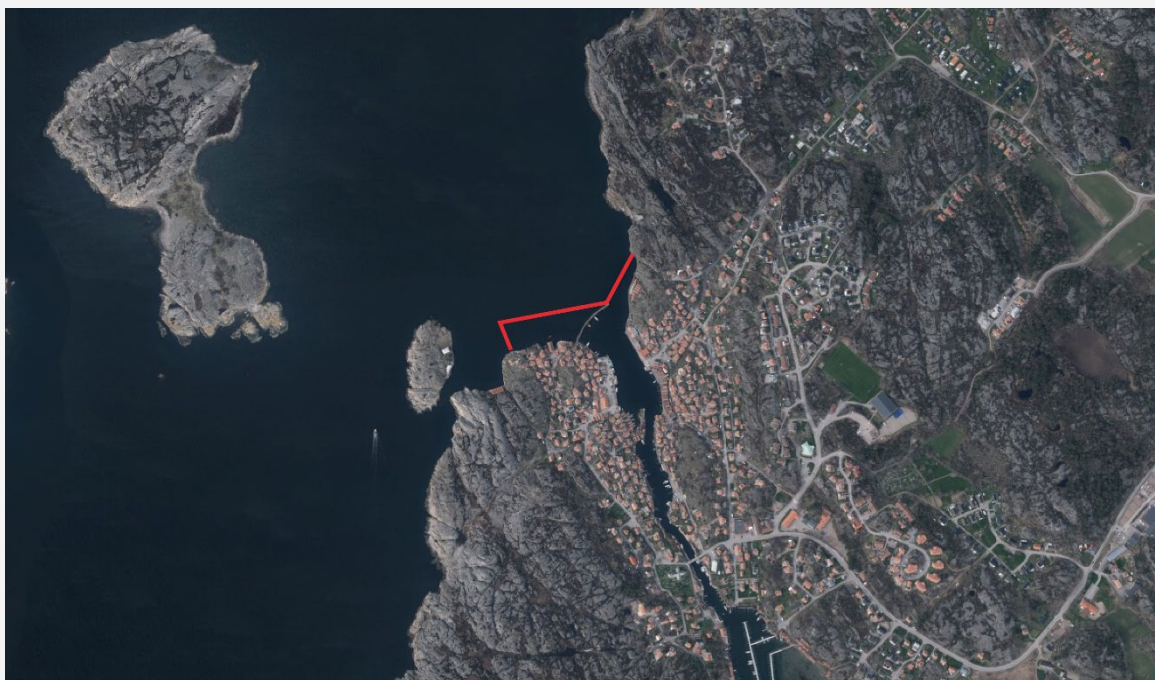
Räddningstjänsten Fyrbodal ansvarar för räddningstjänst inom dessa hamngränser.

Räddningstjänst i vatten utanför kommunalt vatten ansvaras för av olika statliga aktörer.

Fiskebäckskil, Lysekil

Småbåtshamnen Grundsund, Lysekil

Lysekil

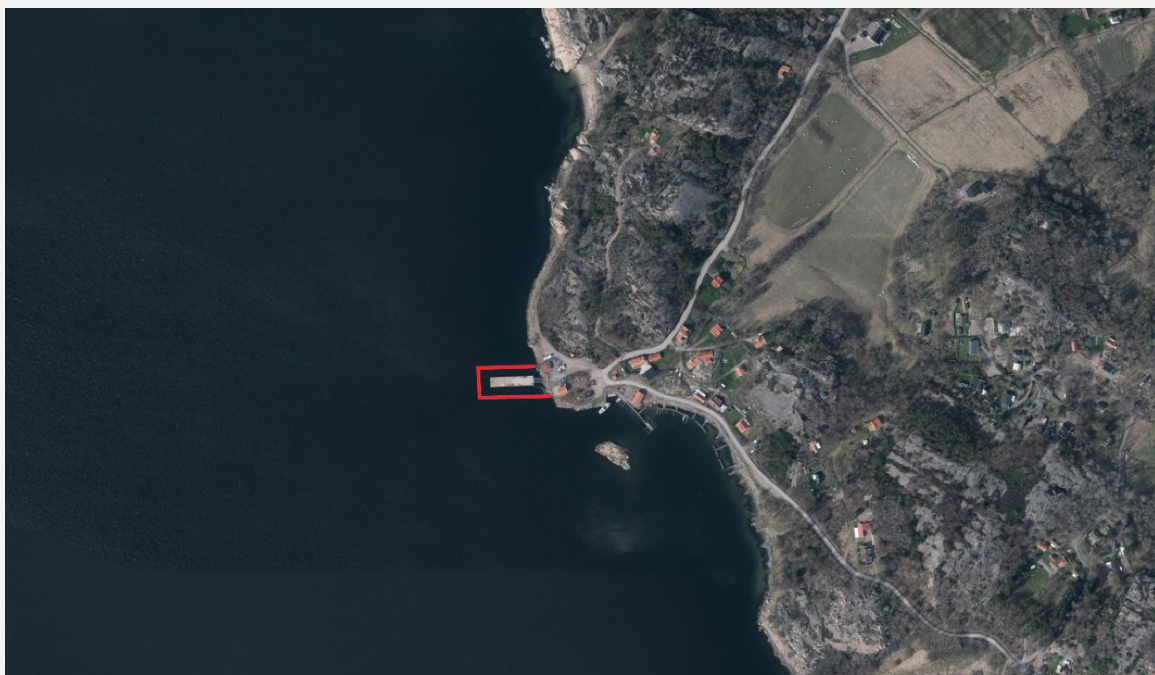
Småbåtshamnen Basteviksholmarna och omlastningskaj oljehamn, Lysekil

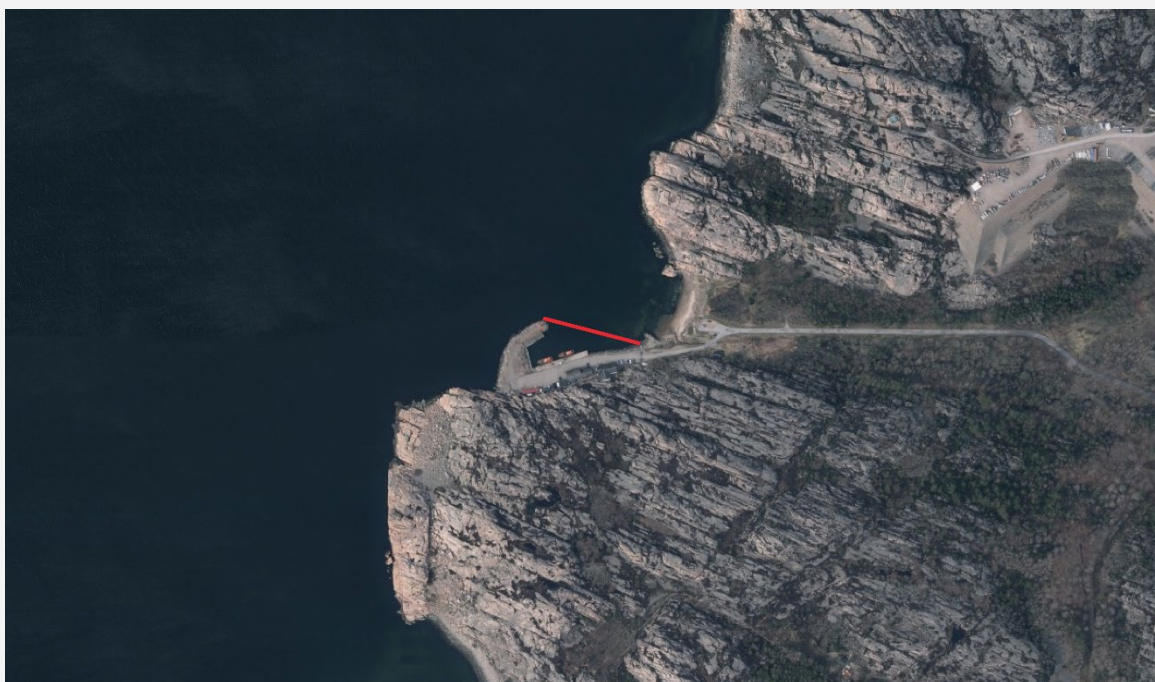
Småbåtshamnen Rixö, Lysekil

Bogserstation Brofjorden, Lysekil

Lotsstation Brofjorden, Lysekil

Omlastning oljehamn Skalhamn, Lysekil

Råoljehamn, Lysekil

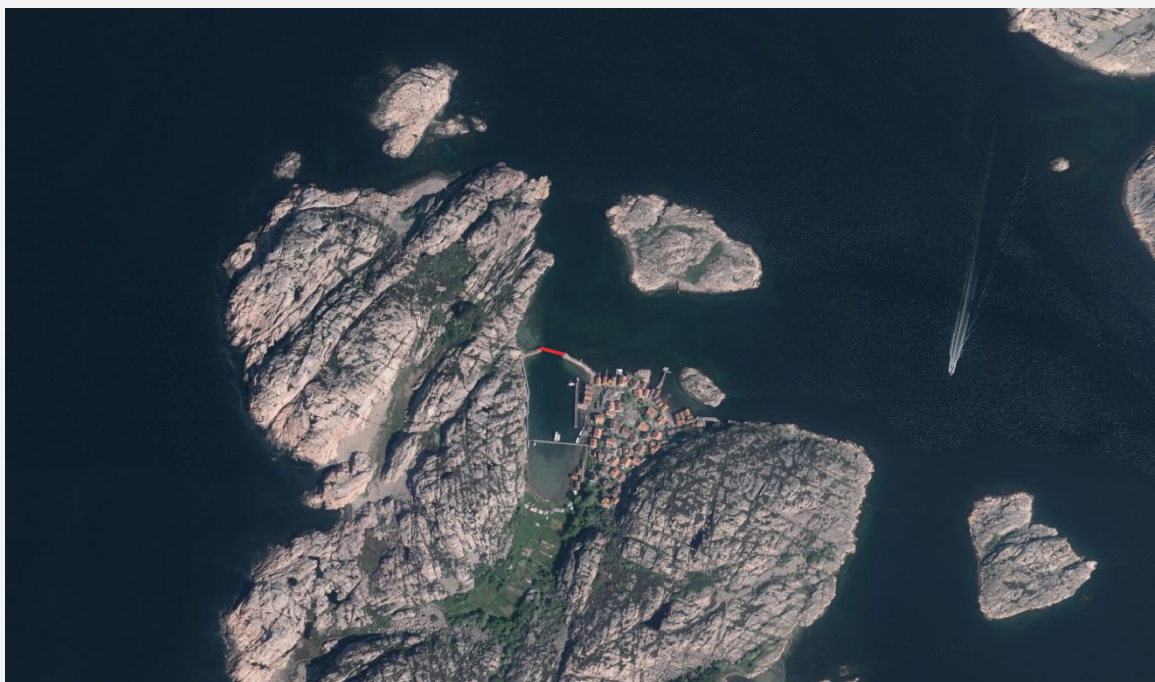
Preemraff hamn Brofjorden, Lysekil

Gåsö, Lysekil

Lilla Kornö, Lysekil

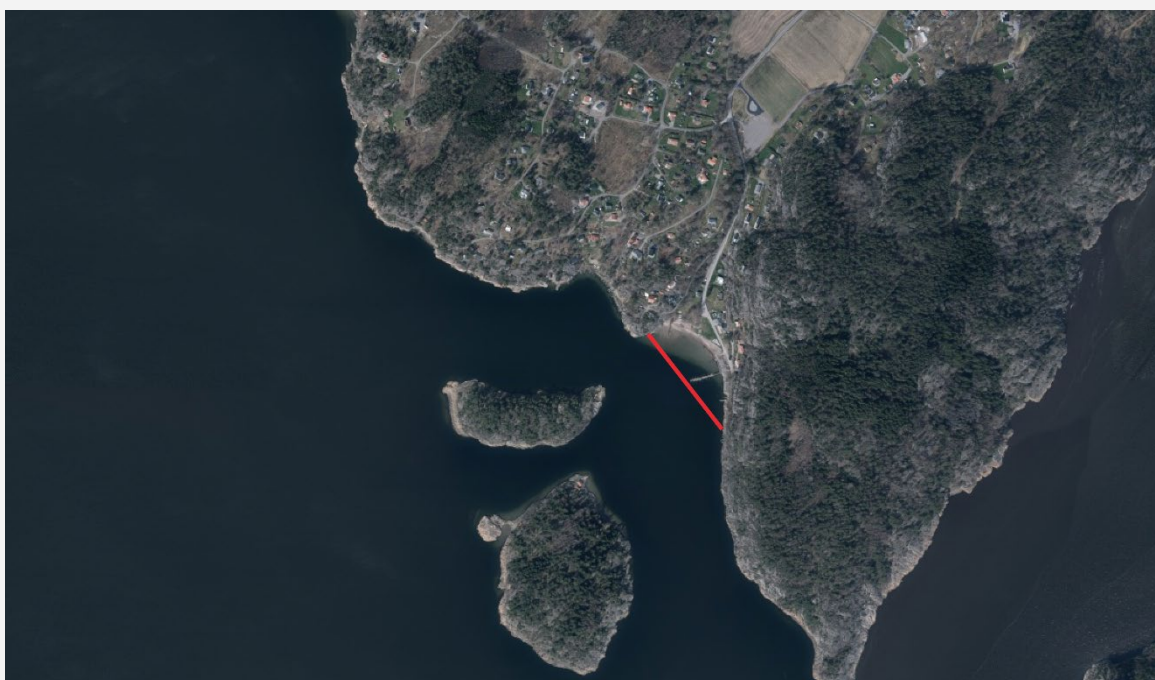
Stora Kornö, Lysekil

Småbåtshamnen Torreby, Munkedal

Småbåtshamnen Gårvik (Tungenäset), Munkedal

Småbåtshamnen Korsvik (Carlanders båtvarv), Munkedal

Småbåtshamnen Saltkällan, Munkedal

Uddevalla hamn och Gustavsberg, Uddevalla

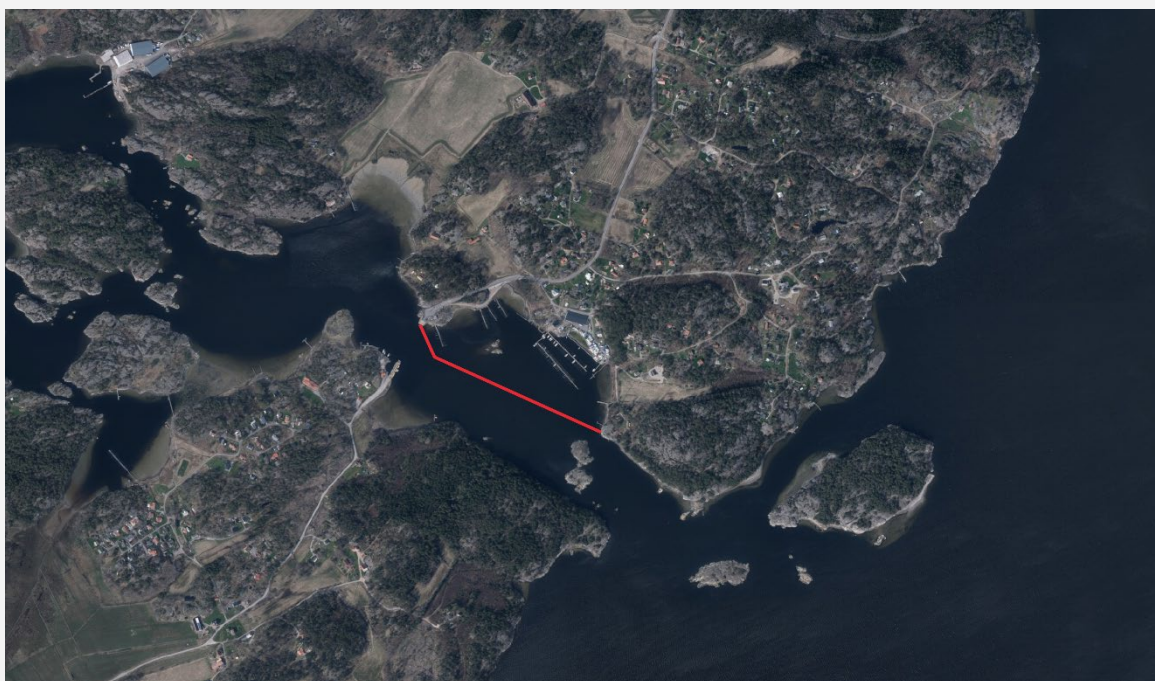
Gästhamnen Ljungskile, Uddevalla

Gästhamnen Källviken (Skaftöbron), Uddevalla

Gästhamnen Dragsmark (Ängöfärjan), Uddevalla

Bassholmen, Uddevalla

Hälleback, Uddevalla

Jordfall, Uddevalla

Skredsvik södra, Uddevalla

Skredsvik norra, Uddevalla

Studseröd, Uddevalla

Vänersborgs hamnanläggning/Vassbotten, Vänersborg

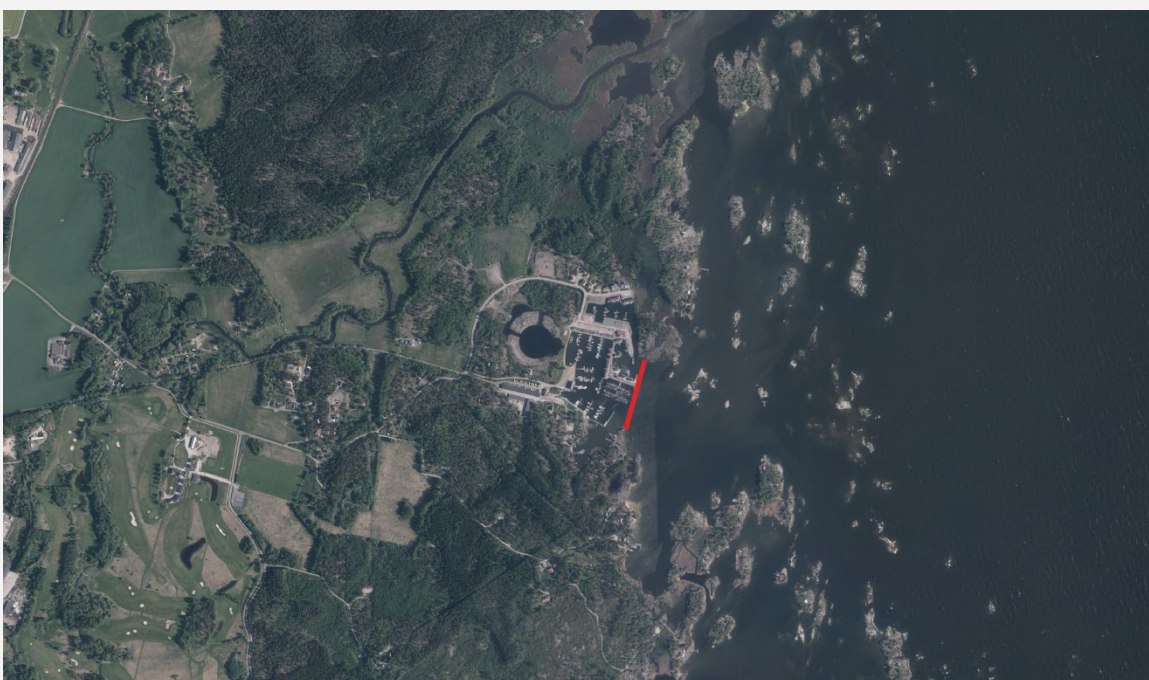
Göta Älv, Vargön

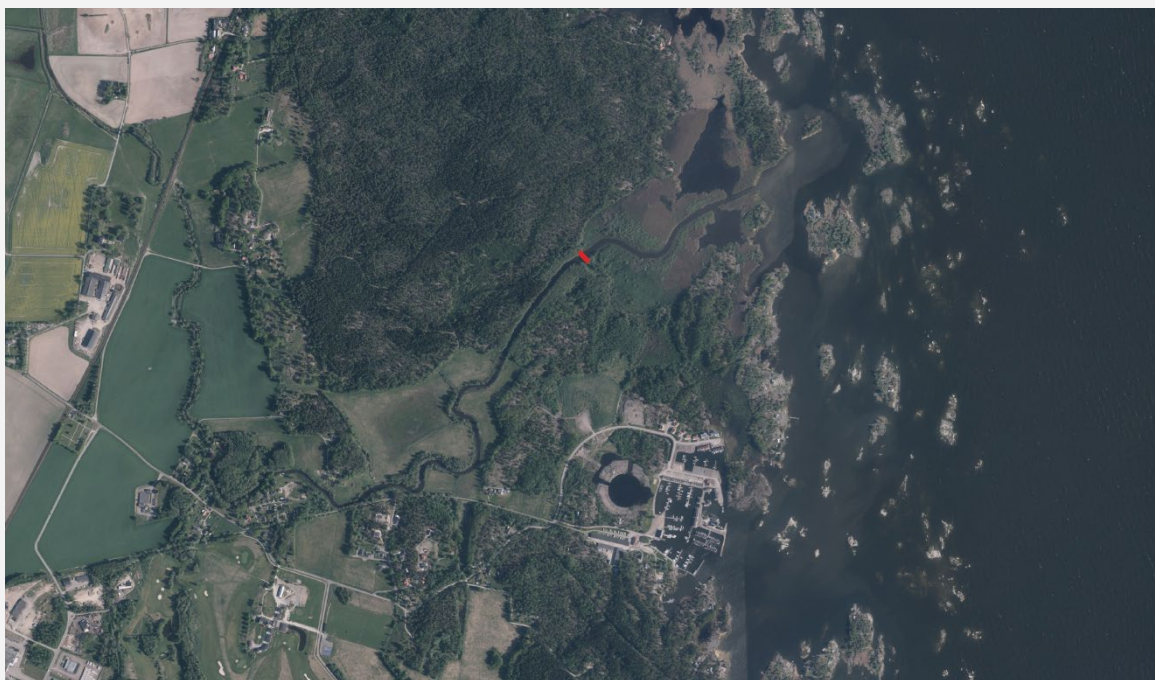
Dalbergså, Mellerud

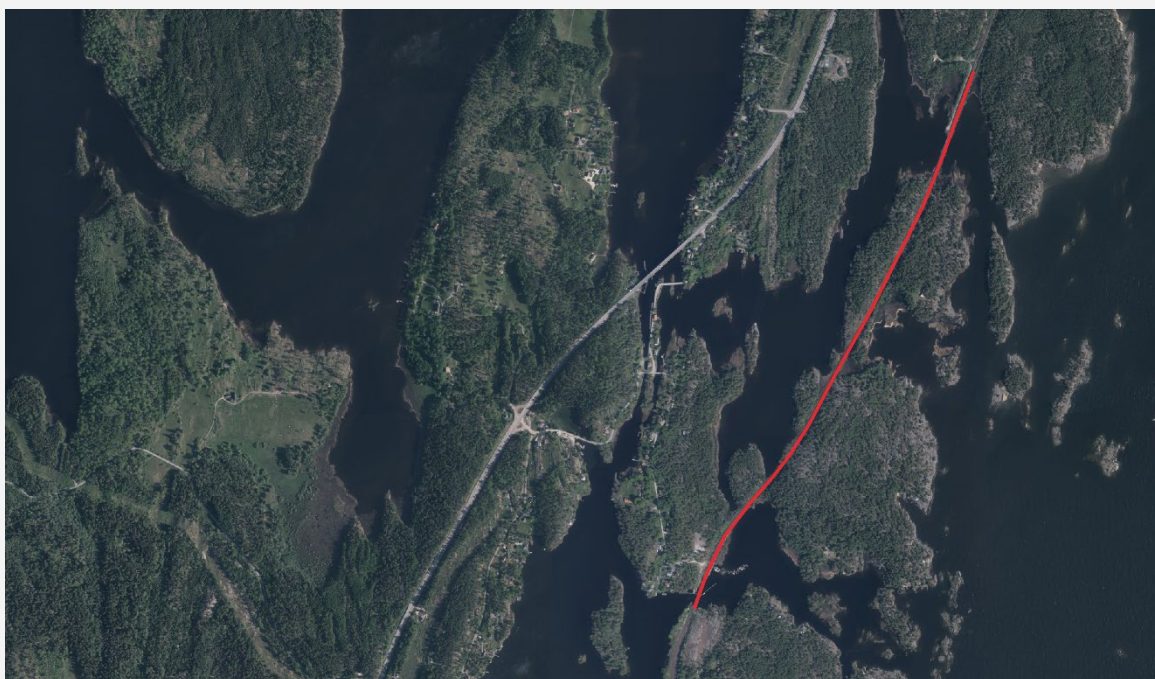
Sunnanå hamnanläggning, Mellerud

Holmsån, Mellerud

Köpmannebro, Mellerud

Protokoll styrelsemöte i AB EdetHus

Datum 16 juni 2026

Plats: EdetHus kontor i Göta

Tid: 17:00-

Närvarande: Bert Åkesson, Ordförande

Paulina Svenungsson
Ove Olsson
Vesna Källström
Ethel Augustsson
Andreas Nelin
Tomas Reuterberg, VD
Jörgen Karlsson, Ekonomichef

Frånvarande: Lorentz Lindell, Niclas Ahlberg, Johan Sösaeter Johansson

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande Bert Åkesson hälsade alla välkomna och öppnade dagens styrelsemöte.

§ 2 Val av justeringsman och sekreterare

Att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll valdes Andreas Nelin
Jörgen Karlsson utsågs till sekreterare.

§ 3 Fastställande av dagordningen

Dagordningen som framlades vid mötet godkändes

§ 4 Föregående mötesprotokoll

Mötet godkände föregående protokoll utan anmärkning.

Styrelsen beslutade att

Lägga protokoll till handlingarna

§ 5 Återkommande ärenden enligt §9, styrelsens arbetsordning

Inga ärenden förelåg vid dagens sammanträde

§ 6 Ekonomisk rapportering

§ 6.1 Ekonomiskt utfall jan-juni. 2026

Ekonomichefen redogjorde för resultatrapporten för perioden januari–maj 2026 samt utfall mot budget och föregående år.

De totala intäkterna uppgår till cirka 68 mkr jämfört med budget om cirka 61 mkr. Avvikelsen förklaras främst av genomförd fastighetsförsäljning under perioden samt högre vidarefakturerade arbeten än budgeterat.

Driftnettot uppgår till cirka 36 mkr, vilket är högre än budget. Fastighetskostnaderna ligger sammantaget på en stabil nivå samtidigt som vissa underhållsåtgärder genomförts tidigare under året.

Rörelseresultatet uppgår till cirka 16 mkr jämfört med budget om cirka 10 mkr. Resultatet efter finansiella poster uppgår till cirka 8 mkr för perioden, vilket är väsentligt bättre än budget.

Helårsprognosen för 2026 bedöms fortsatt vara god. Styrelsen informerades även om utvecklingen av bolagets elkostnader, genomförda prissäkringar samt den positiva effekt som bolagets vindkraftsinnehav har på den samlade energikostnaden. För 2026 bedöms genomförda prissäkringar minska elkostnaden med cirka 1,6 mkr jämfört med osäkrat marknadspris.

Styrelsen konstaterade att bolagets ekonomiska utveckling under årets första fem månader är stabil och bättre än budget samt att den ekonomiska ställningen fortsatt är god.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna.

§ 6.2 Finansrapport från Entropi

Ekonomichefen redogjorde för bolagets finansrapport per 2026-05-31.

Bolagets genomsnittsränta uppgår till 2,11 procent med en genomsnittlig räntebindning om 1,98 år och en kapitalbindning om 0,81 år. Total lånevolym uppgår till cirka 899 mkr. Vidare redovisades låneportföljens fördelning mellan långivarna Nordea och Kommuninvest samt bolagets derivatportfölj om 440 mkr.

Marknadsvärdet på derivatportföljen uppgår till cirka 13,2 mkr. Värdeförändringen vid ett ränteläge motsvarande +1 procent redovisades till cirka 15,9 mkr.

Ekonomichefen redogjorde även för prognostiserade räntekostnader för perioden 2026–2028 baserat på marknadens förväntningar samt ett scenario där räntenivån är 1 procentenhet högre.

Enligt nuvarande marknadsprognos bedöms räntekostnaden uppgå till cirka:

- 18,1 mkr år 2026
- 20,8 mkr år 2027
- 21,9 mkr år 2028

Vid ett ränteläge motsvarande +1 procent bedöms räntekostnaden istället uppgå till cirka:

- 20,0 mkr år 2026
- 25,8 mkr år 2027
- 27,2 mkr år 2028.

Styrelsen informerades även om utvecklingen på räntemarknaden, bolagets räntekänslighet samt fördelningen mellan fast och rörlig ränta i skuldportföljen. Finansrapporten visar att bolaget fortsatt

uppfyller finanspolicyns krav avseende räntebindning, kapitalbindning och användning av finansiella instrument.

Styrelsen konstaterade att bolagets finansiering och riskhantering fortsatt sker inom ramen för fastställd finanspolicy samt att finanssituationen bedöms vara stabil trots fortsatt osäkerhet på räntemarknaden.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 6.3 Skattekontoutdrag

Ekonomichefen presenterade utdrag från bolagets skattekonto, enligt bifogade dokument. Bolaget har inga förfallna eller obetalda skatter och avgifter.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna.

§ 7 Övriga rapporter

§ 7.1 Pågående projekt

VD redovisade för status i bolagets pågående projekt. Styrelsen beslutade att ge VD och verksamheten i uppdrag att fortsätta med samtliga projekt enligt redovisningen och investeringsplanen.

Det noteras särskilt att Fas 1 kontrakt är tecknat för projektering av Centralen 4 samt att Fas 2-kontrakt för genomförande av Ekebergsskolan (tidigare benämnt Gossagården) beräknas att tecknas vecka 27

Styrelsen noterade ett av styrelseledamot framfört önskemål om att se över trädbeståndet i anslutning till tennishallen. Frågan hanteras inom ramen för den löpande fastighetsförvaltningen.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen om pågående projekt till handlingarna.

§ 7.2 Personal

Information lämnades om aktuella personalfrågor inom bolaget.

Styrelsen informerades om att rekryteringen av ny chef för fastighetsutveckling har inletts. Vidare redovisades genomförd utbildning för ledningsgruppen inom organisatorisk och social arbetsmiljö.

Styrelsen informerades även om att upphandling av ramavtal för el- och VVS-arbeten pågår.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 7.3 Uthyrningsläget

Bolagets uthyrningsläge redovisades för maj månad.

Uthyrningsgraden bedöms fortsatt vara stabil med låg vakansnivå och fortsatt god efterfrågan på bolagets bostäder och lokaler.

Styrelsen beslutade att

Lägga informationen till handlingarna

§ 8 Information/anmälningar

Inga särskilda informations- eller anmälningsärenden förelåg vid dagens sammanträde.

§ 9 Beslutsärenden

Inga beslutsärenden förelåg vid dagens sammanträde.

§ 10 Övrig information

Ingen övrig information lämnades vid dagens sammanträde.

§ 11 Avslutning (inkl. nästa sammanträde)

Ordföranden Bert Åkesson tackade för engagemanget och förklarade mötet avslutat.

Nästa sammanträde äger rum den 8 september 2026 kl. 17.00.

Protokollförare

Justerare

Jörgen Karlsson

Bert Åkesson

Andreas Nelin

Verifikat

Dokument-ID 09222115557581605749

Dokument

Protokoll till styrelsemöte i AB EdetHus 2026-06-16
Huvuddokument
4 sidor
Startades 2026-06-22 13:10:52 CEST (+0200) av Jörgen Karlsson (JK)
Färdigställt 2026-06-22 13:20:50 CEST (+0200)

Initierare

Jörgen Karlsson (JK)
AB EdetHus
jorgen.karlsson@edethus.se

Signerare

Bert Åkesson (BÅ)
bert.akesson@lillaedet.se
Signerade 2026-06-22 13:20:50 CEST (+0200)

Andreas Nelin (AN)
andreasnelin@gmail.com
Signerade 2026-06-22 13:12:17 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum 2026-06-24

Tid: 15:00-15:40

Plats: Fyren Kulturhuset Fregatten

Beslutande

Claes Olsson (S), ordförande

Ina Olsvik (M), vice ordförande

Maria Aras (C)

Karin Mattsson (C)

Ersättare

Ingela Ström (C)

Göran Hermansson (S)

Övriga närvarande

Helena Maxon, enhetschef

Elin Sige, handläggare, §§ 32-33

Caroline Olsson, handläggare, §§ 32-34

Jennie Carlsson, handläggare, §§ 32-35

Annelie Wallin, handläggare, 32-35, 42

Camilla Holmgren sekreterare

Justeringsdag: 2026-06-24

Justerare: Ina Olsvik (M)

Camilla Holmgren
sekreterare

Claes Olsson (S)
ordförande

Ina Olsvik (M)
justerare

Protokollet är justerat digitalt och innehåller enbart digitala signaturer.

Tillkännagivande om justerat protokoll

Protokoll 1 (1) har justerats. Justeringen har gjorts offentlig genom anslagsbevis på kommunens anslagstavla.

Överförmyndarnämnden

Justeringsdatum: 2026-06-24

Paragrafer: 32-42

Datum då anslaget sätts upp: 2026-06-25

Datum då anslaget tas ned: 2026-07-17

Protokollet förvaras på överförmyndarenheten.

Camilla Holmgren
sekreterare

Innehållsförteckning

- § 32 Fastställande av föredragningslistan**
- § 33 Entledigande av god man enligt föräldrabalken
11 kap. 20 §
Förordnande av god man enligt föräldrabalken
11 kap. 4 § 2 stycket, Aktnr 8807**
- § 34 Ansökan om samtycke till att låta omyndig
bedriva rörelse enligt föräldrabalken 13 kap. 13
§, Aktnr 10308**
- § 35 Ansökan om samtycke till
bostadsrättsförsäljning enligt föräldrabalken
14 kap. 11 §, Aktnr 7133**
- § 36 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning
enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 10107**
- § 37 Ansökan om samtycke till uttag från
överförmyndarspärtrat konto enligt
föräldrabalken 13 kap. 8 §, Aktnr 10306**
- § 38 Överförmyndarnämndens delegationsordning ÖFN 2026/7
från och med 2026-07-01**
- § 39 Förtydligande av arvodesriktlinjer för gode män, ÖFN 2026/8
förvaltare och förmyndare**
- § 40 Revidering Verksamhetsplan 2026 ÖFN 2026/2
Överförmyndarenheten**
- § 41 Information från verksamheten**
- § 42 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning
enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 9762**

§ 32

Fastställande av föredragningslistan

Beslut

Överförmyndarnämnden fastställer föredragningslistan med följande förändring:

Tillkommande ärende

Ärende 12 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Akt nr 9762

Tillkommande handlingar

Ärende 5 Ansökan om samtycke till bostadsrättsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Akt nr 7133.

Ärende 6 Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Akt nr 10107.

Ärende 7 Ansökan om samtycke till uttag från överförmyndarspärret konto enligt föräldrabalken 13 kap. 8 §, Akt nr 10306.

Ärende 8 Överförmyndarnämndens delegationsordning från och med 2026-07-01.

Ärende 9 Förtydligande av arvodesriktlinjer för gode män, förvaltare och förmyndare.

Ärende 10 Revidering Verksamhetsplan 2026 Överförmyndarenheten.

§ 33

Aktnr/Dnr: 8807/ 295

**Entledigande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 20 §
Förordnande av god man enligt föräldrabalken 11 kap. 4 § 2 stycket,
Aktnr 8807**

Sekretess

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Stenungsunds
kommun

Protokoll

Överförmyndarnämnden

2026-06-24

Stenungsunds kommun
Överförmyndarnämnden
2026-06-24

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

§ 34

Aktnr/Dnr: 10308/ 9

Ansökan om samtycke till att låta omyndig bedriva rörelse enligt föräldrabalken 13 kap. 13 §, Aktnr 10308

Sekretess

§ 34

§ 34

§ 34

§ 34

§ 34

§ 34

§ 34

§ 34

§ 35

Aktnr/Dnr: 7133/ 180

Ansökan om samtycke till försäljning av bostadsrätt enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 7133

Sekretess

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

§ 36

Aktnr/Dnr: 10107/29

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Sekretess

2026-06-24 10:10:10

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap 11 §, Aktnr 10107

Detta protokoll är elektroniskt signerat och
juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Överförmyndarnämnden

2026-06-24

Rätt utdraget intygar

§ 37

Aktnr/Dnr: 10306/7

Ansökan om samtycke till uttag från överförmyndarspärtrat konto enligt föräldrabalken 13 kap. 8 §, Aktnr 10306

Sekretess

Överförmyndarnämnden har behandlat ansökan om samtycke till uttag från överförmyndarspärtrat konto enligt föräldrabalken 13 kap. 8 §, Aktnr 10306. Ansökan har behandlats i enlighet med bestämmelserna i föräldrabalken och i Socialtjänstlagen. Nämnden har beslutat att samtycka till uttaget av pengarna från spärtrat konto, eftersom uttaget är nödvändigt för att kunna betala ut pengar till den sökandes föräldrar. Detta beslut är motiverat av att uttaget är nödvändigt för att kunna betala ut pengar till den sökandes föräldrar. Detta beslut är motiverat av att uttaget är nödvändigt för att kunna betala ut pengar till den sökandes föräldrar.

Detta protokoll är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Stenungsunds kommun
Överförmyndarnämnden
2026-06-24

Stenungsunds kommun
Överförmyndarnämnden
2026-06-24

§ 38

Dnr: ÖFN 2026/7

Överförmyndarnämndens delegationsordning from 2026-07-01

Beslut

Överförmyndarnämnden antar delegationsordningen.

Sammanfattning av ärendet

I delegationsordningen framgår vilka beslut som är delegerade till ordförande och tjänstepersoner.

Då det är omfattande förändringar i föräldrabalken från och med 1 juli 2026, ställföreträdarförordningen ersätter nuvarande förmynderskapsförordning, samt att det kommer ändringar av lagen om god man för ensamkommande barn från och med 12 juli 2026 görs delegationsordningen om från grunden.

Det finns nu även en generell möjlighet för en överförmyndarnämnd att delegera beslutanderätt i brådskande fall. Nämnden får då uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Överförmyndarnämnden föreslås anta delegationsordning som är anpassad utifrån ny lagstiftning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-06-05

Gällande Delegationsordning ÖFN 2023/1

Föreslagen Delegationsordning ÖFN 2026/7

Beslut skickas till

Camilla.holmgren@stenungsund.se

kommunen@lillaedet.se

kommun@orust.se

kommun@tjorn.se

§ 39

Dnr: ÖFN 2026/8

Förtydligande till Överförmyndarnämndens arvodesriktlinjer för gode män, förvaltare och förmyndare

Beslut

Överförmyndarnämnden beslutar att nuvarande arvodesriktlinjer reviderade 2025-05-14, kvarstår med nedanstående förtydligande:

Arvode för ekonomiska angelägenheter ska bedömas och utgå på samma sätt som tidigare gjorts för uppdrag att förvalta egendom.

Arvode för personliga angelägenheter ska bedömas och utgå på samma sätt som tidigare gjorts för uppdrag att sörja för person.

Arvode för tillfälliga företrädare för ensamkommande barn ska bedömas och utgå på samma sätt som för god man fram tills uppehållstillstånd har beslutats av Migrationsverket.

Arvode för företrädare för ensamkommande barn ska bedömas och utgå på samma sätt som för god man efter barnet fått uppehållstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Från och med den 1 juli 2026 träder lagändringar i föräldrabalken i kraft som innebär att benämningarna för uppdragets delar ändras.

- Uppdraget att **förvalta egendom** benämns framöver **ekonomiska angelägenheter**.
- Uppdraget att **sörja för person** benämns framöver **personliga angelägenheter**.

Mot bakgrund av detta behövs ett förtydligande till arvodesriktlinjerna för att överensstämma med den nya lagstiftningen.

I de uppdrag där anordnandet skett före 1 juli 2026 kommer uppdragen fortfarande benämnas förvalta egendom och sörja för person.

Nuvarande arvodesritlinjer utgår från tidigare begrepp i föräldrabalken. För att säkerställa en tydlig och fortsatt likvärdig arvodesbedömning föreslås ett förtydligande i detta beslut.

Följande förtydligande:

Arvode för **ekonomiska angelägenheter** ska bedömas på samma sätt som tidigare gjorts för uppdraget att **förvalta egendom**.

Detta protokoll är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Rätt utdraget intygar

Arvode för **personliga angelägenheter** ska bedömas på samma sätt som tidigare gjorts för uppdraget att **sörja för person**.

Därtill kommer ändringar i Lagen om ensamkommande barn som en anpassning av svensk rätt till EU:S migrations- och asylpakt som träder i kraft 12 juli 2026 vilket även detta kräver förtydligande kring arvodesriktlinjerna för ställföreträdare i dessa uppdrag.

Arvode för **tillfälliga företrädare** för ensamkommande barn ska bedömas och utgå på samma sätt som för god man fram tills uppehållstillstånd har beslutats av Migrationsverket.

Arvode för **företrädare** för ensamkommande barn ska bedömas och utgå på samma sätt som för god man efter barnet fått uppehållstillstånd.

Ändringarna innebär ingen förändring i sak utan syftar till att anpassas till gällande lagstiftning.

Förtydligandet bidrar till kontinuitet i arvodesbedömningen och minskar risken för olika tolkningar i samband med att nya begrepp införs.

De nuvarande arvodesriktlinjerna reviderades 2025-05-14 och utgår från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) Cirkulär 22:31 "Arvoden och ersättningar till förmyndare gode män och förvaltare med flera".

SKR har meddelat att de med anledningen av den nya lagstiftningen kommer att ta fram ett nytt cirkulär för arvoden under hösten 2026. Efter att det nya cirkuläret publicerats kommer arvodesriktlinjerna att ses över i sin helhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-06-05

Riktlinjer för arvode och ersättning till gode män, förvaltare och förmyndare Dnr ÖFN 2025/8

Beslut skickas till

Beslut skickas till

Camilla.holmgren@stenungsund.se

kommunen@lillaedet.se

kommun@orust.se

kommun@tjorn.se

§ 40

Dnr: ÖFN 2026/2

Revidering av verksamhetsplan 2026 Överförmyndarenheten

Beslut

Överförmyndarnämnden antar reviderad verksamhetsplan 2026 för Överförmyndarenheten.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsplanens syfte är att fungera som ett planeringsverktyg och som ett underlag för återrapportering mellan överförmyndarnämnden och förvaltning för hur målen uppnås.

Planen följs upp i verksamhetsberättelsen som ställs från förvaltning till

överförmyndarnämnden. Verksamhetsplanen syftar till att visa överförmyndarnämndens övergripande direktiv kring styrning av förvaltningen med fokus på vilka aktiviteter och åtagandes som bör genomföras under året för att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten.

Avsnitt gällande inriktningsambitionen behöver revideras på grund av lagändringar som träder i kraft 1 och 12 juli 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-06-12

Gällande Verksamhetsplan 2026 Överförmyndarenheten ÖFN 2026/2

Reviderad Verksamhetsplan 2026 Överförmyndarenheten ÖFN 2026/2

Beslut skickas till

Camilla.holmgren@stenungsund.se

kommunen@lillaedet.se

kommun@orust.se

kommun@tjorn.se

§ 41

Information från verksamheten

Beslut

Överförmyndarnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Uppföljning verksamhetsmål

Granskning av årsredovisningar.

Totalt antal redovisningar som ska inkomma för 2025: 583

Inkommit: 581

Granskade: 309 (53 %)

Antal uppdrag per ställföreträdare

Ingen ställföreträdare har 11 eller 12 uppdrag, sex ställföreträdare har 10 uppdrag vardera.

Alla övriga har färre uppdrag.

Aktuella domar

Inga aktuella domar att redovisa.

Övrigt

För att visa på svårigheten i att rekrytera vill förvaltningen informera nämnden om hur många ärenden som det pågår aktiv rekrytering i.

Just nu finns det 9 ärenden med rekrytering för att hitta lämplig ställföreträdare. Inte i något av dessa ärenden har rekryteringen pågått i mer än 6 månader.

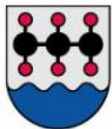
§ 42

Aktnr/Dnr: 9762/68

Ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 9762

Sekretess

Överförmyndarnämnden har behandlat ansökan om samtycke till fastighetsförsäljning enligt föräldrabalken 14 kap. 11 §, Aktnr 9762. Ansökan har gjorts av föräldrar till barnet. Överförmyndarnämnden har beslutat att samtycka till fastighetsförsäljningen. Detta beslut är motiverat i protokollet.

**Stenungsunds
kommun**

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: INA SALMONSON OLSVIK

Date: 2026-06-24 15:53:20

BankID refno: 019ef9e7-e9cf-7d63-bae4-61d16cca70c2

Ina Salmonson Olsvik

Signed by: CLAES OLSSON

Date: 2026-06-24 15:52:05

BankID refno: 019ef9e6-bbd2-7cbe-8aff-b68036eedbb8

Ordförande: Claes Olsson

Stenungsunds
kommun

Delegationsordning för Överförmyndar- nämnden

Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsunds kommuner

Typ av dokument Styrdokument	Beslutat av Överförmyndarnämnden	Beslutsdatum 2026-06-24 § 38	Diarienummer ÖFN 2026/7
Dokumentägare Överförmyndarnämnden	Giltighetstid Tills vidare	Framtagen av Överförmyndarenheten	Reviderad

Innehållsförteckning

1	Delegationsordning för överförmyndarnämnden	3
1.1	Vad innebär delegering?	3
1.2	Vad kan överförmyndarnämnden delegera?	3
1.3	Följande beslut får inte delegeras enligt 19 kap 14 § föräldrabalken (1949:381)	4
1.4	Följande beslut får inte delegeras enligt 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725)	4
1.5	Anmälan av delegationsbeslut.....	5
1.6	Ordförandebeslut i brådskande ärenden.....	5
2	Förkortningar i delegationsordningen	5
3	Delegationsordningen.....	6

1 Delegationsordning för överförmyndarnämnden

1.1 Vad innebär delegering?

Delegering innebär att beslutanderätten i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden, flyttas över till någon annan. Den som får sådan rätt kallas delegat.

Delegaten träder helt in överförmyndarnämndens ställe. Ett beslut av delegat ses som ett nämndbeslut och kan överklagas på samma sätt som om överförmyndarnämnden fattat beslutet.

Beslut som fattas på delegation är ett slutligt beslut på nämndens vägnar och kan inte ändras annat än genom omprövning av delegaten själv eller genom överklagande, där så är möjligt. Nämnden kan när som helst återkalla delegationsrätten likväl kan den själv ta över ett ärende och besluta. Nämnden kan inte i efterhand ändra ett beslut som delegat fattat.

1.2 Vad kan överförmyndarnämnden delegera?

Överförmyndarnämnden beslutar om vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderättens ska delegeras, vad som får delegeras framgår av 19 kapitlet i Föräldrabalken.

Överförmyndarnämnden får uppdra åt en ledamot, en ersättare eller en kommunal tjänsteman med den kompetens som behövs att på nämndens vägnar avgöra vissa grupper av ärenden.

Finner delegaten att samtycke, tillstånd, förordnande, upphörande eller entledigande i ett visst fall inte bör meddelas eller beslutas, eller anser han eller hon frågan tveksam, ska ärendet hänskjutas till nämnden. Beslut i ett ärende enligt Föräldrabalken vilket har fattats på delegation behöver inte anmälas till överförmyndaren.

Överförmyndarnämndens rätt att delegera beslut är inte fullständig. Det finns begränsningar både i kommunallagen och i föräldrabalken.

Föräldrabalken är en speciallag, vilket medför att annan lagstiftning, såsom kommunallagen, får stå tillbaka om föräldrabalken har särskilda bestämmelser i aktuell fråga.

1.3 Följande beslut får inte delegeras enligt 19 kap 14 § föräldrabalken (1949:381)

- Beslut enligt 11 kap. 20 § om entledigande eller skilja en god man eller förvaltare från sitt uppdrag.
- Beslut enligt 15 kap. 7 § att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo.
- Beslut enligt 16 kap. 13 § om vitesföreläggande.
- Beslut enligt 6 § 2 och 3 st lagen om ensamkommande barn, att entlediga en god man från sitt uppdrag.
- Alla beslut som den som fått delegation föreslår avslag avseende samtycke, tillstånd, förordnande, upphörande eller entledigande enligt föräldrabalken eller lagen om god man för ensamkommande barn eller då en sådan fråga är tveksam.
- Alla beslut som den som fått delegation anser sig vara tveksamma.

Vid sidan om ovanstående reglering i 19 kap. 14 § finns från 1 juli 2026 en ny reglering om så kallade ordförandebeslut/brådska beslut, vilket regleras särskilt i 19 kap. 14 a § FB; En överförmyndarnämnd kan uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådska att de inte kan vänta på att nämnden prövar frågan.

1.4 Följande beslut får inte delegeras enligt 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725)

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden
- Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras

1.5 Anmälan av delegationsbeslut

Delegationsbeslut ska inte anmälas till nämnden om det avser ärenden enligt föräldrabalken eller lagen om god man för ensamkommande barn (2005:429). Dessa beslut behöver inte anmälas till nämnden i enlighet med 19 kap. 14 kap Föräldrabalken.

Övriga beslut som fattas med stöd av delegation och som nämnden fattat beslut om ska anmälas till nämnden i den utsträckning som framgår i delegationsordningen och har markerats med "Anmälan". För att säkerställa att uppdraget utförs på tillfredställande sätt genomförs stickprovskontroller av ordförande och vice ordföranden vid presidiets möten. Därutöver sker stickprovskontroller av enhetschef en gång per kvartal av beslut fattade med stöd av 11 kap. 4§ Föräldrabalken.

Vid jäv eller förfall för överförmyndarnämndens ordförande får beslut fattas av överförmyndarnämndens vice ordförande. Vid förfall för handläggare får beslut fattas av enhetschef för Överförmyndarenheten.

1.6 Ordförandebeslut i brådskande ärenden

Nämnden får med stöd av 6 kap. 39 § kommunallagen samt 19 kap. 14 a § föräldrabalken besluta att genom delegation av nämndens beslutsrätt uppdra åt nämndens ordförande eller tjänstgörande ordförande att på nämndens vägnar besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådant beslut ska göras skriftligen och beslutet ska anmälas till nämndens nästkommande sammanträde.

2 Förkortningar i delegationsordningen

ÖFN	Överförmyndarnämnden
ÖFO	Överförmyndarnämndens ordförande
ÖA	Överförmyndaradministratör
ÖH	Överförmyndarhandläggare
EC	Enhetschef Överförmyndarenheten

KJ	Kommunjurist
FB	Föräldrabalken (1949:381)
FmF	Förmynderskapsförordning (1995:379)
LeB	Lag om ensamkommande barn (2005:429)
LOFF	Lagen om framtidsfullmakter (2017:310)
FBL	Fastighetsbildningslag (1970:988)
Expl	Expropriationslag (1972:719)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
GDPR	Dataskyddsförordning (EU 2016/679)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
KL	Kommunallagen (2017:725)

3 Delegationsordningen

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
Föräldrabalken				
	Om förmynderskap			
FB 6:10f	Beslut om arvode och ersättning för utgifter till tillfälliga vårdnadshavare.	ÖH EC		Arvode o ersättning betalas av kommunen
FB 9:3,4	Samtycke till omhändertagande av egendom som underårig annars själv råder över efter eget arbete eller efter villkor i gåva,	ÖH EC		Samtycke krävs när myndlingen fyllt 16 år.

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	testamente eller förmånstagarförordnande			
FB 9:8	Samtycke till förmyndaren att omhänderta omyndigs tillgångar	ÖH EC		Samtycke krävs när myndlingen fyllt 16 år.
FB 10:14	Lämna förslag till tingsrätten på lämplig person som förmyndare	ÖH EC		
FB 10:18	Ansöka om förordnande eller entledigande av förmyndare och medförmyndare	ÖH EC		
	Om god man och förvaltare			
FB 11:1	Förordna god man i förmyndarens ställe	ÖH EC		
FB 11:2	Förordna god man när motstridiga intressen föreligger mellan huvudman/underårig och ställföreträdare	ÖH EC		
FB 11:3	Förordnande av god man för bortavarande	ÖH EC		
FB 11:4	Anordna godmanskap under otvistiga omständigheter enligt 11:4 a	ÖH* EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
FB 11:4 b	Förordna god man när överförmyndaren beslutar att anordna godmanskap	ÖH EC		

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	respektive vid byte av ställföreträdare			
FB 11:7 st 3	Bestämma omfattningen av förvalterskap efter att rätten överlåtit till överförmyndaren/ överförmyndarnämnd att bestämma detta	ÖH* EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
FB 11:7 st 4	Förordna förvaltare när förvalterskap redan är anordnat	ÖH EC		Byte av förvaltare
FB 11:15 st 1	Ansöka om förordnande av god man eller förvaltare	ÖH EC		
FB 11:16 st 2	Avge yttrande i ärende om anordnande av förvalterskap	ÖH EC		
FB 11:18	Anordna godmanskap interimistiskt.	ÖH* EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
FB 11:18 st 2	Förordnande av god man eller förvaltare interimistiskt vid byte	ÖH EC		Endast om det redan finns ett anordnande
FB 11:19 st 1	Beslut att godmanskap enligt 11:1-3 FB, otvistigt godmanskap enligt 11:4 (se 11:19b) samt godmanskap enligt 17 § lag om framtidsfullmakter ska upphöra.	ÖH EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten. Beslut om att ett

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
				tvistigt godmanskap enligt 4 § eller förvaltare ska upphöra fattas av rätten
FB 11:19 st 2	Entledigande av god man eller förvaltare på dennes begäran	ÖH EC		
FB 11:21 st 1	Ansöka till tingsrätten om upphörande av förvaltare samt entledigande av förvaltare	ÖH EC		
FB 11:23	Beslut om att ändra omfattningen av ett godmanskap i otvistiga ärenden	ÖH EC		Har tidigare benämnts "jämknings"
FB 11:23 a	Interimistiskt beslut om att ändra omfattning av ett godmanskap enl FB 11:4 i otvistiga ärenden.	ÖH EC		
	Allmänna bestämmelser om förmyndare, gode män och förvaltares verksamhet			
FB 12:12 st 1	Beslut om fördelning av förvaltning mellan flera förmyndare, gode män eller förvaltare	ÖH EC		
FB 12:12 st 2	Beslut vid oenighet om förvaltning mellan förmyndare, gode män eller förvaltare	ÖH EC		Kan inte överklagas enligt FB 20:4 st 2
FB 12:13	Ställande av säkerhet	ÖH		

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
		EC		
FB 12:16 st 1-2	Beslut om arvode och ersättning för utgifter till förordnade förmyndare, gode män och förvaltare	ÖH EC		
FB 12:16 a och b	Besluta om i vilken mån arvode och ersättning för utgift ska utgå av den enskildes medel, av dödsboets medel eller kommunala medel	ÖH EC		
FB 12:17 st 2	Besluta om arvode och ersättning för utgifter till legala förmyndare	ÖH EC		
	Om föräldrars förmyndarförvaltning			
FB 13:8	Tillstånd till uttag av omyndigs spärrade bankmedel	ÖH EC		
FB 13:9 st 1	Beslut att överförmyndarkontroll ska upphöra	ÖH EC		Gäller inte om egendom tillfallit den omyndige med villkor om särskild överförmyndarkontroll.
FB 13:9 st 3	Beslut om lättnader i överförmyndar-kontroll enl. 3-7 §§.	ÖH EC		
FB 13:10	Samtycke till förvärv eller överlåtelse/försäljning av den omyndiges fasta egendom eller nyttjanderätt till sådan egendom och upplåtande av	ÖH** EC	Anmälan	**Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	nyttjanderätt, panträtt m.m. till sådan egendom			om samrådet läggs i akten. Ärenden som säljs under taxeringsvärde, ska lyftas till nämnd. Bestämmelserna om nyttjanderätt i FB 14:11 gäller även servitut och rätt till elektrisk kraft om rättigheten upplåtits genom avtal.
FB 13:11 st 2	Samtycke till att använda underårigs inkomster som understöd till anhöriga	ÖH EC		
FB 13:13 st 2	Samtycke omyndig att själv driva rörelse. Samtycke för föräldrar att driva rörelse för omyndigs räkning	ÖH EC		
FB 13:16	Beslut om befrielse för föräldrarna att lämna årsräkning eller sluträkning Beslut att sådana räkningar får lämnas i förenklad form	ÖH EC		
FB 13:17	Bestämma ny tid för avlämnande av förteckning, årsräkning eller sluträkning (anstånd)	ÖA ÖH EC		Anstånd. Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
FB 13:18	Föreläggande för föräldrarna att i årsräkning eller på annat sätt redogöra för sin förvaltning	ÖA ÖH EC		
FB 13:19 st 1	p. 1 Beslut om att FB 13:3-7 ska tillämpas även i annat fall än som följer av 13:2 (reglerna om kontrollerad förvaltning) p. 2 Begränsning av möjligheten att ta ut pengar på bank p. 3 Beslut om att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut p. 4 Begränsa föräldrars rättigheter att förfoga över finansiella instrument p. 5 Beslut om att den som ska betala pengar till en omyndig ska sätta in dessa på bank FB 13:19, st 1	ÖH EC		Brakar benämns skärpande föreskrifter I FB 13:2 finns reglerna kring kontrollerad förvaltning.
FB 13:19 st 2	Godkännande av avtal som föräldrar träffat med värdepappersinstitut	ÖH EC		Depåavtal med banken
FB 13:21	Bestämma tid och plats för att hålla räkenskaper och handlingar tillgängliga för granskning	ÖH EC		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	Förordnade förmyndare, gode män och förvaltares vård av egendom			
FB 14:8	Samtycke till att god man eller förvaltare får ta ut pengar från spärrat konto	ÖA ÖH EC		
FB 14:10	Besluta om undantag från bestämmelserna i 14 kap. 4-8 §§	ÖH EC		
FB 14:11	Samtycke till förvärv eller överlåtelse/försäljning av den enskildes fasta egendom eller nyttjanderätt till sådan egendom och upplåtande av nyttjanderätt, panträtt m.m. till sådan egendom	ÖH** EC	Anmälan	**Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten. Ärenden som säljs under taxeringsvärde, ska lyftas till nämnd. Bestämmelserna om nyttjanderätt i FB 14:11 gäller även servitut och rätt till elektrisk kraft om rättigheten upplåtits genom avtal.
FB 14:12 st 2	Samtycke till att låta enskilds inkomster användas som understöd till anhöriga	ÖH EC		
FB 14:14 st 1	Samtycke till att den enskilde driver rörelse.	ÖH EC		Vid ansökan från förordnad förmyndare

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	Samtycke till att gode mannen eller förvaltaren driver rörelse för den enskildes räkning			prövas ansökan enligt 13:13 FB.
FB 14:16	Beslut om att förordnad förmyndare, god man eller förvaltare i särskild ordning ska redogöra för den del av den enskildes tillgångar och skulder som inte omfattas av ställföreträdarens förvaltning	ÖH EC		Jfr FB 12:9 (formlöst) Avser i första hand egendom enligt FB 9:1, 12:1 st.2
FB 14:18a	Begränsa omfattning av sluträkning för god man enl. FB 11:1	ÖH EC		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:19	Beslut om att årsräkning, sluträkning, årsberättelse eller slutberättelse får lämnas i förenklad form	ÖH EC		Observera att befrielse utgått med undantag av 14:24
FB 14:20	Bestämma ny tid för inlämning av förteckning, årsräkning eller sluträkning	ÖA ÖH EC		Anstånd. Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:21 st 1	1. Begränsning av möjligheten att ta ut pengar från bank. 2. Besluta att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut.	ÖH EC		Brugar benämnas skärpande föreskrifter T.ex direktinsättning på spärrat konto

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	3. Meddela den som ska betala ut pengar till den enskilde att pengarna ska sättas in hos bank 4. Begränsa ställföreträdares rättigheter att förfoga över finansiella instrument.			
FB 14:23	Bestämma tid och plats för granskning av förordnad förmyndares, god mans eller förvaltares förvaltning	ÖH EC		Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
FB 14:24	Beslut om befrielse att lämna årsräkning, sluträkning, årsberättelse eller slutberättelse eller sådan redovisning i förenklad form	ÖH EC		Gäller för ställföreträdares dödsbo
FB 14:25	Besluta om arvode och ersättning för utgifter som varit skäligen påkallade för att fullgöra uppgifter som anges i 24 §	ÖH EC		Regler kring arvode framgår i FB 12 kap 16-16b §§
	Vård av rätt i dödsbo mm			
FB 15:3	Begära in redogörelse för skifteshinder av dödsbo.	ÖH EC		

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	Bestämma tid för sådan redogörelse.			
FB 15:4	Samtycke till rättshandling vid dödsboförvaltning	ÖH EC		Enligt FB 13-14 kap
FB 15:5 st 1	Samtycke till egendoms fördelning vid bodelning eller skifte	ÖH*** EC		***Beslutas av handläggare som har i uppgift att handlägga dödsbo-ärenden
FB 15:5 st 2	Samtycke till överlåtelse av den enskildes andel i dödsbo	ÖH** EC		***Beslutas av handläggare som har i uppgift att handlägga dödsbo-ärenden Överlåtelse mot ersättning avses, det är inte tillåtet att överlåta utan ersättning
FB 15:6 st 2	Samtycke till arvsavstående enligt ÄB 3:9	ÖH*** EC		***Beslutas av handläggare som har i uppgift att handlägga dödsbo-ärenden Överlåtelse mot ersättning avses, det är inte tillåtet att överlåta utan ersättning Till efterlevande maka/make Gäller särkullbarn, annars är inte arvsavstående tillåtet.

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
FB 15:7 st 1	Samtycke till avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo	ÖH*** EC		***Beslutas av handläggare som har i uppgift att handlägga dödsbo-ärenden
FB 15:8 st 2	Bestämma ny tid för avgivande av årsuppgift	ÖA ÖH EC		Anstånd. Är inte ett beslut i förvaltningsrättslig mening. Kan inte överklagas.
	Tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltares verksamhet			
FB 16:3 st 2	Utse någon som har rätt att gå igenom förmyndares, gode mäns och förvaltares räkenskaper och anteckningar samt de värdehandlingar som ställföreträdaren förvarar. Bestämma tid och plats där ställföreträdaren ska hålla handlingar tillgängliga	ÖH EC		
FB 16:7	Beslut att neka anhörigs rätt att ta del av handlingar vid särskilda skäl	ÖH* EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten. Beslut bör fattas med

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
				hänvisning till både FB 16:7 och OSL 32:4-5§§.
FB 16:9 st 2	Återkallande av samtycke till beslut som fattas på delegation	ÖH* EC		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
FB 19:14a	Brådskanie beslut (nämnd)	ÖFO	Anmälan vid nästkommande sammanträde	Ordförande eller tjänstgörande ordförande.
	Vissa gemensamma beslut om rättegång			
FB 20:3	Överklagan av rättsens beslut	ÖH EC		Samråd med EC före överklagan.
FB 20:7 st 2	Beslut om att anlita ombud	ÖH EC		Samråd med EC före
Lag om god man för ensamkommande barn				
LeB 1b§	Förordnande av tillfälliga företrädare eller företrädare	ÖH EC		
LeB 2 §	Förordnande av god man	ÖH EC		
LeB 5 §	Upphörande av godmanskap eller annat förordnade enligt samma lag	ÖH EC		

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
LeB 6 § st 1	Entledigande av god man eller annan företrädare enligt samma lag på hens	ÖH EC		
LeB 6 §	Beslut att byta god man eller annan företrädare enligt samma lag	ÖH EC		
LeB 10 §	Underrättelse till socialnämnd	ÖH EC		
Lag om framtidsfullmakter				
LOFF § 13	Yttrande till rätten	ÖH EC		
LOFF § 17	Beslut om god man att företräda fullmaktsgivare på fullmaktshavarens begäran	ÖH EC		
LOFF § 25	Begära in redovisning från fullmaktshavaren för sitt uppdrag om fullmaktsförhållandet och vidtagna åtgärder.	ÖH EC		
Förordning om belastningsregister				
11 § p 14	Begära utdrag ur belastningsregistret	ÖA ÖH EC		
Offentlighets- och sekretesslagen samt tryckfrihetsförordningen				
TF 2:17 OSL 5-6 kap.	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling samt uppställande av	ÖH* EC KJ		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
	förbehåll i samband med utlämnande till enskild.			om samrådet läggs i akten.
OSL 10:15a	Beslut att neka uppgifter till brottsbekämpning m.fl.	ÖH* EC KJ		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
OSL 21:3 - 3a	Beslut om nekande av allmän handling för personer med skyddad folkbokföring, förföljda personer med mera.	ÖH* EC KJ		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
OSL 32:4-5	Beslut om nekande eller förbehåll vid utlämnande av sekretessbelagd allmän handling	ÖH* EC KJ		*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten. Står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut (gäller både underårig/huvudman och ställföreträdare)

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
Förvaltningslagen				
FL 12 §	Beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras	ÖH* EC	Anmälan	*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
FL 14 §	Beslut att avvisa olämpligt ombud eller biträde	ÖH EC	Anmälan	
FL 15 §	Förelägga ombud att styrka sin behörighet genom fullmakt	ÖH EC	Anmälan	
FL 37-38 §	Omprövning av beslut i ärenden där ursprungsbeslutet har fattats av delegat	ÖH EC	Anmälan	Nämndbeslut kan bara ändras av nämnden
FL 45 §	Beslut om avvisning av för sent inkommen överklagan	ÖH* EC	Anmälan	*Beslut fattas efter samråd med annan handläggare eller enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
	Beslut att avskriva ärenden från vidare handläggning eller lämna något utan åtgärd i andra fall än som tagits in i delegeringsordningen eller vad som sägs i lag och författning	ÖA ÖH EC		Avser ansökningar som återkallats eller som annars saknar aktualitet eller annat förhållande som inte föranleder åtgärder
	Beslut att avvisa ansökan på grund av obehörig sökande eller otillräckligt underlag	ÖH EC		

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
Ställföreträdarförordningen				
3 kap.1§	Beslut om att inleda ärende gällande anordnande, ändring eller upphörande av godmanskap	ÖA ÖH EC		
3 kap.2 §	Ansöka till tingsrätten om anordnande, ändring eller upphörande av förvaltarskap	ÖH EC		
3 kap. 3§	Granskning av förvaltarskap och prövning om det finns skäl att ansöka om begränsning eller upphörande av förvaltarskapet	ÖH EC		
Expropriationslagen				
ExpL 3 kap 2a §	Förordna god man som företrädare vid expropriation	ÖH EC	Anmälan	Beslut fattas med stöd av 11:3 FB.
Fastighetsbildningslagen				
FBL 4 kap 12 § och FB 11 kap	Förordna god man som företrädare vid förrättning	ÖH EC		Beslut fattas med stöd av 11:3 FB.
Kommunallagen				
KL 6 kap 39 §	Brådskande ärenden	ÖFO	Anmälan vid nästkommande sammanträde	Avser sådant som inte delegeras med stöd av 19 kap. 14-14a §§ FB.
Dataskyddsförordningen (GDPR)				

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
GDPR Artiklarna 12.5 och 15-21	Beslut med anledning av den registrerades begäran att utöva sina rättigheter enligt artiklarna 12.5 och 15- 21 i GDPR.	EC	Anmälan	
GDPR artikel 37	Utse och entlediga dataskyddsombud för överförmyndarnämnden	EC	Anmälan	
	Beslut som avses i 7 kap. 2 § Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.	EC	Anmälan	Efter samråd med dataskyddsamordnare i förvaltningen
Lag (1988:1321) om nordiska rättsförhållanden rörande förvaltarskap				
1 §	Ansöka om överflyttning av förvaltarskap till annat nordiskt land	ÖH EC		
1 §	Ansökan om att begränsat förvaltarskap ska upphöra	ÖH EC		
Lag (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge				
2 §	Tillsyn över gode mannens uppdrag och beslut med anledning därav	ÖH*** EC		***Beslutas av handläggare som har i uppgift att handlägga dödsbo-ärenden Till efterlevande maka/make Gäller särkullbarn,

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
				annars är inte arvsavstående tillåtet.
Lag (1985:206) om viten				
6 §	Ansökan om utdömande av vite	ÖA ÖH EC		
Ärvdabalken				
19:1 ÄB	Begära att dödsbo ska avträdas till förvaltning av boutredningsman.	ÖH EC		Begäran görs efter samråd med enhetschef. Notering om samrådet läggs i akten.
Lag (2025:170) om att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter				
4 §	Neka att lämna ut kontaktuppgifter	EC	Anmälan	Efter samråd med kommunjurist. Sekretess, tystnadsplikt eller synnerliga skäl
6 §	Neka att lämna uppgifter som behövs i brottsbekämpningen	EC	Anmälan	Efter samråd med kommunjurist. Om det står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut

Lagrum	Ärendetyp	Delegat	Anmälan till nämnd	Notering/villkor
Lag (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap				
4:3	Ansökan till tingsrätt om att förordna förmyndare enligt svensk rätt om den underåriges angelägenheter kräver omedelbar vård och barnet vistas i Sverige	ÖH EC		
4:3 St 1	Förordna god man enligt 11:1 FB för förmyndarskap anordnat i annat land när underårig vistas i Sverige.	ÖH EC		
4:3 st2	Förordna god man enligt 11:2 FB i trängande fall för förmyndarskap i annat land när underårig vistas i Sverige	ÖH EC		
5:4	Meddela förordnande enligt 11:18 FB under tiden intill dess vård om angelägenheter anordnats i enlighet med lagen i enskilds hemland eller rätten slutligt prövat frågan enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.	ÖH EC		
Övrigt				
	Föra överförmyndarnämndens talan i mål och ärenden som enligt FB och annan lag som ankommer på överförmyndarnämnden	ÖH EC		

LILLA EDETS
KOMMUN

Datum: 2026-05-05

Diarienummer: SAN 2025/538 & SBN 2025/507

Jörgen Einarson
Trafikverket

Återaktualisering av påfart i norrgående riktning vid Alvhem, E45

Vi, undertecknade kommunstyrelseordförande i Lilla Edets kommun och Ale kommun, vill härmed lyfta frågan om behovet av en påfart i norrgående riktning vid Alvhem längs E45 – en fråga som tidigare varit föremål för diskussion, men som vi nu anser bör återaktualiseras.

Utvecklingen i våra kommuner, med ökande befolkning, etablering av nya verksamheter och förändrade trafikflöden, har tydligt förstärkt behovet av en mer funktionell trafiklösning i området. Avsaknaden av en norrgående påfart vid Alvhem medför idag betydande trafikmässiga begränsningar, förlängd restid och minskad tillgänglighet. Det påverkar boende, företag och räddningstjänst negativt.

När E45 byggdes valde Vägverket att endast anlägga ett halvt mot vid Alvhem, vilket innebär att norrgående trafik saknar direkt påfart. Beslutet, som då motiverades av kostnadsskäl, har i efterhand visat sig skapa långsiktiga begränsningar och motverkar ett tillgängligt, effektivt och hållbart transportsystem som främjar regional utveckling.

Vi önskar därför ett möte med Trafikverket för att gemensamt diskutera möjligheterna att ta fram en Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för området. Kommunerna är beredda att aktivt driva processen, inklusive att initiera förstudiearbete och bidra till att trafikmätningar genomförs. Det är angeläget för våra kommuner att arbeta för god tillgänglighet och trafiklösningar som stödjer både lokal och regional tillväxt.

Vi föreslår att ett möte bokas in inom de kommande veckorna, och ser fram emot att få träffa dig!

Med vänlig hälsning,

Julia Färhage

Kommunstyrelsens ordförande
Lilla Edets kommun

Henrik Fogelklou

Kommunstyrelsens ordförande
Ale kommun

Skapat av
Einarsson Jörgen, PLvr
Ärendenummer
TRV 2026/74505

Dokumentdatum
2026-06-08

Svar ang. den gemensamma skrivelse som kommunerna Lilla Edet och Ale sände Trafikverket om önskemål att genomföra en ÅVS för "E45 påfart norr tpl. Alvhem"

Kommunstyrelsernas båda ordförande för Lilla Edets- och Ale kommun inkom med en skrivelse till Trafikverket den 19 maj om önskemål om ÅVS (Åtgärdsvalsstudie) för att utreda nyttorna med en ny påfart norrgående vid tpl. (trafikplats) Alvhem på E45.

Trafikverket ser inte några större brister utifrån statens perspektiv vad gäller tillgänglighet och kapacitet. Vi har många projekt som behöver utredas inom ramen för nationell plan och regionala planer och denna fråga har i ett sådant perspektiv en lägre prioritet. Vi tackar för erbjudandet att bistå med bland annat trafikutredningar men ÅVS:er är resurskrävande inom Trafikverket där flera specialister behöver vara involverade. Det gör också att vi inte ser att det är möjligt för kommunen att driva en ÅVS själva.

I regeringens budgetproposition för år 2026 presenterades besparingskrav på Trafikverkets förvaltningsanslag. Samtidigt har regeringen gett Trafikverket utökade ramar inom Nationella infrastrukturplanen samt uppdrag inom Sveriges ökade försvarsbehov. Detta är politiska beslut som Trafikverket måste förhålla sig till och som samtidigt föranleder extra varsam prioritering av resurser. Med anledning av detta ser vi inte att vi i dagsläget kan genomföra en ÅVS för att utreda "ny påfart norr, E45 Alvhem".

Då frågan uppenbarligen är prioriterad av er kommuner så kan vi gärna träffas efter sommaren men vi vill vara tydliga med att denna fråga inte är prioriterad utifrån Trafikverkets perspektiv.

Med vänlig hälsning,

Jörgen Einarsson
Regional direktör, Västra regionen
Trafikverket